

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

33'üncü Birleşim
9 Aralık 2022 Cuma

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Eklî Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363)

A) ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI

1) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU

1) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Karayolları Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Karayolları Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

1) Tarım ve Orman Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Tarım ve Orman Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Orman Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Orman Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ

1) Türkiye Su Enstitüsü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Su Enstitüsü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI

1) Millî Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Savunma Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

2.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

3.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

4.- Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın, Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

5.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

6.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi'nin yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

7.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

8.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

9.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

10.- Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un, Ankara Milletvekili Orhan Yegin'in 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

11.- Ankara Milletvekili Orhan Yegin'in, Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

12.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi ile Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

13.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi ile Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

14.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

15.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

16.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi ile Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

17.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi ile Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

18.- Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ile Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

19.- Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, eski Başbakan, eski Meclis Başkanı Binali Yıldırım'ı özlediklerine ve en kısa zamanda aralarında görmekten büyük mutluluk duyacaklarına ilişkin konuşması

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, ilk Meclis Başkanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Türk ordusu, dünyanın hiçbir ordusunda yüreği seninkinden daha temiz, daha sağlam bir askere rast gelinmemiştir." sözünü paylaşmak istediğine ilişkin konuşması

VI.- SATIŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi'nin yerinden sarf ettiği bazı ifadelerinde şahsına satışması nedeniyle konuşması

2.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklaması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

3.- Siirt Milletvekili Meral Danış Betaş'ın, Ankara Milletvekili Orhan Yegin'in yaptığı açıklaması sırasında Halkların Demokratik Partisine satışması nedeniyle konuşması

VII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, bir partinin eski gençlik kolları il başkanının milletvekili araç giriş kartını kullandığı iddiasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/74056)

2.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2019-2022 yılları arasında Bakanlıkta ve bağlı birimlerinde kullanılmak üzere satın alınan elektronik aletlere ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın cevabı (7/74411)

3.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2019-2022 yılları arasında Bakanlıkta ve bağlı birimlerinde kullanılmak üzere satın alınan elektronik aletlere ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın cevabı (7/74414)

4.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, Eskipazar Metal ve Metal Ürünleri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'nin akıbetine ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın cevabı (7/74608)

9 Aralık 2022 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Sevda ERDAN KILIÇ (İzmir), Şeyhmus DİNÇEL (Mardin)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 33'üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündemimize göre 2023 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

Program uyarınca bugün dördüncü turdaki görüşmeleri yapacağız.

Dördüncü turda bütçe ve kesin hesapları yer alan kamu idarelerini okutuyorum:

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Karayolları Genel Müdürlüğü, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, Tarım ve Orman Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Su Enstitüsü, Millî Savunma Bakanlığı.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (*)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Eklî Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (*)

A) ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI

1) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU

1) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Karayolları Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Karayolları Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

1) Tarım ve Orman Bakanlığı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Tarım ve Orman Bakanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Orman Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Orman Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

G) TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ

1) Türkiye Su Enstitüsü 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Su Enstitüsü 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI

1) Millî Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Millî Savunma Bakanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, tur üzerindeki görüşmelerde siyasi parti gruplarına ve istemi hâlinde İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye yetmişer dakika söz verilecek. Bu süreler birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir ve şahsı adına yapılacak konuşmaların süresi ise beşer dakika olacaktır. Ayrıca, konuşmalar tamamlanınca soru-cevap işlemi on dakika soru, on dakika cevap olarak yapılacak ve sorular gerekçesiz olarak yerinden sorulacaktır.

(*) 362, 363 S. Sayılı Basmayazılar ve Ödenek Cetvelleri 5/12/2022 tarihli 29'uncu Birleşim Tutanağı'na eklidir.

Bilgilerinize sunulur.

Dördüncü turda siyasi parti grupları, yürütme ve şahıslar adına söz alanların adlarını sırasıyla okutuyorum:

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına: Baki Şimşek, Mersin; İbrahim Ethem Sedef, Yozgat; Hasan Kalyoncu, İzmir; Muharrem Varlı, Adana; Mehmet Celal Fendoğlu, Malatya; Mustafa Hidayet Vahapoğlu, Bursa.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına: Mahmut Celadet Gaydalı, Bitlis; Şevin Coşkun, Muş; Remziye Tosun, Diyarbakır; Rıdvan Turan, Mersin; Sait Dede, Hakkâri; Murat Sarısaç, Van; Ayşe Sürücü, Şanlıurfa; Tulay Hatimoğulları Oruç, Adana; Kemal Bülbül, Antalya.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına: Engin Özkoç, Sakarya; Hüseyin Yıldız, Aydın; Barış Karadeniz, Sinop; Ulaş Karasu, Sivas; Özkan Yalım, Uşak; Ayhan Barut, Adana; Aydın Özer, Antalya; Okan Gaytancıoğlu, Edirne; Cengiz Gökçel, Mersin; Ömer Fethi Gürer, Niğde; Uğur Bayraktutan, Artvin; Özgür Ceylan, Çanakkale; Ahmet Önal, Kırıkkale.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına: Ahmet Arslan, Kars; Süleyman Karaman, Erzincan; Oya Eronat, Diyarbakır; Cemil Yaman, Kocaeli; Mehmet Habib Soluk, Sivas; Çiğdem Koncağül, Tekirdağ; Bekir Kuvvet Erim, Aydın; Mehmet Ali Cevheri, Şanlıurfa; İbrahim Aydın, Antalya; Ahmet Akay, Şanlıurfa; Yasin Uğur, Burdur; Asuman Erdoğan, Ankara; Mehmet Ali Çelebi, İzmir; Şirin Ünal, İstanbul.

İYİ Parti Grubu adına: Koray Aydın, Ankara; Hayrettin Nuhoğlu, İstanbul; Fahrettin Yokuş, Konya; Aydın Adnan Sezgin, Aydın; Dursun Ataş, Kayseri.

Şahıslar adına, lehinde: Orhan Yegin, Ankara.

Yürütme adına: Adil Karaismailoğlu, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı; Vahit Kirişçi, Tarım ve Orman Bakanı; Hulusi Akar, Millî Savunma Bakanı.

Aleyhinde: İsmail Özdemir, Kayseri.

Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına yapılacak konuşmalara başlıyoruz.

Mersin Milletvekili Baki Şimşek. (MHP, AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygılarımla selamlıyorum.

Bütçe kanun teklifiyle Türkiye ekonomisinin güçlü bir biçimde yükselişini sürdürmesi, halkımızın refahının artırılması amaçlanmaktadır. Türkiye, sadece dört saatlik uçuş süresiyle 1 milyar 650 milyon insanın yaşadığı 43 trilyon dolar gayrisafi millî hasılaya, 11 trilyon dolar ticaret hacmine sahip 67 ülkenin merkezinde bulunmaktadır. Stratejik konumumuzun bizlere yüklediği misyonla ülkemizin hava, deniz, kara ve demir yollarının bölgesel kesişme noktası hâline gelmesi hepimizin beklentisidir. Yük ve yolcu taşıma, hızlı tren, metro ve raylı sistem projelerine ağırlık verilmektedir.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde son yıllarda İstanbul Havalimanı, Osmangazi Köprüsü, Marmaray, Avrasya Tüneli, Yavuz Sultan Selim Köprüsü, 1915Çanakkale Köprüsü, Kuzey Marmara Otoyolu, Ankara-Niğde, İstanbul-İzmir Otoyolu başta olmak üzere, çok sayıda megaproje hayata geçirilmiş, milletimizin hizmetine sunulmuştur. Toplam 330 kilometre uzunluğunda olan Ankara-Niğde Otoyolu'nun tamamı hizmete açılmıştır. Artvin Yusufeli tünel ve barajları, Malatya Hekimhan yolu milletimizin hizmetine sunulmuştur. İstanbul-Tekirdağ-Malkara Otoyolu hizmete açılmış, dünyanın en büyük orta açıklığına sahip olan 1915Çanakkale Köprüsü, İstanbul-Çanakkale arasını iki saat yirmi dakikaya indirmiştir. Bu bağlamda devam eden projelerde mutlaka öncelikler iyi tespit edilmeli, Ankara-Niğde- Adana-Maraş-Antep-Şanlıurfa Otoyolu süratle Habur'a, diğer bir koldan da Diyarbakır'a ve Batman'a bağlanmalıdır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Fiyat da düşsün, fiyat.

BAKİ ŞİMŞEK (Devamla) – Türkiye'nin ve milletimizin çıkarlarına uygun projelere ağırlık verilmektedir. İstanbul-İzmir Otoyolu bitirilmiştir, Aydın-Denizli Otoyolu Projesi Antalya'ya kadar bağlanarak İstanbul-Antalya bağlantısı kesintisiz olarak sağlanmalıdır.

Asya ve Avrupa arasında köprü görevi gören ülkemizin coğrafi konumunun sağladığı fırsatların ekonomik ve ticari avantajlara dönüştürülebilmesi için demir yollarında yeni yatırımlara ihtiyaç duyulmaktadır. Demir yollarının limanlara ve havalimanlarına bağlanması için çalışmalar yapılarak sadece doğu-batı değil, kuzey-güney kıyılarımız arasında da demir yolu ulaşımını aktif hâle getirerek ekonomiye katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Konya-Karaman Hızlı Tren Hattı vatandaşlarımızın hizmetine açılmıştır. Karaman-Ulukışla arası altyapı çalışmaları tamamlanmış, Mersin-Adana Hızlı Tren Hattı'na öncelik verilerek yakın zamanda milletimizin hizmetine sunulmalıdır. Bu proje tamamlandığında altı saat olan Konya-Adana arası iki saat yirmi dakikaya indirilecektir. Mersin'den Gaziantep'e uzanan hızlı tren hattında çalışmalar devam etmektedir. Yine, bu projeye de Mersin-Adana-Osmaniye-Antep iki saat on beş dakikaya düşecektir. Adana-Mersin Hızlı Tren Hattı'nda Tarsus şehir içi geçiş Gaziantep örneğinde olduğu gibi mutlaka yer altına alınmalı, şehir ikiye bölünmemeli, demir yolunun üzeri de yeşil alanlarla kaplanmalıdır. Ankara-İzmir Hızlı Tren Hattı'nın altyapı çalışmalarında büyük oranda ilerleme sağlanmıştır. Ankara-İzmir arası on dört saat olan yolculuk üç buçuk saate düşecek, 13 milyonun üzerinde yolcu ve 90 milyon ton yük taşınacaktır. Bursa-Yenişehir-Osmaneli Hızlı Tren Hattı'nın tamamlanmasıyla Ankara-Bursa arası iki saat on beş dakikaya, Bursa-İstanbul arası iki saat yirmi dakikaya düşecektir.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – On yıldır bu hikâyeyi dinliyoruz Baki Bey, on yılı geçti.

BAKİ ŞİMŞEK (Devamla) – Proje tamamlandığında Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu Hattı'nın hizmete girmesiyle Çin-Avrupa arasındaki demir yolu yük trafiğinin orta koridorunun etkin olarak kullanılması olanağı ortaya çıkmıştır. Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu, İpek Yolu üzerinden Çin'den Avrupa'ya giden ve Marmaray'ı kullanarak Avrupa'ya ulaşan ilk yük treni olarak tarihe geçmiştir. 11.483 kilometrelik Çin-Türkiye parkuru on iki günde tamamlanmıştır. Ankara-Sivas Yüksek Hızlı Tren Hattı'nın yapım çalışmalarında son aşamaya gelinmiş olup test çalışmaları tamamlanmıştır. Proje tamamlandığında Ankara-Sivas on iki saatten iki saate düşecektir. Halkalı-Kapıkule Hızlı Tren Projeleri, İpek Demir Yolu güzergâhının ülkemizden geçen bölümünün Avrupa bağlantısını oluşturan en önemli halkalardan birini teşkil ediyor. Halkalı-Kapıkule-Edirne arası yolcu seyahat süresi dört saatten bir saat otuz dakikaya düşecektir. Adapazarı-Gebze-Yavuz Sultan Selim Köprüsü-İstanbul Havalimanı-Halkalı Hızlı Tren Projesi'nin önemle üzerinde durulmalıdır. Ülkemiz açısından, ekonomik anlamda birden fazla kritik değere sahip Yavuz Sultan Selim Köprüsü demir yolu ulaşımıyla iki kıtayı bir kez daha birbirine bağlayacaktır. Yerköy-Kayseri Hızlı Tren Hattı 1,5 milyona yakın Kayserili vatandaşımıza hizmet verecektir.

Bugüne kadar 345 kilometre kent içi raylı sistem hattı tamamlanıp halkımızın hizmetine sunulmuştur. 4 ilde yapılan 7 metro projesiyle Türkiye ekonomisine 22 milyar lira katkı sağlanmıştır. Hayata geçirilen metrolarla bugüne kadar 1,2 milyar yolcu taşınmıştır. İstanbul'da Marmaray, Ankara'da Başkentray, İzmir'de İZBAN, Konya'da Konyaray, Gaziantep'te Gaziray vatandaşlarımıza hizmet vermektedir. Saatte 120 kilometreyle "Türkiye'nin en hızlı metrosu" unvanına sahip olacak olan Beşiktaş-Kâğıthane-Eyüp-İstanbul Havalimanı Metrosu'nda sona gelinmiş, Kâğıthane-Havalimanı kesiminin yapımı tamamlanmış, Gayrettepe-Kâğıthane arası ise 2023 yılında hizmete sunulacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; mazeretsiz, insanımızın yaşadığı her yere mahalle, köy, belde ayrımı yapmaksızın kesintisiz cep telefonu erişimi ve internet hizmeti sunulması beklentimizdir. Seçim bölgem olan Mersin başta olmak üzere birçok yayla ve köylerimizde internet erişimi ve cep telefonu erişimiyle ilgili şikâyetler almaktayız. Bu yerler tespit edilip ülkemizin her köşesine cep telefonu ve internet hizmeti götürülmelidir.

Denizcilik uluslararası ticari taşımacılıkta en büyük paya sahip olan sektör olarak dış ticaretimizin geliştirilmesi, ekonomimizin dışa açılarak dünya ekonomisiyle bütünleşmesi ve diğer ekonomik hedeflerimizin gerçekleştirilmesi açısından son derece önemli bir fonksiyona sahiptir. Deniz yolu taşımacılığı birim başına en düşük maliyetle gerçekleştirilen ulaştırma modelidir. Konum olarak ulaşım ağının tam göbeğinde bulunan Mersin Limanı Türkiye ekonomisine ciddi katkılar sunacaktır. Bu sebeple, Mersin Limanı'nın kapasitesi artırılmalı, konteyner limanı mutlaka Mersin'e yapılmalıdır.

Ülkemizdeki küçük ölçekli, verimsiz ve dağınık liman altyapısı maliyetleri yükseltmektedir. Bu çerçevede, ülkemizdeki liman yatırımları bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmeli, fiziksel altyapı geliştirilerek deniz yolu taşıma paylarının artırılması gerekmektedir. Limanların coğrafi konumu dikkate alınarak etkin bir düzenleme ve denetim sistemi oluşturulmalıdır. 2021 yılında İstanbul Havalimanı Avrupa yolcu trafiği sıralamasında 1'inci, Sabiha Gökçen Havalimanı Avrupa'da 6'ncı sıraya gelmiştir; Antalya Havalimanı ise Avrupa'da 9'uncu sırada yer almıştır. İstanbul Havalimanı bu yılın ilk on ayında ağırladığı toplam 54 milyon yolcu, 351 bin uçuş ve hizmet kalitesiyle dünyanın en iyi havalimanları arasında 1 numaraya yükselmiştir.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz Türk sivil havacılığı sayesinde dünyanın en geniş uçuş ağına sahip ülkelerin başında yer almaktadır. Seçim bölgem olan Mersin'in bölgesel ticaretine hareket katacak, yörenin turizmini canlandıracak Çukurova Havalimanı artık milletimizin hizmetine sunulmalıdır.

Değerli milletvekilleri, EYT'yle ilgili sorunlar çözülerek vatandaşlarımızın beklentileri karşılanmalıdır. CHP'li belediyelerden haksız, hukuksuz yere işten çıkarılan işçiler ve sözleşmelerin haklarının düzenlenmesi ve mağdur edilmemeleri için gerekli adımların atılması gerekmektedir. Mahkemeden iade kararı alan bir işçinin işe başlatılması o belediye başkanının inisiyatifine bırakılmamalıdır, mahkeme kararları uygulanmalıdır.

Bir defaya mahsus olarak, ölümlü kazaya sebebiyet vermemiş olan vatandaşlarımıza mutlaka ehliyet affı çıkarılmalı, kasko ve sigorta ücretlerinde özellikle dolmuşçu, servisçi ve kamyoncu esnafı için indirim yapılmalıdır.

Ayrıca, emeklilerin maaşlarının iyileştirilmesi, memurlarımızın sosyal haklarının yükseltilmesi, engelli maaşlarımızın düzeltilmesi beklentimizdir. Engellilere mutlaka hane gelirine bakılmaksızın maaş bağlanmalıdır.

Tarımdaki mazot, gübre ve yem destekleri için Sayın Bakanımıza teşekkür ediyorum. Özellikle, son aylarda yapmış olduğumuz yem desteği hayvancılarımız tarafından takdirle karşılanmıştır. Baraj, gölet ve sulama suyu projelerine ağırlık verilmeli, güneş enerjisiyle sulama suyu projeleri desteklenmelidir. Sulamada kullanılan elektrik ucuzlatılmalı, sulama ücretleri makul seviyelere çekilmelidir. Narenciye üreticilerimize ihracat desteği verilmelidir.

54 ilden büyük olan 350 bin nüfuslu Türkiye'nin en büyük ilçesi olan Tarsus'umuza artık araç muayene istasyonu yapılmalıdır. Tarsus'ta şehir içi demir yolu hattı yer altına alınmalıdır. Mersin-Antalya Yolu sadece Mersin'i Antalya'ya bağlayan değil; Adana, Antep, Osmaniye, Urfa, Maraş; doğu ve güneydoğuyu Antalya'ya bağlayan bir yoldur, dolayısıyla buradaki 30 tünel ve yol bağlantılarının bir an önce tamamlanması gerekmektedir. Tarsus OSB Bağlantı Yolu bitirilmiştir; Sayın Bakanımıza ve emeği geçenlere teşekkür ediyorum. Mersin-Tarsus arası otoban İskenderun-Ceyhan arası örneğinde olduğu gibi bedava olmalıdır. Mersin Şehir Hastanesine mutlaka otoyoldan çıkış verilmelidir. Tarsus Devlet Hastanesi Kavşağı'na mutlaka alt geçit yapılmalı; Silifke-Mut-Karaman yolları -Antalya yolundan sonraki Mersin'i İç Anadolu'ya bağlayan önemli yol ağlarımızdan birisidir- mutlaka tamamlanmalı; Çeşmeli-Taşucu otoyol inşaatına başlanmalıdır. Silifke-Gülnar yolları, Tarsus-Çamlıyayla Yolu ve Tüneli, Erdemli-Ayrancı yolları bitirilmelidir. Mersin-Kazanlı-Karataş-Yumurtalık üzerinden sahilden İskenderun'a yeni bir yol projesi hayata geçirilmelidir.

Değerli milletvekilleri, Türk milleti, tarihin ve coğrafyanın kendisine yüklediği sorumluluğun farkındadır. Hiç kimse hayale kapılmasın, hiç kimse rüyaya dalmasın, hiç kimse yanlış hesap yapmasın; Oğuz nesli mukadderatına sahip çıkacaktır. Ötügen ruhu hainlere geçit vermeyecektir. Biz kimin ne söylediğine değil, ne yaptığına bakıyoruz çünkü söylenenler bir iddia, yapılanlar ise bir ispatır. Bölücülük hak arama yolu, terör kurtuluş reçetesi değildir. Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı, Barış Pınarı harekâtları başarıyla yapılmış, güney sınırlarımız boyunca açılmak istenen terör koridorunun önü kesilmiştir. Kırk altı yıldır hayalet şehir olan kapalı Maraş çok şükür ki aslına dönmüş, Kıbrıs halkının kullanımına sunulmuştur. Müslüman Türk milletinin haklı ve meşru beklentisi karşılık bulmuş, Ayasofya'nın kapıları hamdolsun, ardına kadar açılarak tertemiz alınların secdeyle buluşması sağlanmıştır. Çok şükür ki Ayasofya'da Allah'ın izniyle ezan sesi yükselmiş, tarih gözlerini açmış, coğrafya uykusundan uyanmış, Türklük ihtişamlı mazisinin iradesiyle kutlu bir istikbalin muhteşem rotasını çizmiş ve Karabağ, Ermeni işgalinden kurtulmuştur. Geriye çark yoktur, bu yoldan dönüş yoktur, mücadeleden taviz yoktur; Karabağ Türk'tür, Türk kalacaktır. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Karabağ ebediyen Türk yurdudur, Karabağ'a bakınca gördüğümüz yurttur. Kerkük'ten Kıbrıs'a varıncaya kadar duruş, Türk duruşudur.

Al bayrağı görünce, İstiklal Marşı'nı duyunca göğüsleri gururla kabarmayan, yürekleri coşkuyla atmayan, vicdanları titremeyenlerle paylaşacak ekmeğimiz olmayacaktır. Vatan sahiptir değil, millet yetim değildir, devlet öksüz değildir. Tarih boyunca Türkiye Cumhuriyeti var olacak, egemenlik kayıtsız ve şartsız milletin olacaktır.

Bizim siyaset ve düşünce temelimizde; Bilge Kağan'ın öğüdü, Dedem Korkut'un bilgeliği, Yunus Emre'nin sevgisi, Hacı Bektaş'ın erdemi, Fatih'in vizyonu, Mehmetçik'in cesareti, Atatürk'ün liderliği, Türkeş Bey'in çağırısı, liderimiz, Genel Başkanımız, Türkmen Beyi'miz Devlet Bahçeli Bey'in feraseti vardır. (MHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Bölgemizde ve bütün dünyada barışın tesis edilmesini istiyoruz. Küresel yağma düzeninin oyununu bozup kendi kaynaklarımızı kullanmak istiyoruz. Yazılmış senaryoları reddedip kendi onurlu geleceğimizi belirlemek istiyoruz, kardeşliğimize sahip çıkmak istiyoruz, bağımsızlığımızı korumak istiyoruz, Türkiye'mizi lider ülke yapmak istiyoruz. Türkiye Cumhuriyeti, 100'üncü yılına Cumhur İttifakı'yla girecek ve ülkenin geleceğine sahip çıkacaktır, cumhuriyetin yeni yüzyılı Türk ve Türkiye Yüzyılı olacaktır. Sayın Genel Başkanımız, liderimiz, Türkmen Beyi'miz, Devlet Bahçeli Beyefendi'nin ifade ettiği gibi tek kişi kalsak da bu davadan dönmeyecek; şehidin, şehedanın izinden, sözünden ve hatırasından ayrılmayacağız. Zalimin karşısında, mazlumun yanında yer alacağız. (MHP sıralarından alkışlar)

Bu duygu ve düşüncelerle yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum. Bütçenin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum, saygılarımı sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – "Mersin yolu bedava olsun." Niğde yolu paralı. Mersin'e bedava istiyorsun, Niğde paralı.

BAŞKAN – Söz sırası şimdi Yozgat Milletvekili İbrahim Ethem Sedef'te. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü bütçeleri üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Ekranları başında bizleri

izleyen ve sosyal medya aracılığıyla takip eden aziz Türk milletini ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, nüfusumuzun yaklaşık yüzde 85'inin internet kullandığı bilinmektedir. İnternet, ev eşyasından tutun, aklınıza gelebilecek her ürüne ulaşabilecek, gündemin de takip edildiği, aynı zamanda insanların nasıl, ne zaman ve nerede alışveriş yapabileceklerine kadar toplumu yeniden şekillendiren bir alan hâline geldi. İnternet, ulaşım, bilgi teknolojileri hayatımızın her alanına nüfuz etmiş durumda. Bu manada, her bir vatandaşımızın dijital alanlara kolay ulaşımının sağlanması adına önemli çalışmalara Bakanlıklarımız imza atmaktadır. Ulaştırma Bakanlığımız, Evrensel Hizmet Projeleri kapsamında bugüne kadar 2.700'ün üzerinde yerleşim yerine mobil teknolojileriyle, 2.097 yerleşim yerine ise sabit kablosuz erişim teknolojisi WIMAX'la hizmet sağlamıştır. Şu anda da birçok yerleşim yerine erişim sağlanmak üzere çalışmalar da devam etmektedir.

Evrensel Hizmet Projeleri kapsamında seçim bölgesi Yozgat'ta da çalışmalar sürdürülmektedir. Hizmet götürülen yerleşim yerlerinin sayısının ise ülke genelinde 6 bine yaklaştığını takip etmekteyiz. Evrensel Hizmet Projeleriyle 2.575 yerleşim yerine 4.5G hizmeti götürüldü, ayrıca tamamen yerli ve millî imkânlarla yapılan çalışmalar neticesinde ULAK 4.5G Baz İstasyonu geliştirildi. Yüzde 40'a yakını yerli baz istasyonu olan ULAK'ın hizmete alınmasını gurur verici bulduğumu ifade etmek istiyorum. Bu konuda Ulaştırma Bakanlığımız ve donanımlı ekibini tebrik ediyorum.

Cumhuriyet İttifakı'yla ülkemizde her alanda millîleşme adımları kararlılıkla atılmaktadır ve yeni dönemde de milletimizin desteğiyle bu adımların kesintiye uğramadan devam edeceğine inanıyorum.

Değerli milletvekilleri, kırsal bölgelerde 2.097 yerleşim yerine sabit ses ve internet hizmeti için Ulaştırma Bakanlığımızın altyapı kurduğunu ve bunlara ilave olarak yeni 930 yerleşim yerine mobil geniş bant internet hizmetinin sunulmasına yönelik çalışmaların devam ettiğini Sayın Bakanımız Komisyon toplantılarında ifade etti. İletişim olmadan insanlar öğrenmeyi gerçekleştiremezler ve bilgi alışverişinde bulunamazlar. Çağımızın gelişen teknolojilerinde iletişim denilince akla ilk gelen şeylerden biri de telefondur.

Seçim bölgesi Yozgat'ta da vatandaşlarımızın sorun ve taleplerini dinlemek için gerçekleştirdiğimiz ziyaretlerimizde hemşehrilerimiz tarafından dile getirilen taleplerin başında hayatlarını sürdürdükleri köylerimizde yaşanan cep telefonu çekim problemleri gelmektedir. Mobil şebeke hizmeti veren şirketler, bazı bölgelerde kârlı olmadığı yatırımları kesmektedir. Ortaya çıkan bu açık, az önce ifade ettiğim gibi, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yürütülen Evrensel Hizmet Projesi'yle kapatılmaya çalışılmaktadır. Kırsal alanlarda yaşayan vatandaşlarımızın şehirlerde yaşayanlar gibi telekomünikasyon hizmetlerinden tam anlamıyla yararlanması için Evrensel Hizmet Projesi'ne daha fazla kaynak ayrılarak yaygınlaştırılmasını, Yozgat'ımızın da çekim problemi yaşayan köylerine hizmet getirilmesini hemşehrilerimiz adına talep ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, ulusal siber olaylara müdahale ekibimizin çalışmalarını da gururla takip ediyoruz. Siber olaylara müdahale ekipleri tarafından yürütülen çalışmalar sonucunda, 2021 yılında yayınlanan Global Siber Güvenlik Endeksi verilerine göre dünya genelinde 200'e yakın ülke arasında 11'inci sıraya, Avrupa'da ise 6'ncı sıraya yükselmiş bulunuyoruz.

Dijital alanlarda yapılan yatırımlara genişletilerek devam edilmesini Milliyetçi Hareket Partisi olarak da destekliyoruz. Bu konuda bahsetmek istediğim bir husus da Türkiye'nin en büyük ve en aktif gençlik yapılanması olan Ülkü Ocakları Genel Merkezimiz tarafından yürütülen, içerisinde internet bağımlılığı, dijital oyun bağımlılığı, alışveriş bağımlılığı, sosyal medya bağımlılığı, dijital telefon bağımlılığı ve her türlü bağımlılıkla mücadele çalışmalarıdır. Ülkü Ocaklarında yetişen pırlanta gibi gençlerimiz tarafından yazılımı yapılan ücretsiz çevrim içi hizmet veren ekran bağımlılığı testleri, üniversite tercih robotu, ODAK 2023 yapay zekâ içeren dikkat, odaklanma, anlayarak okuma yazılımı ve daha birçok örneği olan çağımızın gereği olan çalışmalara imza atıyorlar. Bu çalışmalarla dijital mecralarda yaşanan olumsuzluklara karşı çocuklarımızın ve gençlerimizin geleceği adına ön alıyorlar, korumaya çalışıyorlar. Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfı Genel Başkanımız Ahmet Yiğit Yıldırım ve ekibine gençliğimizi koruyucu bu önlemler ve çalışmaları için huzurlarınızda teşekkürlerimi iletiyor, çalışmalarında emeği geçen her bir Ülkü Ocaklı kardeşimi milletin kürsüsünden selamlıyorum ve var olsun Ülkü Ocakları diyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Ankara-Yozgat-Sivas Hızlı Tren Hattı'nın altyapı çalışmalarında yüzde 99 fiziki ilerleme sağlandığını Sayın Ulaştırma Bakanımız ifade etti, projenin 2023 Nisan ayında test işlemlerinin tamamlanarak hizmete alınacağı müjdesini de verdi; hemşehrilerimizin beklentisi de bu yönde. Sivas-Yozgat-Ankara Hızlı Tren Hattı'nın bir an evvel hizmete alınmasını beklemekteyiz. Yine, yatırım programında olan Ankara-Yerköy-Kayseri Hızlı Tren Hattı'nın da tamamlandığında Yerköy ilçemizi lojistik merkezi hâline getirecek olmasını destekliyoruz. Cumhuriyet İttifakı'nın farkını da burada görüyoruz. Bu devasa yatırım için de Sayın Bakanı ve ekibini tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum Yozgat adına. Yozgat Yerköylü hemşehrilerimize de hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Yine ülkemizde, son yıllarda, ulaştırma ve altyapıya ilişkin olarak bölünmüş yollar, otoyollar, köprüler, viyadükler, tüneller, tren yolları, havalimanları gibi dünya çapında devasa projeleri de kapsayan çok önemli yatırımlar gerçekleştirilmiştir. Ulaştırma ve haberleşme sektörü hayatımızın her an ve her aşamasında var olan, sektörde yaşanan gelişmelerin takip edilerek uyum sağlanması gereken bir alandır. Bakanlığımız da bu gerçekliğin farkında ve gerekli alt ve üst yapı çalışmaları gayretle sürdürmektedir.

Değerli milletvekilleri, Türk sivil havacılığındaki gelişim sayesinde dünyanın en geniş uçuş ağına sahip ülkelerin başında Türkiye olarak yer almaktayız. 2003 yılında 50 ülkeye, 60 noktaya uçuş gerçekleştiriyorken bugün tam 130 ülkeye, 341 noktaya uçuş gerçekleştiriyoruz. Bu gelişim içerisinde biz de Yozgatlılar olarak yapımı hızla devam eden Yozgat Havalimanı'nın 2023 yılı içerisinde tamamlanarak hizmete açılmasını Yozgatlı hemşehrilerimiz adına talep ediyor ve bekliyoruz.

Bu konuyla ilgili bir de not iletmek istiyorum: Bir diğer konu da sivil havacılığın asli personeli olan pilotlarımızın vize sorunudur. Sivil havacılığın yaygınlaştığı günümüzde pilotlarımızdan on yılını doldurmuş olanlara yeşil pasaport verilmesi de önem arz etmektedir. Partimiz milletvekillerinin de bu konuda Meclisimize vermiş olduğu kanun teklifi bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakanımızdan diğer bir talebimiz ise seçim bölgesi Yozgat'tan geçen E88 Kara Yolu'nun Şefaati yol ayırımından başlayarak D300 Kara Yolu'na bağlanması planlanan Kapadokya Yolu. Bu yol hizmete alınırsa içerisinden geçtiği Şefaati ilçemiz başta olmak üzere bölgeye ciddi katkılar sağlayacaktır. İstimlak çalışmaları tamamlanan Kapadokya Yolu'nun 2023 yılında yapılmasını da Yozgatlı hemşehrilerimiz beklemektedir.

Son olarak Yozgat merkez ilçe ve Sorgun ilçemizin şehir içi geçişlerinde trafik yoğunluğu yaşandığını ifade etmek istiyorum.

2023 yılı Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü bütçelerini Milliyetçi Hareket Partisi olarak desteklediğimizi belirtiyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İBRAHİM ETHEM SEDEF (Devamla) – ...2023 yılı bütçemizin ülkemize, vatanımıza hayırlı olmasını temenni ediyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İzmir milletvekili Sayın Hasan Kalyoncu.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HASAN KALYONCU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tarım ve Orman Bakanlığı ve bağlı kuruluşların 2023 yılı bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Yüce heyetinizi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlarım.

Tarım ve Orman Bakanlığı, birçok konuda Türk tarımına yön vermekte ve çiftçilerimizin karşılaştığı sorunları çözmede büyük gayret sarf etmektedir. Son yıllarda iklim değişikliği sebebiyle küresel ölçekte yaşanan taşkın, yangın ve kuraklık gibi doğal afetler tüm ekosistemi ve toplumu tehdit etmekte, bu afetlerin görülme sıklığı, etkisi ve süresinde artışlar gözlenmektedir. Türk milletinin ve gelecek nesillerinin iyi yaşam standartlarının sağlanabilmesi için iklim değişikliğine karşı gerekli önlemleri almak artık kaçınılmazdır.

Tarımsal üretime dayanan sağlıklı gıda temini ve güvenliği, küresel ısınma ve iklim değişikliğinin yol açtığı etkilerle tehdit altındadır. Özellikle iklim değişikliği kaynaklı kuraklık, sel ve fırtınalar da tarımsal üretimi tehdit etmektedir. Ülkemizde iklim değişikliği nedeniyle yağış rejimindeki değişiklikler bazı bölgelerimizde aşırı yağış ve sel felaketi, bazı bölgelerimizde kuraklık ve su döngüsünde görülen kırılganlıklar olarak ve bazı bölgelerimizde ise büyük orman yangınları olarak karşımıza çıkmaktadır. Durum böyle iken tarımsal kullanımda su tasarrufuna yönelik çalışmalar yapılmalı, modern sulama sistemleri yaygınlaştırılmalıdır. Basınçlı, kapalı sulamaya geçilmesinde destekleme yeterli olmuyorsa destekli mecburiyet modeline geçilmelidir. Tarımsal üretimde kullanılan su sаяaçlarında kayıtsızlığın önüne geçilerek tamamen kayıt altına alınması da zorunlu hâle getirilmelidir. Yer altı su kaynaklarının denetimsiz kullanımına son verilmelidir.

İklim değişikliği hastalık ve zararlı popülasyonlarında artışlara neden olmakta, bu da tarım sektörünü olumsuz etkilemektedir. Kuraklık en çok hububat, baklagiller ve yem bitkileri üretimini etkilemektedir. Aşırı sıcak, kuraklık ve beklenmeyen hava olayları nedeniyle oluşan afetlerle biyoçeşitlilik azalmakta, verim kayıpları yaşanmakta, ekim dikim ve hasat zamanında değişiklikler meydana gelmektedir. Bu sebeple iklim değişikliğine uygun olacak şekilde, dayanıklı çeşitleri deneme ve üretim alanları artırılmalıdır. Ayrıca daha iyi tarım yapabilmek için kimyasal gübre kullanımı azaltılmalı, yeşil ve organik gübreleme yaygınlaştırılmalıdır. Meyvecilikte kuraklığa dayanıklı tür ve yeni çeşitlerin bölgelere adaptasyonu sağlanarak üretimindeki oranları artırılmalıdır. Havza bazlı ürün deseni çalışması yapılarak çiftçiye, yetiştirebileceği ürünlerle ilgili önerilerde bulunulmalıdır. Özellikle kuraklık zamanlarında zararlarından en az etkilenecek şekilde ürün deseni gözden geçirilmelidir, su durumuna göre ürün deseni planlamaları yapılmalıdır.

Sayın milletvekilleri, iklim değişikliği etkileri çayır ve meralarda verim düşüklüğüne neden olduğu için dolaylı olarak hayvancılık faaliyetleri de etkilenmektedir. Bunun için iklim dostu tarımsal destekleme modeli oluşturulmalı ve uygulanmalıdır. Kuraklığa, soğuğa ve hastalıklara dayanıklı çeşitlerin kullanım alanları artırılmalıdır. İklim değişikliğinin tarım üzerine etkileri aşırı sıcaklar nedeniyle kuru tarım yapılan bölgelerde verim düşüklüğüne, sulu tarım yapılan bölgelerde ise bitkilerin sıcaklık stresine girmelerine neden olmakta ve yeterli sulama yapılsa dahi verimlerini düşürmektedir. Bundan dolayı bir süre sonra havzalar arası su transferi de sorunu çözemez duruma gelecektir. İklim değişikliğinden kaynaklanan aşırı sıcaklık hayvanlarda strese sebep olmakta, yem tüketimleri, döl verimleri, et ve süt verimleri düşmektedir. Hayvan hastalıkları artarak hayvan kayıpları da meydana gelmektedir.

Hava ve sıcaklık şartlarının değişmesi sonucu oluşan kaba yem üretim deseni değişmektedir. Bu kapsamda iklim şartlarına uygun kaba yem ekimi yapılmalı ve hayvancılık işletmelerinin planlanmasında yörenin kaba yem ekimi ve sıcaklık durumu göz önünde bulundurularak planlanmalıdır. Yeterli çayır, mera amenajmanı yapılmaması, hayvansal gübrenin uygun kullanılmaması, kontrolsüz otlatma, bilinçsiz tarımsal sulama sulama, tarımsal ilaç, kimyasal gübre kullanımı ve anız yakılması nedeniyle toprağın yapısının ve tarımsal ekolojinin bozulduğu görülmektedir.

İklim değişikliğine uyum hususunda aslında en başta söylenmesi gereken, üreticilerin TARSİM'den ürünlerini sigortalatma zorunluluğunun getirilmesidir. Bunların yanında, Toprak Koruma Kanunu kapsamında belediye gibi planlayıcı kurumların görevlerine sahip çıkarak tarım arazileri üzerine yapılan izinsiz yapıların iş ve işlemlerini takip etmeleri ve Bakanlıkça tespiti yapılan tarım dışına çıkarılmış arazilerdeki uygunsuzlukların yetki ve görev çerçevesinde işlemlerini gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Bunun yanında tarıma açılan hazine arazileri kontrol altına alınmalı ve tarım yapıp yapılmadığı sıkı denetlenmelidir. Bu alanlarda özellikle organik tarım desteklenmelidir. Çiftçi Kayıt Sistemlerinde tarımsal faaliyet alanlarının hepsinin sisteme kaydı mümkün değildir. Mülkiyet, veraset, ortakçılık hakkı gibi problemlerden dolayı tarımsal faaliyet alanlarının kayıt altına alınmasına yönelik Bakanlıkça çalışma yapılarak ÇKS kayıtlılık oranı artırılmalı ve kayıt zorunluluğu getirilmelidir. Kadastro yolu bulunmayan mera alanları içerisinde kalan özel, tüzel kişilere ait arazilere ulaşım sorunu yaşanmaması için kanun ve yönetmelik çerçevesinde yapılacak değişikliklerle ulaşım imkânı sağlanmalıdır. Hayvanlar tarafından kullanılması mümkün olmayan, yüz ölçümü küçük ve yerleşim yerleri arasında kalmış meralar kanun kapsamında değerlendirilerek taşınmazların hukuki durumunun ele alınması, vasıflarının değiştirilmesi kanun nezdinde sağlanmalıdır.

Orman sınırları içerisinde kalan ancak zamanla orman vasfını kaybetmiş alanların -ülke hayvancılığının geliştirilmesi konusu da düşünülerek- Mera Kanunu kapsamında değerlendirilmesinin sağlanması gerekmektedir.

Sayın milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisinin kırsal kalkınma modeli olarak önerdiği, 1969 yılından beri programında yer verdiği "tarım kentleri" aradan geçen onlarca yıla rağmen ülkemiz açısından değerini ve önemini korurken iklim değişikliği etkilerine karşı hem kırsal alan için hem tarım için uygulanması gereken bir model ve çaredir. Küresel ısınma ve iklim değişikliğine uyumlu tarımsal üretim için ülke genelinde kısa, orta ve uzun vadeli ürün deseni planlaması yapılarak dirençli tarım kentlerinde uygulamaya geçirilmesi mümkün olacaktır. İklim değişikliğinin tarımsal ürün verimliliği üzerine etkilerini belirleyebilecek mahsul simülasyon modelleri geliştirilerek ülke tarımının kullanımına sunulmalıdır. Bu sayede, iklim değişikliği etkileri tehditken bir avantaja çevrilmiş olacaktır. Partimizin tarım kentleri önerisi, küresel ısınma kaynaklı doğal afetlere ve tarımsal üretimi tehdit eden su kıtlığına karşı dirençli kent anlayışıyla uygulanmalıdır. Tarım ve hayvancılığın, stratejik değeri her geçen gün daha iyi anlaşılan gıda güvenliği ve yeterli gıda temini açısından birincil kaynak olduğunun bilinciyle ele alınması hayatidir. Bu yolda yapılan çalışmaları takdirle karşılıyoruz, hâlâ yapılması gereken çok iş olduğunu da biliyoruz.

Sözlerime son verirken milletin gerçekten efendisi hâline getirmemiz gereken çiftçimizi, köylümüzü ve hayvan yetiştiricilerini selamlıyorum. Bütçenin milletimize hayırlı olması dileğiyle Genel Kurulu selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Adana Milletvekili Sayın Muharrem Varlı'da.

Buyurun Sayın Varlı. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUHARREM VARLI (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tarım ve Orman Bakanlığı ve bölümleri üzerinde söz aldım. Bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, birkaç gün önce Suriye'de şehit olan yakın aile dostumuz Binbaşı Mehmet Duman Bey'e de Allah'tan rahmet ve ailesine başsağlığı diliyorum.

Tarım Bakanlığının önemli bölümleri, önemli genel müdürlükleri var; bunlardan bir tanesi de Devlet Su İşleri. Devlet Su İşleri, üzerine düşen görevi bugüne kadar yeterince yerine getirmeye gayret gösterdi; işte, barajlar, göletler, tarım alanlarının

sulanması açısından önemli işler başardılar. Adana'yı ve özellikle Ceyhan, Sarıçam, İmamoğlu bölgesini ilgilendiren Yedigöze Barajı'nın da sulama sisteminin bir an önce tamamlanıp çiftçilerimizin hizmetine sunulması önem arz etmektedir. Sayın Bakanın da bu konuda gerekli girişimlerde bulunduğunu biliyoruz, orayla ilgili ciddi yatırımların da yapıldığını biliyoruz ama bir an önce tamamlanıp... Çünkü orada 75 bin hektar yani 750 bin dönüm arazi sulanabilir hâle getirilirse hem çiftçilerimize hem de ülke ekonomimize çok önemli bir katkı sağlayacağına inanıyorum.

Yine, çiftçilerimizin toplulaştırma ile ilgili beklentileri toplulaştırmanın bir an önce bitirilmesi yönündedir çünkü burada arazisini satmak isteyen ya da ortak olduğu bir başka araziye almak isteyen insanlar mağduriyet yaşamaktadır; toplulaştırma olduğu için arazi satışlarıyla alakalı engeller vardır. Yine, hazine arazileriyle ilgili, satın almak istediklerinde toplulaştırma engeli karşısına çıkmaktadır. Onun için toplulaştırmanın da bir an önce çiftçilerimizin lehine sonuçlandırılmasını çiftçilerimiz Tarım Bakanlığından ve DSİ'den arzulamaktadır.

Ormanla alakalı, ormanla ilgili ciddi yangınları yaşadık ama gerçekten çok hızlı müdahalelerle orman yangınları engellendi. Bunların bir kısmı kasıtlı, bir kısmı da tabii afetler sonucunda çıkan yangınlar. Orman yangınlarını önlemek adına da Bakanlığın bir an önce alet edevat yönünden yapılması veya tamamlanması gereken her şeyi tamamlayacağına inanıyoruz. Bu konuda da ciddi çalışmaların olduğunu görüyoruz çünkü ormanlar hepimizi ilgilendiren, gelecek nesillerimize bırakabileceğimiz en önemli mal varlıklarımız.

Yine, Tarım Bakanlığıyla ilgili konuşurken gıda ve gıdanın önemini burada sizinle paylaşmadan geçemeyeceğim çünkü pandemi sürecinde hep birlikte yaşadık ki... Yani doğrudur, enerji çok önemlidir, petrol çok önemlidir, başka şeyler çok önemlidir ama gıda olmadan, evimizde ekmeğimiz, bulgurumuz, unumuz, peynirimiz, zeytinimiz olmadan insanın hayatını sürdürmesi ve yaşaması mümkün olmuyor; onun için gıda çok önemli ve gıda üretimini destekleyecek yatırımların da yapılması çok önemli. Bu manada, üreten çiftçilerimizi, hayvancılık yapan insanlarımızı mutlaka destekleyip onların üretimini sürdürebilmeleri adına elimizden gelen gayreti ortaya koymamız lazım.

Yine, gıdalla alakalı konu açılmışken bu süreçte zincir marketlerin yapmış olduğu uygulamalarla ilgili de kısaca sizinle bazı konuları paylaşmak istiyorum. Elbette ki dar gelirli insanlarımızı korumak adına zincir marketlerin denetimi sıklaştırılmalıdır. Biz "Zincir marketlerin denetimi sıklaştırılmalıdır." dediğimizde, hatta "Bazı terör örgütleriyle bağlantıları var mıdır?" dediğimizde ses farklı yerlerden gelmeye başlıyor. Onun için, biz eğer gerçekten dar gelirlinin yanındaysak, gerçekten dar gelirliyi korumak istiyorsak hem belediyelerin hem Hükûmetin hem de hepimizin birlikte bu zincir marketlerin gıdalla ilgili yapmış oldukları artışları kontrol etmemiz lazım, bunun arkasında da durmamız lazım çünkü dar gelirli insanlarımızı ancak bu şekilde koruyabiliriz. Her gün yeni zam, her gün etiket değişikliği doğru şeyler değil. İnsanlarımızda hem bıkkınlığı hem de Hükûmete olan nefret ve kızgınlığı artırıyor, dolayısıyla, buradan Hükûmete dolaylı bir etki yapılmak isteniyor, bir algı oluşturulmak isteniyor; bunun da önüne geçmemiz lazım.

Yine, pamukla alakalı bir şeyler söylemek istiyorum. Sayın Bakan, pamuk prim desteği 1,1 liradan 1,6 liraya yükseltildi, olumlu bir gelişme ancak özellikle bu yıl pamuk fiyatlarının dünya borsalarında düşüş yaşamasından kaynaklı, çiftçilerimiz en az 3 TL'nin üzerinde bir prim desteği bekliyor. Bu konuda da duyarlı olacağınızı düşünüyorum çünkü pamuğu üretmemiz lazım. Pamuk stratejik bir ürün, pamuk endüstriyel bir ürün, aynı zamanda istihdama katkı sağlayan bir ürün. Dolayısıyla, biz en çok yağ ve yağa bağlı tohumlar ithal ettiğimiz için pamuk üretimini ne kadar çok artırırsak ham yağ oranında da hem çiftçimize katkı sağlamış oluruz hem de ham yağ üretimine katkı sağlamış oluruz. Bunu da mutlaka desteklememiz lazım. Aynı zamanda pamuk ekimi... Ben kendi bölgemden, Adana'dan, Çukurova'dan söyleyeyim; üst üste birkaç yıl mısır ektiğiniz zaman ciddi manada verim düşüklüğü yaşıyorsunuz -bunu ziraat mühendisi olanlar ve çiftçi olanlar bilirler- ama pamuk ekip de üzerine birkaç mısır ektiğiniz zaman tarlayı gençleştirmiş olursunuz, belki gübre oranında daha az gübre kullanırsınız, dolayısıyla verim artışını sağlamış olursunuz. Yani pamuk aynı zamanda toprağı gençleştiren bir bitkidir, dolayısıyla bunun da desteklenmesi lazım.

Yine, prim desteği verilirken bölgesel manada -Sayın Bakan da bunu savunuyor zaten- prim desteğine önem vermemiz lazım, hatta belli illerin belli bölgelerinde bile üretilen ürün çeşitliliğine göre destek vermemiz lazım. Mesela Adana için konuşuyorum, İmamoğlu bölgesi, Karaisalı bölgesi susuz alanlar, susuz topraklar olduğu için oralarda ayçiçeği üretimi ve buğday üretimi daha fazla yapılıyor, doğrusu da bu zaten. Yine, Ceyhan Ovası, Karataş Ovası sulanabilen araziler olduğu için mısır ve pamuk üretimi burada fazlasıyla yapılabilir. Bunları da göz önünde bulundurarak destekleri de buna göre vermemiz lazım. Yani üreten insanları korumak adına biz elimizden gelen her şeyi yapmalıyız, takdiri de Cenab-ı Allah'a bırakmalıyız.

Yine, gübre fiyatları çok ciddi artışlar gösterdi; son günlerde düşüşe geçti, inşallah bundan sonra daha da düşecektir. Ben, Tarım Kredinin de bu konuda üzerine düşeni en iyi şekilde yapacağına inanıyorum ki yapması lazım, çiftçiye koruyabilmek için Tarım Kredinin mutlaka sübvansé yani "sübvansé" derken regüle görevini görmesi lazım.

Şimdi, gübre fiyatları yükseldi ama bunun karşılığında da mısır fiyatları, buğday fiyatları da ciddi bir artış gösterdi. Yani bu gübre fiyatları yüzde 200 arttıysa buğday fiyatlarında da bir önceki yıla göre yüzde 200 artış göstererek hem Tarım Bakanlığının hem TMO'nun desteğiyle çiftçimizi ezdirmeden, buğday üreticilerini korumuş olduk ama çiftçilerimizin beklentisi buğday fiyatlarının daha da yükseltilmesi yönündedir çünkü maliyetler, girdiler çok arttığı için bir de kuraklığın vermiş olduğu ve özellikle mayıs ayında yaşanan ani sıcaklıkların gelişmesiyle birlikte buğdayda bir verim kaybı yaşanıyor; hem İç Anadolu Bölgesi için bu geçerli hem de bizim Çukurova bölgesi için bu geçerli. Dolayısıyla verim düşüşü yaşandığı için de kazanamıyor çiftçimiz yani buğday fiyatlarının daha da korunmasını, çiftçimizin lehine geliştirilmesini çiftçilerimiz arzu etmektedir. Çünkü buğday da stratejik bir üründür; işte, Ukrayna-Rusya savaşıyla birlikte dünyada yaşanan gıda krizi ve tahıl krizi bunu en iyi şekilde ortaya koymuştur. Yani bizim kendimiz üretilen kendimize yetebilecek durumda olmamız lazım, hatta ürettiğimizi de başkalarına satabilecek durumda olmamız lazım. (CHP sıralarından alkışlar) Bunun için de çiftçimizi, üreticimizi en iyi şekilde korumamız lazım, çiftçimizin de Sayın Bakandan ve değerli Tarım Bakanlığı personelinin beklentisi budur.

Yine, ÇKS'yle ilgili çiftçilerimizin bir beklentisi var. Aralık ayının sonuna kadar ÇKS bildirimini yapmaları gerekiyor ve şubat ayı sonuna kadar da ürün bildirimini değiştirebiliyorlar ama yağışlardan ya da giden kuraklıktan dolayı ÇKS'yle ilgili bazen problemler de yaşayabiliyorlar. Nasıl problem yaşayabiliyorlar? Örnek veriyorum, pamuk bildirmiştir ya da mısır bildirmiştir ama kuraklıktan ya da yağıştan dolayı şubat ayının sonuna kadar ekememiştir. Dolayısıyla bu ürünün çeşidini değiştirmek için şubat ayının sonuna kadar bildirim yapması lazım ama mart ayının sonuna ya da nisan ayının sonuna kadar biz bu işi uzatırsak diyelim ki o dönemde yaşanan sıkıntılardan, tabii olaylarla ilgili yani meteorolojik gelişmelerle ilgili yaşanan sıkıntıdan dolayı ekemediğimiz ürünü soya fasulyesi olarak değiştirebiliriz, soya fasulyesini nisan ayının sonuna kadar ekebilir çiftçi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MUHARREM VARLI (Devamla) – Sayın Bakanım, bununla ilgili bir düzeltme yapar ve tarım il müdürlüklerine, ilçe müdürlüklerine bir talimat verirsiniz çok doğru olacaktır çünkü bizim -dediğim gibi- ürün çeşitlerini de kontrol etmemiz lazım.

Yine, hayvancılıkla ilgili bir şey söylemek istiyorum: Hayvancılık çok zor bir meslektir, insanların yapması çok zordur yani -özür diliyorum- onun kokusu, onun bakımı, yem girdileri... Bizim, hayvan üreticilerini de mutlaka ve mutlaka korumamız

lazım, yem fiyatlarıyla ilgili de ciddi manada sübvans yapmamız lazım.

Ben teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu'nda.

Buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizleri ekran başında izleyen Anadolu'nun asil evlatlarını, aziz vatandaşlarımızı ve siz Gazi Meclisimizi saygılarımla selamlıyorum. Hayırlı cumalar olsun. Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım.

Artan şehirleşme, hızlı ve dijital dönüşüm, salgınlar, maalesef, yeni neslin topraktan ve tarımdan uzak yetiştirmelerine neden olmuştur. Toprağın değerini bilen nesillerin yetişmesi için çalışmalar başlatmalıyız ve biliyoruz ki biz, çocuklarımıza toprağın değerini anlatabilirse toprak da gelecek nesillere bakacak; sonuçta gelecek toprakta, toprağımız da emin ellerde olacak. Bugünkü sel felaketlerinin ve afetlerin ekolojik sistemin bozulmasıyla ilgili olduğunu hepimiz biliyoruz. Yediklerimizin başımıza farklı işler açacağını ve ilaçlara mahkûm bırakacağını da biliyoruz. Tüm bunların kökü, yediklerimizden yani topraktan geliyor. Toprağın burada suçu yok, biz ne yaparsak karşılığını veriyor; bu sebeple toprakla barışmamız lazım. Gıdayla ilgili ne yapacağımıza toprakla barıştıktan sonra karar vermemiz gerekiyor. Köylerde, yeni tarım politikalarında umut vadeden gelişmeler var. Tarımla ilgili herkesin sigortalanması lazım. Bir kişi köyde yaşıyorsa bu kişiye ekstra gelir sağlanmalı; bu, önümüzdeki dönemi kurtaracak bir yatırımdır.

Tarımda dışa bağımlılığı kaldırıp kendi iç dünyamıza ciddi yatırımlar yapabilecek, kendi vatandaşına yetebilecek, bunun haricinde de yurt dışına ürün satabilecek güçte bir ülkeyiz. Bitki, iklim, toprak, su, doğa bir zincirin halkalarıdır ve hepsi stratejik öneme sahiptir; halkalardan biri zarar görürse zincirin tümü bundan olumsuz etkilenir.

Yaş meyve ve sebze ürünlerinin pazarlanmasında meydana gelen fiyat dalgalanmaları sektörü olumsuz etkilemektedir. Havzalara göre üretim planlaması yapılarak oluşturulan havza bazlı ürün destekleme programları, tarım ürünlerinin temininde karşılaşılabilecek sıkıntıları sona erdirmeye yöneliktir. Ancak, tarım ürünlerinde, hasat öncesinden hasat sonrasına tüm aşamaları içeren yapılar geliştirilmelidir; bunun, işletmelerin üretim maliyetlerini düşürmelerine de olumlu katkıları olacaktır. Tarımsal üretimde erkencilliğe, geççiliğe, kuraklığa dayanıklı, verim ve kaliteyi artırmaya yönelik çalışmalara da önem verilmelidir çünkü bilinçsizce yapılan tarım sürdürülebilirliği öldürebilir.

Tarımsal işletmelerde altyapı ve mekanizasyon sorunları bu alanlara yapılacak yatırımlarla iyileştirilebilir. Tarım işletmelerinin ve hayvancılıkla ilgili işletmelerin yeni teknolojiye erişimleri teşvik edilmelidir. Tarımın gelişmesi sanayimizin gelişmesi demektir. Bu gelişme, hem tarıma dayalı sanayide hem de diğer kollarında üretim artışını teşvik etmektedir; işsizliğin ve kırsal kesimden kentsel kesime doğru olan göçlerin azalmasına olumlu katkılar sağlayacaktır. Kırsalın gelişmesi için köy mahalle statüsü, köy okulları bölgesel olsa dahi açılması ve mevzuatın uyumlu hâle getirilmesi gerekir. Damızlık hayvanların alımı desteklenmeli ve anaç hayvanlar kesilmemeli; yayla ve meralardaki sosyal ihtiyaçlar için proje desteği verilmeli; meraların ıslah projelerine daha çok destek verilmeli; kuru ve sulu arazilerimizdeki yem, bitki çeşitliliği artırılmalı ve daha çok desteklenmeli; kadın yetiştirici, çiftçi ve kadın çobanlara sosyal güvence desteği sağlanmalı; genç girişimci çiftçiler ve üreticiler daha çok desteklenmeli; kırsaldan göçün ve işsizliğin önüne geçilmeli; girdi maliyetindeki artışlar çok olduğunda da piyasa dengesi oluşturulmalıdır. Fahiş fiyat artışlarının ve spekülasyonların önüne geçilmesi gerekir. Kırsalda küçük aile işletmelerine farklı özel destek ve hizmet verilmelidir. GES proje ve desteklerine önem verilip teşvik edilmelidir.

Seçim bölgem Malatya için, 2023 yatırım programına planlama ve proje olarak... Bir, Malatya Yarımcahan pompaj sulaması rehabilitasyonu proje yapımının, iki, Malatya Darende Gökpınar sulaması optimizasyon işi proje yapımının ve daha önceden de taleplerimiz olan Hekimhan İçdir, Kuluncak Alvar, Yazıhan Epreme, Kuluncak Kızılhisar, Doğanyol Kutun göletleri ile yaklaşık 40'a yakın köyümüzdeki taşkın koruma yapımlarının 2023 proje kapsamına alınmasını Sayın Bakanımızdan talep ederiz.

Yatırım programında olup da ihalesinin yapılmasını istediğimiz büyük su işlerimiz vardır: Bir, Yoncalı sulaması; iki, Yazıhan ve Battalgazi Ovası'nı kapalı sisteme çevirecek Boztepe pompaj sulaması; üç, Yazıhan'a hayvancılık besi organize sanayi bölgesinin kurulmasının ve yer tahsislerinin hızlı şekilde yapılması.

Malatya'da toplam 200 bin ton buğday ve arpa hasat edilmektedir. Mevcut Toprak Mahsulleri Ofisi silosunun fiziki şartları yetersiz olup TMO'nun bünyesinde tarım OSB'nin yanına 30 bin ton yeni silo yapılması şehrimiz ve tarım sektörü için de önem arz etmektedir.

Türkiye'de ilk olan balıkçılık, su ürünleri ihtisas organize sanayi bölgesi çalışmaları ilimizde devam ediyor. Bu OSB kurulduğu zaman ilimize ve ülkemize katkısının 1 milyar ABD dolarının üzerinde olması da hedefleniyor. Bu OSB'nin de yatırım planına alınmasını ve Malatya'mızın bekleyen taleplerinin karşılanmasını Sayın Bakanımızdan talep ederiz. Bu taleplerimize, Sayın Bakanlarımızın ilgi alakaları için de şahsım ve Malatya adına teşekkür ediyorum.

2023'te de tarımda da lider ülke Türkiye olsun. Ki son günlerde çok söyleniyor: "2023" "Hedef 2023" "Lider ülke Türkiye" Tabii "Lider ülke Türkiye" vizyonunu bize... Sayın Devlet Bahçeli 31 Ekim 2010 tarihinde, altını çiziyorum, 31 Ekim 2010 tarihinde Ankara'da yaptığı Millet ve Devlet Bekası İçin Güç Birliği Toplantısı'ndaki konuşmasında Milliyetçi Hareket Partisinin hedefinin 2023 olduğunu vurgulamıştı. Bu çerçevede, gelecek on iki yıllık döneme ilişkin ekonomik, sosyal ve siyasi politikalarımızı "Hedef 2023, Yükselen Ülke Türkiye" vizyonu ile kamuoyuyla paylaşmıştı ve o gün şöyle hitap etmişti: "Değerli dava arkadaşlarım, '2023'e Doğru Yükselen Ülke Türkiye' vizyonumuzun temel hedefi, Milliyetçi Hareket Partisinin, Türkiye'yi bölgesinde ve küresel alanda her bakımdan bir güç merkezi hâline getirmektir. Amacımız, Türkiye'nin siyasi istikrar ortamında ekonomik büyüme ve sosyal gelişmesini sağlayarak, millî birliğini koruyarak topekün bir millî seferberlik başlatması ve bütün imkân ve kaynaklarını bu büyük hedefe ulaşmak için harekete geçirmektir. Milliyetçi Hareket Partisi, cumhuriyetimizin 100'üncü yılını idrak edeceğimiz 2023 yılına kadar bölgesinde lider, küresel alanda bir güç merkezi hâline gelmiş Türkiye idealini bütün unsurlarıyla gerçekleştirmeye kararlıdır." demiştir on üç yıl önceki konuşmasında. Hedef 2023, Lider Ülke Türkiye Projesi'dir.

Liderlik, ülkesi, davası ve fikirleri için, insanları ortak bir hedefe ulaştırmak için harekete geçirme yeteneğidir. Lider, kendisinde bulunan mevcut gücü ve motivasyonu halkına ve dava arkadaşlarına kazandırabilendir. Lider, eylemin ilham kaynağı ve yöneticisidir; on üç yıl önceden, yılmadan, yorulmadan, bıkmadan öngördüğü hedefi ve yol haritasını çizendir. O lider Sayın Bilge Liderimiz, Genel Başkanımız Devlet Bahçeli Bey'dir. (MHP sıralarından alkışlar)

Bilge Liderim Sayın Devlet Bahçeli'ye Allah sağlık, sıhhat ve uzun ömürlere nasip etsin. Bu vesileyle bütçemize olumlu oy kullanacağımızı ve bütçemizin ülkemize ve milletimize hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ederim.

Servetiniz ana baba duası olsun.

Sağ olun, var olun; Allah'a emanet olun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Mustafa Hidayet Vahapoğlu'ndadır.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi

Hareket Partisi Grubu adına, 2023 mali yılı Millî Savunma Bakanlığı bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, başta cumhuriyetimizin banisi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere şehitlerimizi, ebediyete irtihal eden gazilerimizi rahmet, minnet ve şükranla anıyor; hâlen yurt içinde ve yurt dışında görevli kahraman asker, polis ve güvenlik korucularımızı, hayatta olan tüm gazilerimizi, vazife malullerini ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, dünya coğrafyasında istisnai bir jeopolitik konuma ve bu konumdan kaynaklanan eşsiz imkânlarla sahip bir ülkedir. Bu durum bize çok geniş imkânlar sunarken aynı zamanda, oluşturduğu riskler nedeniyle diğer ülkelerin de Türkiye'yi öncelikli hedef ülke olarak görmelerine sebep olmaktadır. İçinde bulunduğumuz coğrafya, küresel boyutta, Güney Amerika, Avustralya ve Antarktika Kıtaları hariç diğer bölgelerde meydana gelen tüm gelişmelerden doğrudan etkilenecek özelliklere sahiptir. Ülkemizin sadece jeopolitik konumunun dikkate alınarak değerlendirilmemesi, ekopolitik, teopolitik, enerjipolitik, ulaşım, lojistik, kültürel ve benzeri alanları da kapsayacak şekilde değerlendirilmesi, risk ve tehditlerin bu alanların da dikkate alınarak belirlenmesi önem arz etmektedir. Günümüzde savunma klasik anlayışın ötesine geçmiş ve topyekûn güvenlik kavramıyla içi doldurulmaya çalışılan bir alan hâline gelmiştir. Dolayısıyla, konular sadece askerî nitelik taşımanın yanında politik, diplomatik, sosyal, ekonomik ve teknoloji ile diğer konuları da içine alan geniş bir hüviyet kazanmıştır.

Değerli milletvekilleri, Doğu Bloku'nun parçalanması sonucunda neoconların güdümündeki ABD ve yedeklediği Avrupa Birliği ülkeleri ile Japonya ve Anglosakson ülkeler küresel hegemonya kurabilmek için millî devletlere saldırmışlardır. Bunların içerisinde öncelikli olan ülkelere biri Türkiye Cumhuriyeti devletidir. Kendilerinin kontrolünde olması kaydıyla küreselleşme teşvik edilmiş, millî ve üniter devletler öncelikli hedefler hâline getirilmiş; dinler, mezhep ve meşrepler ile diğer alt kimlikler tahrik edilmiş ve vahşi, yıkıcı istilacılığının tüm oyunları sergilenerek Asya, Ön Asya, Afrika'nın kuzeyi ve Güney Amerika yeniden dizayn edilmeye çalışılmıştır.

Oluşturulan yeni jeopolitik düzene ilk tepki 1994 yılında "Şanghay Beşlisi" adıyla kurulan ve daha sonra 2001 yılında Şanghay İşbirliği Örgütüne dönüşen yapıdan gelmiştir. Rusya'nın 8 Ağustos 2008 tarihinde Gürcistan'ın Osetya bölgesine müdahalesiyle karşılaşmıştır. Aslında bu olay tek kutuplu dünyadan çok kutupluluğa geçişin işaret fişegidir. Günümüzde yaşanan belirsizlikler ve risklerin temelinde tek kutupluluğu sürdürme çabasındaki ABD ve bunu kabul etmeyen Rusya ve Çin ile devletlerarası ilişkiler arasındaki çekişmeler yatmaktadır. ABD 1991'de Doğu Bloku'nun dağılması sonucunda oluşan söz konusu jeopolitik düzeni tek başına koruyamayacağını farkındadır. Bunun için Avrupa Birliği ve Japonya ile Anglosakson ülkeleri dışında kalan Türkiye gibi müttefiklerini yorarak -bu kelimenin altını çiziyorum, yorarak- yanında tutma, kendisine sürekli tabi tutma çabası içerisinde.

Türkiye'ye yönelik aleni veya gizli husumet sadece ABD ve güdümündeki ülkelerle sınırlı değildir; ilhakını hiçbir zaman tanımayacağımız, Kırım'dan dolayı denizden sınırdaş hâline geldiklerimiz Rusya; Türk düşmanlığını millî kimliğini koruma vasıtası hâline getirmiş olan Ermenistan, aynı dinin mensubu ve aynı Peygamber'in ümmeti olduğumuz hâlde, söz konusu Ermenistan, hatta Yunanistan veya Kıbrıs Rum kesimi olduğunda Türkiye karşıtlığını aleni olarak ortaya koyan İran ve Suudi Arabistan ile diğer bazı İslam ülkeleri; Körfez'deki beylik düzenindeki şehir devletçikleri, Fırat ve Dicle'nin kaynağını elde etmek zorunda olduğuna inanan Irak ve Suriye, Türkiye'nin bir bölümünü vadedilmiş topraklar olarak gören İsrail, 1821'den bu yana Türkiye aleyhine 3 kat büyümüş olan Yunanistan ve vatandaşları olan soydaşlarımızı ülkelerinden atan Bulgaristan tarafından da yürütülmektedir. Tüm bu gizli ve aleni husumeti frenleyen yegâne güç, Türk Silahlı Kuvvetlerinin caydırıcı ve etkin saygın konumu ile millî birlik ve beraberliğimizin bozulmamış olmasıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin tehdit konseptinde küresel güç durumundaki devletlerin, bazı ülkelerin sınırlarını yeniden çizme veya bölgeleri yeniden tanzim etme gayretleri; terörizm, uluslararası terörizm, siber terörizm; etnik, dinî ve mezhep kökenli tahrikler ve çatışmalar; devletler arası savaşlar; yeni devletlerin kurulması ve sınırların yeniden belirlenmesi taleplerinden kaynaklanacak anlaşmazlıklar; küresel düzeyde enerji ve su kaynaklarını kontrol etme gayretleri; iç savaş, soykırım ve benzer diğer büyük çaplı şiddet olayları; bölgemizdeki halkların militarize olma eğilimleri; nükleer, biyolojik ve kimyasal silahların gizli imali ve yaygınlaşması; sınırları aşan örgütlü suçlar; kitlesel göçler, açlık, yoksulluk, bulaşıcı hastalık ve çevre sorunları; yaygın hastalık tehdidi; ekonomik ve sosyal tehditler ve riskler dikkate alınması gereken konulardandır.

Ülkemiz, özellikle 1991'de Doğu Bloku'nun dağılması süreciyle başlayan, Soros'un Renkli Devrimleriyle süren ve Arap Baharı operasyonları kapsamında Suriye iç harbi ile zirve yapan bir düzensiz göç ve Afganistan kaynaklı bir yönlendirilmiş planlı göçle karşı karşıyadır. 23 hudut kapısı ile 11.908 kilometresi deniz, 2.949 kilometresi kara olmak üzere, toplam 14.857 kilometrelik sınırlarımız son yıllarda alınan önlemler ve yapılan yatırımlar sonucunda gelişmiş çoğu ülkeye örnek olacak şekilde fiziki ve elektronik önlemlerle korunur hâle getirilmiştir. Buna rağmen, terör örgütlerinin yuvalandığı Yunanistan, Ermenistan, İran, Irak ve Suriye sınırlarımızın hassasiyetini koruduğunu, bu ülkeler ile terör örgütlerinin de müdahil olduğu göç olayları dikkatten kaçırılmamalıdır.

Türk Silahlı Kuvvetlerini en fazla meşgul eden konunun başında terörle mücadele kapsamında üstlenmek zorunda olduğu görevler ile düzensiz göç gelmektedir. Bu konuda Birleşmiş Milletler Antlaşması'nın 51'inci maddesinden doğan meşru müdafaa hakkı kapsamında yapılan sınır ötesi müdahalelerin Türkiye'nin öz savunmasının gereği olduğu açıktır. Buna karşılık, yaşanan temel sorun; Marksist, Leninist bir terör örgütü olan ancak günümüzde vahşi kapitalizmin uşaklığını yapan PKK ve YPG, PJAK gibi türevlerinin arkasından özellikle NATO'da ittifak hâlinde olduğumuz ve bizim müttefik olduğumuzu sandığımız ülkelerin çıkmasıdır. PKK ve türevlerinin elinde üretici ülkenin bilgisi ve izni dışında kullanılma imkânı olmayan silah ve mühimmat bulunmaktadır.

ABD'nin PKK'ya verdiği destekle Suriye topraklarında oluşturulmaya çalışılan terör koridoru Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nin verdiği yetkiye dayanarak Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı, Barış Pınarı ve Bahar Kalkanı sınır ötesi harekâtlarıyla engellenmiş ve tarafların oyunu bozulmuştur. Ayrıca yurt içine yönelik yapılan Pençe, Kıran, Kapan ve Yıldırım operasyonlarıyla da önemli miktarda teröristi etkisiz hâle getiren temizlik harekâtları gerçekleştirilmiştir.

PKK ve türevlerinin ABD ve AB ile Türkiye aleyhine gizli husumet duyan ülkelere siyaseten desteklenmesi, eğitilmeleri, donatılmaları, ihtiyaç duydukları her türlü silah, mühimmat, araç ve gereç ile sahte belgenin temin edilerek verilmesi Türkiye'nin bekasına yönelik ciddi bir tehdittir. NATO Kuzey Atlantik Antlaşması'nın 5'inci maddesinde belirtilen hükümlere rağmen bunlar maalesef yapılmaktadır. Bu konuda halkımız tepkilidir ve bu tepki Sayın Milliyetçi Hareket Partisi liderinin "Türkiye'ye silah ambargosu uygulayan, terörizme çanak tutan sabıkalı ülkelere bir ve beraber olmamız akıl harcı mıdır?" diye sorması ve "Türkiye seçeneğsiz değildir. Türkiye çaresiz değildir. Eğer şartlar içinden çıkılmaz hâle gelirse NATO'dan ayrılmak bile alternatif bir tercih olarak gündeme alınmalıdır." sözü, bu halkın tepkilerinin de dile getirilmesidir. "Türkiye'nin itirazları ciddiye alınmıyorsa, NATO'daki varlığı da ciddiye alınmıyor ve saygı görmüyor demektir." değerlendirme ve ikazları, NATO ülkelerinin Türkiye'nin güvenliğini göz ardı etme çabalarına karşı gösterilen güçlü bir tepkidir ve milletin tepkisinin siyasi yansımasıdır.

Önemli konulardan bir diğeri ise Hristiyan dünyasının şımarık çocuklarından Yunanistan'ın Türkiye'ye yönelik uyguladığı ve dozu sürekli artan gerginlik stratejisidir. Yunanistan'ın bitmek tükenmek bilmeyen ve tatmin edilmesi mümkün olmayan tavır, Atlantik ülkelerinden desteklidir. Sayın Cumhurbaşkanının, özünde, hak ve menfaatlerimize dokunmalarına izin vermeyeceğimiz,

bu nedenle de akıllarına başlarına almalarını ve hadlerini bilmeleri gerektiğini hatırlatan “Bir gece ansızın gelebiliriz.” sözüyle çerçevesi çizilen tepkiye rağmen, Yunanistan, ABD’nin yığınak hatta NATO Antlaşması’na rağmen yeniden güvenlik anlaşması yaparak şımarttığı bir ülke durumundadır.

Türkiye’den Anayasa’sını değiştirerek sözde yeni kurucu halklara yer verilmesi ve üniter yapısını terk etmesi, Ermenistan’ın taleplerinin karşılanarak Sivas’tan başlayıp İskenderun’a inen hattın doğusunun İskenderun Körfezi’ni içine alacak şekilde Ermenistan’a terk edilmesi; Kıbrıs’ın Rumlara, dolayısıyla Yunan’a terk edilmesi; güneyimizde Akdeniz’e çıkışı olan kukla bir PKK terör devletinin kurulması, Adalar Denizi ve Akdeniz’de Sevilla haritasının geçerli kılınması, Yunanistan’ın kara sularının 12 mile çıkarılması, İstanbul’da Vatikan benzeri bir Ortodoks Rum devletinin yani Doğu Roma İmparatorluğu’nun yeniden inşası, Akdeniz ve Adalar Denizi’nde münhasır ekonomik bölge hak ve iddialarımızdan tamamen vazgeçilmesi; mavi vatandan, mavi gökyüzünden vazgeçilmesi; Azerbaycan ve Türk dünyasıyla ilişkilerde Atlantik ve AB ülkelerinin rehberliğinde hareket edilmesi, Türk dünyası ve Asya ülkeleriyle hak ve menfaatlerimiz bile olsa ilişki kurulmaması, Montrö rejiminin değiştirilmesi vesaire vesaire gibi talepler gündemdedir. Bunlar Doğu Bloku’nu temsil eden Çin ve Rusya için de çoğaltılabilir.

Bizi hedef tahtasına oturtan ülkeler bu hedeflerine ulaşabilmek için terör örgütlerini, Gezi olaylarında yaşandığı şekliyle dış destekli sivil oluşumları, mahrem arşivlerimizin çalınarak hasım ülkelere iletilmesini, Türk Silahlı Kuvvetleri, MİT gibi kritik kurumlar üzerinde kumpasları, sipariş üzerine eylem yapan kişi ya da grupları, etnik mezhep ve meşrep tahriklerini, finans ve döviz oyunlarını, medya, sinema ve sanal âlemi, özellikle millî ve yerli grupların şeytanlaştırılmasını, dokunulmazlığı olan kürsülerden barış çağrısı altında Türk Silahlı Kuvvetlerinin silah bırakmasını, Türkiye Cumhuriyeti devletinin terör örgütüne teslim mahiyetinde masaya oturtulması dâhil kuralı, ahlaksız konuları ve metotları yani hibrit, melez savaş yöntemlerini kullanmaktadırlar.

Türkiye, bugüne kadar olduğu şekliyle ne ABD ne AB ne Rusya ne Çin’in jeopolitiğine boyun eğmeyecektir. Türkiye, bugüne kadar yaptığı üzere kendi jeopolitiğini merkeze alarak karar geliştirecek ve pozisyon, tavır alacaktır. Bunun için elindeki en önemli imkânlar vatandaşın güven ve kararlılığıyla oluşturulan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, Peygamber ocağı gördüğümüz Türk Silahlı Kuvvetleri ve vatandaşımızın engin sağduyu ve desteğidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu aşamada önemli gördüğüm birkaç hususu da dikkatlerinize getireceğim. Kahraman ordumuzun geçmişte olduğu gibi ruhen asker personele ihtiyacı olduğundan hareketle askerî liseler ve astsubay hazırlama okullarının yeniden açılması, bu konuda maliyet fayda analizinin yapılmaması, terörle mücadele ve jeopolitik konumuzdan kaynaklanan ihtiyaçlar dikkate alınarak askerî hastanelerin tekrar açılması; subay, astsubay, uzman çavuş ve sözleşmeli personelin ve emeklilerinin göreve katlandıkları zorluk ve aldıkları risk ile maruz kaldıkları tehdit ve tehlikelere uygun olarak maddi imkânlarının yeniden değerlendirilmesi, emekli binbaşılardan devletimize yük getirmeyecek haklı taleplerinin karşılanması, resen emekli edilmişlerin dosyalarının yeniden incelenerek varsa hak sahiplerinin mağduriyetlerinin ve itibarlarının iade edilmesi, kamudaki sözleşmelilerle birlikte uzman erbaşların da kadroya geçirilmesi, terörle mücadelede yaralanmalarına rağmen malul sayılmayan gazilerimizin mağduriyetlerinin giderilmesi, şehit yetimlerinin tamamına kamuda istihdam imkânının verilmesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Devamla) – ...şehit ve gazi yakınlarından istihdam edilenlerin eğitim durumlarına göre kadro ve derecelerinin yeniden düzenlenmesinin önündeki idari engellerin kaldırılması, muharip gazilerimize ödenen şeref aylığındaki farklılıkların giderilmesi, savunma sanayisinin stratejik önemi dikkate alınarak özelleştirme anlayışı dışında tutulması ve kamunun -daha açık bir ifadeyle- öne çıkarılması, Makine ve Kimya Endüstrisi AŞ’nin, askerî fabrikalar ve tersanelerin daha fonksiyonel ve üretken hâle getirilmesi, sözleşmeli askerlik yapanların sözleşmelerinin bitiminde kamuya yerleştirilmeleri hususundaki bürokratik engellerin kaldırılması önem arz etmektedir.

Bu vesileyle 9 Aralık Uzman Jandarmalar Günü’nü de kutluyor ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin muharip yapısını, saygınlığını, caydırıcılığını, personel niteliklerini, sahip olduğu teknik imkânları artırıcı her türlü önlemin alınması gerektiğinin altını çiziyor; bütçemizin hayırlı olmasını diliyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi Halkların Demokratik Partisi Grubu adına yapılacak konuşmalara geçiyoruz.

Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının bütçesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Sizleri ve kamuoyunu saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, müteahhitlere teslim edilmiş Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, diğer adıyla “ihale distribütör bakanlığı”nın bütçesini görüyorsunuz; şirketlerin saraya yakınlığı ile alınan ihale sayısının doğru orantılı olduğu en önemli bakanlıklardan biri. O yüzden, biz aslında bugün Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığını değil, yandaş şirketlerin bütçesini görüyoruz. Ulaştırma Bakanı buraya gelip resimler göstererek “Eser üretiyoruz.” diyecek. Eser olarak adlandırılan bu yapıların kârı şirketlere, övgüsü iktidara, finansmanı yani cefası ise halka kalıyor. Halk bu bütçenin kimleri zengin edeceğini gayet iyi biliyor.

Burada en çok tartışılacak konulardan biri de kamu-özel iş birliği modelidir, bu modelin de son bütçesidir. Bu model, bir yatırım modeli değil, bir soygun modelidir. Her ne hikmetse denetimi de denetlenmeyi de sevmiyorsunuz, kalite kontrol ve iş güvenliği konularından rahatsız oluyorsunuz. Yirmi yıllık iktidarınız döneminde adrese teslim ihale verebilmek adına Kamu İhale Kanunu’nu 200’e yakın değiştirdiniz; keşke bu konudaki enerjinizi teknik şartnameleri geliştirmeye, denetim ve kontrol mekanizmalarını güçlendirmeye, kalite ve kontrol mekanizması kurmaya ve korumaya, iş güvenliğini ve işçi sağlığını önemsemeye harcasaydınız. Belki o zaman bugünkü israf ve savurganlıktan kurtulurdunuz. Bunu başarabilseydiniz dolgu yapılan yollarda çökmeler ve patlamalar olmazdı ve siz de benim soru önergelerime “Sel olmuş.” “Yağmur yağmış.” “Heyelan olmuş.” gibi akla, mantığa ve bilime sığmayan abuk sabuk cevaplar verme durumunda kalmazdınız. Kamu-özel iş birliğiyle ilgili en doğru söz Füat Oktay söylemişti “İhya hareketidir.” demişti. Çok doğru, kamu-özel iş birliği müteahhitleri ihya etme hareketidir.

Ben mühendislik kariyerimde işveren ve müteahhit ilişkilerini hep bir maça benzetmişimdir ama siz sonucu baştan belli, şikeli maçları seviyorsunuz; hep tek kale maç yapıp hazineyi de kaleye koyuyorsunuz.

Dün bize buradan sarı kart gösterenler, keşke sarı kartı uyuşturucu baronlarına, hazineyi soyanlara, bakanlığını dolandıranlara, rüşvet alan bakanlara, haksız kazanç elde eden, halkın kanını emenlere, mafyaya, hırsızlara gösterebilseydiniz ama nerede sizde o yürek!

Sayın Bülbül, gene 17-25 Aralık yaklaşıyor, Genel Başkanınızın yolsuzluk haftası olarak ilan ettiği haftada ne etkinlik yapacaksınız bakıp göreceğiz yoksa dut yemiş bülbül gibi susup yerinize mi oturacaksınız?

Değerli milletvekilleri, Komisyonada “Demir yolu ağırlıklı bir yatırım dönemine girdik.” diyorsunuz. Sizin yirmi yıllık iktidarınız döneminde demir yolu ağırlıklı bir yatırım dönemine girinceye kadar nice canlar toprağa girdi biliyor musunuz? Bakınız, Çorlu tren kazasında 25 can yitirdik. Yaşamını yitirenlerden biri 9 yaşındaki Oğuz Arda Sel; annesi Mısra Öz bize bir video yolladı

ve onu size dinletmek istedim fakat Komisyon Başkanı ve iktidar vekilleri bundan rahatsız oldular. Eğer Ulaştırma Bakanı olarak bir sorumluluk hissetmiş olsaydınız, o annenin ne dediğini duymak ister, videoyu isteyip kendiniz dinleyebilirdiniz, onu bile yapmadınız.

Demir yollarında personel sayısı yetersiz. Mevcut personel fazla mesai saatleriyle âdeta köle gibi çalıştırılıyor, sinyalizasyon sorunları had safhada. Kazaların yüzde 54'ü hemzemin geçitlerde meydana gelmiş, bunların hesabını verecek kimseyi bulamıyoruz.

Limanların işletmeleri belli başlı zümrelerin ipoteği altına alınmış, mafyaların da kaçakçılığın da merkezi hâline gelmiş. Limanları işleten şirketlerin sözleşmeleri bitmeden kırk dokuz yıllıkta yine aynı şirketlere vermeye çalışıyorsunuz. Birkaç aylık ömrü kalmış iktidarınız için kırk dokuz yıllık anlaşma yapmaya çalışıyor acaba?

Şimdi, PTT'de sendikal ayrımcılıktan bahsediyoruz, Bakanlık cevap veriyor "Ayrımcılık yok." diye. Gelin o zaman, Ulaştırma Bakanlığı Teftiş Kurulu Bakanlığa gitsin, son altı ayda PTT'de müdür ya da başmüdür olarak atananların hangi sendika üyesi olduklarını tespit etsin ama yapmazsınız.

Değerli milletvekilleri, sorduğum sorulardan biri de Tatvan-Ahlat yol kavşağına; daha doğrusu, halkın tabiriyle ölüm kavşağına sekiz yıldır bir çözüm bulamadınız. Bu yolda sizin yapamadığınız bir köprülülük kavşak yüzünden canlar yitiriliyor. Cevabınızda ise "Sit alanıydı." diye bir cevap göndermişsiniz. Keşke sit alanlarına burada verdiğiniz değerin yarısını turizme ve baraja kurban ettiğiniz yerlere verseydiniz.

Açıklanamayan bir konu da Narlıdere-Kermete-Baykan arasındaki 12 kilometrelik yol nasıl oluyorsa sekiz yıldır tamamlanamıyor, buna da hiçbir açıklama getirememişsiniz. Baykan şehir içi inşaatı da kaplumbağa hızıyla ilerliyor.

Muş Havaalanı-Tatvan arası banliyö tren çalışmasını talep ettik ama hiç kale bile almadınız.

Plan ve Bütçe Komisyonunda AKP Ağrı Vekili dakikalarca Ağrı'ya yapılmış 70-80 kilometrelik yolun videosunu coşkuyla bizlere seyrettirdi. Sayın Vekil, yirmi yıllık AKP iktidarında 70-80 kilometrelik bir yol yapılmış olmasından gurur değil, utanç duymamız lazım. Mukayese açısından söylüyorum, bugün büyük metropollerin etrafında yapılan çevre yollarının uzunluğu bile 150 ile 250 kilometre arasında bir mesafe. Yani yirmi yıllık iktidarınız döneminde 80 kilometre yol yapmak bir lütuf değildir.

Değerli halkımız, şimdi, diyeceksiniz "Siz olsaydınız ne yapardınız?" Biz HDP olarak sermayenin bütçesini değil, halkın bütçesini savunduk. Verilen garantilerle sermayenin yanında duran Ulaştırma Bakanlığına karşı halkın yanında duruyoruz. PTT'de yaşanan emek sömürsüne karşı emekçinin yanındayız. Demir yolu kazalarında yaşamını yitirenlerin sorumluluğunu üstlenmeyenlerin karşısında, kederli ailelerinin yanında yer alıyoruz. Biz HDP olarak, haksızlığa uğramış, hakkı gasbedilmiş, emeği ve geleceği çalınmış bu milletin yanında yer alıyoruz. Dolayısıyla bu sömürü düzeni son bulduğunda bizler yetkili olursak yapacaklarımızı şöyle sıralayabiliriz: Bir defa, Kamu İhale Kanunu'nu a'dan z'ye revize ederek uluslararası standartlar seviyesine getirerek açık, şeffaf, rekabetçi bir sistemle kamunun maksimum yararına ihaleler yapılmasını sağlayacağız. Denetim, kalite kontrol mekanizmasını güçlendirerek müteahhitten talimat alan değil, talimat ve direktif veren bir mekanizma hâline getireceğiz. İş güvenliği ve işçi sağlığı mekanizmalarını gelişmiş ülkeler standartlarına getirip aynı zamanda işçinin emeğinin sömürülmesine son vereceğiz. Hatalı ve kalitesiz imalat yapan müteahhitleri ikaz edip gerekirse kara listeye alarak bu tür ticari aktivitelerde bulunmamak kaydıyla işlerine son vereceğiz. Mega projeleri değerlendirip halkımızın görüş ve onayını aldıktan sonra öncelik sırasına göre, planlı bir şekilde mevcut kaynakları en ekonomik şekilde kullanarak yapım işlerine girişeceğiz. Toplu taşıma sistemlerine ağırlık verip bu projelere öncelik tanıyacağız. Ham hayal satmayacağız. İhale dosyalarının hazırlanması ve metrajların çıkarılmasıyla ihale bedeli üzerinde ciddi mühendislik çalışması yaparak işin hitamında da maliyet cetvelini halkla paylaşacağız. Yaptığımız tüm projelerin maliyet hesabını da yapımdan önce, işin hitamında da halklarımızla açık bir şekilde paylaşacağız. Kamu menfaatini en üst düzeyde tutup ona göre projelerimizi sıralayacağız. Öyle hayalî projelerle, yalan beyanlarla halkımızı kesinlikle kandırmayacağız. Adil bir gelir dağılımı için çok kazananın çok, az kazananın az vergi alarak proje maliyetlerini daha çok, zenginden ve bu projeden yararlanan insanlardan sağlayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Para kazanan vatandaşların yatırımlarıyla Londra'nın lüks semtlerinde malikâne almalarını değil, teknoloji ve üretime dönük yatırımlar ve AR-GE harcamalarını teşvik edeceğiz. Ekolojik yıkımlara sebep olan projelerden imtina edeceğiz. Yapılan arıtma sistemleri göstermelik olmayacak; çalışmayan veya çalıştırılmayan sistemlerin sorumluları hakkında yasal işlemler yaptıracağız, mutlaka hesap soracağız. Koyduğumuz hedeflerin sapması durumunda da açık bir öz eleştiri yaparak sebeplerini de halkımızla açık bir şekilde paylaşacağız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Muş Milletvekili Şevin Coşkun'da.

Buyurun Sayın Coşkun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ŞEVİN COŞKUN (Muş) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, AKP'nin yirmi yıllık iktidarında adaletten, hukuktan, şeffaflıktan, kamu yararından yoksun birçok icraata tanıklık ettik, ediyoruz. Bunun en açık örneklerinden biri de iktidarın hazırladığı 2023 bütçesidir çünkü bu bütçe derinleşen ekonomik kriz nedeniyle emekçilerin, gençlerin, kadınların, yoksulların, esnafın içinde bulunduğu durumun aksine, israfın, şatafatın, lüksün kol gezdiği sarayda hazırlanmıştır. Bu bütçede sayıları 10 milyonu geçen engellilere, milyonlarca emekçiye, kadınlara, gençlere, öğrencilere, çocuklara ve çiftçilere yer verilmemiştir. Bu bütçe saray, savaş, yandaş ve seçim odaklı hazırlanan bir bütçedir. 2022 yılında 230 milyar TL askerî harcamalara gitti. 2022 yılına göre yüzde 100 artışla 2023 bütçesinde 460 milyar TL askerî harcamalara ayrılmıştır. Bu bütçede 8 TL'nin 1 TL'si savaşa gidecektir. Oysaki İmralı'yla müzakerelerin yürütüldüğü 2013-2015 yılları arasında 2014 yılındaki silahlanma ve güvenliğe ayrılan bütçe 2023 bütçe teklifine ayrılan bütçenin onda 1'inden daha az olan 45 milyar TL'ydi. Bu nedenle biz savaşa, talana, yoksulluğa, cinsiyet ayrımcılığına karşı bu bütçeye hayır diyoruz.

Değerli milletvekilleri, gelirlerinin yaklaşık yüzde 84'ü halkın vergilerinden sağlanacak olan 2023 yılı bütçesinden 181 milyar 86 milyon TL'nin ayrıldığı Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının bütçesinde, seçim bölgesi Muş'taki ulaşım sorunlarına değineceğim. Varto ilçemize bağlı 20 köy yolu, Alparslan-2 Barajı'nın inşaatı nedeniyle iki yıl önce sular altında kaldı. Güzergâhı değiştirilen yolun 9 kilometrelik kısmı iki yıldır yapılmadı, yurttaşlar mağdur. Bakanlığınız, önergemize verdiği cevapta "Kalan kısmın yapımı, barajı yapan firmanın uhdesindedir." diyerek sorumluluğundan kaçmıştır. Yine, Malazgirt, Bulanık ve Korkut ilçelerimizdeki yolların durumu da bundan pek farklı değil. Ayrıca, Muş Otogarı esnafı da iflasın eşiğindedir; daha önce günde en az 15 otobüsün çıktığı otogardan, artan maliyetler nedeniyle, bugün, firmalar birleşerek ancak 3 otobüs çıkarabilmektedir. 2021 yılı Ağustos ayında 150 TL olan Muş-İstanbul otobüs bileti bugün 700 TL'dir. Muş Alparslan Havaalanı'nda da durum pek farklı değil. Muşlu ve Bitlisli yurttaşların yoğunlukta kullandığı havaalanından sadece Ankara, İstanbul ve Bursa'ya sınırlı sayıda uçuşlar yapılmaktadır, halk hem maddi hem de manevi olarak mağdur durumdadır. Bakan, Bütçe Komisyonu görüşmelerinde 2053'te hızlı

trenle yıllık 270 milyon yolcunun taşınacağını ifade etmiştir. Otuz yıl sonrasının hesabını yapan Bakana hatırlatmak istiyoruz: Muş'ta demir yolunda sinyalizasyon sistemi gibi gerekli önlemler alınmadığı için son yedi yılda 4 tren kazası yaşanmış, 5 kişi hayatını kaybetmiş, 4 kişi de yaralanmıştı. Sayın Bakan, gerekli önlemleri ne zaman alacaksınız? Herhâlde bugün almanız gereken önlemleri de otuz yıl sonrasına ertelemeyeceksiniz. Ayrıca, Bakanlığınıza bağlı telekomünikasyon kapsamında haberleşme hizmeti sağlamakla yükümlü olan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna bu bütçede 13 milyar 375 milyon lira ayrılmıştır. Ancak, internete erişim sorununun yaşandığı yerlerden biri de Muş'tur. BTK'nin verilerine göre, internet erişimi için 2021 yılında çekilen fiber optik kabloda Muş sondan 2'nci sıradadır.

Değerli milletvekilleri, günlük yaşamımızın temel bir ihtiyacı hâline gelen internet, bilgi akışı ve habercilik faaliyetleri açısından önemli bir mecradır. Elektronik haberleşmede düzenleme ve denetleme faaliyetlerini yürütmekle sorumlu olan BTK ne yazık ki iktidarın talepleri doğrultusunda toplumun internete erişimini engellemektedir. Bunun en açık örneği ise 13 Kasım'da 6 kişinin yaşamını yitirdiği, 81 kişinin yaralandığı İstiklal Caddesi'ndeki katliamdan sonra BTK'nin aldığı karardır. Bant daraltma kararıyla bilgi akışını ve habercilik faaliyetlerini engellemiştir.

BTK'nin bağlı bulunduğu Ulaştırma ve Altyapı Bakanına buradan soruyoruz: Bu kararın alınmasını sizden kim, neden talep etti? Hukuki dayanağı nedir? Bu kararla hangi kamuoyu amaçlanmıştır? Yoksa Rojava'daki Kürtlerin kazanımlarını hedefleyen, düşman gören, şiddet ortamını artıran iktidarın BTK'nin bu kararına ihtiyacı mı vardı? Çünkü gerçeklere karşı sansüre ihtiyaç duyan, umut bağlayan bir iktidarla karşı karşıyayız.

Değerli milletvekilleri, sansür yasasıyla birlikte gazetecilere yönelik saldırılar da artarak devam etmektedir. Dicle Fırat Gazeteciler Derneğinin verilerine göre son iki ayda 14 gazetecinin evine baskın düzenlenmiş, 22 gazeteci gözaltına alınmış, 20 gazeteci kötü muameleye maruz kalmış, 13 gazeteci hakkında toplam otuz bir yıl yedi ay yirmi dört gün hapis cezası verilmiş, 90 habere de erişim engeli getirilmiştir. Bugün cezaevinde 17'si kadın 87 gazeteci bulunuyor ve bu gazetecilerin 26'sı son altı ayda tutuklandı. Ayrıca, İstiklal Caddesi'ndeki saldırıyı gerekçe göstererek 20 Kasım'da kuzeydoğu Suriye'ye yönelik Türkiye'nin hava saldırılarında haber takibi yapan Hawar Haber Ajansı muhabiri İsam Abdullah yaşamını yitirmiş, Muhammed Cerade yaralanmıştır.

Tekçiliğe ve faşizme karşı hakikat kalemimi yere düşürmediği için şu an cezaevinde, sürgünde olan başta kadın gazeteciler olmak üzere tüm özgür basın emekçilerini buradan selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, iktidarın seçime giderken Türkiye halklarının yararına söyleyebileceği bir sözü kalmamıştır çünkü bu bütçedeki amacı halkların yaşamını kolaylaştırmak, refahını yükseltmek değil, yandaşlarını ihya etmek ve kendi sermaye rejimini sürdürmektir. Değerli halklarımız, iktidarın getirdiği bu bütçeyi kabul etmiyoruz. Bu nedenle HDP olarak halklardan, ezilenlerden, kadınlardan, gençlerden, barış, adalet ve demokrasiden yana olan çözüm bütçemizin tek çözüm olduğunu ifade ediyorum, Genel Kurulu selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime bir saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.37

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.42

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Sevda ERDAN KILIÇ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 33'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

2023 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına yapılan konuşmalara devam ediyoruz.

Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA REMZİYE TOSUN (Diyarbakır) – Teşekkürler Başkan.

Halkımızı saygıyla selamlıyorum.

2023 yılı bütçe görüşmelerini gerçekleştiriyoruz. Öncelikle belirtmek istiyoruz ki bu bütçe halkın bütçesi değildir. İktidarın yirmi yıllık politikalarından, altyapıdan sosyal politikalara, siyasi operasyonlardan kültürel boyuta kadar her alanda eşitsizlik çığ gibi büyürken bu sorunlara hiçbir çözüm üretilmiyor.

Diyarbakır'a kayyum atanmasının ardından siyasi operasyonlarla birlikte kültürel bir kırım da yaşanıyor, yaşatılmak isteniyor. Öyle ki yandaş bir gazeteci siyasi operasyonların kültürel etkisinin olmadığı itirafında bulundu. Tabii, bu kırım sürecine pratikte kolluk ve yargının eşlik ettiğini görüyoruz. Tek bir partinin ve yandaşlarının çıkarlarına kültürel hâkimiyet kurmaya çalışan eril politikalar oluşturuluyor, iktidarda kalmak için tüm olanaklar kullanılıyor, bunun için savaş politikalarından medet umuluyor, toplumda ise baskı politikaları artırılıyor. 2015 yılından bugüne toplumun yaşadığı acılarla yüzleşmek yerine derinleştiriliyor. Diyarbakır kayyumu, 2015 yılından bugüne gerek sosyal gerek ekolojik tahribatların yaşandığı Sur'da, yurttaşların fikri alınmadan Kültür ve Turizm Bakanlığıyla birlikte festival düzenledi. Festivale katılan Dicle Üniversitesi öğrencileri derslerinden muaf tutuldu, hatta festival boyunca programlarda yoklama alındı ve hatta "Festivale gelmezseniz dersimden kalırsınız." tehditleri yapıldı. Kayyumların kadın kurumlarını, Kürt halkının dilini, kültürünü, coğrafyasını hedef aldığını defalarca dile getirmiştik. Bu sefer, çeşitli bakanlarca bu yağma ve talan düzeni devam ediyor. Kültür Bakanlığı eliyle düzenlenen festival ve ardından mitingde Kürt halkının seçilmişlerine dil uzatıldı. Miting öncesi "Size yardım edeceğiz." denilerek insanlar AKP'ye üye yapılmaya çalışıldı. Festivalin ardından, toplu açılış töreni öncesi onlarca yurttaş gözaltına alındı. Amed'de 9 Ekim ve 14 Ekimde gözaltına alınan 90'a yakın yurttaş hakkında ne gözaltı kararı ne de soruşturma dosyası ortada yok. 21 Kasım'da ise savaş politikalarına karşı basın açıklaması yapmak isteyen arkadaşlarımız hukuksuzca gözaltına alındı, gözaltına alınan 5 öğretmen açığa alındı.

Anayasal haklarını kullanmak isteyen tüm yurttaşlara yapılan uygulamaları kılıfına uydurma gereği bile duyulmuyor. Birkaç hafta önce, arama kararı bulunan Hüseyin Kocakaya yerine kolon kanseri olan ikizi Hasan Kocakaya'nın tutuklandığını duyduk. Hasan Kocakaya üzerinde kimliğinin olmasına rağmen, karakoldaki parmak izi tespitinde Hasan Kocakaya olduğu tespit edilmesine rağmen, kolluk tarafından Hüseyin Kocakaya olduğu gerekçesiyle savcılığa sevk edilip tutuklandı. Rehin uygulaması gibi "Hüseyin'i getirin, Hasan'ı alın." deniliyor, savcılık ise bu suça ortak oluyor.

Gözaltı ve tutuklamalar devam ederken kadınlar ise şiddetle karşı karşıya kaldı. 25 Kasım eylemlerinde ülke genelinde yüzlerce kadın gözaltına alındı. 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü'nde kadınlara yapılanlar, kadın mücadelesi yürüten, direnen kadınların hedef alınması ve düşmanlaştırılması iktidarın eril politikalarının yansımasıdır. Bu iktidarın yıllardır devam eden baskı politikalarına karşı en kararlı duruşu sergileyenler kadınlar oldu. Bundan dolayıdır ki kadın mücadelesi hedef alınıyor. Bu baskıcı ve eril politikaları bulduğumuz her yerde teşhir etmeye devam edeceğiz. Kadın mücadelesinden,

demokratik siyaset mücadelesinden asla vazgeçmeyeceğiz ve mutlaka kazananlar bizler olacağız ve mutlaka kazananlar kadınlar olacaktır. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'da.

Buyurun Sayın Turan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA RIDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli vekiller; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bizim, yıllardan beri, en azından dört yıldan beri bir türlü uzlaşamadığımız, anlaşılmadığımız bir şey var iktidarın tarım politikasıyla ilişkili. Onlar, tarımı, tarımsal süreçleri herhangi bir kapitalist sektör olarak, parasal bir değer olarak görüyorlar ve bunun bir büyüme kalemi olduğunu düşünüyorlar. Sayın Bakan, sizden önce de böyleydi, maşallah, siz de böylesiniz. Bizim açımızdan ise bunun çok ötesinde bir anlama tekabül ediyor tarım; o da özellikle tarımın bir sosyal mesele olmasından kaynaklanıyor. İnsanların kendini gerçekleştirmesinin bir yöntemi olmasından kaynaklanıyor, her şeyden öte de geçimsel, geçimlik bir niteliğe sahip olmasından kaynaklanıyor. Örneğin, iktidar, özellikle bakanlar -şu anki Bakan da dâhil olmak üzere- bir iktisatçı gibi bakıyor meselelere yani ne alınmış, ne satılmış, günün sonunda ne kadar para kazanılmış. Böyle bakmak gerekir mi? Belki bakışın bir kısmı kuşkusuz ekonomik büyüklüklerdir ama esasen, Türkiye gibi bir ülkede tarımdan bahsediyorsak, bunu anlamlandırmaya ve alternatif tarım politikaları oluşturmaya çalışıyorsak bir tarım bakanının iktisatçı olmaması gerekir, iktisat bilgisine sahip olması ayrı bir şeydir ama bir iktisatçı olmaması gerekir. İktisatçı, bütün hayata paranın gözünden bakar, kapitalist değerlerin gözünden bakar, kâr gözünden bakar ama mesele toplumsal fayda gözünden bakmaz. Gelin, toplumsal fayda gözünden bakalım. Son yirmi yıl içerisinde Türkiye'deki tarımsal süreçler dikkate alındığında, bir defa, hem ÇKS'ye göre hem SGK'ye göre hem de TÜİK'e göre çiftçi sayısında olağanüstü bir azalma var. Denebilir ki: "Ya, kapitalizm ilerledikçe eğilim budur, çiftçi sayısı, tarımsal sektörler azalabilir." Mesela şöyle denecektir: "Giderek daha az sayıda tarımsal üretici daha fazla ürün ürettiğinden dolayı aslında evet, kapitalizm geliştikçe -bu, kapitalizmin bir gelişme göstergesidir- çiftçi sayısı, kırsaldaki insanların sayısı azalır." Bu külliye hikâyesidir; bu, tam anlamıyla bir ideolojidir, burjuva ideolojisidir. Yani burada Türkiye gibi bir ülkeden bahsediliyorsa burada çiftçi sayısının giderek azalıyor olması -ÇKS'ye ve SGK'ye ve TÜİK'e ilişkin vurgu yaptım- aslında bir alanın bir bütün olarak tasfiye olduğu anlamına gelir. Mevzu bu zaviyeden baktığımızda, çiftçi sayısının azalması, ekilebilir toprak alanının azalması Sayın Bakan... Niye, nasıl azalmış? 26 milyon hektardan 23 milyon hektara düşmüş, 3 milyon hektar... Gözünüzde canlansın diye söyleyeyim değerli arkadaşlar, 3 milyon hektar, Trakya'nın bütün toprakları 2,5 milyon hektar. Trakya'nın tarım topraklarını düşünürseniz, 2 tane Trakya'yı iktidar yalnızca yirmi yıl içerisinde tarımsal süreçlerden koparmış.

Şimdi, bize diyorlar ki: "Ya biz ekilebilir alanlara işte, imar vermiyoruz, şunu yapmıyoruz, bunu yapmıyoruz." Ya, bu iktidar her yıl Konya Ovası'nı kaplayacak kadar memleket beton dökmeyi bir kalkınma göstergesi olarak ele alıyor. Her yıl bu kadar inşaata ve betona kaynak ayrılıyor, bu kadar iş yapılıyor. Buradan bakıyorsanız bunun doğal sonucu artık betonları dişlemek olacaktır yani beton yenilebilirse, ne kadar yeniyorsa.

Zincir markete ilişkin bir vurgu yapıldı. Arkadaşlar, bu iktidarın teşhisleri yanlış, zincir marketteki tam yanlış. Şimdi, geçen gün Cumhurbaşkanlığı genelgesiyle söylenen şey, zincir marketlerin fiyatlarına Ticaret Bakanlığına bildirmelerine ilişkin bir şey var. Arkadaşlar, temel mesele, zincir marketlerin kaç sattığı değil, kaç aldığı meselesidir. Bakın Sayın Bakan, kaç aldığı meselesidir. Bu niye böyledir? Çünkü aslında zincir marketler, alırken üreticiyi ezerek alır, bunlar piyasada monopsondur, tek alıcıdır. Böyle olunca da üreticinin ürünlerini ölü fiyatına alır. Geçen sene, Mersinde bir erik üreticisine sordum: "Kaça satıyorsun?" "Vallahi ağabey bilmiyorum." dedi. Dedim "Nasıl bilmiyorsun?" "Üç harfililerden biri -reklam olmasın diye söylemiyorum- bizden alıyor, daha sonra 'Senin malın bu kadar para etti.' diyor." Yani burada esasen tam da neoliberal sömürünün, böyle zumanın zırt dediği şey, bu zincir marketlerin alış fiyatlarında saklıdır. Bir de tabii, şöyle bir şey var ya? Bu zincir marketleri gökten zembille indirmedik, biz cebimizden çıkarmadık, Bakanlıkta biz yoktuk; bu zincir marketleri siz yaptınız. İktidarın işi değil mi bu? E, şimdi, günün sonunda giderleri yani üretici fiyat enflasyonunu bu kadar artıran yüzde 50'lerde, yüzde 60'larda üretici fiyat enflasyonunun olduğu yerde zincir marketlerin ümüğünü sıkma nedir? Bence de yanlış yapıyor zincir marketler ama siz zincir market felsefesini kahraman bakkala üstün kılarak zaten hatayı yapmıştınız. O sebeple, şimdi, işte "Yerellerden alışveriş yapılsın, bakkallardan alışveriş yapılsın." falan demeyin; bu, işin palavrası yani bu, seçimlere giderken halk görsün, ya, bak, iktidar fiyatlar düşsün diye ne kadar cansiperane çalışıyor desin. Arkadaşlar, bunların bir gerçeği yok. Ekonomik, politik bir değerlendirme yapacaksanız bu dediklerimin arkasından gelmek zorundasınız, bunları kabul etmek zorundasınız.

Şimdi, Bakanlığın bütçesine ilişkin Sayıştayın 45 tane raporu var, bunların içerisinde ihalesiz alımlardan tutun, gelen paranın muhasebeleştirilmediğine ilişkin pek çok veri... Normal koşullarda, bu, hukuksuzluktur, bundan dolayı insan cezaevinde yatar; böyle ağır şeyler var. 45 tane şey var -Komisyonda da konuştuk- kardeşim biri çıksın da Allah'tan, desin ki: Ya, bu şundan oldu, bundan oldu. Ya, inanabiliyor musunuz? Geçen sene devrik Bakana da söyledim bunu, onun zamanında da böyleydi, şimdi de felsefi olarak aynı şey devam ediyor. Yani Tarım Bakanlığı, ne yazık ki çiftçiye destekleyen, kalkınmasını sağlayan bir şey olmaktan çıkmış, mesela TİGEM gibi yerler, buna benzer birtakım şeyler arpalığa dönüşmüş. Hani KİT'ler arpalıktı ya, o sebeple zamanında KİT'ler kapatılmıştı ya, şimdi AKP, o KİT'lerin arpalık olma hâlinin ruhuna rahmet okutacak kadar bütün Tarım Bakanlığını arpalık hâline çevirmiş durumda. 133 milyarlık bir bütçe var, bu yeter mi? Yetmez ama daha beteri 54 milyarlık bir destek var. Bu 54 milyarlık desteğin arkadaşlar böyle devenin kulağı kadar bir kısmı küçük ve orta ölçekli çiftçiye gidecek, onun haricindekiler tarım tekellerine gidecek.

Burada meselemiz çok boyutlu, bunlardan bir tanesi hiç kuşkusuz ki mevsimlik tarım işçileri. 2017'de Binali Yıldırım'ın bir genelgesi var. Bakın, bu genelge iyi bir genelgedir. 11 Bakanlığa yazdım, dedim ki: Ey bakanlıklar, bu genelgede size vazife var, hanginin yaptınız vazifenizi? İçişleri Bakanlığından tutun, Ulaştırma Bakanlığına kadar var, hiçbir vazifesini yapmamış. İki Bakanlık cevap verdi, onlar da mevsimlik tarım işçilerine ilişkin tamamen hikâye cevaplar.

Değerli arkadaşlar, şimdi, Ulaştırma Bakanlığına ilişkin bir laf söyleyeyim, ondan sonra tarıma bağlayıp bitireyim, zamanım da az kaldı.

Şimdi, İkizdere İşkencedere'de taş ocağı projesi yapıldı, bu Bakan da dedi ki: "Ya kardeşim, biz, iki yıl sonra buraları rehabilite edeceğiz, buraları bitireceğiz, dört dörtlük yapıp bırakacağız." Biz neye itiraz etmiştik biliyor musunuz? Çünkü orada çay ve bal son derece önemliydi, özellikle "deli bal" denen kalitesi yüksek bal orada üretiliyordu. Bakan bize dedi ki: "O taş ocaklarına bakmayın, biz, iki seneye Allah'ın izniyle bu işleri bitiyoruz, burayı da böyle tertemiz yapıp bırakıyoruz." Sayın Bakan, iki ay kaldı iki seneye. Ne yapmayı düşünüyorsunuz, planladığınız ne var? Hiçbir şey yok. Yani oranın rehabilite edilmesini falan bırakın, zaten Türkiye'de hiçbir taş ocağı rehabilite edilmedi ama orası, günün sonunda, rehabilite edilmemiş, böyle son derece metruk bir yer olarak terk edilecek.

Değerli arkadaşlar, hep diyorsunuz ya: "Eleştiriyorsunuz, çözüm nedir, çözüm nedir, çözüm nedir?" diye... Bu arada, Tarım Bakanı yeni gelmiş galiba, hoş gelmiş; konuşmamın epey bir süresi boyunca orada yoktu diye fark ettim. Bir defa, bakın, mesele şudur: İktidarın görüşü, biz uluslararası tarım tekellerini desteklersek tarımsal gayrisafî millî hasıla artar ve yoksul köylü bundan kalkınır. Bu yanlıştır; bu, dünyada terk edilen bir politikadır; sosyal refaha, adalete, hiçbir şeye hizmet etmez. Esas olan şey, küçük ve orta ölçekli çiftçiye desteklemek, bu sayede ülkenin kalkınmasını sağlamaktır. O yüzden biz diyoruz ki: Küçük ölçekli

çiftçilerin borçları kamu borcu sayılmalıdır, bir. İki, Binali Yıldırım'ın 2017 yılındaki mevsimlik tarım işçileri konusundaki genelgesine tam olarak uyulmalıdır. Gayrisafi yurt içi hasılanın –hiç yapmadınız, yasayı siz çıkartmıştınız- yüzde 1'i değil, yüzde 1'inden fazlası –biz kendi programımızda yüzde 2 olarak bunu öngördük- yüzde 2'si destek olarak tarıma verilmelidir ve önceden verilmelidir; ekimden önce, üretimden önce verilmelidir. Küçük ve orta ölçekli çiftçilere elektrik ve su mutlaka ücretsiz olmalıdır. Gübreden, tarımsal ilaçlardan, mazottan KDV ve ÖTV kesinlikle kaldırılmalıdır. Küçük ölçekli çiftçilere ekim dikim yapılmayan araziler kullanım amacıyla devredilmelidir, hazine arazilerinden bahsediyoruz. Sütte fiyat en az 10 lira seviyesine çıkartılmalıdır. Mutlaka kooperatifçilik kanunu çıkartılmalıdır Sayın Bakan.

Bakın, her şeyi konuşuyorsunuz, çiftçi örgütlenmelerine ilişkin söylediğiniz hiçbir şey yok. Çiftçiler örgütlü olmadıklarından dolayı başına bu kadar hadise geliyor, oysa Türkiye'de 3 bakanlık ve 3 mevzuatla belirlenen Kooperatifler Yasası'nı, biz HDP olarak kooperatifler bakanlığı ve kooperatifler bankası, artı tek mevzuata indirmiş durumdayız, bunu da burada grubu olan bütün partilere göndermiş durumdayız. Mutlaka sağlam bir kooperatifçilik anlayışıyla, çiftçilerin, kırsal kesimdekilerin hem kooperatiflerde hem sendikalarda örgütlenmelerinin önündeki bütün 12 Eylül engellerinin kaldırılması gerekir. İmara açılan ormanlardaki projelerin tümünün iptal edilmesi gerekir. Yangınla ilişkili kullanılacak helikopter ve uçak filosunun en az 5 katına çıkartılması gerekir. Bölgede özellikle güvenlik gerekçesiyle... Dersiniz ki belki "Güvenlik gerekçesiyle orman tahribi yok." Ben bizzat oradaki en yetkili –ismini söylemeyeyim, adamcağızın başı belaya girmesin- kişiyle konuştum, orada güvenlik sebebiyle orman yangınları ve orman kesimi var. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki güvenlik gerekçesiyle çıkarılan orman yangınlarının önüne mutlaka geçilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

RİDVAN TURAN (Devamla) – Özellikle, şu çok temel bir mesele: Biz hep ne diyoruz HDP olarak: Tarımı kurtarmak için neoliberal politikalardan uzaklaşın. İki, Kürt sorununda demokratik ve barışçıl bir siyaset izleyin ki yayla yasakları, mera yasakları, layıkıyla yapılamayan hayvancılık ve benzeri problemler ortadan kalsın ve oradaki tarımı kalkındırarak adımlar atılsın; bu sürecin teşvik edilmesi gerekir mutlaka. Ayrıca, Afrin başta olmak üzere, bu bölgenin zeytin talanına son vermek gerekir. Bunu yıllardır tartışıyoruz, hâlâ da tartışmaya devam ediyoruz. Bu, hem Türkiye'deki zeytinciliğin ve zeytinyağcılığın dünyadaki prestijini yerle yeksan ediyor hem de bu, o çeteler eliyle yapılan gayrimeşru bir ticarettir. Neticede, yeni KİT'lerin açılmasına, tarımda yeni bir felsefeye, yeni bir paradigmaya ihtiyacın olduğu çok açık çünkü böyle gidersek gıda güvenliği, gıda güvencesi ve gıda egemenliğinin sağlanması mümkün değildir. Bunun ne kadar büyük bir bela olduğunu hep beraber göreceğiz.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Hakkâri Milletvekili Sait Dede'de. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SAİT DEDE (Hakkâri) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nde Tarım ve Orman Bakanlığının bütçesi üzerinde söz almış bulunmaktayım.

Sözlerime başlamadan önce, tarım konusunda yayınladıkları aylık bültenleri ve çalışmaları dolayısıyla, sundukları katkıdan dolayı partimizin tarım komisyonuna teşekkür ediyorum.

Tarım sektörü, başta toplumların gıda ihtiyacının karşılanması olmak üzere, istihdam, ihracat, yatırım, ham madde temini ve katma değer yaratma gibi ekonomik katkıları nedeniyle tüm ülkelerde önemini her zaman korumaktadır. AKP açısından ise sadece vergi üreten bir alan olarak önem görmektedir. AKP iktidarında ticaret, tarım gibi alanlarda dışa bağımlılık rekor seviyeye ulaşmıştır. Zira, tarımsal üretimde kullanılan girdilerden mazotta neredeyse tamamen, tarım ilacı ve gübrede çok büyük oranda, sera tohumlarında önemli düzeyde dışa bağımlı bir hâle gelmiştir. Türkiye'nin tarım ve hayvancılık alanında kapsamlı ve planlı yatırımlar yapmaması, döviz kurlarındaki artışa dayalı olarak üreticinin zaten yüksek olan girdi maliyetlerini daha da artırmıştır. Sürekli artan maliyetler temel gıda fiyatlarında ciddi bir artışa neden olmakta, özellikle, yoksul ve işsiz kesimlerin temel gıdaya erişimini de zorlaştırmaktadır. AKP'nin yıllardır plansız ve kontrolsüz bir şekilde sürdürdüğü ithalata dayalı tarım politikalarının sonucunda, çiftçinin tarlada 1-2 liraya satamadığı domates sofraya 20-25 liraya geliyor. Tabii, iktidar her zaman olduğu gibi, yine, suçu zincir marketlere atarak masum pozları vermektedir. Eğer suç zincir marketlerdeyse, sizin bir sorumluluğunuz yoksa iktidarı bırakın, istifa edin; siz de rahatlayın, halk da rahatlar, bizler de rahatlarız. (HDP sıralarından alkışlar)

Bakın, artan maliyetler nedeniyle üretimi terk eden çiftçi artan gıda enflasyonu karşısında çaresiz bir şekilde yoksulluğa mahkûm ediliyor. Yerli üretimi ve üreticiyi koruyacak destekleyici tarım politikaları yerine, dışa bağımlı neoliberal tarım politikalarının sürdürülmesi tarımsal üretimdeki yapısal sorunları daha da derinleştirmektedir. Aynı zamanda, genel ekonomi politikaları içerisinde tarım sektörünün yeterince önemsenmemesi, tarım sektörünün kronikleşen yapısal sorunlarının çözülmemesi, hâliyle fiyatların artışını etkilemektedir. Devam ede gelen yapısal sorunların yanı sıra, salgın ve kuraklıkla birlikte AKP'nin başarısız politikaları gıda enflasyonunun giderek artmasına yol açmıştır. Türkiye'de yüksek enflasyonun en önemli sebeplerinden biri de gıda fiyatlarına gelen yüksek zamlardır. Her ay açıklanan enflasyon verilerinde fiyatı en çok artan ürünler kategorisinde her zaman gıda ürünleri en başta yer almaktadır. Derecelendirilen 20 ürünün yarısından fazlasını gıda ürünleri oluşturmaktadır. AKP'nin neoliberal tarım politikaları sonucunda çiftçiler sürekli zarar ederken, çiftçilerin AKP eliyle ulusal ve uluslararası şirketlere bağımlı hâle getirilmesiyle sermaye önemli ölçüde kâr etmiştir. Ayrıca, tarımda tek motivasyonun daha fazla kâr elde etmenin bir teamül hâline getirilmesi sonucu gıda egemenliği, gıda güvencesi ve gıda güvenliği ortadan kaldırılmıştır. Yurttaşlarımızın pestisit etkenli tarım ürünleri tüketmesiyle sağlık hakkı da ortadan kaldırılmıştır. AKP'nin sorunlar yumağı hâline getirdiği tarım alanındaki sorunların çözümü sermayenin değil, bizatihi üretenin lehine tarım politikalarının uygulanmasıyla sağlanacaktır.

Sayın milletvekilleri, derinleşen krizle beraber üretici ürettiğini her yıl zararına satmak zorunda kalmıştır. Tohum, fide, fidan, gübre, ilaç, mazot, traktör, hasat makinesi, arazi kirası, su, enerji gibi birçok girdi en az yüzde 200 artmıştır. 2020 yılında mazot fiyatı 6,07 TL iken 2021'de 7,25 TL ve 2022 yılında yüzde 300 oranında artarak 23 TL olmuştur. Çiftçinin ürününe ayırdığı zaman da emek gücü de değerini kaybetmiştir.

Üreticiler zararlarını karşılamak ve bir sonraki yıl üretim yapabilmek için kredi çekmek zorunda kalıyorlar. Kredileri ödeyemediklerinden ya da şirketlerinden aldıkları fidelerin ücretini ödeyemediklerinden bugün icra daireleri çiftçilerin borçlu olduğu dosyalarla dolup taşmaktadır. Neredeyse icralık olmayan, traktör, tarlası haczedilmeyen çiftçi yok. AKP'nin buna çözümü ise yeni icra daireleri açmak olmuştur. Bakın, son on yılda ekim yapmaktan vazgeçilen alan 4,2 milyon hektara ulaşmış durumdadır. Bir tarım ülkesi olan Hollanda'nın toplam yüz ölçümü bu kadar değildir. Hollanda'nın yüz ölçümü 4 milyon 154 bin 300 hektar. Hollanda ülkesinden daha büyük bir tarım alanı son on yılda tarım dışı kalmış durumdadır. Hollanda'nın toplam tarım arazisi 1 milyon hektarı geçmemektedir. Yani Türkiye'nin tarım arazisinin yüzde 3,8'ine denk gelmekte, buna rağmen Türkiye'den 6 kat daha fazla tarımsal ürün ihraç etmekte. Üreticinin tarımı bırakmasıyla tarımsal alanlarda kaynak israfı olmakta, erozyon yaşanmakta, gıda güvencesi sorunu ortaya çıkmakta, boşalan araziler amaç dışı kullanılarak doğal kaynaklar hızla yok olmaktadır.

Sayın milletvekilleri, AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılından bu yana çiftçi sayısı da hızla düşmektedir. Devlet çiftçiyi destekleyici politikalardan uzaklaşmış, çiftçiyi sermaye karşısında yalnız bırakmıştır. Toprağını ekmediği için kentlere göç eden çiftçi AKP'nin inşaatlarında işçi durumuna düşmüştür; müteahhitlere, yandaşa ucuz iş kaynağı olmuştur. Yerli ve millî AKP döneminde mercimek, nohut, kuru fasulye başta olmak üzere pek çok ürün dışarıdan getirilmektedir. Bir zamanlar şehir girişlerinde siloların üzerine, dağa taş büyük harflerle çiftçinin dostu olduklarını yazan kurumlar şimdi buğday, arpa, mercimek gibi ithal ihalelerin duyurularını yapmaktadırlar. Çiftçiye kazandırılacağına ithalat izni olan şirketin kazanması makul görülmüştür; olan hem çiftçiye hem yurttaşlara olmuştur. Sağlıklı beslenmeyi geçtik, beslenmenin kendisi artık bir ayrıcalık hâline gelmiştir. Eskiden malzeme yokluğunda her evde yapılabilen menemen yemeği dahi artık yapılamamaktadır. Bakın, 2017 yılında domates kilosu 5 TL, sivri biberin kilosu 5 TL, kuru soğanın kilosu 1 TL, yumurtanın tanesi 27 kuruş ve 5 litrelik ayçiçeği yağı da 24 TL idi; menemenin maliyeti 8,5 liraydı. 2022 Ekim ayında menemen için kullanılacak 1 kilogram domates 24 TL, yarım kilo çarliston biber 35 TL, 2 soğan 5 TL, 4 yumurta 10 TL, 5 litrelik ayçiçeği yağı 208 lira olduğu için menemenin maliyeti 85 TL olmuş. (HDP sıralarından alkışlar) Son beş yılda menemenin maliyeti yüzde 900 artmıştır. Yağı da en azından koydum, menemenin fiyatı şu an 85 TL. İşte, AKP gerçeği bu.

Şimdi, çiftçinin olmadığı bir bütçeyi Meclisten geçirecek olan iktidara şunu demek istiyoruz: Çiftçi dostu ve üretimden yana değilsiniz, bir avuç sermayeden yanasınız. Bakın, öyle olmasa çiftçilerin özel, kamu ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan bütün borçlarını "kamu borcu" olarak kabul edip devlet tarafından ödeyebilirdiniz. Yandaş şirketlere kaynak yaratmada elbette çok mahirsiniz, bunu çiftçi için de yapabilirsiniz ama yapmayacağınızı biliyoruz.

Çiftçilere elektrik, gübre, yem ve ilaç gibi destekler vererek mazotta ÖTV ve KDV vergilerini almayabilirsiniz ama bunu da yapmayacaksınız, sarayın bahçe düzenlemesine harcanması gereken milyonlar lazım size. Küçük ve orta ölçekli çiftçilerin kooperatifler biçiminde örgütlenmesi için bir kanun teklifi getirebilirsiniz ama bunu da getiremeyeceksiniz. Siz 3 kişinin dahi bir araya gelmesinden korkan bir iktidarsınız. Yurttaşlarımızın sağlıklı tarım ürünleri tüketmesi için tarımsal üretimde pestisit kullanımını da yasaklayabilirsiniz ama bunu da yapmayacağınızı biliyoruz. Yandaşa kimyasal ilaç ithalatı için alan yaratma derdindesiniz. Yayla yasaklarına son verebilir, boşaltılan köylere geri dönüşler sağlayabilirsiniz, hayvancılık faaliyetlerinin önündeki savaş politikaları dâhil olmak üzere her türlü uygulamaya son verebilirsiniz. Bakın, sadece, seçim bölgem Hakkâri ilinde coğrafyanın yüzde 80'i yasak, meralar yasak, köyler yasak, tarım alanları yasak; bu yasakları da kaldırabilirsiniz ama bunu da yapmıyorsunuz, sonra da yurttaş, vatandaşa "Tarım ve hayvancılık yapın." diyorsunuz. Siz açıkça savaştan besleniyorsunuz, önümüze getirdiğiniz savaş bütçesiyle bu saydıklarımın hiçbirini yapmayacağınızı zaten ilan ediyorsunuz.

Getirdiğiniz bütçede, kaynakların önemli bir bölümünü öğretim, istihdam ve sosyal refahı artıracak harcamalar yerine, şiddet kurumlarına ayırmışsınız. Cumhuriyet tarihinin en yüksek silahlanma ve güvenlik bütçesini oluşturmuşsunuz. 2014 yılında güvenlik harcamalarına ayrılan pay 45 milyar TL iken 2023'te 469 milyar TL; rekor bir rakama ulaşmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SAİT DEDE (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

SAİT DEDE (Devamla) – Geçiş garantili köprü, uçuş garantili havaalanı, yatış garantili hastanelerde olduğu gibi bu bütçeyle kime hangi savaşın garantisi verilmektedir? Ama şunu çok iyi bilin ki bu bütçe kaybedilecek bir savaşın ilanidir çünkü yurttaşı yoksulluğa, açlığa teslim eden bir bütçedir; asla yoksulluğa teslim olmayacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Van Milletvekili Murat Sarısaç'ta.

Buyurunuz. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MURAT SARISAÇ (Van) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Cezaevlerinde, sürgünlerde ve evlerinde ekran başında bizi izleyen sevgili yoldaşlarımızı ve tüm halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

AKP'nin neredeyse iktidarı döneminde yapılan bütün bütçelere, özellikle de yedi yıldır her bütçeye biz bir "savaş bütçesi" diyoruz. Bunu geçen günkü konuşmasında Sayın Canikli neredeyse kanıtlarcasına çıkıp buradan bize deklare etti. "3 ülkede asker bulunduruyoruz, milyonlarca dolar harcıyoruz, F-16'lardan atılan bombalarda 1 milyon 200 bin dolar gidiyor." dedi. Yine, diğer güdümlü füzelerde, akıllı füzelerde milyon dolarlardan bahsederek yani milyarlarca doların, bu toplumun milyarlarca dolarının savaşa, savaş bütçesine ayrıldığını söylüyordu. Evet, biz her zaman söylüyoruz, AKP'nin yaptığı bütçede kadınlar yok, gençler yok, işçiler, emekçiler yok ve dolayısıyla, Kürt sorununda çözüm yok; patrona rant var, yine savaşa büyük yatırımlar var. Şimdi buradan Sayın Bakana ben sorayım -muhabatı kendisi çünkü en çok savaşa bütçe ayrılıyor bu ülkede- Sayın Millî Savunma Bakanı, bahsettiği 3 ülke İsrail, ABD, Rusya mı yoksa Orta Doğu'da 45 milyon nüfusu olan Kürtlerin bulunduğu yerlerde Kürtler bir hak talep etmesin diye, Kürtler bir statü sahibi olmasın diye mi bu ülkenin işçilerinin, emekçilerinin bütçesi bu kadar silaha ayrılıyor? Diğer boyutuyla da evet, biz biliyoruz ki AKP bu bütçeyi toplum için yapmıyor; bu bütçeyi kendi iktidarını sağlamaya, kendi bekası için, ancak savaş politikalarıyla kendisini ayakta tutabildiği için yapıyor. Bundan dolayı da her yerde Kürt sorununu çok işlevsel bir şekilde kullanıyor; muhalefete karşı, yine, kendi toplumuna karşı işlevsel bir tehdit olarak kullanıyor ve şiddet kullanma gücünü her zaman elinde bulunduruyor. Biz, AKP'nin Kürt sorununa bakış açısını zaten biliyoruz ama bir de bu Kürt sorunundaki çözümsüzlükte sadece insanlar ölmüyor, doğaya da çok büyük tahribatlar veriliyor yani sadece insanına değil; kültürüne, diline, kurduna kuşuna, suyunu, ağacına, her şeye düşman bir politika yürütülüyor bu ülkede. En basitinden, Millî Savunma Bakanına sorduk ama Tarım Bakanı ya... "Tarım Bakanı" denilince insanın aklına tarım gelir, hayvancılık gelir, ağaçlar gelir, ormanlar gelir, ülkenin güzelleşmesi gelir. Şimdi buradan Sayın Tarım ve Orman Bakanına da sormak istiyorum: Sayın Bakan, çok merak ediyorum, sizin bu yaban keçileriyle alıp veremediğiniz nedir? (HDP sıralarından alkışlar) Yani, Dersim'de "av turizmi" adı altında bir kampanya başlattınız, bir ihale açtınız; Konya'da, Mersin'de, Hatay'da, diğer birçok ilde açtınız. Kamuoyu baskıları sonucunda bu ihaleler iptal edildi. Şimdi, hâlâ, bir inatla bu sefer Van Gürpınar'da oradaki yaban keçilerini yine "av turizmi" adı altında katletmeye çalışıyorsunuz. Ya, bir Tarım ve Orman Bakanı olarak Van gibi bu kadar zengin bir tarihe, zengin bir kültüre, hem küçükbaş hayvancılıkta birinci olan hem Van Gölü gibi bu kadar muhteşem bir şeye sahip olan bir yerde, siz Hükümet olarak turizmi geliştireceğinize, yine, tarımı geliştireceğinize, hayvancılığı geliştireceğinize, yine bir Tarım Bakanı olarak sadece tek çareyi katliamlarda mı görüyorsunuz? Tek projeniz yine katliam mı? Evet. Buna büyük ihtimalle cevap vermeyeceğinizi biliyorum.

Şimdi, bir diğer sorum da... Aslında, biz, evet, "Kürt sorunu" diyoruz. Kürt sorununun Türkiye'de ne anlam ifade ettiğini belki de en iyi anlatacak karelerden bir tanesi. Bu, Van'ın Gevaş girişinde Van Gölü kıyısındaki o muazzam dağlara Orman Genel Müdürlüğünün yazmış olduğu yazı: "Vatan Bölünmez. Orman Genel Müdürlüğü."

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Neye zararı var?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bir tane ağaç yok, bir tane ağaç yok.

MURAT SARISAÇ (Devamla) – Vatana bu kadar vatani sevdalı, bu kadar vatanını koruyan... Tek bir dikili ağacı yok, tek bir

dikili ağacı yok.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sen ay yıldızdan rahatsızsın ya!

MURAT SARISAÇ (Devamla) – Sayın Bakan, bakabilir misiniz buna? Bence bununla gurur duymalısınız. Ben gerçi şeyden de şüpheleniyorum....

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT SARISAÇ (Devamla) – Teşekkürler Başkanım.

Sanki Millî Savunma Bakanı sizin görevlerinizi gasbetmiş durumda. Oradaki sizin kurumları da Millî Savunma Bakanı yönetiyormuş gibi geliyor. Çünkü ne zaman ki bizim ağaçlarımızı yaksanız, ne zaman ki ormanlarımızı, doğamızı katletseniz gerekçeleriniz belli. İşte, Şırnak'ta, Cudi'de, Gabar'da kestiğiniz ağaçlara "Gençleştirme." diyorsunuz. Yine, valilik ihaleleriyle koruculara peşkeş çektiğiniz ağaçlarımıza da bu verilen cevaplarda ya güvenlik gerekçesi ya da gençleştirme gerekçeleri sunuyorsunuz.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – PKK da ekoloji örgütü zaten(!)

MURAT SARISAÇ (Devamla) – Onu bilmiyorum da sizin ekoloji düşmanı olduğunuzu biz de halkımız da çok iyi biliyoruz.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Onun vesayetiyle siyaset...

MURAT SARISAÇ (Devamla) – Ama size rağmen...

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Sen onun vesayetiyle siyaset yapıp bize hiç ekolojiden, insandan bahsetme.

MURAT SARISAÇ (Devamla) – Size rağmen demokratik, ekolojik ve kadın özgürlükçü politikalarımızla sizin doğamızı talan etmenize izin vermeyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Hipokrazi, çok fazla hipokrazi.

MURAT SARISAÇ (Devamla) – Bu halkın bütçesini savaşa ayırmanıza da izin vermeyeceğiz, siz istediğiniz kadar söyleyin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA AYŞE SÜRÜCÜ (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama başlamadan önce, cezaevlerinde rehin tutulan tüm yoldaşlarımızı buradan selamlıyorum.

Evet, bugün DSİ'yi konuşacağız. Mevcut iktidar halkın ihtiyaçlarına cevap olmak yerine daha çok yandaş şirketlerin kâr ve kazancını esas alıyor. Artan HES'ler ve barajlar inşa edildiği bölgedeki halka ekonomik bir katkı sunmadığı gibi söz konusu bölgenin ekolojik yapısını ve tarihsel hafızasını da ortadan kaldırıyor. Karadeniz'de yüzlerce HES'ler yaptınız, Yeşil Yol'dan İkizdere'ye dere yataklarını imara açtınız, meydana gelen sellerde yaşanan can ve mal kayıpları sizin rantçı politikalarınızın sonucudur.

Kürtlerle birlikte Mezopotamya halklarının asırlardır kesintisiz bir yaşam sürdürdüğü, on iki bin yıllık hafızaya sahip Hasankeyf'e Ilısu Barajı'nın yapılmasıyla tarihsel ve ekolojik hafızayı, on iki bin yıllık bir tarihi katlettiniz. AKP'nin rant, devletin ise ideolojik nedenlerden dolayı sürdürdüğü bu iki anlayışın ortaklaşmasıyla birlikte bölgenin hem tarihsel hafızası hem de ekolojik hafızası yok edilmiştir.

Hasankeyf'den sonra şimdi de Zilan Deresi yani Geliye Zilan'da yaşanan katliam hafızalardan silinmek istenmekte ve buraya ait ekolojik hafıza da yok edilmektedir. Bölgede şimdiye kadar enerji ve sulama için inşa edilen 50 barajın yanı sıra, son yıllarda yapımı süren ve yapılmak istenen 30'a yakın baraj ve yüzlerce HES'le enerjiden daha çok güvenliğin sağlanmaya çalışıldığı belirtiliyor. Zilan Deresi, Geliye Zilan ekim alanları ve bitki örtüsünün yanında binlerce Kürt'ün katledildiği bir hafızadır çünkü birçok mezar taşı ve katledilen insanların kemikleri bu bölgede yer almakta.

(Uğultular)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, gürültü var, duyamıyoruz.

AYŞE SÜRÜCÜ (Devamla) – Danıştayın durdurma kararı ve ÇED raporu olmamasına rağmen Geliye Zilan'a yapılan HES'ler insanların kültürel değerlerine, anılarına ve acılarına saygısızlıktır, 1930'larda katledilen binlerce Kürt'ün belleklerden silinmeye çalışılma çabasıdır fakat şunu iyi bilin, kaç tane HES ve baraj yaparsanız da yapın, Kürtler ne Geliye Zilan'ı ne de Geliye Zilan'da katledilen binlerce Kürt'ü unutmayacaktır.

Evet, değerli arkadaşlar, ve yine Bingöl, Şırnak, Hakkâri, Batman, Mardin, Diyarbakır ve Dersim'de de yapımı süren ve yapılmak istenen barajlarla hem bölgedeki tarihî yerler hem yerleşim alanları hem de endemik bitki örtüleri ve canlı ekosistemi etkilenecektir. Ayrıca, 1990'lı yıllarda yakılarak boşaltılan ve 2000'lerde tekrar dönülen köyler şimdi de söz konusu barajların oluşturacağı göl alanları nedeniyle boşalacaktır ve bu barajlar 100 binden fazla insanın göçüne neden olacaktır. Şırnak'ta 7, Hakkâri'de 4 barajın yapımına DSİ Genel Müdürlüğü tarafından 2008 yılında başlanmasıyla birlikte binlerce ağaç kesildi, ormanlar yok edildi, erozyon ve toprak kaybı riski oluştu, bitki örtüsünün zarar görmesine neden olundu. Ayrıca Dersim-Ovacık arasında uzanan ve 42 bin hektarlık bir alanda bulunan ve 1971 yılında Millî Park ilan edilen Munzur Vadisi'nde de 14 baraj ve HES yapımı planlanıyor. Dersim'de de bu barajlardan dolayı yaklaşık 100 köyle birlikte 5 bin insan yerinden edilecek.

Evet, değerli halkımız, bugün DSİ'yi konuşuyoruz. Bu iktidarın yönetememe ve yanlış politikalarından dolayı halkımızın varlık içinde yokluğu yaşadığını belirtmek istiyorum. Sayın Bakan, Fırat Nehri Urfa'nın, Birecik'in içinden geçiyor ama Birecik halkı, Urfa halkı içme suyu bulamıyor. Birecik ilçemize bağlı Divrik, Konaklı, Kurucahöyük, Diktepe, Yaylacık köylerinde yıllardır su yok. İnsanlar uzay yolculuğu yaparken halkımız su bulamıyor. Büyükşehir statüsünde ve yaklaşık 3 milyon nüfusa sahip Urfa'nın bu kırsal mahallelerindeki su sorununu ne zaman çözeceksiniz Sayın Bakan? Hemşehrilerimiz tankerlerle su satın alıyor; daha altı ay önce tankeri 80 lira olan suyu bugün ise 280 liraya satın alıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYŞE SÜRÜCÜ (Devamla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Buradan iktidarı, suyu olmayan bu köylerimize karşı görev ve sorumluluklarını yerine getirmeye çağırıyoruz.

Evet, değerli halkımız, bu bütçe halkın ihtiyaçlarına göre hazırlanan bir bütçe değil, ekolojiyi, tarihi ve kültürel hafızayı savunan bir bütçe değil; bu bütçe, sarayın ve yandaş şirketlerin rant ve kârını esas alan bir bütçedir fakat biz, HDP geldiğinde, demokratik, ekolojik ve kadın özgürlükçü, halklar ve tüm emekçiler için bir bütçe yapacağız.

Bu temelde, tekrardan tüm halkımızı sevgiyle selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA TULAY HATİMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan, değerli hazırım; iktidar “Millî menfaat, vatanseverlik, dış siyaset partilerüstüdür.” sözlerini ağızından hiçbir zaman düşürmedi ama ne yazık ki bu yirmi küsur senelik pratiğine baktığımızda, kendi menfaatlerini, bahsettiği menfaatlerin üzerinde tuttu hatta sadece kendi -dar manada- menfaatlerini değil, Türkiye’yi narkodevlete çeviren uyuşturucu baronlarının, yerli ve yabancı silah tüccarlarının, SADAT gibi savaş tacirlerinin de çıkarlarını halkın menfaati üzerinde tutan bir siyaset geliştirdi.

Evet, AKP iktidarı zamanında, bekçi, polis, korucu, uzman asker kadrolaşmasında büyük bir patlama oldu. Bu bir ihtiyaç mıydı? Eğer ülkeyi copla yönetecekseniz, eğer muhalefeti ağızını her açtığında susturacaksanız, evet, bir ihtiyaç ama ülkeyi demokrasiyle yönetecekseniz bir ihtiyaç değildir. Güvenlik elbette önemlidir, her canlının refleksif de olsa güvenliğe ihtiyacı var ve kendi güvenliğini almak gibi bir sorumlulukla davranır; bu, dünyada en doğal olan şeydir fakat doğal olmayan bu iktidarın yaptığıdır. Bu iktidar ne yaptı? Ülkenin güvenliğini, huzurunu, ekonomisini kendi çıkarları için hunharca kullandı ve bunu bir “vatanseverlik” maskesiyle yaptı; doğal olmayan şey budur.

Bakın, burada, bütçe görüşmelerinin başladığı ilk günde AKP iktidarı adına konuşan Nurettin Canikli “Güvenlik için çok paralar harcanıyor. Bir mühimmatın maliyeti 5 milyon dolar.” dedi ve böylece aslında bu bütçedeki asıl mantığınızı net bir şekilde ortaya koydunuz. Daha önce benzer açıklamaları Devlet Bahçeli de Erdoğan da rakamlar vererek yapmışlardı, bunu hatırlatmış olayım. AKP iktidarı ve ortakları bölgede barış ve diyalog siyaseti değil savaş ve çatışma üzerinden siyaset kurduğu için şimdi biz silaha, tanka, topa, tüfeğe o kadar para ayırmak zorunda kalıyoruz, kalıyorsunuz.

Bakın, halkın boğazından kısıp savunmaya ayırdığınız bütçe arttıkça ülke daha da güvensiz bir hâle gelmiş durumdadır. “Suriye’yi denetleyeceğiz.” dediniz, Suriye’deki savaşı resmen Türkiye’ye taşıdınız. “Libya’da ne işiniz var?” dememize rağmen oraya gittiniz, bütün işleri allak bullak ettiniz ve şimdi de Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın cumhuriyetin 100’üncü yılına girerken Türk dış politikasının stratejisini açıkladı. Nedir bu strateji? Normalleşme. Ey AKP, siz iktidara geldiğinizde “Biz komşularımızla sıfır sorun politikası güdeceğiz.” demediniz mi? Ne oldu da şimdi, yeniden, yirmi küsur sene sonra normalleşme stratejisiyle yola çıkıyor ve “Cumhuriyetin 2’nci yüzyılında dış siyasetimizi normalleşme kodları üzerinde kuracağız.” diyorsunuz? (HDP sıralarından alkışlar)

Sisi’nin elini sıkıp Libya’da İhvanı Trablus güçlerine askerî eğitim vererek, yine Trablus Hükûmetiyle anlaşmalar yaparak Mısır’la, Libya’yla normalleşemezsiniz. Katil Esed birden Esad’laşıyor ve onlarla görüşmeye gidiyorsunuz, gideceksiniz; kuzey ve doğu Suriye’ye sınır ötesi operasyonlar yaparak, oradaki cihadist Selefi örgütleri destekleyerek hâlihazırda bir kara harekâtını planlayarak bir normalleşme sağlayamazsınız.

Bakın, Sayın Bakan, Komisyon toplantısında sizin sözlerinizi tutanakta geçtiği şekliyle okuyacağım burada: “Bu gruplarla, ister Suriye Millî Ordusu olsun, ister HTŞ olsun, ister diğerleri olsun, falan filan -asker, polis, jandarma- Afrin’de, İdlib’de, Azez’de, Resulayn’da, Tel Abyad’da olan yerlerde çok ciddi birtakım kontrol mekanizmaları kurmaya çalışarak oradaki faaliyetleri yönetmeye çalışıyoruz. Dolayısıyla oradaki sıra dışı, herhangi bir şekilde nizamı bozucu hareketleri engellemek için de elimizden gelen gayreti göstereceğiz.” Bunlar sizin konuşmalarınızın tutanağında. Bu da şunu net olarak gösteriyor, HTŞ’yi de sahiplendiniz; IŞİD’i de El Nusra’yı da ve uzantısı örgütleri sahiplenmiş oldunuz.

Normalleşmeden devam edelim. Bakın, federe Kürdistan bölgesine operasyonlar düzenleyerek orada kimyasal silahlar kullanıldısına dair görüntüler hiçbir şekilde araştırılmadan, ki bu Mecliste defalarca talep etmemize rağmen araştırma yapılmadan, ayrıca uluslararası birçok hak örgütünün bu konuda talepleri ortadayken bu araştırmaya girmeden ne Irak’ta bir normalleşme sağlayabilirsiniz ne Kürt halkıyla bir normalleşme sağlayabilirsiniz. Şunu bir daha hatırlatmak istiyorum Sayın Bakan: “Envanterimizde yoktur.” dediğiniz gazların -göz yaşartıcı gazlar- kullanıldığını, bu kürsüde bizzat sizler ifade ettiniz. Bu çelişkiyi hâlâ açıklayamadınız, kamuoyu bu çelişkiyle ilgili sizden oldukça net bir açıklama bekliyor. Ben buradan, bu konuyla ilgili bir duyarlılık gösteren, şimdi cezaevinde tutulan TTB Başkanı, Adli Tıp Uzmanı -ki bir uzman olarak bir görüş bildirdi kimyasal silah kullanımına dair görüntüler için- sevgili Şebnem Korur Fincancı’ya buradan selam ve sevgilerimizi iletiyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Evet, değerli halkımız, şimdi, Pençe-Kılıç Operasyonu gündemde ve 19 Kasım gecesi güney Kürdistan ve kuzeydoğu Suriye bölgelerine yönelik Birleşmiş Milletlerin meşru savunma hakkının 51’inci maddesi gerekçe gösterilerek bir hava harekâtı düzenlendi. Bu gerekçe neye dayandırıldı? Taksim patlamasına dayandırıldı. Burada Taksim patlamasını defalarca konuştuk. Taksim patlamasında ortaya çıkan bütün ifadeler, görüntüler İçişleri Bakanının yüzüne gözüne bulaştırdığı açıklamalar her şeyin IŞİD ve uzantısı olan, El Kaide ve uzantısı olan örgütler tarafından gerçekleştirildiğine dair net belgeler var ve bu, gerekçe gösterildi. Bakın, şunu hatırlatacağım size: MİT Müsteşarı Hakan Fidan “Gerekirse Suriye’ye 4 adam yollarız, Türkiye’ye 8 füze attırıp savaş gerekçesi üretiriz, Süleyman Şah Türbesi’ne saldırırız.” dedi. Bu çelişkileri açıklamak ve savaş gerekçesi 51’inci maddeye gerekçe üretmek için bundan daha iyi bir örnek var mıdır? Sanırım gayet açık ve net, kamuoyu da bunun farkında.

Peki, nedir bu operasyonların sebebi? “Kimse toprağında gözümüz yok.” diyorsunuz ama Neoosmanlıcı politikalarla yayılmacı siyasetinizi Libya’ya kadar ulaştırdınız. “Kürtlerle sorunumuz yok.” diyorsunuz ama 4 parça Kürdistan’da Kürt halkına dönük, hiçbir şekilde dur durak bilmeyen savaş ve çatışma siyasetini devam ettiriyorsunuz. Cumhurbaşkanı “Kobani bitti ya, oradakileri temizledik, bitiriyoruz.” diyor. Biten ne? Kobani’de kim yaşıyor? Kobani’de sizin gibi, bizim gibi insanlar yaşıyor; her gün sabahleyin çocuğunu okula gönderen insanlar yaşıyor. Siz Kobani’de 7/24 eli silahlı insanlar mı yaşıyor zannediyorsunuz? Orada temizlenmek istenen koskoca bir halktır ve bunu kabul etmek mümkün değildir. Şunu da hatırlatmak istiyorum: Hedefinizdeki 30 kilometrede Araplar, Kürtler, Türkmenler yaşıyor ve 30 kilometrede, egemenlik kurmak istediğiniz yerde halk yaşıyor, halk. Orada o halkı ya göç ettireceksiniz ya öldüreceksiniz, başka çaresi var mı “Orada onları bitirdik.” diyebilmek için?

Evet, değerli yurttaşlarımız, iktidarın bu girişimleri tam anlamıyla bir seçim kampanyası ve biz net olarak şunu ifade etmek istiyoruz: Savaş ve seçimi iç içe götürecek bu iktidar. Bu iktidar yoksul halk çocuklarını Suriye’de ya da başka yerlerde savaşarak orada o asker cenazelerinin Türkiye’ye gelmesi... Ki biz bunu asla kabul etmiyoruz, ne bir Kürt gencinin ne bir Türk gencinin asla burnu kanasın istemiyoruz ama bu iktidarın ne yazık ki bu dönemdeki planı savaş ve seçim siyasetini iç içeleştirmek. Ki bu bütçeye baktığımızda bu bütçe tam anlamıyla bunun göstergesidir.

Türkiye’nin, bölge halklarının yararına olmayan bu çatışmalara bizler “hayır” diyoruz. Bizim ödediğimiz vergiler bize yol, su, elektrik, sağlık, eğitim, gıda olarak dönmeliyken bize ne olarak dönüyor? HTŞ olarak dönüyor, ÖSO olarak dönüyor; bomba, tank, top, tüfek olarak dönüyor. (HDP sıralarından alkışlar) Bunu asla kabul etmiyoruz ve Türkiye’deki herkesi buna karşı çıkmaya davet ediyoruz.

Seçim ile savaşı iç içeleştirmeden bahsettim az önce. Hep beraber sınır ötesi operasyonlara... Ki bunda gerçekten, muhalefete de çok büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir. “Kardeş kanı dökülmesin, hiç kimse ölmesin; ölmeyelim, öldürmeyelim.” şiarıyla yola çıkmalıyız; bu iktidarın, muhalefeti arkasına dizmek isteyen kanlı seçim oyununu mutlaka bozmalıyız. Cumhuriyetin 2’nci yüzyılında bu soyguncu, savaşçı, çatışmacı, ayrıştırıcı, tekçi anlayışa karşı bizler demokratik cumhuriyeti inşa edeceğiz. Dış siyaseti postallar, İHA’lar, SIHA’lar, SADAT’lar, uyuşturucu baronları değil, bizzat bu bölgenin halkları kendi

iradeleriyle belirleyecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Halkların eşit kardeşlik temelinde yaşayacağı, Orta Doğu'nun ilacı olan, halkların eşit yurttaşlığı temelinde bir anayasanın sadece Türkiye'de değil, bütün bölge için ilaç olacağını düşünüyoruz ve bizler barışı, diplomasiyi merkezimize alarak, diyalogu merkezimize alarak böyle bir çalışmanın başında olacağız. Savaşa karşı barışta Suriye, Irak, Libya, Mısır başta olmak üzere bütün bölge halklarıyla ilişkilerimizi biz gerçekten normalleştireceğiz ve gerçekten barışacağız.

Yaşar Kemal'in dediği gibi: "Dağlar, insanlar, hatta ölüm bile yorulduysa şimdi en güzel şiiirdir barış." Gelin, hep birlikte bu şiiri yazalım; gelin, hep birlikte bu şiiri okuyalım; gelin, hep birlikte bu bölgede barışı inşa edelim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası, Antalya Milletvekili Kemal Bülbul'dedir.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Sayın Başkan, değerli Genel Kurul üyeleri, Sayın Bakanlar, Sayın Millî Savunma Bakanı "...^(*) Hoş geldiniz, iyi misiniz?

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – Cevap verecek miyim buna Sayın Başkan?

BAŞKAN – Yok, yok.

Sayın Milletvekili, gruba hitap edin.

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi, bunu "Yurtta barış, dünyada barış." özdeyişinin bir pratiği olarak söyledim. Bu diyaloga cevap verilse iyi olurdu tabii. Sayın Bakanın cevap vereceğini düşünüyorum. Sevgili Bakan, konuşmamın büyük bölümünü sizinle diyalog kurarak geçireceğim.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Yo, Genel Kurula hitap edin. Genel Kurula, bize bakın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, istediğine bakar; bu, onun takdiri.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Tiyatro mu oynuyoruz biz burada?

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Bakınız, Sayın Bakan, orduların tarihine gitmek istiyorum ama milattan önce 209 yılında Mete Han'ın, babası Teoman'ı tasfiye edip yerine geçtiğinden bu yana Türk tarihinde çok büyük altüst oluşlar oldu. Bu altüst oluşlardan bir tanesi ne kadar ki Selçuklulara Pers devşirmelerinin hâkimiyeti idiyse Osmanlı'ya da Rumların, Sırların, Rusların devşirmelerinin hâkimiyetiydi. İstanbul'un alınışından sonra, Sayın Bakan...

BAŞKAN – Ya, Sayın Milletvekili, gruba hitap edin.

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Zağanos Paşa'nın kıskırtmasıyla ilk idam edilen...

BAŞKAN – Sayın Milletvekili... Kemal Bey, Genel Kurula hitap edin. Dönüp dönüp...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, böyle bir engel yok, Bakanlar burada. Bakabilir yani.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bakan da Genel Kurulun içinde zaten, Genel Kurulun dışında değil ki.

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Sayın Başkan, Genel Kurula da hitap ediyorum, Sayın Bakana hitap etmişim burada; ne var bunda?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Genel Kurula hitap etsin, söyleyeceğini Genel Kurula...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Herkese, her yere hitap edin. Böyle dalga geçer gibi diyalog yapma.

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Genel Kurulun bir parçası Sayın Bakan burada. Genel Kurula hitap ediyorum zaten ama lütfen, konuşmamın ahengini bozuyorsunuz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hiçbir problem yok, devam edin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Siz devam edin Vekilim, takılmayın.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Var mı ki bozulsun?

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Şimdi, ahenk var, sen ahenk bilmiyorsun, öğreneceksin şimdi.

Zağanos Paşa'nın kıskırtmasıyla idam edilen ilk Türkmen Sadrazam olan Çandarlı Halil Paşa'dan bu yana hiçbir Türk ve Türkmen devlette pašalık rütbesine gelmedi, gelemezdi...

(AK PARTİ sıralarından "Kara Mustafa Paşa?" sesleri)

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – ...bu yerleşik bir kuraldır.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Atma, atma!

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Tarih öğren.

Çünkü Osmanlı ve Selçuklu'da ne yazık, ne ayıp ki başdüşman Türk ve Türkmenlerdi. Nereye kadar? İttihat ve Terakkiye kadar. İttihat ve Terakkiye geldiğinde ulus devlet oluşturmak amacıyla bu sefer başdüşman Kürtler oldu, Ermeniler oldu, Araplar oldu vesaire. Şimdi, neoittihatçılıkta böyle bir yapıyla karşı karşıyayız ve ben size diyorum ki kırk yıllık deneyiminiz var, asker olarak deneyiminiz var, politikacı olarak deneyiminiz var; bu deneyimi bir barışa dönüştürmek... Bu barış için konuşuyoruz burada, kavga için konuşmuyoruz. Ne var "...^(*) demek? Ne var "...^(*) demek, ne var? Ben kendi dilimle söylüyorum, bu bir diyalog kurma çabasıdır. Bu kadar diyalogu kuramıyorsak bu kadar büyük sorunları nasıl çözeceğiz? (HDP sıralarından alkışlar)

Bakın, şüpheli asker ölümleri var, bunlar araştırılmıyor. Başka ne var? Hakk'a yürüyen Alevi asker canlar için cemevinde yapılan erkâna gidilmiyor, camide yapılan erkâna gidiliyor. Peki, cemevinde yapılan erkâna niye gidilmiyor? Aleviler yurttaş değil mi? Aleviler askerlik yaparken yurttaş da Hakk'a yürüdüğü zaman yurttaş değil mi? Bunun üzerine gidilmesi gerekiyor.

Bakınız, SADAT, JİTEM, EMASYA, Özel Harp Dairesi; bunlar baştan sona Türkiye halklarına, demokrasiye karşı suç işlediği tescil edilen kurumlardır. Sayın Başkan ve değerli üyeler; bunlara dair bir, kapanan dosyaların yeniden açılması, yeniden araştırılması gerekir. HDP bütün birimleriyle, bütün kurumlarıyla, bütün yetkili organlarıyla, Eş Genel Başkanlarıyla, parti meclisiyle ve vekil grubuyla barış, eşitlik ve adalet için burada; Kürt sorununu da çözün, Alevi sorununu da çözün, şiddet sorununu da çözün. Bakınız, şiddet bizim bir tercihimiz değildir, şiddet sorununu çözebiliriz. Siz ve burada bulunan herkes ve ben ve HDP Grubu şiddet sorununu çözemediğimiz için Türkiye halklarına karşı sorumluyuz. Ben kendimi sanık gibi hissediyorum; bu şiddet sorununu çözemediğimiz, barışı getiremediğimiz için hepimiz, bütün gruplar, Grup Başkan Vekilleri ve Sayın Bakan siz, bizler sanık konumundayız. Gelin, sanık konumundan tanık konumuna, oradan sorunu çözebilecek bir duruma gelelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

^(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

^(*) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

BAŞKAN – Buyurun.

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Askeriyeyle, orduyla, harcamalarla ilgili tonlarca istatistik var elimde, hiçbirini söylemek istemiyorum. Hepiniz geliyorsunuz buraya, Yunus'tan söz ediyorsunuz “Gelin tanış olalım/İşi kolay kılalım/Sevelim, sevillelim/Dünya kimseye kalmaz.” Ne için tanış olalım? Kürt ve Türk olarak. Ne için tanış olalım? HDP ve Hükümet olarak. Ne için tanış olalım? Türkiye'nin barışı olarak. Ne için tanış olalım? Eşitlik ve adalet için. Bu barışa ihtiyacımız var. Yeter bu kan ve gözyaşı! Yeter anaların ağladığı! Yeter Kürt ve Türk gençlerinin öldüğü, bütün asker gençlerin ve bütün gerilla gençlerin! Bu yaşamını yitirmesinin sorumlusu biziz, bunu çözebiliriz. Hakk'a yürüyen herkesin önünde sevgi ve saygıyla eğiliyorum ve barış diyorum, eşitlik diyorum, adalet diyorum. Siz ve biz bunun sorumlusuyuz; gelin, çözelim.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Gerilla yok, terör örgütü var, PKK var.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Efendim, bazı açıklamalar yapacağım.

BAŞKAN – En son yapsak olmaz mı?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şöyle efendim: Turlar sonunda...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim “sonunda” dedik.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Efendim?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkanım, biz de açıklama yapmıyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Tur sonunda efendim...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sonunda siz bize söz vereceksiniz.

BAŞKAN – Sonunda...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şöyle efendim: Bakın, birtakım sataşmalar...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ama bakın, ben de...

MEHMET RUŞTU TIRYAKI (Batman) – Zaten sataşma dışında canı sıkıldığı için...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şöyle, şöyle: Birtakım...

BAŞKAN – En son söz verelim, şu bitsin; bitirelim, söz verelim.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Barışa çağrı yaptım, neyi sataşma bunun!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Size değil, bir dakika, sizinle ilgili değil benim söz alma sebebim.

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, en son bitsin...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, şöyle bir usul var: Bakın, Nurettin Canikli Bey'in 2 kere ismi zikredilerek...

BAŞKAN – Anladım, vereceğim söz, en son bitsin grupların konuşmaları.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ancak şöyle: Turlar sonunda bu durumda...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Açıklasın Sayın Başkan.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Öyle konuşulmuştu “Turlar sonunda bir sataşma olduğu takdirde, bir açıklama yapma gerektiğinde bu turun sonunda veriliyor.” denildiği için ben de usule uygun bir şekilde söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Nurettin Canikli Bey'in grubumuz adına ilk gün bütçe görüşmelerinde yapmış olduğu konuşmada söylediği sözler farklılaştırılarak burada zikredildi, açıklık getirmek istiyorum.

Türkiye Cumhuriyeti devleti demokratik bir hukuk devletidir ve terör insanlık suçudur.

MEHMET RUŞTU TIRYAKI (Batman) – Rusya da Ukrayna'yı bombalarken “terör” diyor, İsrail Filistin'i bombalarken “terör” diyor, herkes “terör” diyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Terörle mücadele hepimizin ortak görevidir ve bu manada “Yurtta sulh, cihanda sulh.” ilkesiyle “İster isen sulhusalah hazır ol cenge.” veya “Bir gece ansızın gelebiliriz.” sözleri arasında bir çelişme, bir çatışma yoktur; bunlar birbirinin mütemmim, tamamlayıcı parçalarıdır. Sayın konuşmacılar, hatipler -2 hatip, 2 ayrı hatip- Sayın Genel Başkan Yardımcımız Nurettin Canikli Bey'in konuşmaları çerçevesinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, Nurettin Canikli'nin konuşmasını düzeltmek için üç saat lazım, üç saat lazım; hangi birini düzeltsin!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...terörle mücadeledeki harcamaların bağlamından kopartılarak anlatılmasına vesile oldu, onu tutanaklara doğru geçirmek gerekiyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Et konuş sen, et konuş Sayın Akbaşıoğlu. Alım gücü artmış, daha fazla et alabiliyormuş insanlar; bir de buna cevap versene!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – O da şudur: Bu kalkınma konusunda, eser ve hizmet siyaseti konusunda AK PARTİ hükümetlerinin bütün dünya ölçeğindeki mukayesesinde ve daha önceki hükümetlerle mukayesesinde az zamanda çok ve büyük işlerin başarıldığını...

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Yirmi yıldır iktidarsınız, yirmi yıldır.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...bu eser ve hizmetlerin terörle mücadeleye rağmen yapıldığını ama Avrupa ülkelerinin böyle bir mücadelesinin, terörle mücadelesinin söz konusu olmadığını; bu konudaki kalkınmanın, yatırım ve hizmetlerin ölçeğinin büyüklüğünü idrak için terörle mücadeleyi de zikrettiğini ifade etmişti. Bunu kayıtlara geçirmek için ifade ettim.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına yapılacak konuşmalar başladı...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Başkan...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sataşma oldu Sayın Başkan, cevap vermem gerekiyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, sataşma var.

BAŞKAN – Sayın Oluç, sataşma filan yok.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sataşma yok, bir sataşma yok. Biz sataşmada bulunmadık, açıklamada bulunduk.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Tabii, tabii; hiç sataşma yok!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – “Sayın Nurettin Canikli’nin yaptığı konuşmalar çarpıtılarak aktarıldı.” dedi bizim hatiplerimize yönelik, sataşmadır.

BAŞKAN – Buyurun.

2.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, sayın vekiller; evet, Nurettin Canikli’nin konuşması gerçekten çok önemliydi çünkü aslında bizim teknik olarak bilmediğimiz bazı verileri ortaya koydu. Biz, o nedenle bu konuşmadan alıntılar yapıyoruz: bir çarpıtma yok. Bakın, dedi ki: “F-16’lardan atılan akıllı mühimmatın tanesi 400 bin dolardan 1,2 milyon dolara kadar çıkıyor. Nüfuz edici bombanın bir tanesinin maliyeti 1,2 milyon dolar dolar. FIRTINA obüslerinden atılan, sık sık atılan çok namlulu roketatarlardan bir mühimmatın maliyeti 5 bin dolar.” yani teknik bilgi verdi ve dedi ki: “En ufak bir operasyonda binlercesi atılıyor.” Yani bakın, binlerce mühimmat kullanılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Anlaşıldı.

Buyurun, toparlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – “Binlercesi kullanılıyor bunların.” dediği zaman çarpıtığınızda, bu binlerce mühimmatla bu tutar dolarları çarpıtığınız zaman çok büyük bir rakam ortaya çıkıyor ve bütçenin aslında nereye harcadığı anlatılmış oluyor. Dünyanın hangi ülkesinde F-16’yla terörle mücadele ediliyor? F16, savaş uçağıdır, terörle mücadele aleti değildir. Obüsler, terörle mücadele aleti değildir, savaş aletidir. F-16 ve obüslerle terörle mücadele edilmiyor, bir savaş yürütülüyor ve biz bunu eleştiriyoruz esas itibarıyla; burada bir çarpıtma yok, gerçekleri açık açık konuşma var, yaptığımız budur Sayın Başkan Vekili. (HDP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

3.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Aslında, biraz evvel söylenenler bizim söylediklerimizin teyidi mahiyetindeki ifadelerdir. Terörle mücadele söz konusu olmasa, bu konuda, efendim, maalesef herhangi bir terörist saldırısı olmasa bu kalkınmaların çok daha yüksek seviyede seyredeceğinin bir delili, bir ikrarıdır. Dolayısıyla, bu konuşmayı yaparken terörle mücadele hususunda ortak bir dil kullanılmasının zarureti apaçıktır ve Sayın Genel Başkan Yardımcımız Nurettin Canikli’de Avrupa’yla yapılan, OECD ülkeleriyle yapılan kalkınma hamleleriyle ilgili büyüme oranlarına ilişkin bu gerçeği ifade etmiştir. Terörle her yönüyle, her alet edevatla, araçla, teçhizatla mücadele edileceği de asıldır; bunu milletimiz takdir etmektedir, edecektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sonra vereceksiniz değil mi?

BAŞKAN – Ya, ondan sonra değil, şimdi siz...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tutanaklara geçsin, ben söz istemiyorum.

Sayın Başkan, biz bütçe görüşmeleri sırasında Grup Başkan Vekilleri olarak...

BAŞKAN – Sayın Özkoç’la da paylaştınız, fark ettim ben.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Paylaştım.

Şöyle bir uzlaşıya vardık, tırnak içinde uzlaş, yöntem olarak...

BAŞKAN – Sesiniz duyulsun, şurada konuşun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yok, aslında vekil kendisi de.

BAŞKAN – Ona söz vermeyeceğim sizden sonra, onun için söylüyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Vereceksiniz değil mi?

Ben sadece durumu anlatıyorum: “Her gruptan sonra Grup Başkan Vekilleri isterse, katkı ya da bir sataşma varsa söz alabilir.” diye. Yani dört gündür böyle yapıyoruz, bütün Grup Başkan Vekilleri, Engin Başkan...

BAŞKAN – O zaman işleyiş doğru şu anda.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şu anda doğru işliyor.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tartışmayı uzatmayı istemiyorum çok. Hani “Bir çarpıtma yapıyorsunuz.” dendiği için cevap verdim, çarpıtma yok, gerçeği konuştuk. Yani kayıtlara geçsin, Rusya da Ukrayna’ya saldırırken “Terörle mücadele için saldırıyorum.” diyor, nokta. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel

Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

A) ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU (Devam)

- 1) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Karayolları Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Karayolları Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Tarım ve Orman Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Tarım ve Orman Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Orman Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Orman Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ (Devam)

- 1) Türkiye Su Enstitüsü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Su Enstitüsü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Millî Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Millî Savunma Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Sayın Engin Özkoç.

Buyurun Sayın Özkoç.(CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; İYİ Parti sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Millî Savunma Bakanım, bu söylediğim sözlerin tamamını bana verdiğiniz bir söze istinaden size söylüyorum ve lütfen, buna kendi konuşmanızda yer vermenizi sizden istihdam ediyorum. Türkiye’de bir rezalet yaşandı, göz göre göre gözümüzün içine baka baka kendi ordumuzun üzerinden bir oyun oynandı ve ben bunu defalarca çıktım, anlattım.

Şimdi, elimdeki belgeyi açıklamadan önce, ilk önce, bir hatırlayalım diye olayı anlatıyorum. "Ethem Sancak" denilen kişi benim için nitelikli dolandırıcıdır. 2014 yılında TMSF’den, BMC’yi, iflas etmiş BMC’yi arsa fiyatına satın aldı, arsa fiyatına. Daha sonra kendi videosunda anlattığı gibi, kendi ağzından: "Sayın Tayyip Erdoğan’a gittim, bana Katar’ı ortak etmesini rica ettim, ‘Savunma sanayisine gireceğim.’ dedim. Katar Emiri arandı, Katar Emiri yüzde 49,9’la Katar ordusunu BMC’ye ortak etti." Ethem Sancak kaç para aldı? 300 milyon dolar; bir buçuk ay içerisinde aldı, cebine soktu. "Sonra, bana Erdoğan’ın köylüsü olan Talip Öztürk’ü de ortak ettiler." dedi. Ona da yüzde 25,1 olan hisseyi sattı. Bütün bunların hepsi kendi ağızlarından. O da hisse payı üzerinden değerlendirince 150 milyon dolar yapıyor; etti mi 450 milyon dolar. Bedavaya aldığı BMC’nin hisselerini satarak 450 milyon doları aldı, cebine koydu.

Dedi ki: "Ben savunma sanayisine gireceğim ama fabrikam yok. Bana bir fabrika yeri verin." Karasu’da, benim memleketim Sakarya’da deniz kenarında 2 milyon metrekare arazi BMC’ye bedelsiz verildi, BMC’nin içi tamamen dolduruldu. (CHP sıralarından "Oh!" sesleri)

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Oh ne güzel!

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Yetti mi? Yetmedi. Fikri Işık zamanında -net, bütün belgeleriyle- altyapıya "Ben ödeyemem, siz ödeyin." dedi, devlet 60 milyon TL ödedi.

VELİ AĞBABA (Malatya) – O zamanın parasıyla.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Yetti mi? "Bana Türkiye’nin en büyük teşvikini vermeniz lazım." dedi. Yaklaşık 1,5 milyar lirayla hesaplanan, cumhuriyet tarihinin en büyük teşviklerinden birisi kendisine verildi.

Değerli arkadaşlarım, ALTAY tankı ihalesi yapıldı, giren başka eski yatırımcılar da vardı. Ethem Sancak’ın fabrikası var mı? Yok. Tecrübesi var mı? Yok. İşçisi var mı? Yok. "Benim yok ama ben ALTAY tankı ihalesini aldım, bana bir fabrika verin." dedi. Tank Palet Fabrikası -benim ilim Sakarya’da- milletin alın teriyle alınmış fabrika, 1 milyon metrekare arazisi olan fabrika, Avrupa’nın en büyük entegre tesisi olan fabrika yirmi beş yıllığına bedelsiz verildi, yirmi beş yıllığına; içeride stokta bulunan malzemeleriyle beraber.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yazık!

KANİ BEKO (İzmir) – İhanet bu ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – On sekiz ayda tank üretecekti. Arkadaşlar, aradan kırk sekiz ay geçti, tank var mı? Tank yok. Ethem Sancak var mı? Ethem Sancak yok. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Böyle bir şey olabilir mi, böyle bir şey olabilir mi? Bakın, hepsi net. Pekî, Ethem Sancak ne yaptı? Tankı üretmedi, paraları aldı, cebine koydu ama son bir hamle: "Ben burayı bırakırım ama Tosyalı Grubuna 480 milyon dolara satarım." dedi. Sattı mı? Sattı. Açıkladım, karşı çıkan oldu mu? Olmadı.

480 milyon doları da Öztürklerle beraber aldı, cebine koydu.

Değerli arkadaşlarım, daha sonra Ethem Sancak şöyle anlatıyor: "Cumhurbaşkanı bizi aradı 'Sizin işiniz bitti çocuklar.' dedi. Bize altmışar milyon dolar para verdiler, biz de bu işten çekildik." dedi. Şimdi, ben size soruyorum Sevgili Bakan: 300 milyon dolar Katar'dan aldı, 150 milyon dolar Öztürk'ten aldı, 240 milyon dolar Tosyalıdan aldı; Ethem Sancak'ın cebine 690 milyon dolar girmiş olması gerekiyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Verene de alana da lanet olsun, haram olsun!

ORHAN SÜMER (Adana) – Allah belasını versin!

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Şimdi soruyorum: Öztürklerin de cebine 240 milyon dolar girmiş oluyor. Peki, eğer, 60-60; 120 milyon dolar verilip bunlar çekildilerse, onların sözü doğruysa o zaman geriye kalan 810 milyon dolar nerede, nerede; bunu soruyorum, nerede 810 milyon dolar? (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Eğer Ethem Sancak'ın dediği doğruysa "Bunu bize Tayyip Erdoğan vermedi. Bize 60-60; 120 verdi." diyor.

KANİ BEKO (İzmir) – Pes! Yazıklar olsun!

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) - Ya Ethem Sancak Tayyip Erdoğan'ı itham ediyor, yalan söylüyor ya da bu açıklanan, benim açıkladığım beyanlar doğru, Ethem Sancak devleti dolandırdı, ordumuzu oyuna getirdi. Çok açık, çok net. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, asıl size sormam gereken, içimi acıtan şeye geliyorum: Bakın, bir fatura; faturada 231.310 kalem var. Bu fatura Ethem Sancak'ın BMC'si tarafından kesilmiş bir fatura. Bu faturada eğer ordumuz Tank Paletle birlikte üretiyor olsaydı bu kadar kalemi 65 milyon 240 bin lira para alması gerekiyordu, 65 milyon 240 bin lira. Peki, Ethem Sancak'ın BMC'si üretirken aynı kalem malı kaç paraya fatura kesti biliyor musunuz arkadaşlar? Yüzde 12,5 kâr koyması gerekirken 292 milyon 673 bin TL. (CHP sıralarından "Haram olsun!" sesleri) 65 milyon nerede, 292 milyon nerede?

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Haram olsun!

KANİ BEKO (İzmir) – İhanet, ihanet!

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, peki, merak ettim. Ahdim var, Allah büyük; Allah bir fırsat verirse yetimin, fukaranın, aziz ordumuzun bir tek kuruluşunu eğer Ethem Sancak çaldıysa hesabını ben soracağım, takipçisi olacağım, sonuna gider gideceğim; Allah büyük, yukarıda. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Peki, ne adı altında yaptı bunu? Yani faturaya eklediği o fahiş rakam ne adı altında? "Bakiye genel yansıtma tutarı kâr dâhil" arkadaşlar, "Bakiye genel yansıtma tutarı" diye, Allah sizi inandırsın, bütün muhasebecilere sordum, maliyecilere sordum, hukuku aradım, arkadaşlarım burada; böyle bir şey var mı? Uygulanan bir yer var mı? (CHP sıralarından "Yok" sesleri) Yok, uygulanmıyor, zaten "Genel üretim ve genel yönetim giderleri." diye sen oradan parayı almışsın bunun içinde, bunun içinde ama sen "Bakiye genel yansıtma tutarı..." Bir kişi bunu bana gösterebilirsin, Millî Savunma Bakanımız burada bunu anlatırken "Evet, vardır böyle bir şey." desin; benim yüzüm kızarsın, onun yüzü ak çıksın burada. Arkadaşlar, ne ordumuzun mal varlıklarını ve birikimlerini birilerine sömürtürüz -buna Katar ordusu dâhil- ne de çocuklarımızın rızasını kimseye, Ethem Sancak gibi nitelikli dolandırıcılara yediririz. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bunun sonuna kadar peşinde olacağım, bunu sonuna kadar takip edeceğim.

Ama ya, arkadaşlar, içimi acıtıyor ya! Ethem Sancak'ın sözde "Devleti temsil ediyorum." diyerek Suriye'de ne işi var Doğu Perinçek'le beraber?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bak, orayı da götürecekler!

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) - Ne işi var arkadaşlar? Bir Allah'ın kulu bana söylesin. Suriye'de benim Dışişleri Bakanım var mı? Var. Millî Savunma Bakanı var mı bu ülkenin? Var. Bakanlarımız var mı? Var. Ethem Sancak kim? O mu Türkiye'yi temsil ediyor?

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Doğu Perinçek...

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Buna, bu iktidar nasıl izin veriyor? Nasıl yol açıyor? (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Ben bunu anlamak istiyorum.

Allah'ın izniyle iktidar olduğumuzda kendisinden ve buna neden olanlardan hesap soracağız.

Sağ olun. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; İYİ Parti sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Doğu Perinçek Cumhurbaşkanlığı'nın yeni akıl hocası, tutkalı.

BAŞKAN - Söz sırası, Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız'da.

Buyurun Sayın Yıldız. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, bizi televizyonları başında izleyen değerli vatandaşlar; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, AK PARTİ 2002 yılında iktidara geldikten sonra, Sayıştay raporlarına göre, 191 kez Kamu İhale Kanunu'nu değiştirdi. Neden değiştirdi? Yandaş müteahhitlere yol açmak için değiştirdi değerli arkadaşlar. Ulaştırma Bakanı burada, karşımızda; sadece Ulaştırma Bakanlığı'nda -Sayıştay raporunda yazıyor- Kamu İhale Kanunu'nun şartları oluşmadığı hâlde, yüzlerce, binlerce verdiler ama sadece 9 tane ihalenin toplam bedeli 19 milyar 735 milyon lira.

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz -Sayın Ulaştırma Bakanım, size soruyorum- TELEKOM'u özelleştirirken Hariri'ye verdiniz, Hariri geldi, parasını ödemedi TELEKOM'un içini boşalttı, kamu bankalarını dolandırdı, devleti dolandırdı, bu ülkenin tam 10 milyar dolar parasını çaldı, gitti ama şuraya bakın, Sayın Cumhurbaşkanı, 10 milyar para dolandıran, Türkiye Cumhuriyeti devletini dolandıran hırsız adamla sarayda beraber yemek yiyor değerli arkadaşlar; zehir zıkkım olsun, zehir zıkkım olsun! (CHP sıralarından alkışlar) Peki, Kamu İhale Kanunu'nu değiştirdikten sonra bu müteahhitler doydu mu? Doymadılar, 1'e 3; 1'e 4 kazandılar; yetmedi, bu sefer oturdular, anlaştılar sarayda "Ne yapalım? Yap-işlet-soyalım devleti." dediler.

Değerli arkadaşlar, 2010 yılında Osmangazi Köprüsü'nün anlaşması oluyor, araba başı 35 dolar artı KDV; 2010'da. Bu anlaşmayı yaparken de aynı zamanda Amerika'daki tüketici enflasyonuna göre ilave bir anlaşma sağlanıyor ve 2016'dan sonra 2022'ye kadar toplam enflasyon oranına göre tek bir araba için 47 dolar 55 sent artı KDV yani 51 dolar, değil mi Bakanım?

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Soyguncu bunlar, soyguncu!

HÜSEYİN YILDIZ (Devamla) – Peki, size bir şey soracağım... Şeytanın bile aklına gelmez değerli arkadaşlar, şeytan bunların yüzünden ülkeyi terk etti "Benden fazla şeytan bunlar." dedi "Benden fazla şeytan." (CHP sıralarından alkışlar) Ne yaptılar arkadaşlar? Yalova milletvekilleri var mı, gidip geliyor musunuz o köprüden? Geçen araba 185 lira para ödüyor yani 184,5; 185 lira; geriye kalan 678 lirayı biz ödüyoruz arkadaşlar, geçmeyenler ödüyor; geçen 10 dolar ödüyor, geçmeyenler 41 dolar ödüyor. Tekrar ediyorum: Geçen 10 dolar ödüyor, geçmeyen 41 dolar ödüyor değerli arkadaşlar. O yetmiyormuş gibi, yetmiyormuş gibi... O yetmiyor tabii, yetmiyor; enflasyon oluyor, artış var, artış olduktan sonra da millete ne diyecekler? "Ya, biz sizi 185 liraya geçiriyoruz." 185 lira değil, aslında gerçek fiyatı 51 dolar, o da bin lira yapıyor; bin liraya o araba geçmeyeceği için bir oyun oynuyorlar, 185 liraya düşürüyorlar, geri kalanı da hazine ödüyor. Hazinesinin geçen sene ödediği para 9 milyar 736 milyon; doğru mu Bakanım, doğru değil mi? O yetmiyor, şimdi otoyollara gelelim.

Kuzey Marmara ihale oluyor; öyle bir oyun yapıyorlar ki o anlaşılmaya koyuyorlar ki... Diyorlar ki: Bir, dolar bazında anlaşma; iki, İngiltere'deki bankaların gecelik faiz oranını birbirine aktarırsa aradaki LIBOR farkını ödeyecek. 2002'de Sayın Bakan, kaç para ödediniz biliyor musunuz? 1 milyar 330 milyon araba ilave edildi. Tekrar ediyorum: Bir kelimeyle yandaş müteahhitlere sözleşme haricinde, o LIBOR'u koydukları için, 1 milyar 330 milyon araba ilave edildi ve bunu da hazine karşılıyor değerli arkadaşlar.

O yetmiyormuş gibi -aradaki farkı göstermek için söylüyorum arkadaşlar- bir örnek vereceğim kendi bölgemden. Aydın-İzmir Otoyolu'nu devlet yaptı; ihale yaptı, devlet yaptı. Ben şu an oradan 9 liradan geçiyorum, son zamlarla beraber 9 lira. Şu an -yap-işlet-devret modeli- Aydın-Denizli arasındaki otoyolun ücreti kaç para biliyor musunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ne kadar?

HÜSEYİN YILDIZ (Devamla) – 5,5 euro.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yuh!

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Ağabey, hep bizi soyuyormuşsunuz ya!

BAŞKAN – Buyurun.

HÜSEYİN YILDIZ (Devamla) – Sayın Bakan, 5,5 euro; 126 kilometre, tünel yok. Yılda 92 milyon euro garanti verdiler. Kaç yıl işletecek bu firma? On yedi yıl arkadaşlar, on yedi yıl. 1,5 milyar euro... Peki, maliyet ne müteahhitlik kârıyla beraber? Yani ihaleye çıkarsak 250 milyon euro; 1'e 6. İşte devleti, milleti böyle soyuyorsunuz değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

Ben buradan sesleniyorum 84 milyon insana: Eğer bu soyguna son vermek istiyorsanız; eğer bütün yolları, hastaneleri kamulaştırmak istiyorsanız adres belli; adres, ilk seçimde Cumhuriyet Halk Partisidir.

Hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Sinop Milletvekili Barış Karadeniz'de. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bütçesi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Herkesi saygıyla selamlıyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Solunda kimse yok.

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Şunu net görüyorum: İlk geldiğimizde, seçildiğimizde, burada, AK PARTİ sıraları yüzde 50 de olsa dolu olurdu. Artık demek ki kendi bütçelerine bile sahip çıkamıyorlar ki burada 3 kişiyle bütçeyi idare ediyorlar. Pes diyorum! (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Havlu attılar, havlu!

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Evet, Sayın Ulaştırma ve Altyapı Bakanımız burada. Sinop ilinde bir sel felaketi yaşadık, Ayancık ve Türkeli ilçelerimizde. Orada birtakım sözler verilmişti, kendisi burada ama o verilen sözlerin...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Hepsi yapıldı, hepsi yapıldı.

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Yapıldıysa gelin, bir sefer daha bakın.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Sen sahilde keyif yaparken biz çamurda çalışıyorduk. (CHP sıralarından gürültüler)

CAVİT ARI (Antalya) – Laf atmayın Sayın Bakan.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bir dinle ya!

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Yaptığınız köprünün ışıklarını bile yapamadınız, yazıklar olsun!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Sen sahilde keyif yaparken biz çamurda yürüyorduk. (CHP sıralarından gürültüler)

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Evet, geldiniz oraya, Çangal yoluna; bürokratlarınız “Her şey bitti, her şey yolunda.” demişti; biz de anlatmıştık size, samimiyetinize inanmıştık. “2022 yılında Çangal yolunu bitiriyorum.” dediniz. Nerede sözün?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “Yapıldı.” diyor işte, doğruyu söylüyor.

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Yok, yok, yok.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Git, Sinoplulara sor.

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Yaptığınız köprünün ışıklarını, ıslah çalışmalarını yapamadınız ki orada 20 tane köyü birbirine bağlayan, merkeze getiren köprü yıkık durumda. Fındıklı köyünde, Ayancık'ta vatandaş traktörle o derelerden geçiyor. Öyle dediğiniz gibi kolay değil bu işler Sayın Bakan.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Evet, sahilde keyif yapmak kolaydı biz çamurda gezerken! (CHP sıralarından gürültüler)

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Evet, ben biliyorum kimin keyif yaptığını.

Çok söz verdiniz ama maalesef hiçbirini yapmadınız.

ÖRHAN SÜMER (Adana) – Hiçbirini mi yapmadı?

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Sizi buradan, tekrar görevinize davet ediyorum.

Limanları sattınız Türkiye'de be! “Özelleştirme” adı altında en stratejik limanlarımızı gidip sermayesi yurt dışına bağlı kaynaklara sattınız; daha ne yapacaksınız ki!

CAVİT ARI (Antalya) – Daha ne yapacaksınız!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Anayasa Mahkemesi zor alıyor ellerinden.

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Bakın, Sinop'ta bazı ilçelerimizde baz istasyonları çalışmıyor arkadaşlar, millet birbiriyle telefonla konuşamıyor. Adam denizde boğuluyor, doktora ulaşamıyor ya. Bir de orada bir laf söylüyorsunuz.

Bir de söz verdiniz bu kadrolu işçilerin kadroya alınmasıyla ilgili. Ne oldu sözünüz? O da yok. Hayret doğrusu ya!

Evet, denize kıyısı olan 28 tane ili gezdik -biliyorsunuz hepiniz- bu 28 tane ilde limanları dolaştık, balıkçılarımızın ve su ürünleri sektörünün sorunlarını sahada tespit ettik. Balıkçılarımız çok dertli Sayın Tarım ve Orman Bakanım. Mazot fiyatlarından balıkçılar denize açılmaz oldu, açılan da tuttuğu balıkla mazot fiyatını karşılayamaz oldu. Şu sorunları el birliğiyle çözelim dedik ama bir adım yol katedemedik. Sıkıntılı günler bekliyor. 3 tarafı denizlerle çevrili olan bir ülkede, 4 tane denizi olan, iç suları olan bir ülkede dünyanın en güzel balığının da üretiriz, en güzel ihracatını da yaparız ama biz sadece ihracat işini üreticilere verdik. Üreticilerimizin de sorunları var; şu ülkede sorunu olmayan bir kesim yok.

ÖRHAN SÜMER (Adana) – Var ya! AKP!

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Balıkçılarımızın daha meslek yasası bile yok, ismi bile yok; bunu da anlattık size.

Bakın, Tarım ve Orman Bakanlığının baktığı balıkçılığa şu anda 7 bakanlık el uzatmış durumda; Çevre Bakanlığından tutun, Sağlık Bakanlığından Maliyesine... Lütfen, rica ediyorum, şu balıkçılarımıza sahip çıkın. Bir dahaki sene ne balıkçı bulabileceksiniz ne denizlerde balık bulabileceksiniz.

Bir şeyi daha söylemek istiyorum: Şu Millet İttifakı'yla gurur duymamak elde değil. Millet, sizi el uzatılacak bir dal gördü,

o milletin umutlarını yıktınız, o dalı kırdınız; bırakın dalı, ağacı kökünden kestiniz ama ne mutlu ki Millet İttifakı dimdik ayakta. İnanmışlık var, yirmi dört saat çalışan Genel Başkanımız var, milletvekillerimiz var; vatandaş, halkı için gecesini gündüzüne katan "Şu seçim gelsin de biran önce iktidar olup şu ülkenin sorunlarını çözelim." diyen bir Millet İttifakı var. (CHP sıralarından alkışlar)

Çok yakın, çok yakın; her zaman söylüyorum, gidiyorsunuz. Zaten gitmişsiniz, yoksunuz, 4 kişiyle burada bütçeyi izliyorsunuz.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Birisi daha gidiyor.

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Bu iş artık seçimde, sandıkta bitecek. Vatandaş da kararını verdi, vatandaşların umudunu çalmanın hesabının faturasını sandıkta vatandaş size ödetecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Hepinizi saygıyla sevgiyle tekrar selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'da.

Buyurun. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ULAŞ KARASU (Sivas) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 9 Aralık Dünya Yolsuzlukla Mücadele Günü'nde yolsuzluğun, rüşvetin, kayırmacılığın, 21/b'lerin damga vurduğu, garantili ihalelerle yandaşların cebine milyarların akıtıldığı Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının bütçesini görüşüyoruz.

Sayın Bakan, ne tesadüf böyle bir günde Mecliste olmanız; yolsuzluk liginin açık ara şampiyonu olan bir Bakanlık, böyle bir günde Mecliste ağırlamak büyük nasip(!)

Şimdi, Sayın Bakanın her yolsuzluk haberinde nasıl üç maymunu oynadığına hep birlikte bakalım. Değerli milletvekilleri, AKP döneminde İSKİ Hukuk Müşaviri Ercan Atasever, İstanbul Büyükşehir Belediyesi kaybedilince jet hızıyla TCDD 1. Hukuk Müşaviri oldu; atanır atanmaz da TCDD'ye dışarıdan 12 avukatla sözleşme imzalatıp 4 bin icra ve dava dosyasını bunlara teslim etti. Tüm davalar bu avukatların üzerinden yürütüldü ve milyonları hep birlikte götürdüler. Üstüne yetmedi, bunu tespit eden Sayıştay denetçisini de görevden aldılar. Gazeteci İsmail Saymaz bunları sayfa sayfa yazdı ama Bakanın sesi çıkmadı. Demiryollarında sınavla atanması gereken şube müdürlüklerine 52 kişinin sınavsız ve usulsüz atandığı ortaya çıktı, Bakanın yine sesi çıkmadı. TCDD'nin son on yılda 24 milyar zarar ettiği ortaya çıktı, Bakanın sesi yine çıkmadı. Eski TÜRGEV Başkanı Ahmet Ergün'ün, İstanbul-Ankara Yüksek Hızlı Tren Hattı'nda eski TCDD Genel Müdürü, bugünün AKP Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'a verdiği 5 milyon dolarlık rüşvetin belgesi çıktı ama Bakanın sesi yine çıkmadı. (CHP sıralarından alkışlar) TCDD-Siemens-Kolin üçlüsünün 12 tren seti için toplam 60 milyon dolarlık ihalede rüşvet ağı ortaya çıktı, Bakanın sesi yine çıkmadı. Ankara-İzmir Tren Hattı 4,3 milyardan 47 milyara çıktı, Bakanın sesi yine çıkmadı. Aynı hatta, 2 milyar 200 milyon avruluk dış kredi üzerine ERG İnşaatın Bakanlıktan 1,5 milyar avro fiyat farkı istediği ortaya çıktı, Bakanın sesi yine çıkmadı. Sayın Bakan, ya sesiniz kısık ya "Konuşursam yanarım." diyorsunuz ya da bu işlerin hepsiyle ilgiliniz ve bilginiz var. (CHP sıralarından alkışlar) Hangisi Sayın Bakan; bari onu söyleyin.

Değerli milletvekilleri, devlet altyapı yatırımlarında dış kredi kullanır, bunlar yatırımların doğasında ve devamlılığında vardır. Ama Bakanlığa baktığımızda gördüğümüz tablo şu: Öz kaynakla hareket eden Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları 2020'den sonra tüm projelerde tamamen dış krediye mahkûm olmuştur. Siz 2020'den sonra dış kredilerle demir yollarını kapitülasyonlara bağladınız. Mersin-Antep Hattı 10 milyar, Yerköy-Kayseri Hattı 11 milyar, Bursa-Osmaneli Hattı 14 milyar, İzmir-Ankara Hattı 27 milyar, Adapazarı-Halkalı Hattı 36 milyar dış kredi kullanılarak yapılıyor. Bu dış krediler alınırken imzalanan sözleşmelerle, alınan krediye karşılık hangi ülkelerden demir, ray, elektrik altyapısı, sertifikasyon hizmetleri almak zorunda kaldığınızı buradan açıklayın. Bu yaptığınız demir yollarını emperyalistlere peşkeş çekmektir Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar) Ama şaşırmıyoruz, vallahi de şaşırmıyoruz, billahi de şaşırmıyoruz. Siz, demir yollarını Fransızların, İngilizlerin elinde bırakanların yolundan gidiyorsunuz. Biz, demir yollarını yüzyıl önce millileştirenlerin yolundan gidiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Ağzınızı her açtığınızda "Yerli ve millîyiz." edebiyatı; sevsinler sizin yerliliğinizi de millîliğinizi de! (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, daha bitmedi; Ankara-Sivas YHT Hattı, benim seçim bölgem; hattı defalarca inceledim, 7 kez açılış tarihi açıkladınız, hiçbirinde açamadınız, şimdi de "Nisan ayında açacağız." diyorsunuz. Daha dün bana verdiğiniz yanıtta güvenlik tünellerinin yüzde 40'ının yapılmadığını kendiniz söylemişsiniz. Güvenlik tünelleri bu aşamadayken hat nasıl açılacak? Allah aşkına, bu kadar mı aklınızı kaybettiniz! Sizin seleflerinizi Ankara-Sivas Hattı koltuğundan etti, şimdi sıra sizde. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ULAŞ KARASU (Devamla) – Seçimden önce bu hattı alelaceleyle getirip de sakın ha açmayın; bir kazaya sebebiyet vererseniz biliniz ki iki elim de yakanızda olacak Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar) Ve altı ay sonra, altı ay sonra tüm yolsuzluk dosyaları ortaya çıktığında emin olun ki kaçamayacaksınız Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar)

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Bakan, 20 kilometrelik yolu yedi yıldır yapmıyorsunuz; orada insanlar ölüyor, orada canlar gidiyor; Tire-Belevi yolu. Sayın Bakan, 20 kilometrelik yolu yedi yılda yapmadınız, yedi yılda! Orada insanlar ölüyor, o ölümlerden siz sorumlusunuz, siz!

BAŞKAN – Söz sırası Uşak Milletvekili Özkan Yalım'da.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok değerli çalışma arkadaşlarım, Değerli Divan, bizi izleyen tüm vatandaşlarım; saygı ve sevgilerimle selamlıyorum. 2023 yılı Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bütçesinde söz aldım.

Şimdi, değerli vatandaşlarım, ben Bakana sormak istiyorum: Bu 2023 yılı bütçesinde acaba vatandaşın lehine ne var? Ben baktım, okudum, inceledim ve de maalesef, vatandaşın lehine değil, vatandaş soyan bir bütçe var 2023 yılında. Peki, nasılı? Hemen anlatayım.

İlk önce, ilim olan Uşak'tan bahsedeceğim. Maalesef, üç yıldır Uşak Havalimanı kapalı. Niye kapalı? Zafer Havalimanı için. Zafer Havalimanı'na 1 milyon 300 bin yolcu garantisi verildi ama kimse uçmuyor. Bu yıl yine baktık, 100 bine yakın bir geçiş var ama verilen garanti 13 katı; yine tutmadı. Sayın Bakan, kendi değeri 50 milyon euro olan bu havaalanını kapatın, Uşak Havalimanı'nı açın, bir an önce Uşaklıları rahata kavuşturun, İstanbul bağlantısını koparmayın; bu birincisi. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Yani Uşaklıyı ilgilendiren bir bütçe yok burada, Uşaklının avantajına bir bütçe yok.

Bunun yanında, Sayın Bakan, sigorta sorunu... Bakın, şimdi bir araç alsanız aracınıza sigorta yaptıracak bir "kompanie" yani firma bulamıyorsunuz çünkü -sizleri uyardık- yabancıların eline tüm sigorta firmaları geçti, maalesef, sigorta yaptıracak firma kalmadı. Sayın Bakanım, tekrar söylüyorum: Burada her şey belli, bugün itibarıyla araç alan bir vatandaşa trafik sigortasına 4.915

TL ödeyecek, eğer bir de kaza yapmışsa, beşinci basamağa gelirse 14.745 TL Sayın Bakan. Yani siz vatandaşa Doğan görünümü Şahin'i bile çok gördünüz; Sayın Bakan, siz bir vatandaşa Doğan görünümü Şahin'i bile çok gördünüz çünkü vatandaş artık o aracına sigorta yaptıramıyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Bunun yanında, ben bu bütçede vatandaş yok diyorum. Bakın, Sayın Bakan, ehliyet affı istiyoruz. Ulaşım sektöründe bir şekilde ehliyetini kaybeden vatandaşlarımız var, sayısı 1 milyona yakın. Bu 1 milyon vatandaşımızın bütçesi için, 2023 yılı bütçesi için ehliyet affını sizden hem yazılı hem de buradan sözlü olarak tekrar talep ediyorum; ehliyet affını getirin.

Bunun yanında, profesyonel nakliyecimizin... Tüm şoförler adına konuşuyorum, 2023 yılında şoförlere gene bir şey yok, mazot desteği yok, vermiyorsunuz ama burada bir kalem daha var; U-ETDS veri bildirimini. 31/12/2023'e kadar ertelenen veri bildirimini kaldırın. Şoför kardeşlerim veri bildirimini kesinlikle istemiyorlar. Avrupa'da uygulanmayan -siz nereden buldunuz, bu ucube sistemi getirdiniz- burada uygulanmayacak olan bu sistemi de kaldırın.

Bunun yanında, Sayın Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu'nun bir müjdesini vardı, buradan onun tekrarlıyorum. Sizler yapamadınız ama biz yapacağız iktidarımızda. Göreceksiniz, iktidarımızda bir ailenin 1.600 motora kadar olan ilk aracına sıfır ÖTV'yle vatandaşımızı biz kavuşturacağız, Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizler yapacağız bunu. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli vatandaşlarımız, bakın, bir konu daha var, Avrupa'da uygulanan ama Türkiye'de -siz maalesef her şeye para diye baktınız, 2023 yılında da milleti soymaya hâlâ devam ediyorsunuz- elektrikli araçlar... Bugün 160 kilovata kadar olan, 700 bin TL'yi geçmeyen elektrikli otomobiller yüzde 10 ÖTV uyguluyorsunuz. Bunun yanında -genelde bu şekilde- 160 kilovat ve 700 bin TL'yi geçtiğinde yüzde 60 ÖTV alıyorsunuz. Sayın Bakan, Avrupa'da elektrikli otomobil alana destek veriliyor, siz köstek oluyorsunuz. Ya, bunun neresi adalet? Ama bu da bitecek, Allah'ın izniyle seneye iktidar olduğumuzda elektrikli otomobillerdeki ÖTV'yi kaldıracağız, daha da destek vereceğiz. "Yeşil iklim" diyorsunuz, "hava kirliliği" diyorsunuz ama çözüm değil, siz hâlâ köstek oluyorsunuz.

Bunun yanında, ben, özellikle Karadeniz vekilleri arkadaşlarımın isteği üzerine de bunu söylemek istiyorum: Samsun-Sarp Karadeniz Demir Yolu Hattı'nın, üç yıl oldu ihalesi biteli. Hani nerede? Bir kazma yok, proje bitti, her şey tamam, sadece iki şeritli koca sahil yolunda millet trafikten illallah diyor ama siz hâlâ "Yaptık, yaptık." diyorsunuz; üç yıldır Samsun-Sarp Demir Yolu Hattı'na bir kazma bile vurmadınız. Bunu da tüm Karadenizli vatandaşlarım adına özellikle belirtiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bakın, bir sorun daha var. Bugün sokaktaki, buradaki her birey bir engelli adaydır. Engelli vatandaşlarımıza en azından bir araç almasıyla alakalı 450 bin TL destek veriliyor ama 450 bin TL'ye araç kalmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZKAN YALIM (Devamla) – Onun için engelli vatandaşlarımıza ÖTV'siz verilen miktar 1 milyona artırılmalı.

Son olarak da bakın, Sayın Bakan, bu bir vatandaş, sokaktaki bir vatandaş. Peki, sokaktaki vatandaş ne diyor? Siz de bakın, ben tekrar söylüyorum. Vatandaş soruyor: Son varış noktası Mersin Limanı olan 5 ton kokainin alıcısı kim? Vatandaş soruyor: Kocaeli'de yakalanan 500 kilo kokainin alıcısı kim? Vatandaş soruyor: Erzurum'da yakalanan 840 kilo eroinin alıcısı kim? Her ay 10 bin dolar rüşvet alan milletvekili kim? Eğer siz bunları açıklamazsanız, siz Savunma Bakanı, siz Ulaştırma Bakanı ve de özellikle İçişleri Bakanı; hepiniz zanlısınız. Eğer siz bunları açıklamazsanız hepiniz zanlısınız. İşte, burada.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kaçak apart yapan kim?

ÖZKAN YALIM (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kaçak apart yapan kim? Kaçak apart yapıp da ceza yiyen kim, onu da söyle! Kaçak apart yapan kim Uşak'ta, hadi onu söyle!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Söylesene, cevap ver, cevap ver.

BAŞKAN – Söz sırası Adana Milletvekili Ayhan Barut'ta.

Buyurun Sayın Barut. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, tarım olmadan yaşam olmaz. Bu, sugötürmez bir gerçektir, tüm dünya ülkeleri bu gerçeği biliyor, buna göre önlem alıp tarımlarını destekliyor. Onlar doğrusunu yapıyor, peki, siz ne yapıyorsunuz? Herkes giderken Mersin'e siz gidiyorsunuz tersine. (CHP sıralarından alkışlar) Tam da bu nedenlerle tarımın doğup yaşam bulduğu, tarım devrimlerinin yapıldığı bu topraklarda ne acıdır ki refahı değil, yoksulluğu değil, açlığı konuşur duruma geldik. Siz bu duruma üzülmeyebilirsiniz ama bizim bu duruma yüreğimiz parçalanıyor.

Sayın Bakan, göreve geldiğinizde, bir meslektaşınız olarak "Liyakatli bir Bakan geldi." diyerek ümitlenmiştik ancak yaptığınız görev süresince gördük ki bu ümidimizin boşa çıktığını tespit etmiş olduk. AKP iktidarının göreve getirdiği hemen hemen tüm Tarım bakanları sanki gelenekmişçesine ya çiftçilerimizi irite eden ya da tarımdan uzak ifadeleri kullanıyorlar, kullanmaya da devam ediyorlar. Örneğin, ilk başta çiftçimize "Ananı da al, git!" diyenleri gördük, sonrasında bir Bakanınız geldi "Gözünüzü kara toprak doyursun." dedi, sizden önceki Bakan da "Kepek fiyatları çok arttı." diyen bir çiftçiye "Kepek ekin öyleyse." dedi. Siz de bu geleneğe uydunuz, elleri nasırlı çiftçilerimizi hor görüp kibirli birine dönüştüğünüzü görüyoruz. Her fırsatta "elleri öpülesi çiftçilerimiz" diyorsunuz ama onları da her gördüğünüzde alay edip azarlıyor, horlamaktan da geri kalmıyorsunuz.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ – Yalan söylüyorsunuz! Doğruyu söyle. Doğruyu söyle.

AYHAN BARUT (Devamla) – Örneğin, Düziçi ilçesinde sulamayla ilgili bir gölet hakkında yardım isteyen bir çiftçiye "Daha göletin adını bile bilmiyorsunuz. Bilmem dedemden kalma, bilmem ne..." diyerek çıkıştınız. Bu durumlar sizi üzmeseydi de bizi derinden üzüyor ve çiftçiye de olumsuz etkiliyor.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ – Doğruyu söyle, doğruyu. (CHP sıralarından gürültüler)

AYHAN BARUT (Devamla) – Ben doğruyu söylüyorum. Biraz sonra cevap verisin.

Sayın Bakan, Komisyondaki Tarım Bakanlığı bütçesi görüşmelerinde, hep karşılaştırdığınız 2002 yılındaki tarımsal destekler için "1,8 milyarken 30 kat arttırdık, 54 milyar liraya çıkardık." diyerek övündünüz. Size mazotu, ilacı, tohumu, sulama giderlerini söylemeden sadece gübre ve çiftçi borcunu baz alarak örnek vermek istiyorum: Bakın, 2002 yılında ton fiyatı 260 lira olan üre gübresinin bugün ton fiyatı 14-15 bin lira yani tam 58 kat artmış. Yine, çiftçi borcu 2002'de 2,5 milyarken bugün gelinek noktada 256 milyar olmuş yani 102 kat artmış. Peki, bunlardan neden bahsetmiyorsunuz? Her fırsatta "Tarıma destek veriyoruz." diye hava atıyorsunuz ama Tarım Kanunu'na göre bütçeden tarıma 186 milyar destek vermeniz gerekirken 54 milyar lira destek ayırıyorsunuz. Ama görüyoruz ki sadece faize, bütçeden faize 564 milyar, kur korumalı mevduata da 91 milyar lira ayırıyorsunuz; bu, Allah'tan reva mı, hiç yüreğiniz sizin sızlamıyor mu? (CHP sıralarından alkışlar)

Yine, tarımı ve hayvancılığı öldürdünüz, vatandaş kuru ekmeğe muhtaç ettiniz, vatandaşlar bayat ekmek tüketir hâle geldi. Ayrıca döneminizde bir ilk yaşandı. Buna iyi bakın Sayın Bakan, sayın milletvekilleri; gördüğünüz bu peynirin fiyatı döneminizde etin fiyatını geçti, fakirin fukaranın ekmekle peynirle karnını doyurmasını bile elinden aldınız; Allah'tan korkun, kuldan utanın! (CHP sıralarından alkışlar)

İktidarınız döneminde 137 milyar liralık tarımsal ithalat, 95 milyar liralık ihracat yapmışsınız; 42 milyar eksi bakiye vermiş Sayın Tarım Bakanı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYHAN BARUT (Devamla) - Sayın Bakan, tarıma atama demek, geleceğe yatırım demektir. Bu nedenle, on binlerce ziraat mühendisi, gıda mühendisi, veteriner hekim, göreve hazır olan teknisyenler, tekniker gruplar var; bunların feryatlarını duyun, atamalarını gerçekleştirin. Tarım danışmanlarının masrafları ve KDV dâhil asgari ücretten eksik olan yıllık 72 bin liralık ücretini iyileştirin.

Yine, Sayın Bakan, son zamanlarda sıkça dile getiriyorsunuz, “Pamukta ve gübrede mazot desteğini 76 liradan yüzde 257’lik artışla 271 liraya çıkardık.” diyorsunuz. Oysaki mazotta, gübrede, pamukta 1 dekara 1.600 TL kullanılıyor, bunun yüzde 15’ini bile karşılamıyorsunuz. ÖTV ve KDV’yi kaldırmıyorsunuz, kaşıkla verdiğiniz kepçeyle geri alıyorsunuz. Hiç kimse merak etmesin, biz iktidara geleceğiz, bu sizin son bütçeniz; halkımızı, çiftçimizi refaha kavuşturacağız.

Saygılarımla.(CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Antalya Milletvekili Aydın Özer’in.

Buyurun Sayın Özer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYDIN ÖZER (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Maalesef önümüzdeki hafta Yerli Malı Haftası. Maalesef diyorum çünkü bugün çocuğuna “Yerli malı, yurdun malı, herkes onu kullanmalı.” deseniz, çocuk “Ne diyor?” diye garip garip size bakar çünkü iğneden ipliğe ithal etmeyi sevdiğinizi artık ilkokuldaki çocuklar dahi biliyor. Ya da mesela ben bir umut “Arpa buğday isteyen, tarlaya buğday eker.” desem, şiir okumaya başlasam, çocuk dertli dertli bakarak “Tarlalara artık beton ekiliyor, bunlar emeksiz kazanç peşinde.” diye hayıflanabilir. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakınız, burada, “Bu bütçenin çocuğun beslenme çantasına 2 dilim eklemek koymasına bile faydası yok.” diyoruz, “Çocuklar aç, beslenemiyor.” diyoruz; siz “yol” diyorsunuz, “köprü” diyorsunuz. “Millet kuru eklemek yiyorsa aç değildir.” bile dediniz siz. O yüzden Yerli Malı Haftası’nda portakaldı, cevizdi, kekti, börekti, birini dahi okula götüremeyen, cebinde harçlık olmadığı için süt bile alamayan çocuklar sizin için ne deseler haklı değiller mi?

Değerli milletvekilleri, çok değil, bundan on bin yıl önce yani AK PARTİ otomobili, çamaşır makinesini, buzdolabını daha keşfetmeden önce, bildiğiniz gibi, insanlık mağaralarda yaşıyordu. Bildiğiniz üzere, uygarlık tarihinde avcı-toplayıcılıktan tarıma dayalı yerleşik hayata geçilmesi bir devrimdir. Çünkü insanlık sabahtan akşama peşinde koştuğu yiyeceği artık bizzat kendisi üretme eylemine geçmiştir yani insanlık doğayla etkin bir ortaklığa imza atmıştır. İşte, on bin yıl kadar sonra, toprağa ne ekse ne biçebileceğin güzel vatanımızda mevcut iktidarın doğayla ortaklığımızı bitirmeye çalışması insanlık adına son derece üzücüdür. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakınız, sadece yirmi yılda Tarım ve Orman Bakanlığına göre 3 milyon 113 bin hektar tarım alanımız üretimden, 750 bine yakın çiftçimiz kayıt sisteminden çıktı. SGK’ye göre 90 bin çiftçi BAĞ-KUR’unu ödeyecek geliri olmadığını belgeleyerek sigortasını bıraktı. BDDK’ye göre çiftçi başına düşen borç miktarı 134 kat artarak 950 liradan 127 bin lira seviyesine ulaştı. TÜİK’e göre tarımın ülke ekonomisine katkısının payı yüzde 10’lardan yüzde 5’lere düştü. Yani özetle, toprağımıza doğan güneş, yağın yağmur bedava; ata tohumlarımız yüzde 100 garantili ürün verirken ülkemize en çok gelir getirecek olan, dünyayı kapımıza bağlayacak olan tarım sektörümüz giderek büyüyeceğine bitecek kadar küçüldü. Sizce suçlu kim? (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bugün 80 milyona yakın kentlimize, artı 30 milyonluk yabancı turiste, artı 8 milyon mülteci, göçmen ve benzerine yani bu ülkede bir yılda yiyecek tüketen en az 118 milyon insana topu topu 6 milyona yakın köylümüz gıda üretimi sağlamak zorunda. Peki, köylümüz bunu başarabiliyor mu? Tabii ki hayır. Her yıl kırsaldaki nüfus azalırken, üretici sayısı düşerken, üretim alanı azalırken, sadece son bir yılda gübreye yüzde 226 zam gelmişken köylüden bu başarı beklenir mi? Peki, ya suçlu kim? Bu yılki bütçenin Tarım ve Orman Bakanı Sayın Vahit Kirişçi geçenlerde Yozgat’ta suçluyu açıklamış; ailelerin başka bir yaşam kursunlar diye çocuklarını kırsaldan gönderdiklerini söylemiş, bir de -çok affedersiniz- “Çocuklarına hayvanın dışkısını koklatmak istemiyorlar.” diye biraz da kızmış sanırım. Yani Bakan tarımdaki küçülmenin hesabını kırsaldaki çiftçiye kesmiş. Ama Vahit Bey haklı, öğretmenin uzattığı çiçeği almamak için kulağını kaşıyan Millî Eğitim Bakanı ile hekimlerin ülkeden gitmesini sadece seyreden Sağlık Bakanından kırsala hizmet vermelerini beklemek hayal olurdu zaten.

Özetle: En başta eğitim ve sağlıkta kaliteyi ve kolay erişimi sağlayamayan bu iktidar, kırsalda kalkınamıyor olmanın tüm suçunu elbette çocukları köyden giden çiftçide arayacak. (CHP sıralarından alkışlar) Ama az kaldı, bu iktidar gidecek, biz geleceğiz. Biz iktidarımızda çiftçiye, kırsala, üretime sırtımızı dönmeyeceğiz; çiftçinin ürettiğinden zarar etmesine izin vermeyeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar) Biz tarlasını nadasa bırakana değil, üretimde olan çiftçiye kanundaki oranlarda destek vereceğiz. Biz çiftçimize düşük bedelli kırmızı mazot vereceğiz. Biz her köye, hizmet vermek üzere ziraat mühendisi, veteriner ve ziraat teknisyeni atayacağız. Çiftçinin borcundan ötürü traktörünü, hayvanını haczetmeyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYDIN ÖZER (Devamla) – Teşekkür ederim Başkan.

Ucuz kredi olanakları getireceğiz, çiftçilerin Tarım Krediden veya bankalardan çektikleri kredilerin faizlerini sıfırlayacağız. Kırsalda çalışan kadın ve gençlerin sosyal güvenlik primlerinin ödemesini biz gerçekleştireceğiz.

Buradan bütün tarım kesimine, bütün vatandaşlara sesleniyorum: Az kaldı dostlar, az kaldı, hep birlikte başaracağız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu’nda.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tahrip ettiğiniz Türk tarımının son bütçesini konuşuyoruz; artık gidiyorsunuz, sizi kimse durduramaz, buyurun, güle güle; sonra bütçeyi biz yapacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

Son bir yılda bütün dünyada gıda fiyatları, evet, arttı; ortalama ne kadar arttı? Yüzde 13. Peki, Türkiye’de neden yüzde 103 arttı? Bir zamanlar kendi kendine yeterli olan ülkeyi nasıl ithalatçı hâline getirdiniz? Siz 3 harfli marketlerle uğraşırken nasıl oldu da gıda fiyatları 3 haneli rakamlara çıktı? Nasıl oldu da cumhuriyet tarihinde ilk defa peynir fiyatı et fiyatını geçti? Nasıl oldu da cumhuriyet tarihinde sizin döneminizde ilk defa yem fiyatı süt fiyatını geçti? Yine size nasip olacak, daha beş altı ayınız var, siz bize göstereceksiniz maalesef, birkaç ay sonra et bulamayacağız, et fiyatları altınla yarışacak. Neden mi? Süt hayvanı kalmadı; dolaşıyoruz, köylerde hayvan bulamıyoruz, 2 milyona yakın süt ineği kesildi sizin politikalarınız yüzünden.

Gelelim, bunlar niye oldu? Bütçe vermiyorsunuz arkadaş! 54 milyar lira bütçe veriyorsunuz; faizciye 10 katını veriyorsunuz, 565 milyar lira. Kur korumalı mevduat hesabı sahiplerine bu bütçenin 3 katını veriyorsunuz. Kaç kişi bunlar? 150 bin

kişi. Kaç çiftçi var? 2 milyon aile; çarpın 4'le, 8 milyon kişiye reva gördüğünüz buzağı desteği, gübre desteği, mazot desteği kaç para? 54 milyar lira ama bunun 3 katını hiç kılınız bile kıpırdamadan verebiliyorsunuz, faizciye 10 katını verebiliyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Bir de televizyonlara çıkıyorsunuz "Gübre, mazot desteğini artırdık." diyorsunuz.

Ya, bakın, geçen seneki ayçiçeği desteklerinden bahsedeyim: 37 lira mazot, gübre desteği vardı, "Bunu yüzde 95 artırdık." diye böbürlendiniz; geçen sene bu 37 lirayla çiftçimiz 5,5 litre mazot alıyordu, şu an 4,5 litreye düştü. Çiftçinin mazotunu çaldınız, bu desteği de şimdi vermiyorsunuz, seneye vereceksiniz. "Gidin, seneye alacağınız desteği Ziraat Bankasından kredi olarak alın." diyorsunuz. Çiftçi gidiyor Ziraat Bankasına, diyorlar ki: "Senin sicilin bozuk." Sicili bozdunuz arkadaş! Çiftçiye öyle bir borçlandırdınız ki iktidara geldiğinizde 1 milyar olan çiftçi borcu 258 milyar 700 milyon. Çiftçiye 258 kat ipotek altına aldınız; ahırlar ipotekli, tarlalar ipotekli, traktörler ipotekli.

Yıllardır yasaya uymadınız; bu sene 185 milyar vermeniz gerekiyordu, 54 milyar verdiniz. Destekleri artırmıyorsunuz, çiftçi sürekli borçlanıyor ve 85 milyon gıda enflasyonu altında inim inim inliyor. Kırsal boşaldı, size göre varoşlar oluşturdunuz, o varoşlardan oy devşiriyorsunuz. İthalat durmuyor, ürettiğimiz, üretebileceğimiz her şeyi ithal ediyoruz. Ya, Türkiye bundan yirmi sene önce, sorsaydınız, buğday ithal etmez derdik, arpa ithal etmez derdik; nohut, mercimek, fasulye, hepsini ithal ediyoruz. Yatırımları, özellikle sulama yatırımlarını yapmadınız. Köyleri boşalttınız, oradaki insanları yaşılandırdınız. Tarımsal KİT'leri özelleştirdiniz, yandaşlarınıza peşkeş çektiniz, piyasalardan çıktınız. Bilgiyi üreticiyle buluşturmadınız; ziraat mühendislerini, veterinerleri, su ürünleri mühendislerini, gıda mühendislerini atamadınız. 800 tarım danışmanına para bile vermiyorsunuz; yazıktır, günahtır. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Girdi piyasasında yani gübre piyasasında, yem piyasasında devlet yok, çıktınız ama çıkış var çünkü bu sizin son bütçeniz, artık biz geleceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – Pandemiye avantaja dönüştürebilirdiniz, Rusya-Ukrayna savaşını avantaja dönüştürebilirdiniz çünkü dünyada gıda fiyatları arttı; buğday fiyatları, arpa fiyatları, mısır fiyatları, ayçiçeği fiyatları arttı ama çiftçiden bu sene ayçiçeğini çok düşük aldınız. Yağ fiyatları neden düşmedi? Çiftçinin sırtına çöktünüz ama piyasalarda fiyatlar düşmüyor. Biz ne yapacağız? Çok basit, gayrisafi millî hasılanın yüzde 1'ini çiftçiye destek olarak vereceğiz. Kredi faizleri altında inim inim inleyen çiftçinin borcunun faizini sileceğiz, ana parayı uzun yıllara böleceğiz. Sulama yatırımlarına büyük kaynak ayıracağız, mühendisleri tarlaya denetime, üretim planlamasına; veterinerlerin de ahıra atamasını yapacağız. Genç ve kadın çiftçilerin sigorta primlerini devlet ödeyecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – Hasat vergisinde hasat zamanı gümrük vergisi düşmeyecek, hedef bir iki yıl içerisinde ithalatın sıfırlanması olacak. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Mersin Milletvekili Sayın Cengiz Gökçel'in.

Buyurun Sayın Gökçel. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tarımsal üretim insanlık için, insanlarımız için çok önemli ancak AKP yirmi yıldır bunun farkına varamadı. AKP iktidarında ülkemiz tarımsal üretimde kendi kendine yeten bir ülke olmaktan çıkmış, ithalatçı bir ülke hâline gelmiştir. Yirmi yıllık AKP iktidarında tarım da orman da yıkım dönemini yaşıyor. Ormanlarımız AKP'nin beceriksizliğinden cayır cayır yandı. Vatandaşlarımız ormanı söndürelim derdindeyken atanmış bakan, Cumhurbaşkanından ormanı söndürmek için talimat bekliyor. Yuh olsun size! (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Orman yangınlarından sonra da yanan bölgelerdeki ağaçlarımızı şirketlere peşkeş çekme derdine düştünüz. Ülkemiz bunu hiç hak etmiyor. AKP'den önce ormanın bakımı orman köylüsü tarafından yapıldı, orman köylümüz buradan gelir elde ederdi, ormana gözü gibi bakardı. Şimdi, orman köylüsünü ormana sokmuyorsunuz, ormanı ihaleyle şirketlere veriyorsunuz, şirketler ağaçları kesiyor, kökünü söküyor, çalıları kesiyor, ormanlık alanları delik deşik ediyor. Eskiden devlet ormanı korurdu, şimdi orman köylümüz ormanı AKP'den korumaya çalışıyor. (CHP sıralarından alkışlar) Son beş yılda ormandan ağaç kesimi yüzde 70 arttı, Orman Kanunu'nu 29 kez değiştirdiniz, daha dün Cumhurbaşkanı kararıyla 160 bin metrekare alan orman dışına çıkartıldı. Ormanları maden şirketlerine peşkeş çekiyorsunuz, talan ettiriyorsunuz. Yörüklerimiz hayvan otlatmaya yayla bulamıyor, mera bulamıyor. Yörükleri yerlerinden ettiniz, yurdundan ettiniz. Siz, ormanları yağmalayan bir iktidarsınız.

Değerli arkadaşlar, AKP'nin yirmi yıllık iktidarının sonunda vatandaşlarımız et alamıyor, süt alamıyor, yumurta, peynir alıyor. Çiftçilerimiz de her geçen gün üretimden uzaklaşıyor. Ayağı toprağa değmemiş bakanlar bir kişinin ağzına bakarak tarımı yönetmeye çalışıyor. Tarım bakanları sorunlara çözüm üreteceğine Recep Tayyip Erdoğan'a nasıl hoş görünürüz bunun derdinde. Çiftçiler traktörlerine mazot alamıyor, gübre atamıyor, yem alamıyor, elektrik parasını ödeyemiyor. Mersin'de benim üreticim su parasını ödeyemiyor, su parasını. Tarımsal girdi enflasyonu yüzde 138'in üzerine çıktı, tarım ÜFE son bir yılda yüzde 163'ün üzerine çıktı. Çiftçilerin borçları 250 milyar lirayı geçti. Çiftçinin takibe alınmış borcu 3 milyar lirayı buldu. Bu rakamlar krizin itirafıdır, çöküşün resmidir, AKP'nin özeti. (CHP sıralarından alkışlar) Bakan, seçilmişlerden değil de atanmışlardan olunca aklı tarlada değil, sarayda oluyor. Değerli arkadaşlar, vahim bir gerçek var ülkemizde: Bu yıl 2,5 milyona yakın süt sığırı kesime gitti. Bu ne demek biliyor musunuz? Ana da gitti, dana da gitti. Hayvanlar karnında yavrularıyla kesildi. Benim içim yanıyor ey Bakan, o görüntüleri gördüyseniz eğer siz üzülmiyorsanız benim buna insan olarak diyeceğim bir şey yok. Siz ne yaptığınızı bilmiyorsunuz. Çiftçi hasat yapıp para kazanacağı zaman patatesin, soğanın, limonun, 122 ülkeye ihracat yaptığımız domatesin ve salçanın ihracatını yasakladınız. Narenciye ihracatına verilen desteği kestiniz. Aha bu domatesin serada maliyeti 10 lira, çiftçilerimiz bunu 9 liraya satamıyor ama vatandaşımız da 25 liraya bunu marketlerden almak zorunda kalıyor.

Değerli arkadaşlar, burada AKP'ye bir önerim var: Marketlere saldıracğınıza çiftçiye destekleyin, maliyetleri düşürün de vatandaşımız sebzesini, meyvesini, yumurtasını evine alabilsin. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

CENGİZ GÖKÇEL (Devamla) – Yörük bir çiftçi olarak buradan sesleniyorum: Ey benim çiftçim, köylüm; ahırını yıkı, toprağını elinden alanı tanı, unutm! iktidara gelir gelmez bir hafta içinde bankalardan, Tarım Kredi Kooperatiflerinden aldığınız borçların faizini sileceğiz. Sulama yatırımlarını hızlandıracğız. TARSİM'i yeniden düzenleyeceğiz, tarıma millî gelirden yüzde 1 oranında destek vereceğiz. Çiftçinin traktörünün, hayvanının, haczedilmesini yasaklayacağız. Çiftçiye vergisiz kırmızı mazot tükettireceğiz, elektriği ucuza ve bazı bölgelerde bedava vereceğiz. Her köye teknik eleman atayacağız. Çünkü biz ülkemizi seviyoruz, vatanımızı seviyoruz, üretirmek istiyoruz. Hep birlikte üreteceğiz, hakça bölüşeceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Nasıl olsa iktidara gelemeyeceksin, vadet gitsin.

CENGİZ GÖKÇEL (Devamla) – Bunu merak edenlere de söyleyeyim Sayın Başkan; Mersin'den seradan organik yetiştirilen domates. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'de. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tarım ve Orman Bakanlığının bütçesi tarımın sorunlarını çözme değil, günü kurtarma bütçesidir. AKP'nin tarım anlayışı ithalatçı, rantçı, üreticiyi de tüketiciyi de düşünmeyen, ülke tarımının dibine kibrit suyu döken, kamucu olmayan, çiftçi, üretici, besici, süt inekçiliği yapanlara sahip çıkmayan bir anlayıştır. Ekim ayında çiftçinin bankalara borcu 279 milyara dayanmıştır. Çiftçi sattığı ürünün parasıyla ailesine bir şeyler almak için esnafa değil, borcunu kapatmak için bankalara, tefecilere koştaktadır. Tarım arazileri daralmakta, çiftçi sayısı azalmaktadır. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan "Hayvan varlığında Avrupa 1'incisiyiz." diyorsunuz ancak bu bilgilerde gerçekleri ifade etmiyorsunuz. Avrupa'da, 2006 yılında Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla ülkemizde de kasaplık hayvan olan domuz varlığını neden hesaba katmıyorsunuz, et olarak Avrupa'da en çok o tüketiliyor. Bu durumda, Avrupa'da ülkemizin ilk sırada yer almadığını, verilere sürekli takla attığınızı da göreceksiniz. Hayvan sayısının çok olması da ondan sağlanan faydanın çok olduğu anlamına gelmez. Ülkemizde 6,5 milyon süt ineğinden sağlanan süt miktarı Fransa'da 3,5 milyon süt ineğinden alınıyorsa ya da et verimliliği hayvan sayınıza göre Avrupa'dan daha azsa rakamlarla oynayarak ancak kendinizi aldatırsınız.

Hakkınızı yemeyelim, iktidarınızın bir başarısı var. Geçmişte ücretsiz olan hayvan kemikleri dahi sayenizde marketlerde satılır oldu. (CHP sıralarından alkışlar) Kemiğin kilosu eski parayla 24 milyon olmuş, eski Türkiye'de bu parayla Anadolu otomobil alınırdı; işte, başardığınız bu. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Süt ineklerinden sonra damızlık hayvanlar ve düveler dahi kesime gidiyor hatta tosondan çok düve kesilir oldu. Bu, hayvancılığı tüketecek bir süreçtir, haberiniz var mı? Bu nedenle et fiyatı diğer zam gören ürünlere göre daha az arttı ama vatandaşta bu fiyata dahi et alacak güç bırakmadınız. Et fiyatının patlaması da yakındır. Hayvan varlığını tüketiyorsunuz. Et ve süt alamayan, peynirin yanına varamayan, et kokusunu suda kaynatmış kemikle gidermeye çalışan yurttaşlarımız böyle bir dönem hiç yaşamadı, iktidarınızda bunu da yaşattınız. (CHP sıralarından alkışlar) Toprağı işleyemeyen, hayvanını besleyemeyen...

Gıdada sorunun varlığını önceden görmek zorundasınız. Rafta ürün varsa, vatandaş fiyatından dolayı alamıyorsa orada da bir kıtlık var demektir. Yem ofisi açıp Toprak Mahsulleri Ofisinin buğdayda sağladığı desteği neden yemde vermiyorsunuz? 21 üründe arz açılmış var. Ülkemizi "millî ve yerli" diyerek Rusya'dan, Ukrayna'dan gelecek ayçiçeği yağını yolu gözleyen; buğday, mercimek, hayvan yemi, gübre için başka ülkelerin eline bakan duruma düşürdünüz. Gübre fiyatı bir yılda yüzde 342 artarken yem fiyatı da fırladı. 12 milyon ton ithal yem alıyorsunuz, meraları da tükettiniz. Bu sizin son bütçeniz. İlk seçimde iktidarımızda planlı tarım politikamızla eli nasırlı, yüreği vatan sevgisiyle dolu çiftçimizin, besicimizin üretimde kazancını da üretimi de şahlandıracamız. (CHP sıralarından alkışlar) Besici ve çiftçimizin doğaya teslim olmasına, kuralsız piyasa koşullarında kaderine terk edilmesine, üretimden kopararak önce yoksullaştırılıp sonra istismar edilmesine son vereceğiz. Çiftçimizi, üreticimizi başı dik, üreten, kazanan ve refah içinde yaşayan bir konuma indireceğiz; insanca, hakça bir düzen kuracağız. (CHP sıralarından alkışlar) Tarım arazilerini genişleteceğiz, kırsala dönüşü özendiriceğiz, ormanları da orman köylüsünü de koruyacağız. Kamucu bir anlayışla, üretene de tüketene de zulme son vereceğiz. (CHP sıralarından alkışlar) Bir yıl öncesinden taban fiyatı açıklayacağız, üretene hak ettiği desteği sağlayacağız. Yirmi yıl boyunca tarımda masal anlatan, uluslararası tekel ve gıda şirketlerinin önermelerine uygun politikaları da bitireceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarlarının yarattığı ekonomik krizin en somut göstergesi intiharlar, dağılan yuvalar, sönen ocaklar ve madde bağımlılığındaki artıştır. Akıllara kazınansa bu fotoğraftır, gördüğünüz gibi taşeron işçi Sıtkı Aydın, Meclisin önüne gelip kendini yakmıştı. Bu ayıp dahi Adalet ve Kalkınma Partisinin yirmi yılına yeter de artar diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'da. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Millî Savunma Komisyonu bütçesi üzerinde söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce şunu ifade edeyim: Değerli arkadaşlarım, 15 Temmuz hain darbe girişiminden sonra bir olay bahane edildi. Bu bahane edilerek Türk Silahlı Kuvvetlerine ilişkin bazı operasyonlar yapıldı. Bunlardan bir tanesi neydi? Türk Silahlı Kuvvetlerinin emir ve komuta yapısı bozuldu. Daha önce olmayan şeyler yapıldı Türk Silahlı Kuvvetlerinde. Bizim, günlerce, buradaki komisyonda söz aldığımız zaman dile getirdiğimiz neydi? Askerî hastanelerin Sağlık Bakanlığına bağlanması, askerî yargının yeniden şekillendirilmesi, Millî Savunma Üniversitesinin kurulması yeni bir yapı ortaya çıkarttı değerli arkadaşlarım.

Şimdi, Sayın Bakan burada. Sayın Bakanı gittiği her yerde eleştiriyorlar, biz de burada bazı şeyler söyleyeceğiz, zülfüyâre dokunacağız. Sayın Bakan, Anayasa'nın 117'nci maddesinde Türk Silahlı Kuvvetlerinde başkomutanlık yetkisinin kime ait olduğu belli; Anayasa'nın 117'nci maddesi diyor ki: "Türk Silahlı Kuvvetlerinde başkomutanlık yetkisi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin manevî şahsiyetinde Cumhurbaşkanı tarafından Genelkurmay Başkanına verilir." Ben şimdi Sayın Bakana soruyorum: Değerli Sayın Bakan, siz şimdi öyle bir defakto durum yarattınız ki bir mont giyiyorsunuz üzerinize, operasyonlar yapıyorsunuz, Güneydoğu'da veya dış operasyonlarda yanınıza kuvvet komutanlarınızı alıyorsunuz. Silahlı Kuvvetlerin başkomutanı kimdir bilmiyoruz biz değerli arkadaşlarım. (CHP sıralarından alkışlar) Buna gerek yok. Eğer sizin Genelkurmay Başkanıyla ve diğer komutanlarla alakalı bir güvensizliğiniz varsa o zaman o montu çıkartın, asıl yetkiyi komutanlara verelim; bunu açıkça ifade ediyorum.

Şimdi, bir başarı olduğu zaman, bir başarılı operasyon yapıldığı zaman hemen televizyonların karşısına geçip o montla fotoğraf veriyorsunuz Sayın Bakan. Şimdi, bakın, başarı şu oldu: Geçtiğimiz yıllarda Gara'da bir operasyon yapıldı, Gara'da 13 vatan evladımız bir hain terör örgütü tarafından teslim alındı. Orada operasyona ilişkin istihbarat bilgileri yanlış alındı; 3 şehit daha verdik, 1 de yüzbaşı var içlerinde. Bu operasyonun başarısızlığından sonra siz -Millî Savunma Komisyonunda Genelkurmay Başkanının görev süresini uzattınız- dediniz ki: "Bunun teröre ilişkin olarak müthiş tecrübeleri vardır." Her operasyondan sonra basının önüne çıkıp müthiş açıklamalar yaptınız ama o başarısızlığa ilişkin olarak kamuoyuna açıklama görevini Genelkurmay Başkanına verdiniz. Neden verdiniz Sayın Bakan? (CHP sıralarından alkışlar) Bunu size soruyorum, neden verdiniz Genelkurmay Başkanına? Hatırlarsanız 33 şehidimize ilişkin açıklamayı da Hatay Valisine vermiştiniz. Yani bunu buradan bir kere daha hatırlatmak istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, bakın, yapıyı öyle değiştirdiler ki burada kuvvet komutanlarının hiçbir yetkisi yok. Genelkurmay Başkanına bağlı bir muharip birliği yok özel kuvvetlerin özel durumları haricinde değerli arkadaşlarım. Kuvvet komutanlarının, Kara Kuvvetlerinin, Deniz Kuvvetlerinin, Hava Kuvvetlerinin herhangi bir şekilde Genelkurmay Başkanıyla herhangi bir bağı yok.

Bakın, bir erin sınıf değişikliğini ve kadrosunu bir kuvvet komutanı değiştirebilir mi? Bakın, bir daha söylüyorum: Bir erin sınıf değişikliği ve kadrosunu bir kuvvet komutanı değiştirebilir mi? Sayın Bakana soruyorum. Başka bir şey daha soruyorum değerli arkadaşlarım: Bir teğmenin herhangi bir şekilde izin almadan... Kimden hem de biliyor musunuz? Yunus Emre Karaosmanoğlu'ndan. Diyorlar ki "Fiilî bakan o." Bize verilen bilgiler o. Bakanlıktaki fiilî bakan, işleri götüren o, ondan izin alınmadan herhangi bir şekilde atama yapılmıyor değerli arkadaşlarım.

Şimdi, daha önce yaşanmış olaylar var. Bakın, ben dün bazı sorular sordum, size bu soruları yazılı da ifade ettim Sayın Bakan.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – Cevap verdim orada, Komisyonunda.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Sayın Bakan, hayır, hayır; bu başka bir şey.

Dün soru sordum. Bakın, Türk Silahlı Kuvvetlerinin geleneğinde vardır... Buradan ifade ediyoruz: Türk Silahlı Kuvvetlerinin terörle mücadelesini yürekten destekliyoruz.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – Sağ ol.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Dün başka bir şey oldu, basına bir şey düştü, sosyal medyada, gönderilen mühimmatın üzerinde “Filan cemaati destekliyoruz.” diye -reklam yapmayayım- “Selam olsun.” diye yazılar yazdılar.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – Al, 2020...

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Benim bildiğim Türk Silahlı Kuvvetleri, Mustafa Kemal’in ordusudur. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Selam verilecek bir yer varsa sarı saçlı, mavi gözlü dev adamın yattığı Anıtkabir’dir, Anıtkabir’dir. (CHP sıralarından alkışlar) Eğer böyle bir şey varsa çıkın yalanlayın, ben de size teşekkür edeyim.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – Al, 2020... Türk Silahlı Kuvvetlerinde yok bu, öyle bir mühimmat yok.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Bakın, şunu diyorum: Sayın Bakan, 15 Temmuz akşamı buraya geldiğiniz günü hatırlıyorum ben, ertesi günü... Biz o Parlamente’ye ilk gelen milletvekilleriyiz, bu Parlamente’ye gelerek hain terör örgütüne karşı ilk direnen milletvekilleriyiz. (CHP sıralarından alkışlar)

“Bu ordu kötüdür, diğer cemaatler iyidir.” diye bize hikâye anlatmayın, bu ordu Mustafa Kemal’in ordusudur. Siz Mustafa Kemal’in askeri misiniz, değil misiniz, onu bilemem ama bu ordu Mustafa Kemal’in ordusudur Sayın Bakan, onun gereğini yapın diyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Onun gereğini yapın diyorum değerli arkadaşlarım. Ordu içerisindeki bu tip yapılaşmalar eğer varsa... Bakın, 15 Temmuzda çok tehlikeli bir darbe girişimi yaşadık, Allah korusun, böyle bir şeyi bir daha yaşamayalım. Emir komuta zincirini bozmayalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Bu ordunun emir komuta zincirini bozmayalım değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Uğur, sana yakışmıyor, olur mu ya? Vallaha yakışmıyor sana ya! Sen yapma ya bunu, sana yakışmıyor ya!

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Sayın Bakan, değerli arkadaşlarım; bir kere daha söylüyorum, bu ordu içerisindeki yapılanmaya dikkat edin diye diyorum.

Sözlerimi bitirirken de en son şunu söylüyorum: Özellikle savunma sanayisinde ve diğer kuruluşlardaki yönetim kurulu üyeleriyle alakalı birçok yerden maaş alan bakan yardımcılar var. Sayın Bakan gelsin, bunları açıklasın, bunlara ilişkin kamuoyundaki istifhamları ortadan kaldırsın. O ordu bizim göz bebeğimizdir, bizim ordumuzdur, hiç kimsenin babasının malı değildir; buradan açıkça ifade ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Hiç kimsenin babasının malı değildir. Millî Savunma Bakanlığının bütçesi hepimizin için alidir, hepimiz için muhalefet yapılmayacak kadar kutsaldır. Orduya ilişkin bu kaygılarımızı lütfen bir tarafa not alın. 15 Temmuzdan evvel de bu kürsüde bunları anlatmıştık, ne yazık ki 253 şehidimize mal oldu. Lütfen, bunları bir yere kaydedin diyorum.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Vereyim mi size söz?

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – Verin.

BAŞKAN – Buyurun.

Uğur Bey... (CHP sıralarından gürültüler)

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Böyle bir şey yok.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar’ın, Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan’ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin dördüncü tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – Şimdi, bunların hepsi Komisyonunda konuşuldu ve gerekli bilgileri, gerekli düşüncelerimizi, fikirlerimizi, yorumlarımızı samimiyetle bütün açıklığıyla anlattık; bir. İkincisi, bir varsayım üzerine hüküm veriliyor, muhakeme yapılıyor; çok yanlış. Yani buradaki şu roket, bahsedilen roket 2020’de bir daha çıkmış, yine şeylerde var. Bunun bizimle alakası olmadığını söylemişiz. Bizim envanterimizde bu yok, böyle bir şey yok, yok! (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

BEDRİ SERTER (İzmir) – Nereden bulmuşlar?

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – Nereden bulmuşlar nereden bileyim ben!

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

A) ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI (Devam)

1) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU (Devam)

1) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Karayolları Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Karayolları Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- Ç) SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)
 - 1) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- D) TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI (Devam)
 - 1) Tarım ve Orman Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Tarım ve Orman Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- E) ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)
 - 1) Orman Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Orman Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- F) DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)
 - 1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- G) TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ (Devam)
 - 1) Türkiye Su Enstitüsü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Türkiye Su Enstitüsü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- Ğ) MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI (Devam)
 - 1) Millî Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Millî Savunma Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Söz sırası Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'da.

Buyurun Sayın Ceylan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanlar, bürokratlar; Millî Savunma Bakanlığı bütçesi üzerine grubumuz adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Millî Savunma Bakanlığı kuşkusuz ki en önemli Bakanlıklarımızdan biri. Göz bebeğimiz ordumuzun bağlı olduğu bu Bakanlığımız maalesef ki iyi yönetilemiyor değerli arkadaşlar. Özellikle yaşanan 15 Temmuz darbe girişiminden sonra yapılan yapısal değişiklikler sorunların büyük bir bölümünü oluşturuyor. Burada, ayrıca, değişen yönetim biçimimizin getirdiği ucube başkanlık sisteminin de payı büyük. Partili Cumhurbaşkanı, ülkenin her alanında kimyasını bozmaya devam ediyor. En son, buna memleketim Çanakkale'de şahit olduk. Sayın Akar bir dizi program için 2 Aralıkta Çanakkale'deydiler. Programında yer alan "İlk oyum Erdoğan'a" gençlerle buluşması açıklaması bizi üzdü.

Sayın Bakan, siz memleketime gelirken devletin imkânlarını kullandınız, Recep Tayyip Erdoğan'ın parasıyla gelmediniz, devletimin askeri, polisi sizi korudu, bütün masraflarınızı devlet yani bu millet ödedi. Cumhurbaşkanı'na bağlı olabilirsiniz ama bu millete karşı da bir sorumluluğunuz olduğunu unutmamalısınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Siz Peygamber ocağı asker ocağının temsilcisisiniz, sıradan biri değilsiniz, askerlikten gelmesiniz. Unutmayın, sizi bu devlet okuttu, yetiştirdi. Görevinizi yaparken Bakanlığınızın hassasiyeti gereği en az taraf görüntüsü vermeniz gerekmektedir. "İlk Oyum Erdoğan'a" toplantısına katılmak ne demek? Size bağlı ordunun bir partiyeye yakın durmasını işaret etmekten başka bir şey değildir. (CHP sıralarından alkışlar) Defalarca söyledik camide, kırsaya siyaseti sokmayın diye, dinlemiyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Bir vesayeti bitirelim derken ordu üzerinde bir parti vesayetinin de önünü açıyorsunuz; bu çok yanlış.

Sayın Bakanın Çanakkale'de Erdoğan için oy istediği sıralarda biz de Millî Savunma Komisyonu milletvekilleri olarak Hatay'daki sınır, hudut karakollarımızda bir inceleme ziyaretindeydik. Hudut güvenliğiyle ilgili yapılan çalışmalar gördüğümüz yerler için olumluydu ancak bizi çok rahatsız eden bir olaya daha tanık olduk: Darbe girişiminden sonra yapılan düzenlemeyle Bakan Yardımcısı gibi çeşitli sivil bürokratlara general rütbeleri verilmiş. Askerlikle hiçbir ilgisi olmayan, siyasi bir irade tarafından atanmış Bakan Yardımcısı bizim üzerimizde, milletvekillerini bırakın, tabur komutanının, alay komutanının da üzerinde, alay komutanı, tabur komutanı, karakol komutanları gittiğimiz her yerde kendisine tekmil verdiler, şeref defterini imzalattılar. Bakan Yardımcısı sivil, sonuna kadar da siyasi; yanına AKP il başkanını da alıp denetime gelse ne diyeceksiniz? (CHP sıralarından alkışlar) O Mehmetçikler hepimizin evladı, siyasete alet edemezsiniz, etmemelisiniz. Evet, ordu, siyasi iradenin emrindedir ama sivil iradenin de bu ordunun bu kadar içerisine girip işleyişine müdahale etmesi doğru değildir. Askerlik mesleğinin kendine özgü dokusu korunmalıdır, güncel siyasete alet edilmemelidir Sayın Bakan. Cumhurbaşkanı dün "darbeci" dediği Sisi'yle bugün el sıkarken köfteleme yapabilir "kardeşim Esad"dan önce "Esad"e sonra tekrar "Esad"ı da dönebilir, 34 askerimizi şehit eden Rusya karşısında el pençe divan da durabilir ya da "15 Temmuzun finansörü." dediği Birleşik Arap Emirlikleri'nde samimi pozlar verip "Asla vermem." dediği Kaşıkçı dosyasını da verebilir. Tıpkı Rahip Brunson'u, Gazeteci Deniz'i "Vermem." deyip vermesi gibi sürekli kıvrılabilir ama Türk ordusu kıvrılmaz, verilen emri ölümü pahasına olsa da yerine getirir. (CHP sıralarından alkışlar) İşte, bu nedenle, ülkeyi yönetenler büyük sorumluluk altındadır ve buna göre hareket etmek zorundadırlar ama aziz milletimiz rahat olsun, en geç altı ay içerisinde iktidara geldiğimizde, ülkemizi yeniden liyakatli bir yönetime kavuşturacağız. Astsubaylarımızın, subaylarımızın özlük haklarıyla ilgili iyileştirmeleri yapacağız. Askerî hastaneleri, askerî mahkemeleri, askerî okulları yeniden açacağız. EYT mağduru albaylarımızın, emekli binbaşılarımızın, sözleşmeli erlerimiz, uzman çavuşlarımızın, sivil memurlarımızın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR CEYLAN (Devamla) – Bir dakika daha.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR CEYLAN (Devamla) – ...askerî sağlık personelimizin sorunlarını biz çözeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar) Ve kıvrımayan, tutarlı, net, dürüst politikalarla Mehmetçik'imizin canını koruyacak, Tank Palet gibi hiçbir fabrikamızı peşkeş çekmeden; yandaş için değil, halkımız için çalışan yeni bir düzeni kuracağız.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET ÖNAL (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Millî Savunma Bakanlığı bütçesi üzerine parti grubum adına söz almış bulunuyorum. Öncelikle, başta ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimiz olmak üzere

hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, içerisinde bulunduğumuz bu kadim topraklar birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, yine bu topraklar dünyadaki en büyük savaşlara sahne olmuş, birçok uygarlık içerisinde bulunduğumuz topraklara göz koymuş ama kutsal Anadolu toprakları ne mutlu ki aziz Türk milletine vatan olmuştur. Atalarımız bu coğrafyaya gözü gibi bakmış, gerektiğinde evladından, ailesinden vazgeçmiş ama vatanından vazgeçmemiştir. İşte bu nedenle, savunma ve güvenliğimiz stratejik bir öneme sahiptir. Bu nedenle, yurt güvenliğini ilgilendiren en önemli, stratejik kurumlar kamuda kalmalı, bütünüyle özel sektörün inisiyatifine bırakılmamalıdır ancak son dönemlerde yapılan özelleştirme uygulamalarıyla daha önce milletimize ait olan pek çok kamu kurumunun yok pahasına özel sektöre devredildiğini gördük. Yalnızca kârlılık bahanesiyle yapılan bu uygulamalar ne yazık ki amacına ulaşamamış, ata, dede yadigarı kurumlar milletimize ait olmaktan çıkmıştır. Bunun yanında, bu kurumlarda onlarca yıllık tecrübe ve birikimle oluşan hafıza da yok olup gitmiştir. Bu uygulama kurumları bitirdiği gibi, kurumlarda çalışan personelleri de fazlasıyla mağdur etmiş, önceki hatalı uygulamalardan ne yazık ki gerekli dersler çıkarılamamıştır ancak, şu unutulmamalıdır: Başta MKE Kurumu olmak üzere, yurt güvenliğini ilgilendiren tüm stratejik kurumlar CHP iktidarında yeniden millete ait olacak, yaşatılan mağduriyetler, çalınan haklar yeniden hak sahiplerine iade edilecektir. MKE'de, Karayollarında, Demiryollarında, PTT ve özel idarelerde, Toprak Mahsulleri Ofisi ve hastanelerde çalışan tüm taşeron işçilerimiz, ayrımsız, kadrolarını alacak, emekçilerimize yaşatılan mağduriyetler bütünüyle giderilecektir. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; içerisinde bulunduğumuz şu günlerde vatandaşımızın en büyük sorunu işsizlik, enflasyon ve geçim sıkıntısıdır. Sizlere seçim bölgem Kırıkkale'den de bahsetmek istiyorum. Bugün, Kırıkkale'mizin her yerinde derin bir yoksulluk hâkim. Büyük çoğunluğu dar gelirli yurttaşlarımızdan oluşan şehrimizde, ailelerin büyük çoğunluğu düşük emekli aylığı ya da sadece asgari ücretle geçiniyor. Emeklilerimizin pek çoğu asgari ücretin dahi altında aylık alıyor. Kira, elektrik, su, telefon, ısınma giderleri derken emeklilerimiz yaşamsal gıda maddelerine erişemiyor. 2000 yılından sonra emekli olan vatandaşlarımız hâlen intibak düzenlemesi yapılmasını bekliyor. Emeklilerimizin yaşam koşullarının düzeltilmesi için kendilerinden alınan muayene ve katkı payları acilen kaldırılmalı, bayram ikramiyeleri en az asgari ücret düzeyine çıkarılmalıdır. Emeklilerimizin maaşına yüzdeyle değil, seyyanen zam yapılmalıdır, düşük promosyon ödemeleri artırılmalıdır. Emeklilerimize millî gelir artışından refah payı verilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde o kadar çok sorun var ki saymakla bitmiyor. Belki sizin için çok önemli olmayabilir ama milyonlarca aile için son derece önemli bir başka konu daha var. Bugün, ülkemizde anne ve babalar çocuklarını okula gönderirken beslenme çantasına ne koyacak, onu düşünüyor. Çocuğunun beslenme çantasına sadece kuru ekmek koyan aileler var. Bir insanın en değerli varlığı şüphesiz çocuklarımızken siz, anne ve babaları nasıl bu hâle getirdiniz, hiç düşündünüz mü? Daha ilkökul çağında olan öğrencilerimiz yetersiz beslenme yüzünden büyüyemiyor. Karnını bile doyurmakta zorlandığımız çocuklarımız, hepimizin çocukları. Ne olurdu bu bütçede ilkökul öğrencilerinin bir öğün yemeğinin devlet tarafından ücretsiz karşılanması için bir pay ayırsaydı? Ne olurdu bizim çocuklarımız, hepimizin çocukları okullarda bir öğün sıcak yemek yiyebilseydi? Zengini daha zengin yapan, bütçe gelirinin büyük kısmını rantçılara, faiz lobilerine aktaran bu bütçede küçük bir pay da yoksul aile çocuklarına ayırsaydınız dünyanın sonu mu gelirdi? Ama yapamazsınız; yirmi yıllık iktidarınız sadece bir avuç yandaşı zengin etti, yoksula, garibana aktarılması gereken bütçe hep başkalarına verildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

AHMET ÖNAL (Devamla) – Bir tarafta çocuklarını aç bıraktığınız anneler, babalar, işsiz gençler, aldığı aylıkla geçinemeyen emekliler, asgari ücretliler. Diğer tarafta 4 yerden maaş alanlar, kamudan aldıkları hâksiz ihalelerle servetlerine servet katanlar... İki, Türkiye yarattınız ne yazık ki. Ne demişti sevgili Barış Manço? “Yıllardır sürüp giden bir pay alma çabası/Topu topu bir dilim kuru ekmek kavgası/Bazen durur bakarım bu ibret tablosuna/Kimi tatlı peşinde kimininse tuzu yok.”

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Ne...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Başkan...

BAŞKAN – Özkoç'la konuş, ona göre.

AYHAN BARUT (Adana) – Konuştum Başkanım Özkoç'la. “Ne” ne demek Başkanım?

BAŞKAN – Özkoç, ne diyorsun kardeşim?

AYHAN BARUT (Adana) – Sonuçta bir milletvekiliyiz “Ne” ne demek?

BAŞKAN – Hayır, nedir yani ne istiyorsun?

AYHAN BARUT (Adana) – Söz isteyemez miyiz?

BAŞKAN – Hayır, hayır ne soruyorsun?

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Tarım Bakanı iftira attı “Yalan söylüyorsun.” diye sataşmada bulundu.

BAŞKAN – Ne zaman dedi? Bir bakayım ben. (CHP sıralarından gürültüler)

AYHAN BARUT (Adana) – Böyle bir cevap olabilir mi ya!

BAŞKAN – Sizin kullandığınız üslup doğru bir üslup değil, değil bak.

AYHAN BARUT (Adana) – Hayır, siz kullandınız, ben kullanmadım,

BAŞKAN – Ayıp ediyorsunuz.

AYHAN BARUT (Adana) – Siz söylediniz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Değil. Durup dururken söz istiyorsunuz.

AYHAN BARUT (Adana) – Ben hiçbir şey söylemedim size.

BAŞKAN – Böyle bir şey yok, ben bakayım, araştırayım.

Bir milletvekilini küçümsemeye kimsenin gücü yetmez ya, olur mu öyle şey. En iyi Özkoç bilir ya, sen bilirsin ayrıca ya.

AYHAN BARUT (Adana) – Siz, bizi küçümsediniz Başkanım.

BAŞKAN – Ya “küçümsemek” ifadesi doğru bir ifade değil ya.

AYHAN BARUT (Adana) – Ben bir şey dedim mi?

BAŞKAN – Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına yapılacak konuşmalara başlıyoruz.

Kars Milletvekili Ahmet Arslan.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(İYİ Parti milletvekillerinin Genel Kurul Salonu'nu terk etmesi)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET ARSLAN (Kars) – Saygıdeğer Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; ben de hepinizi en derin saygılarımla selamlarken her 3 Bakanlığımızın da bütçelerinin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Değerli arkadaşlar, kaç kişiye nasip olur bilmem, 20'nci bütçeyi yapmak. Kaç kişiye nasip olur bilmem, 20'nci bütçenin

tamamında ya bürokrat ya milletvekili ya da Bakan olarak bulunmak. Dolayısıyla hepimize düşen hamdetmek, şükretmek ama bununla yetinmeyip daha çok çalışmak, daha çok koşturmak. Allah'ın izniyle, Sayın Bakanlarımızın, Cumhurbaşkanımızın liderliğinde yapmaya çalıştıkları ve yaptıkları bu, dolayısıyla kolaylıklar ve başarılar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, -bu kadar laftan sonra, herkes çok şey söyledi- özellikle Ulaştırma Bakanlığının kullanılabilecek o kadar çok rakamı, o kadar çok gurur duyulması tablosu var ki arkadaşlar zaten zikrediyor, Sayın Bakanımız da uzun uzun bahsedecekler. Ben birkaç cümle söylemek isterim: Değerli arkadaşlar, Sayın Cumhurbaşkanımızın riyasetinde bu yola çıktığımızda "Batıda ne varsa doğuda da o olacak, kuzeyde ne varsa güneyde de o olacak, şehirler arası kalkınmışlık farkı ortadan kalkacak." dedik doğru bir ifadeydi ama nasıl yapacaktık? Alternatif finans yöntemlerini bulup, kullanıp ancak öyle başaracağımızı biliyorduk ve böyle yola çıktık. Aksi takdirde ne olacaktı? Çanakkale Köprüsü lazım, otuz beş sene sonraya kalsın. Avrasya lazım, yirmi beş sene sonraya kalsın. Marmaray lazım, yirmi sene sonraya kalsın. Osmangazi Köprüsü lazım, Bakü-Tiflis-Kars lazım, Yavuz Sultan Selim Köprüsü lazım, otoyollar lazım; yirmi sene sonraya kalsın. Bunun anlamı ne olurdu; kalkınmayı geleceğe bırak. Bunun anlamı ne olurdu; insanımızın refahını artırmayı geleceğe bırak. Yaptığımız otoyolla, yaptığımız köprülerle sadece insanları bir yerden bir yere kolay taşımış olmadık; aynı zamanda, yük hareketini kolaylaştırdık; aynı zamanda, bu güzergâhlar kendi trafiğini oluşturdu.

Değerli arkadaşlar, şu çok kıymetli ve önemli: Efendim, şu köprü yapıldı ama şu kadar araç geçmedi. Biz o köprüyü, o otoyolu sadece araçlar geçsin diye yapmıyoruz; o güzergâh üzerinde sanayi gelişsin, endüstri gelişsin ve istihdam oluşsun, katma değer oluşsun diye yapıyoruz. Bunun için, otuz beş sene sonraya, yirmi beş sene sonraya bırakmadık; alternatif finans yöntemleriyle çok hızlı bir şekilde yaptık ve özel sektör dinamiklerini işin içine koyarak kısa sürede insanlarımızın hizmetine sunduk. Peki, başka bir yöntemle yapılabilir miydi? Elbette ki yapılabilirdi. Borçlanırdık veya millî geliri sadece bu büyük projelere ayırırdık, olurdu; olurdu da bu ülke sadece üç beş ilden, sadece üç beş büyük projeden ibaret değil, bu ülke 786 bin kilometrekaresiyle 81 ilden ibaret; o yüzden, İstanbul'a da yaptık, yapacağız ama Kars'a da yaptık, yapacağız, Hakkâri'ye de yaptık, yapacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İşte, bunları yaptığımız için...

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Malatya...

AHMET ARSLAN (Devamla) – Malatya baş göz üstüne, zaten yapıyoruz. Erzurum, Samsun...

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Elâzığ...

AHMET ARSLAN (Devamla) – Elâzığ geri kalmaz, 81 ilin hepsi birbirinden kıymetli. Zamanımı siz almayın bari.

Dolayısıyla sadece Kars örneğini vereyim, 81 ile yeter. Seksen yılda 22 kilometre bölünmüş yol, yirmi yılda 286 kilometreye çıkarılmış. Seksen yılda sıfır kilometre sıcak asfalt veya bir başka tabiriyle BSK, 386 kilometre yapılmış; özür, Yunus Hoca gözüne bakıyor, 398 kilometre yapılmış. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Efendim, "Sarıkamış bir ilçedir canım." dememişiz, 513 metrelik Karakurt Viyadüğü, 574 metrelik Taşlıgüney II Viyadüğü'nü hizmete sunmuşuz, teşekkür ediyoruz Değerli Bakanım, geçen herkes dua ediyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve bütün ilçelerin birbiriyle sıcak asfalt yollarla bağlanması, ilçelerin içinin sıcak asfalt olması, şehrin kalkınması konusunda çok ciddi mesafeler almışız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET ARSLAN (Devamla) – Değerli Başkanım, özür...

BAŞKAN – Buyurun.

AHMET ARSLAN (Devamla) – Harakani Havalimanı var, modern terminaliyle dünya çapında bir havalimanı, 2 pisti var arkadaşlar. Türkiye genelinde büyük projeleri yaparken Kars'ta da bunlar yapılıyor. Hastaneler yapıldı, Bakü-Tiflis-Kars yapıldı, Kars Lojistik Merkezi yapıldı. İşte, böyle olduğu için Kars, kalkınmışlık farkını giderdi, bundan sonra da gidermeye devam edecek. Nasıl yapacak? "Yaptıklarımız, yapacaklarımızın teminatı." diyerek Cumhurbaşkanımızın liderliğinde yapacağız, o yüzden, Değerli Bakanım, Kars Lojistik Merkezinin 2'nci etabını hemen sizden istirham ve arz ediyoruz. Doğukapı'nın ve Zengezur Koridoru'nun açılmasıyla birlikte o bölgelerin uluslararası taşıma koridoru olması konusundaki desteklerinizi hassaten arz ediyoruz.

Son cümlem, bu vatani bize emanet edenler canlarıyla ödediler, Allah onlardan razı olsun, rahmet eylesin. Bize de düşen imar etmek, mamur etmek, Ulaştırma Bakanı bunu yapıyor; Tarım Bakanı da -elbette ki ifadeniz çok önemli- çiftçisiyle onu yapıyor.

Hayırlı olsun deyip saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi söz sırası Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'da. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bütçesi üzerine grubum adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi, aziz milletimizi ve Erzincanlı hemşehrilerimizi saygıyla selamlıyorum.

Bütçenin hazırlanmasında, bakanlarımız, milletvekillerimiz başta olmak üzere ilgili bürokratlara ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Benim de bünyesinde on beş yıl çalışmaktan gurur duyduğum Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımızın 2023 bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum. Ulaştığımız ülkemizin refahı için ter döken yüz binlerce Ulaştırma ve Altyapı camiası mensuplarının her birine şükranlarımı sunuyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz önce CHP milletvekili, şahsım için yapılan bir iftiradan bahsetti. Bir davada sunulduğu iddia edilen bir sahte beyana dayanarak şahsıma iftira atılmaktadır. Şahsıma yöneltilmiş olan bu beyan bütünüyle yalandır ve iftiradan ibarettir. Bu iftirayı atanlar iftiracıdır, müfteridir, alçaktır ne yeryüzünde ne gökyüzünde böyle bir iftira görülmemiştir.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Taahhütname burada.

SÜLEYMAN KARAMAN (Devamla) – Bu iftirayı atanlar hakkında suç duyurusunda bulundum, hukuk önünde herkesle hesaplaşacağım.

Şahsıma yöneltilmiş olan bu yalanın, sahte bir belgeyle, 2017 tarihine ait olduğu iddia edilmekte. Hâlbuki o yıllarda benim TCDD'yle ilgili bir görevim bulunmamakta; bir. İki; ayrıca bu sahte belgeyle menfaat sağladığım iddia edilen firma benim zamanımda Demiryollarından hiçbir ihale almamıştır. Bu sahte belgenin kim tarafından düzenlendiği de belli değildir, bu iftirayı ve yalanı reddediyorum. Ne kadar yalan söylerseniz söyleyin, ne kadar iftira atarsanız atın; darı ambarına düşmüş tavuk gibi "Geliyor gelmekte olan, gidiyor gitmekte olan." sloganlarıyla kendinizi avutun; "Veda bütçesi, elveda bütçesi." diyerek boş hayaller kurmaya çalışın; devam edin. Allah'ın izniyle, Cumhuriyet İttifakı olarak milletimizden aldığımız güçle 2023 bütçesini yaptığımız gibi 2024 bütçesini de 2035 bütçesini de biz yapacağız, 2053 ve 2071 bütçesini de Cumhuriyet İttifakı'nın çocukları yapacak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sokağa rahat çıkabiliyor musun, sokağa?

SÜLEYMAN KARAMAN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemiz Türkiye Yüzyılı hedeflerine ulaşım ve altyapı zenginliğiyle ulaşacaktır. Ulaştırma ve altyapı alanında ülkemize çağ atlatan, Türkiye'yi örnek alınan, ilham alınan ve en önemlisi ders alınan bir marka hâline getiren liderimiz, Genel Başkanımız, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a teşekkürlerimi arz ediyorum.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Bravo!

SÜLEYMAN KARAMAN (Devamla) – Cumhurbaşkanımızın dava arkadaşı, son Başbakanımız, AK PARTİ Hükümetimizin en uzun süre Bakanlık yapan Ulaştırma Bakanı Sayın Binali Yıldırım'a ve dünden bugüne Ulaştırma Bakanı olarak hizmet eden Sayın Lütfi Elvan'a, Sayın Ahmet Arslan'a, Sayın İsmet Yılmaz'a, Sayın Mehmet Habib Soluk'a, Sayın Mehmet Cahit Turhan'a ve bugün ulaşım projelerini aynı hızla devam ettiren ve başarıyla uygulayan Sayın Adil Karaismailoğlu'na ve ekiplerine teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu arada, son Başbakanımız Sayın Binali Yıldırım'a geçmiş olsun dileklerimi bir daha iletiyor ve bir an önce aramızda olmasını Allah'tan niyaz ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye son yirmi yılda hava yolunda büyük gelişme sağlamış; daha önce belli bir zümrenin kullanımında olan hava yolu ulaşımı AK PARTİ'yle birlikte "Hava yolu halkın yolu oldu." şiarımızla, bugün, her gelir grubundan vatandaşımızın erişebildiği bir yola dönüşmüştür. 2003 yılında 50 ülkeye uçuş varken dünyanın gıptayla baktığı İstanbul Havalimanı'nın da etkisiyle, bugün, 128 ülkede 335 noktaya uçuyoruz yani liderliğe oynuyoruz. Türkiye, hava yolu yatırımlarıyla Türkiye Yüzyılı'na kanat açıyor. Emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; demir yollarından biraz bahsetmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

SÜLEYMAN KARAMAN (Devamla) – Atatürk "Demir yolları memleketin toptan, tüfekten daha mühim bir emniyet silahıdır." diyerek demir yollarına önem vermiştir. İlk demir yolu atılımı riyasetinde gerçekleşmiş Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü huzurlarınızda saygıyla yâd ediyorum. Atatürk'ten sonra âdeta bir çivi çakılmadan kaderine terk edilen, tercih edilmeyen, atıl kalan demir yollarımız için 2003 senesi bir milat oldu. Cumhurbaşkanımızın liderliğinde devlet politikası ve ulusal bir zaruret olarak gördüğümüz "Demir yolu geleceğe taşır." şiarını nakış nakış işledik. Dev yatırımlarla cumhuriyet tarihinin ikinci demir yolu atılımını başlattık. Bugüne kadar 1.460 kilometre yüksek hızlı tren hattı yaptık. Bugün, Türkiye Avrupa'nın 6'ncı, dünyanın 8'inci büyük ülkesi hâline gelmiştir. Marmaray, Egeray, Başkentray, Gaziray; sayamadığım birçok projeyi gerçekleştirdik ve demir yollarını artık çalışabilir bir hâle getirdik.

Saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, eski Başbakan, eski Meclis Başkanı Binali Yıldırım'ı özlediklerine ve en kısa zamanda aralarında görmekten büyük mutluluk duyacaklarına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Biz de eski Başbakanımız, eski Meclis Başkanımız Binali Yıldırım'ı özledik. En kısa zamanda aramızda görmekten büyük mutluluk duyacağımızı ifade ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

A) ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI (Devam)

1) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU (Devam)

1) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Karayolları Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Karayolları Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI (Devam)

1) Tarım ve Orman Bakanlığı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Tarım ve Orman Bakanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Orman Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Orman Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

G) TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Türkiye Su Enstitüsü 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Su Enstitüsü 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI (Devam)

1) Millî Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Millî Savunma Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Söz sırası Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat'a ait.

Buyurunuz Sayın Eronat. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu bütçesi üzerinde grubum adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlarım.

Üniversiteye başladığım yıl hesap makineleriyle tanışmıştım, mühendislik fakültelerinin olmazsa olmazıydı. İşin ilginç, bir yıl öncesine kadar üniversitelerde hesap cetveli kullanma dersleri vardı, çok zor cetvellerdi fakat hesap makineleri o kadar mucizevi aletlerdi ki bu dersleri de hesap cetvellerini de tarihe gömdü. Gerçi benim çocukluğumda “Facit” diye bir alet vardı -yaşı tutanlar bilir- şöyle tuşlarına basıp kolunu çevirdiğiniz zaman genellikle çarpma olan çok basit hesaplar önünüze dökülürdü; esnaf kullanırdı. Şimdi ise saniyeler içinde milyonlarca işlem yapabilen bilgisayarlarla çalışıyoruz.

Değerli arkadaşlar, insanoğlu son yüzyılda iki büyük dünya savaşı yaşadı. Şu anda da ekonomik savaşlarla boğuşuyor. Tabii, bu sıkıntıları atlatabilmek için de teknolojiye baş döndürücü bir hıza erişildi. Hani, bir söz dizimi vardır “Zekâ ihtiyaçtan doğar ve zor, zekâyı keskinleştirir.” Global dünyanın gerçeği olarak ülkemizde de son teknolojiler kullanılmaya başlandı; akıllı telefonlar, iPadler, on-line bankacılık sistemleri... İnternet kullanımı, bilgiye hızlı erişim gerekliliği ve oturduğumuz yerden alışveriş yapma arzusu teknolojiyi her eve ve her cebe mecbur kıldı.

Şimdi, ülkemizde kullanılan internet sayısı 2021 Aralıkta 77 milyonken şu anda 88 milyona ulaşmış durumda. Şimdi, artık geride bıraktığımız ve tekrar yaşanmaması için de Allah'tan dilediğimiz Covid-19 salgını bütün dünyada sosyal ve ekonomik zararlara sebebiyet vermesine rağmen, hayatın tamamen durmasını engelleyen ve aşgari düzeyde de olsa hayatın akışını sağlayan dijitalleşme olmuştur. Bunun tersini de düşünebiliriz, Covid-19 salgını dijitalleşmeye önemli katkılarda bulunmuştur. Mesela, Uluslararası Telekomünikasyon Birliğinin tahminlerine göre salgın sırasında dünyada 900 milyon insan daha internet kullanmaya başlamıştır.

Değerli Başkan, sayın milletvekilleri; şu an, ülkemizde altyapının yeni teknolojilerle geliştirilmesi için çok önemli çalışmalar yürütülmekte. Şu an, ülkemizde fiber altyapı uzunluğu tam 488 bin kilometredir, hatta aşmış da diyebiliriz. Şimdi, bu fiber altyapının gelişmesiyle internet hızında büyük artışlar olmuş ve veri kullanım miktarı da önemli ölçüde artmıştır. Son iki yılda, dediğim gibi, geniş bant abone sayısı 11 milyondan fazla olmuştur. Abone başı aylık ortalama veri kullanımı sabit geniş bant için 172 gigabayttan 238 gigabayta çıkmış, mobil aboneler için de 9 gigabayttan 13 gigabayta yükselmiştir, bu da yoğunluğun ne kadar güçlü olduğunu bize gösteriyor.

2021 yılı Aralık ayında internet kullanımına baktığımız zaman veya abone sayısına baktığımız zaman bir önceki yıla göre sektör yüzde 36 büyümeye sağlamış, sektörün şu andaki hacmi de 265,9 milyara ulaşmıştır. İlginç bir şey söyleyeyim: Ülke nüfusumuz 90 milyona yaklaşıyor ama şu anda mobil cihaz kullanan abone sayısı 88,5 milyon. Peki, 4.5G hizmetinden faydalanan abone sayısı kaç? 4.5G hizmetinden faydalanan abone sayısı 82,4 milyon.

Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın vizyonu çerçevesinde, son teknolojilerle özellikle haberleşme altyapılarının yüksek teknoloji elektronik cihazlarla kullanılması için çalışmalar yürütülmekte.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

OYA ERONAT (Devamla) – 5G haberleşme sistemi tamamlandığında dışa bağımlılığımız da ortadan kalkmış olacak.

Biraz da kendi ilim Diyarbakır'dan bahsetmek istiyorum. Sayın Bakana bir teşekkür etmek istiyorum: Kasım ayında BTK'nin AR-GE çalışmasıyla Diyarbakır'da 500 öğrenci ve akademisyen özel sektörün de katkılarıyla ve Dicle Üniversitesinin katkılarıyla çok güzel bir çalıştay gerçekleştirdi. Bu etkinlikte yetenekli gençlerin bilişim ekosistemine kazandırılması ve yine öğrencilerin kodlama derecelerini yükseltmek, bu kapasitelerini geliştirmek için çalışmalar yapıldı. Sayın Bakandan ricam, bu çalışmaların Diyarbakır'da tekrar yürütülmesi ve bölgemizin diğer illerinde de bu çalışmaların yapılmasıdır.

Ben, sözlerime son verirken 2023 yılı bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. Yarın değil, hemen şimdi Türkiye Yüzyılı yaşasın diyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

Biraz evvel, zatâlinizin Sayın Başbakanımız, Genel Başkan Vekilimiz Binali Yıldırım Bey'le ilgili söylemiş olduğunuz sözler üzerine Sayın Başbakanımızın bütün Genel Kurulumuza, bütün milletvekillerimize iyi dileklerini, selam, sevgi ve hürmetlerini iletıyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Barut...

Yerinizden söz vereyim.

AYHAN BARUT (Adana) – Başkanım, videom var.

VI.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi'nin yerinden sarf ettiği bazı ifadelerinde şahsına sataşması nedeniyle konuşması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, biraz önceki konuşmamda Sayın Bakanımız “Yalan söylüyorsun!” diye bana oradan sataşmada bulundu. Bir söz var “Hiçbir şeyden korkmam yalandan korktuğum kadar.” diye. Ben hayatım boyunca -kendisi beni iyi tanır, ben de kendisini iyi tanırım- yalan söylemedim, söylemem de ancak, gerçekler, kendisini, Sayın Bakanımızı incitmiş olmalı ki oradan bana sataşmada bulundu.

Şimdi, Düziçi'ne yaptığı bir ziyarette bir çiftçimiz -çiftçimizin adını da yazdım- yanına yaklaşıyor, diyor ki: “Burada bir su sorumuz -göletle ilgili bir sorunu- var. Dedemizden kalma bu su sorunu bizim canımızı yakıyor. Ne olacak?” Kendisi de “Daha göletin adını da bilmiyorsun, bir de ‘dedemden kalma, bilmem ne’ diyorsun.” diye çıkışıyor. Ben bunu dile getirdim, size hakaret etmedim ancak, siz... Ben meslekten...

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ – “Gurur, kibir” dedin.

AYHAN BARUT (Devamla) – Sen yalan söyleme! Ben meslektenim.
TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞCİ – “Gurur, kibir” dedin.
AYHAN BARUT (Devamla) – Doğru bu, video da burada.
TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞCİ – “Gurur, kibir” dedin.
AYHAN BARUT (Devamla) – Bu videoyu da...
BAŞKAN – Neyse, tamam...
TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞCİ – Ben gururlu, kibirli birisi değilim.
AYHAN BARUT (Devamla) – Sayın Bakan...
TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞCİ – Böyle bir naklim söz konusu değil.
AYHAN BARUT (Devamla) – Sayın Bakanım, bak, video burada.
TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞCİ – Yazıklar olsun size!
AYHAN BARUT (Devamla) – Yazıklar olsun size!
TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞCİ – Yazıklar olsun size!
AYHAN BARUT (Devamla) – Bana niye yazıklar olsun?
ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya, hayır, “Video burada.” diyor ya! “Video burada.” diyor, video!
AYHAN BARUT (Devamla) – Ben doğruyu söylüyorum.
TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞCİ – Sizi eğitememişiz! Yazıklar olsun!
AYHAN BARUT (Devamla) – Siz o zaman...
TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞCİ – Böyle şey olur mu ya!
AYHAN BARUT (Devamla) – Ben çok iyi eğitildim. Siz beni mesleğimle...
KANİ BEKO (İzmir) – Ne biçim bir konuşma ya! Sen Bakansın ya!
TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞCİ – Doğru söylemiyor!
AYHAN BARUT (Devamla) – Yazıklar olsun!
ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – “Video” diyor.
KANİ BEKO (İzmir) – Ya, kardeşim, bir Bakan böyle konuşur mu ya!
TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞCİ – Doğruyu söylemiyor!
KANİ BEKO (İzmir) – Hayır, bir Bakan böyle konuşur mu! Ayıptır ya!
MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “Öyle konuşmadım.” diyor, bakın “Öyle konuşmadım.” diyor. “Öyle bir konuşma yok.” diyor. Öyle bir konuşma yok!
AYHAN BARUT (Devamla) – Siz... Yazıklar...
TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞCİ – Ya, bir insana söylemediği sözle ilgili “Bunu söyledin.” denilir mi?
KANİ BEKO (İzmir) – O konuşsun, sen de konuş, seni de dinleyeceğiz. Hatip konuşsun, sonra seni de dinleyeceğiz.
AYHAN BARUT (Devamla) – Sayın Bakan...
TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞCİ – Biz de bu Mecliste on yıl görev yaptık.
AYHAN BARUT (Devamla) – Sayın Bakan, siz “Mesleği aşmışsınız, başka yere gitmişsiniz. Yazıklar olsun!” diyorsunuz.
BAŞKAN – Bir dakika, durun...
AYHAN BARUT (Devamla) – Beni iyi tanırırsınız.
TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞCİ – Yazıklar olsun size!
AYHAN BARUT (Devamla) – Yazıklar olsun size! Siz yalan söylüyorsunuz!
TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞCİ – Her seferinde böyle...
AYHAN BARUT (Devamla) – Yarası olan gocunur! İşte, video burada! İşte, burada!
TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞCİ – Yazıklar olsun size!
AYHAN BARUT (Devamla) – Siz Ziraat Mühendisleri Odasına başkan olamadınız; geldiniz, milletvekili oldunuz.
TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞCİ – Bak, bak, bak, geldiği yeri görüyor musunuz! Geldiği yeri görüyor musunuz!
AYHAN BARUT (Devamla) – O meslek grubu seni başkan yapmadı diye sen şimdi bana “Yazıklar olsun!” diyorsun. (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)
TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞCİ – Geldiğin yeri görüyor musun? Çukura giriyorsun!
AYHAN BARUT (Devamla) – Ben gayet özlü, gayet medeni bir şekilde size bunun böyle olmadığını anlatmaya çalışıyorum.
TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞCİ – “Gurur, kibir” dedin. “Gurur, kibir” dedin. Bende gurur, kibir yok; sende var!
BAŞKAN – Peki.
AYHAN BARUT (Devamla) – Ben söyleyeceğimi söyledim size, siz bu gerçekleri biliyorsunuz; yarası olan gocunur, gocundunuz!
ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...
BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç...
TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞCİ – Yazıklar olsun!
AYHAN BARUT (Adana) – Yazıklar size olsun Hocam!
TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞCİ – Size olsun!
AYHAN BARUT (Adana) – Ya, “Size olsun!” ne demek!
BAŞKAN – Buyurun yerinize.
TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞCİ – Aynen söylerim.
AYHAN BARUT (Adana) – Nasıl laf konuşuyorsunuz!
ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkanım...
BAŞKAN – Bir dakika...
AYHAN BARUT (Adana) – Bana “Yalan söylüyorsun!” demek iftiradır.
ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tamam Ayhan...
AYHAN BARUT (Adana) – Ben hayatım boyunca yalan söylemedim, bu kadar net!
(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı gürültüler)
TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞCİ – Geç otur yerine!
ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – “Geç otur yerine!” Onun öyle demeye hakkı yok, sen kimsin ya! “Geç otur yerine!” ya...
Bir milletvekiline... Oturum Başkanı var ya, Başkan yönetiyor; “Geç otur yerine!” nedir ya! Ayıp ya!

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun efendim.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi'nin yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, ilk önce bir hatip kürsüdeyken bir Bakanın bu şekilde hatibe hitap etmesi saygıyla da bağdaşmıyor, adapla da bağdaşmıyor, devlet adamlığıyla da bağdaşmıyor. Kendilerinden rica ediyoruz, biz dinliyoruz, saygıyla dinliyoruz burada.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ – Olmayan bir şeyi söylemesin Başkan.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – “Yalan söylüyor!” diyor, “Videon var.” diyor. “Videon varsa getir videoyu.” dersin, bakarsın; yalansa ben onu çıkaracağım, burada özür diletireceğim. Yani böyle bir yaklaşım olur mu ya! Arkadaşlar, böyle bir yaklaşım yok.

BAŞKAN – Peki.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ – Böyle bir açıklama yaptım ben Başkan, bununla ilgili açıklama yaptım; onu da söyleyin.

AYHAN BARUT (Adana) – Açıklama yapmış olabilirsiniz; söylediniz mi söylemediniz mi? Mesele yok.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ – Ben söylemedim diyorum.

AYHAN BARUT (Adana) – Söylediniz... Mesele yok. Ne bu hiddet, hayırdır?

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ – Hesabını sorarım bunun, görürsün!

AYHAN BARUT (Adana) – Ne yapacaksın? Hesabını sorup ne yapacaksın? Ne yapacaksın?

YAVUZ SUBAŞI (Balıkesir) – Sen ne yapacaksın ya! Sen ne yapacaksın!

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ – Yargıda hesabını soracağım, yargıda hesabını soracağım, böyle iftira yok!

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

A) ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI (Devam)

1) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU (Devam)

1) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Karayolları Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Karayolları Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI (Devam)

1) Tarım ve Orman Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Tarım ve Orman Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Orman Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Orman Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Türkiye Su Enstitüsü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Su Enstitüsü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI (Devam)

1) Millî Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Savunma Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Peki, Kocaeli Milletvekili Sayın Cemil Yaman. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CEMİL YAMAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 yılı Karayolları bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri, aziz milletimizi, Bakanlarımızı, Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışanlarını saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye siyasi hayatına damga vuran AK PARTİ olarak yola çıkarken “Türkiye’de hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.” diyerek her alanda ama her alanda değişim ve dönüşümü önceleyerek yirmi yılı geride bırakmış bulunmaktayız. Görüştüğümüz bu bütçe, 2023 yılı bütçesi bu yirmi yılda ortaya konan performans, proje, yatırım göstergeleriyle Türkiye Yüzyılı’nın başlangıç bütçesi

olmasıyla da ayrı bir önem arz etmektedir. Karayollarının "güvenli, zamanında ulaştırıcı, çevreye duyarlı, konforlu yollar" vizyonu AK PARTİ hükümetleri olarak ortaya konan çalışmalarla bire bir örtüşen bir durumdur. Ülkemizin hangi yönüne bakarsanız, hangi köşesine bakarsanız bakın, hükümetlerimizin sizi cezbedecek bir anıt eseriyle karşılaşacaksınız. Şahit olduğumuz bu yapılan yatırımların güzelliği yanında, geleceğe yönelik kalıcı adımlar olduğunu da özellikle ifade etmeliyim.

Burada, yapılan işleri saymaya kalkarsak altından kalkamayız ama en azından Karayollarının dikkat çeken projelerinin bir kısmını sizlerle paylaşmak istiyorum. "Yol medeniyettir ve yol geleceğe yürümektir." diyerek ülkemizin doğudan batıya, kuzeyden güneye her noktasını ulaşılır hâle getirdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bugün itibarıyla Karayolları Genel Müdürlüğümüzün sorumluluğunda 3.650 kilometre otoyol, 31 bin kilometre devlet yolu, 35 bin kilometre il yolu olmak üzere 70 bin kilometre yol ağı bulunmaktadır. 2002'de iktidara geldiğimizde 6 bin kilometrelik bölünmüş yol ağını hükümetlerimiz döneminde 29 bin kilometreye, otoyol ağıımızı 1.700 kilometreden 3.650 kilometreye ve yine yetmiş sekiz yılda köprü ve viyadük uzunluğunu 310 kilometreden 750 kilometreye çıkardık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyanın orta açıklığı en geniş köprüsü olan 1915Çanakkale Köprüsü'nü ve yine körfez geçişini bir buçuk saatten altı dakikaya düşüren Osmangazi Köprüsü ve İzmir Otoyolu'nu, Yavuz Sultan Selim Köprüsü ve Kuzey Marmara Otoyolu'nu ve Kuzey Marmara Otoyolu'nda bulunan 10 kilometre uzunluğundaki Kocaeli tünellerini, Kozlu Viyadüğü'nü ve köprülerini, Nissibi Köprüsü'nü, Ağın Köprüsü'nü, Botan Çayı Beğendik Köprüsü'nü, Bornova Viyadüğü'nü, Filyos Köprüsü'nü Dilovası'nda bulunan Kuzey Marmara, Kuzey Organize Sanayi Bölgesi Bağlantı Viyadüğü'nü ve bunun gibi onlarca sanat yapılarını, yetmiş sekiz yılda 50 kilometre kara yolu tünel uzunluğunu 700 kilometreye çıkaran ve bugün Allah'a hamdolsun yılda 50 kilometre tünel yapan bir Türkiye var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kara yolları tünel sayımızı 83'ten 471'e çıkararak ulaşımı insanımız için güzelleştirmeye gayret ettik. Birçok hükümetlerin yapamadığı, patates deposuna dönüştürülmesi bile düşünülen Bolu Tüneli'ni çok kısa sürede tamamlayarak milletimizin hizmetine sunmak da bize nasip oldu. Denizlerin altında kıtaları 2 kez birleştirdik; göz kamaştırıcı Avrasya Tüneli ile yine, gıptayla bakılan Marmaray Tüneli sayesinde Anadolu ile Avrupa'yı raylı sistemlerle denizin altında birleştirdik. Yine, 15 kilometre uzunluğundaki Ovit Tüneli'ni, Cudi Dağı Tünelleri'ni, Assos ve Troya Tünelleri'ni, Osmangazi Tüneli'ni, Cankurtaran Tüneli'ni, Değirmenağzı 1 ve 2 Tünelleri gibi onlarca önemli sanat yapılarını ülkemize kazandırdık.

Özellikle son yıllarda, yap-işlet-devret modeliyle İzmir-İstanbul Otoyolu, Kuzey Marmara Otoyolu, Menemen-Aliağa-Çandarlı Otoyolu, Ankara-Niğde Otoyolu, Malkara-Çanakkale Otoyolu gibi önemli yatırımlarla kara yolculuğunun konforunu ve standartlarını yükselttik. Kınalı-Tekirdağ-Çanakkale-Balıkesir Otoyolu'nun da kalan kesimini de tamamladığımızda Marmara Bölgemizi otoyollarla çevreleyerek sarmış olacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hiç kimsenin endişesi olmasın. 21 bütçe yapma başarısını bu milletimizle el ele vererek milletimizin gönlünde kalmayı başaran, ülkeyi bugünlere taşıyan AK PARTİ yine, milletimizin sağduyu ve ferasetiyle yoluna devam edecektir; medeniyetimizin önümüze koyduğu güzellikleri yarınlara taşıma adına mücadelesine devam edecektir. Hizmet ve eser siyasetinin sembolü olmak, ısmarlamayla, lafla geçiştirilecek bir durum olmayıp aşkla, şevkle, heves ve ideallerle elde edilecek bir sonuçtur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bravo! Bravo!

BAŞKAN – Buyurun.

CEMİL YAMAN (Devamla) - İşte bu başarı, AK PARTİ'yle ortaya konulan bu bakışın, yaklaşımın ve duruşun adıdır ve bu devam edecektir. Bugün sadece içeride ortaya konulan güzelliklerin dışında, dünya denge politikasında aranan ülke olmak da işte bu medeniyet anlayışının üzerimize yüklediği sorumluluğun hayata geçirilmesinin adıdır. Pandemi sürecindeki, Rusya-Ukrayna savaşındaki dünyanın takdir ettiği duruşumuz ve tahıl krizinin çözümündeki ülke rolümüz bunun en yakın örneğidir. İnaniyorum ki yarınların Türkiye'si, bugünlerin Türkiye'sinden daha güzel olacak. Bu güzellikler dünyanın güzelliğine de büyük katkı sağlayacak ve yeni yüzyıl Türkiye Yüzyılı olacak.

Bu duygu ve düşünceyle 2023 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyor, Genel Kurulu ve ekranları başında bizi izlemekte olan aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sivas Milletvekili Mehmet Habib Soluk'ta.

Buyurun Sayın Soluk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının 2023 yılı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere, Gazi Meclisimizde bütçe yapmış milletvekillerimizi, ülkemizin inşası için taş üstüne taş koymuş ve bu uğurda emek sarf etmiş herkesi şükranla anıyorum. AK PARTİ iktidarlarında Ulaştırma Bakanlığı yapan Sayın Binali Yıldırım başta olmak üzere, İsmet Yılmaz'a, Sayın Lütfi Elvan'a, Sayın Ahmet Arslan'a, Sayın Mehmet Cahit Turhan'a, Sayın Adil Karaismaioğlu'na teşekkür ediyorum.

Bu vesileyle son Başbakanımız Sayın Binali Yıldırım'a tekrar geçmiş olsun dileklerini sunuyor, en kısa zamanda aramızda olmasını temenni ediyorum.

Ülkemizin ve coğrafyamızın konumu itibarıyla, Türkiye, yaklaşık olarak 11 trilyon dolarlık ticaret hacmine, 1,6 milyar nüfusa sahip olan 67 ülkenin ortasında yer almakta. Ülkemizin ve coğrafyamızın konumu dikkate alınarak ekonomik kalkınmanın ve küresel rekabet gücünün artırılması için birçok alanda olduğu gibi ulaşım ve iletişim alanında da reformlar yapıyor ve bu doğrultuda yatırımlar gerçekleştiriyoruz. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Erdoğan'ın liderliğinde gerçekleştirdiğimiz reform ve yatırımlarımız sayesinde ulaşım, erişim ve altyapı yatırımlarıyla şahlanan kalkınmanın sarsılmaz temellerini attık. Böylece dün "hayal" bile denilemeyen birçok proje bugün gerçeğe dönüştü.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığımızın hizmetlerini saymakla bitirmek mümkün değildir. Yatırım ve eserleriyle destanlaşan Karayollarımıza kısaca değinmek istiyorum. Nehirleri, boğazları köprülerle, derin vadileri, viyadükleri, geçit vermeyen dağları tünellerle geçmekle kalmayıp denizin altından da kıtaları çelik raylarla, tünellerle birbirine birleştirmiştir. Otoyol uzunluğu, birbirine birleştirilmiş otoyol uzunluğumuz yüzde 112 artışla 3.633 kilometreye, bölünmüş yolumuz 6 ilden 77 ilin bağlantısını sağlamış, yüzde 374 artışla 28.906 kilometreye, BSK yüzde 248 artışla 29.860 kilometreye, köprü ve viyadük sayısı yüzde 62 artışla 9.660'a, köprü ve viyadük uzunluğu yüzde 138 artışla 739 kilometreye, tünel sayısı yüzde 467 artışla 471'e, tünel uzunluğu yüzde 1.230 artışla 665 kilometreye ulaşmış, böylece kara yollarına 112,4 milyon dolar yatırım yapılmış, yılda 22,5 milyon tasarruf sağlanmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Aziz milletimizin hizmetine sunulan ve hepimizin gururla izlediği bu mega projeler, bu yatırımlar ülkemizin kalkınmasını ve insanımızın yaşam konforunu doğrudan etkileyen hizmetlerdir. Ancak sahasından ve şantiyesinden geldiğim Bakanlığımızla ilgili konuşmaları dikkatle, ibretle, hayretle, üzümlerle dinledim; vurun ama insaf çizgisini aşmayın diyorum.

Evet, cumhuriyetimizin 1'inci yüz yılına denk gelen son yirmi yılda dünyada yapılan 10 mega projenin 6'sını biz yaptık; Avrupa'nın 6'ncı, dünyanın 8'inci yüksek hızlı tren işletmeciliği unvanını biz aldık; hava yolunu halkın yolu hâline biz getirdik; deniz

üstüne tamamı dolguyla yapılan dünyadaki 5 havalimanından 2'sini ülkemize biz kazandırdık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ULAŞ KARASU (Sivas) – Polat Deresi'nin yolu ne olacak Sayın Vekilim?

MEHMET HABİB SOLUK (Devamla) – Cumhuriyetimizin 1'inci yüz yılını eşsiz eserlerle taçlandırdık. Gelin, hep birlikte gurur duyalım; inanın, hiçbir kaybınız olmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye Yüzyılı'nda da plan ve projelerimizle hazırız. KIZILELMA başta olmak üzere, TOGG yerli otomobili, Karadeniz doğal gazının hizmete alınması gibi nice mega projeleri milletimizin hizmetine sunacağız. AK PARTİ olarak biz, Türkiye Yüzyılı'nda büyük ve güçlü Türkiye hedefine bağlı kalarak 2023'te de milletimizin vereceği yetkiyle yolumuza devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET HABİB SOLUK (Devamla) – Sivas ilimizle ilgili bilgileri de kısaca sizlerle paylaşmak istiyorum. Sayın Bakanımızın verdiği müjdeyle, nisan ayında hemşehrilerimiz Ankara-Sivas arasında hızlı trenle seyahate başlayacaklar. Ayrıca, Sivas-Samsun arası konvansiyonel hattın yolcu taşıması yakında hizmete girecektir. Sivas'ımız, lojistik merkezimiz dâhil, yapımları tamamlanan demir yolu hatlarıyla Karadeniz, Marmara, Ege limanlarına bağlanmış durumdadır. Demirağ Organize Sanayi Bölgesi, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın tensipleriyle cazibe merkezi bölgesine alınmıştır. Ayrıca, Sayın Mustafa Varank Bakanımızın iştirakiyle organize yeni temeller atılmış, 58 firmamıza tahsis belgesi verilmiş, lojistik merkezi devam ediyor. Bölünmüş yol uzunluğumuz 24 kilometreden 35 kat artarak 832 kilometreye ulaşmıştır, bütün illerimize bölünmüş yollarla bağlıyız. Tasfiye edilen hastane kavşağı... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET HABİB SOLUK (Devamla) – Sayın Başkan, bir teşekkür etsem...

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Sayın Müsteşarım, maksat hasıl olmuştur, ağzına sağlık.

BAŞKAN – Söz sırası Tekirdağ Milletvekili Çiğdem Koncagül'de.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ÇİĞDEM KONCAGÜL (Tekirdağ) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 2023 yılı bütçe görüşmelerimizde Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımıza bağlı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü bütçesi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurula, ekranları başında bizi izleyen aziz milletimize ve Tekirdağlı hemşehrilerime saygılarımı sunuyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sivil havacılık faaliyetleri günümüzde küresel ilişkiler ağının ve uluslararası ticaretin en önemli unsurlarından biri hâline gelmiştir. 2003 yılından itibaren bölgesel havacılık politikası ve sivil havacılıkta serbestleşmenin hayata geçirilmesiyle son yirmi yılda Türk sivil havacılığı adına başarı öyküsü yazılmıştır. Söz konusu gelişmeler ve başarıyla uygulanan politikalar neticesinde, vatandaşlarımız için hava yolu imtiyaz olmaktan çıkmış, halkın yolu olmuştur. Sivil havacılık gökyüzüne yükselen demir kanatların sivil tarihidir. Bu tarih "Mademki bir millet tayyaresiz yaşayamaz, öyleyse bu yaşama vasıtasını başkalarının lütfundan beklememeliyiz." diyen Nuri Demirağ ve Vecihi Hürkuş'u bugün kahramanlıklarıyla hatırlamaktadır. Tarih "yerli" kelimesinin gölgesinden korkan zihniyeti, üretimin önüne set çekenleri hiçbir zaman unutmadı, millete hizmet edenleri de unutmayacak inşallah.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ iktidarlarımızdan önce hava yolu demek; sayısı yetmeyen havalimanları, saatlerce beklenen seferler demekti. Bugün ülkemiz hava sahası hava yolu ağlarıyla örülmüştür. Hava ulaştırma anlaşılmaz bulunan ülke sayısı 81'den 173'e yükselmiş, 2003 yılında 26 olan aktif havalimanı sayısı bugün itibarıyla 57'ye ulaşmış, 2003 yılında 60 olan dış hat uçuş nokta sayısına 282 yeni nokta eklenmiştir. 130 ülkede 342 noktada uçuş ağıımız bulunmaktadır. İç ve dış hat yolcu sayısı 2003 yılında yaklaşık 34,5 milyon iken 2022 Kasım ayı itibarıyla 155 milyonu aşmıştır.

Türkiye'nin vizyon projelerinden biri olan İstanbul Havalimanı bugün dünyanın transfer noktası olarak anılıyor. Pandemi döneminde ve sonrasında havacılık sektöründe dünyadan kaos haberleri gelirken ülkemizde hizmet aksamadan devam etmiş, İstanbul Havalimanı 2022 yılının üçüncü çeyreğinde de Avrupa'nın en yoğun havalimanı olmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; emniyet, güvenlik, dijitalleşme, mobilizasyon altyapısıyla sivil havacılık başarılarımızı küresel havacılığın kalbine taşıdık. 2000'lerde TUSAŞ neredeyse kapanma noktasına gelmişti. Millî ve yerli üretimden aldığımız ilhamla TUSAŞ'ı aktif hâle getirdik. Artık kendi İHA'larımızı üretiyoruz; sayısı 63 bini aşan İHA'larımızla, GÖKBAY helikopter projemizle, Türk semalarımızda uçan HÜRKUŞ'la, GÖKTÜRK-1 ve GÖKTÜRK-2 gözlem uydularımızla gurur duyuyoruz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar)

İnşa eden, ihya eden, her dönemde bulunduğu coğrafyada dünyaya önderlik eden bir medeniyetin evlatlarıyız. Gençlerimizi kategorize etmek isteyen zihniyete inat ülkesine güvenen, üreten, TEKNOFEST kuşağının enerjisine ve hayallerine güveniyoruz.

Değerli milletvekilleri, biliyorsunuz, bulunduğumuz asrın adı Türkiye Yüzyılı. Türkiye yalnızca jeopolitik olarak değil bütün alanlarda dünyanın kesişim noktası. Ay yıldızlı bayrağımızı görünce "İşte, Türkiye geldi." diyerek ayağa kalkan milyonlar var. Türkiye Yüzyılı, milletimizin emeği, desteği, gece gündüz çalışmalarımız ve dualarımızla Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde beklenen yüzyıl olacaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Sözlerimi sonlandırırken, ulusal ve uluslararası mevzuata göre başarılı çalışmalarından ve sektörün gelişimine sağladığı katkılardan dolayı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü çalışanlarına, başarı hikâyesinin görünmeyen kahramanlarına, emeği geçen herkese şükranlarımı sunuyorum.

2023 yılı bütçemizin vatanımıza, milletimize hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum. 21'inci kez AK PARTİ'mize bütçe yapma yetkisini veren aziz milletimize şükranlarımı sunuyorum ve bugünün önemine binaen bir iki sözü de, evet, gündemin dışında belki ama bahsetmeden geçmek istemiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÇİĞDEM KONCAGÜL (Devamla) – Evet, bugün aslında tarihi bir güne tanıklık ve şahitlik ediyoruz. Anayasa değişikliği teklifimizi Türkiye Büyük Millet Meclisine sunduk. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Cumhuriyetin 100'üncü yılında başörtülü olsun ya da olmasın tüm kadınların kamusal alanda var olması için önem taşıyan bu Anayasa değişikliği teklifi, demokrasi ve yasal haklar açısından önemli bir basamak olacak. Türkiye'nin ayrımcılıkla, kutuplaşmayla kaybedecek zamanı yok. Türkiye'nin yarınları için bir olma vakti, birlik olma vakti. Gelin, hep beraber bu Anayasa değişikliği teklifini yüce Meclisten geçirelim. Gelin, başörtüsüne Anayasal güvence verelim. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a, Meclis Başkanımız Sayın Mustafa Şentop'a, teklifi imzalayan siz değerli milletvekillerimize şükranlarımı sunuyor, teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Genel Kurulu saygı ve sevgiyle selamlıyor, hayırlı olmasını diliyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim'in. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tarım ve Orman

Bakanlığımızın 2023 yılı bütçesi hakkında söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce Meclisimizi, ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımızı ve Aydınli hemşehrilerimi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Binlerce yıllık medeniyet birikimi ve ecdadımızın zaferleriyle nam saldıği Anadolu zengin ve bereketli topraklarıyla yeryüzündeki en değerli hazinemizdir. Bu bilinçle hareket ederek bereketli topraklarımızın ve emektar çiftçilerimizin kıymetini biliyor, tarım ve orman politikalarımızla yirmi yıldır ilkleri gerçekleştiriyoruz. Vatanimiz için, toprağımız için, evlatlarımız ve gelecek nesiller için buna ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum.

Tarım ve orman sektöründe geniş bir görev ve sorumluluk üstlenmiş olan Bakanlığımız, toprak ve su kaynaklarıyla orman alanlarımızı koruyarak üretimde verim ve kaliteyi artırmak, üreticinin emeğini ve alın terini korumak, vatandaşlarımızın gıda güvenliğini teminat altına almak için çalışmalarını sürdürmektedir. Ülkemiz ekonomisi ve sosyal yapısında en önemli sektörlerin başında gelen tarım ve ormancılık, etkin ve kararlı politikalarla ekonomimize önemli katkılar sağlayan bir sektör olmaya devam etmektedir. Bu çerçevede, ülke güvenliğinde de stratejik öneme sahip sektörün son dönemde yakaladığı ivmeyi kalıcı hâle getirip gelecek dönemde de sürdürmesi için çalışmalarımız aralıksız devam etmektedir. "Güçlü tarım, güçlü Türkiye" ilkesi ve rekabetçi, örgütlü, teknolojik ve sürdürülebilir üretim modelleriyle üretmekle kalmayıp ulaşılabilir, katma değeri yüksek, rekabet edebilir markalar oluşturmak için üreticimizle birlikte omuz omuza çalışmaya devam ediyoruz.

Tarım sektörü, hükümetlerimizce stratejik bir sektör olarak ele alınmış ve son on sekiz yılda gündelik, popülist yaklaşımlardan uzak, gerçekçi, planlı ve programlı politikalarla sağlam bir zemine oturtulmuştur. Bu yaklaşımımız sonucunda sektörümüzde birçok önemli yatırım yapılmış ve yeni destek uygulamaları hayata geçirilmiştir. Ayrıca sektörümüzün mevzuat altyapısı da güçlendirilerek birçok yapısal sorun çözülmüş, etkin ve uzun vadeli politikalar belirlenmiştir.

Büyük ve güçlü Türkiye olma yolunda ilerlerken –tarım ve orman sektörü olarak- dünya gıda ticaretinde daha fazla yer almanın yanında, mazlumların da yanında olma sorumluluğunun bilinci içerisinde bugüne kadarki tecrübelerimiz ışığında çalışmalarımıza devam ediyoruz. Tarım ve orman sektörümüz 19 yılın 15'inde büyüme göstermiştir. Tarımsal hasılamız 25 milyar dolardan yüzde 78 artışla 2021 yılında 44 milyar dolara yükselmiştir. Tarım ve gıda ürünleri ihracatımız ise 2021'de 6,5 katına çıkarak 25 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır. Fındık, kuru üzüm, kayısı, incir, ayva ve buğday unu ihracatında Türkiye olarak dünyada 1'inci sıradayız.

Değerli milletvekilleri, iktidara geldiğimiz günden bu yana tarımsal destekleme miktarını 22 kat artırarak 39 milyar liraya çıkardık. Bitkisel üretim miktarımız yüzde 20 artışla 98 milyon tondan 118 milyon tona ulaştı. Son yirmi yılda sertifikalı tohum üretimini de yüzde 813 artışla 1,3 milyon tona yükselttik. Ülkemizde kullanılan sertifikalı tohumluğun yüzde 96'sı yurt içinde üretilen yerli tohumla karşılanmaktadır. Parantezle söylüyorum, 1980 yılında Aydın'da 5 dönüm sera yaptık kardeşimle beraber, İsrail'den geliyordu domates tohumları, taneyle alıyorduk taneyle; dikkatinizi çekerim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Gene geliyor gene; gene İsrail'den geliyor.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Şu an nereden geliyor? Şu an nereden geliyor?

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Hayvancılık desteklerinin, tarımsal destek içindeki payını yüzde 4'ten yüzde 25'e çıkardık. Büyükbaş hayvan sayımız yüzde 81 artışla 18 milyon başa, küçükbaş hayvan sayımız yüzde 83 artışla 58,5 milyon başa ulaşarak Avrupa'da 1'inci sıraya yükseldik.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Az önce anlattık arkadaş, Avrupa'da 15'incisin ya! Dinleseydin bir ya!

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla)– Kanatlı hayvan varlığımız yüzde 59 artışla 398 milyona, arılı kovan sayımız 4 milyondan yüzde 107 artışla 8 milyona ulaştı, kırmızı et üretimimiz 2 milyon tona, süt üretimimiz 23 milyon tona...

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ömer Bey dinlesin.

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – ...tavuk eti üretimimiz 2 milyon tona.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Çocuklar süt içemiyor, kötü besleniyorlar.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Dersini iyi çalışmamış.

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Görmek istediğinizi görüyorsunuz.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Siz de görmek istemediğinizi görmüyorsunuz.

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Yumurta üretimimiz 19 milyara, bal üretimimiz ise 96 bin tona ulaştı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Avrupa Birliği ülkeleri arasında 1'inci sırada yer aldığımız su ürünleri yetiştiriciliği ilk defa hükümetlerimiz döneminde destekleme kapsamına alınmıştır. Su ürünlerinde 2021 yılında 1,4 milyar dolar ihracat gerçekleştirilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Kemiğin kilosu 24 lira; ne anlatıyorsun arkadaş ya!

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Sayın Başkanım, bitireyim.

Bir başka atılım ise tarım sigortası düzenlemesidir, bu düzenlemeyi 2006 yılında hayata geçirerek cumhuriyet tarihinde bir ilke imza attık. Tarım sigortasıyla sigorta poliçe bedelinin yüzde 67'sine kadarı devletimiz tarafından karşılanmaktadır. Kırsalın kalkındırılmasına yönelik desteklerimiz de artarak devam etmektedir. Bu kapsamda bugüne kadar 86.500 projeye toplam 27 milyar lira hibe verilerek 253 bin kişiye istihdam sağlanmıştır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Senin memleketten bile beni arayıp dert yanıyorlar ya!

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; daha anlatacak çok şey var. Bizler, yapacaklarımızdan fazla yaptıklarımızla konuşuruz; farkımız bu. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde yirmi yıldır ne yaptysak milletimizin menfaatleri doğrultusunda yaptık; bundan sonra da ülkemizin gücüne güç katmaya -az önce de ifade ettiğim gibi- bereketli topraklarımızı en verimli şekilde kullanmaya, çiftçimize, üreticimize destek olmaya devam edeceğiz.

Bu vesileyle, Tarım ve Orman Bakanlığımız başta olmak üzere tüm Bakanlık ve bağlı kuruluşlarımızın 2023 yılı bütçelerinin ülkemiz, Gazi Meclisimiz ve yüce Meclisimiz için hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Aydın'da pamuk nasıl, pamuk? Aydın'da pamuk nasıl?

BAŞKAN – Söz sırası Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Ali Cevheri'de.

Buyurun Sayın Cevheri. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tarım ve Orman Bakanlığımızın 2023 yılı bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ olarak tarım sektörünü önceliğimize alarak çiftçimize her alanda destek olduk ve olmaya devam ediyoruz. 2002 yılında 1,8 milyar TL olan tarımsal destek miktarını 22 kat artırarak 39,7 milyara çıkardık. Son yirmi yılda reel fiyatlarla toplam 500 milyar TL'lik destek ödemesi yaptık. Tarıma dayalı ihtisas OSB sayısını son üç yılda 27'den 57'ye çıkartarak bu OSB'lere güncel rakamlarla 925 milyon TL altyapı kredisi sağladık.

Hükümetlerimiz döneminde, tarım sektöründe bitkisel üretim alanında da önemli artışlar sağlanmıştır. 2002 yılında 98 milyon ton olan bitkisel üretim miktarı yüzde 28 artışla 2020 yılında 126 milyon ton olurken, 2022 yılında 127,6 milyon ton olarak

öngörülmektedir.

Türkiye'deki hayvan varlığında da önemli artışlar sağlanmıştır. 2002 yılında 9,9 milyon olan büyükbaş hayvan sayısı, yüzde 81 artışla 17,9 milyona; 31,9 milyon olan küçükbaş hayvan sayısı, yüzde 83 artışla 58,5 milyona ulaştı. Ülkemiz, büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığında Avrupa'da 1'inci sırada yer almaktadır.

Tarımsal hasılda da âdeta bir devrim yaşandı. 2002 yılında 36,9 milyar TL olan tarımsal hasıla, 11 kat artarak 402 milyar TL'ye çıkarıldı. 2022 yılının üçüncü çeyreğinde ise tarımsal hasıla 677 milyar TL olarak gerçekleşti. Hâlen ülkemiz, tarım ve gıda ürünleri ihracatında net ihracatçı konumundadır.

Değerli milletvekilleri, sürdürülebilir bir üretim için tarım arazilerini korumak amacıyla ülke genelinde 9,3 milyon hektarı bulan 440 tarımsal ova sit alanı olarak ilan edildi.

DSİ yatırımlarına gelince; sulama, toplulaştırma, içme suyu, atık su, taşkın kontrolü ve enerji üretim alanlarında yirmi yılda toplam 450 milyar TL'lik yatırım yapıldı. 1964-2003 döneminde 450 bin hektarlık alanda toplulaştırma yapılmışken 2003-2022 döneminde 6,32 milyon hektarlık toplulaştırma yapılarak toplam toplulaştırılan alan 6,77 milyon hektara çıkarıldı. DSİ olarak 2023 yılında bütçeden 42 milyar 80 milyon TL'lik yatırım yapılacaktır; ayrıca, sulama yapılarını geliştirmek için ilave olarak 50 milyar TL'lik ek kaynak kullanılacaktır. Bununla, sulamaya açılan alanların 7,6 milyon hektara, toplulaştırma yapılan alanların ise 8,7 milyon hektara çıkarılması amaçlanmaktadır. Ayrıca, çiftçilerimizin ürünlerini sorunsuz bir şekilde ekebilmeleri için tarımsal destek ödemeleri öne çekilerek sistem değiştirildi. 2022 yılı üretim dönemine ait mazot ve gübre destekleri 2023'ün Mart ayı yerine 2022'nin Kasım ayından itibaren ödenmeye başlandı. Yine, mazot, gübre, sertifikalı tohum ve AR-GE destekleri çiftçilerimizin maliyetlerini azaltmak için çok ciddi oranlarda arttırıldı.

Değerli milletvekilleri, Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesi üzerinde konuşurken GAP'la birlikte Türkiye tarımında önemli paya sahip olan Şanlıurfa'ya da değinmek istiyorum. Şanlıurfa, 9 milyon 345 bin 490 dekar sulanabilir tarım arazisiyle ülkemizin sulanabilir tarım toprağının yüzde 11'ine, 35 milyar 185 milyon metreküp su kaynağıyla ülkemizin su kaynaklarının yüzde 18'ine, 3.124 megavat kurulu hidrolik enerji gücüyle ülkemizin enerji potansiyelinin yüzde 17'sine sahiptir. Şanlıurfa, yüzyılın en büyük kalkınma projesi olan GAP'ın en önemli ayağını oluşturmaktadır. 18 milyon 220 bin dekar alana sahip 9 ili kapsayan GAP'ın alan olarak yüzde 51'i Şanlıurfa'da olup 10 milyon 444 bin 362 dekar tarım alanı ve 5,1 milyon dekarı sulanan bu arazilerde yetiştirilen bazı ürünlerde Şanlıurfa Türkiye'de önemli bir paya sahiptir. 2021 yılında ülkemizin pamuk üretiminin yüzde 40'ı, buğday üretiminin yüzde 6,7'si, mercimek üretiminin yüzde 46,2'si arpa üretiminin yüzde 2,2'si...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Devamla) – ...mısır üretiminin yüzde 12,1'i, fıstık üretiminin yüzde 32,3'ü Şanlıurfa'da yapılmaktadır. Bu sayede, Şanlıurfa'da çiftçilerimize 2022 yılında 2,16 milyar TL destek ödemesi verilerek âdeta bir rekor kırılmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sözlerime son verirken, 2023 yılı merkezî bütçemizin ülkemize, milletimize ve Değerli Bakanlarıma hayırlı olmasını diler, onları ve ekiplerini tebrik eder, yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Karasu...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

7.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ULAŞ KARASU (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Karaman, kürsüye çıkıp hakaret edeceğine çıkarsın, T26 Tüneli'nde dönen dolapları anlatırsın. 5 bin sermayeli bir şirketin, 610 milyon dolarlık bir işte, iş deneyimi olmadığı hâlde nasıl resmî alt yüklenici olduğunu anlatırsın. Buna onay veren Genel Müdür kim? Sizsiniz. T26 Tüneli'nde 244 milyon dolar ek ödenek verildiği hâlde niçin tamamlanamadı? Bu tünelin 1.020 metresi hatalı yapılıyor, Genel Müdür kim? Sizsiniz. Sonra bu hatalı imalatı düzeltmek için bir ihale daha 219 milyon dolara yapılıyor, ihaleyi alan kim? Hatalı imalatı yapan Cengiz, İçtaş ve Belen İnşaat. Belen İnşaat alt yüklenicilikten ana firmaya terfi ediyor. 219 milyon doların yüzde 15'i komisyon oluyor, 5 milyon dolar da size düşüyor. Taahhütname burada, kriminal rapor burada, hodri meydan! Kurulsun araştırma komisyonu, kim alçak çıksın ortaya. (CHP sıralarından alkışlar)

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Eklî Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

A) ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI (Devam)

1) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU (Devam)

1) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Karayolları Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Karayolları Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Tarım ve Orman Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Tarım ve Orman Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Orman Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Orman Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ (Devam)

- 1) Türkiye Su Enstitüsü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Su Enstitüsü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Millî Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Millî Savunma Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Söz sırası Antalya Milletvekili İbrahim Aydın'ın.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Orman Genel Müdürlüğü bütçesi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Şahsımın da otuz yıl hizmet ettiği ve mensubu olmaktan şeref duyduğum Orman Genel Müdürlüğü, ülkemizin orman kaynaklarının sürdürülebilir üretimini sağlayarak kaynaklarının milletimizin menfaatine sunulmasından sorumlu yüz seksen üç yıllık köklü bir kurumumuzdur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, dünyada orman varlığını artıran nadir ülkelerden biriyiz. Orman varlığımızın yağmalanıp yok edildiğini söyleyen çevrelerin yanlış bildiği doğruları sizlerle paylaşmak istiyorum. FAO raporuna göre, dünya orman varlığını artıran ülkeler sıralamasında 2015 yılında 46'ncı sıradayken bugün ülkemiz 27'nci sıraya yükseldi. Son yirmi yılda 6 milyon hektar alanda 5 milyar 600 milyon fidan toprakla buluşturuldu. En çok ağaçlandırma yapan ülkeler sıralamasında Avrupa'da 1'inci, dünyada 6'ncı sıradayız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hedefimiz, 2023 yılı sonunda dünya nüfusu kadar fidan dikerek orman varlığımızı ülke topraklarımızın yüzde 30'u olan 23 milyon 400 bin hektara çıkarmaktır. Erozyonla da mücadelede dünya lideriyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ağaca, doğaya ve çevreye değer veren Hükümetimiz ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından 11 Kasım 2020'de Millî Ağaçlandırma Günü olarak ilan edilmiş ve ilk defa kutlanan bu günde, Cumhurbaşkanımızın katılımlarıyla gerçekleştirilen "Geleceğe Nefes" kampanyasına yurt genelinde vatandaşlarımızın yoğun ilgisi olmuştur. 2021 yılında da Millî Ağaçlandırma Günü "Geleceğe Nefes, Dünyaya Nefes" sloganıyla, geçmiş yılda olduğu gibi, Sayın Cumhurbaşkanımızın katılımlarıyla 69 ülkeden 1 başbakan, 17 bakan ve 50 büyükelçiyle kutlanmıştır. Bu yıl 11 Kasım'da "Türkiye Yüzyılına Nefes" sloganıyla Türk Devletleri Teşkilatı üyeleriyle aynı anda fidan dikimleri gerçekleştirilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ormanları kırsal kalkınmanın lokomotifini yaptık. Kırsalda yaşayan nüfusun geçim kaynaklarını çeşitlendirerek millî ekonomimize fayda sağlanması gayesiyle ceviz, badem, hamur, dut ve benzeri gelir getirici türler ile yabancı zeytin rehabilitasyonu olmak üzere birbirinden farklı türlerde eylem planları uygulanmaya geçirilmiştir. Orman köylülerimizin doğduğu yerde doymasını, müreffeh bir şekilde yaşamasını ve kalkınmasını sağlamak ve de göçleri önlemek için "5 Bin Köye 5 Bin Orman Eylem Planı" kapsamında şimdiye kadar 8.412 köyde gelir getirici tür ağaçlandırması yapılmıştır.

Arcılığa verdiğimiz desteklerle dünyada 6'ncı sıradan 2'nci sıraya yükseldik.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; "Keçim var, suçum var." anlayışından vazgeçerek ormanlarımızın otlatma planları yapılarak hayvancılığımıza büyük destek verilmektedir. Orman köylülerimize 2002 yılında 16 milyon TL olan destek miktarını 2022 yılında 400 milyon TL desteğe çıkararak 12 bin orman köylümüze ulaşmayı hedefliyoruz. 2020 yılında ORKÖY kredilerine uygulanan faiz de kaldırıldı.

Ülkemiz tıbbi ve aromatik bitki açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Ülkemizde 4.537'si endemik olmak üzere 12.145 doğal bitki türü tespiti yapılmıştır. Bu zenginliğimizin yüzde 80'i ise ormanlarımızdadır. Hedefimiz tıbbi ve aromatik bitkiler potansiyelimiz çerçevesinde yapılacak çalışmalarla dünya pazarından pay alan ilk 10 ülke arasına girmektir. Bu yıl orman köylümüze 1 milyar TL, ülkemize ise 8 milyar TL katkı hedeflenmektedir. Orman Genel Müdürlüğünün odun dışı ürünlerinin üretimi 2002 yılında 31 ton iken 2022 yılında 1 milyon 50 bin tona yükseldi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ormanlarımıza yapılan bakım, gençleştirme gibi faaliyetler sonucu yapılan üretimle ülkemizin orman ürünleri ihtiyacını yerli kaynaklardan karşılamayı hedefliyoruz. Bu kapsamda, sektörde dışa bağımlılığı azaltmak için 2002 yılında 14 milyon metre küp olan endüstriyel odun üretimini 2022 yılında 29 milyon metre küpe çıkarıyoruz. Hedef, 2023 yılında yerli kaynaklarımızla ülke tüketimimizin yüzde 100'ünü karşılamaktır. Devlet ormancılığından millet ormancılığına geçiş için insanlarımızı tabiatla iç içe daha sağlıklı yaşam alanlarını kazandırmak gayesiyle bugüne kadar 1.775 şehir ormanı, mesire yeri kurularak vatandaşımızın hizmetine sunulmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; orman yangınlarıyla mücadele çalışmaları kapsamında Orman Yangın Yönetim Sistemi'yle, insan gücü, kara ve hava araçlarıyla, tek merkezden yöneterek Türkiye'yi orman yangınlarıyla mücadelede çevre ülkelere de her an yardım edebilecek güçlü bir yapıya kavuşturduk. Bu yapı sayesinde orman yangınlarıyla mücadelede ülkemiz lider ülke oldu. Ayrıca, kurduğumuz Erken Uyarı Sistemi'yle kırk dakikada on... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Gazi Meclisimizi yöneten Başkanımız da bir orman mühendisi olarak onunla her zaman gurur duyuyoruz ve bildiğiniz gibi son günlerde doğru bilinen yanlışlar var; "Yanan alanlara işte, otel yapılıyor, imara açılıyor." diye; bir genel başkan gidiyor "Burası da akıllı bir yangın olmuş, buraya otel yapılacak." dedi ama oysa ben tekrar buradan göstereceğim. Benim sekizinci bütçem, her bütçe konuşmamda da bunu söylüyorum. Yanan alanlar yıl içerisinde ağaçlandırılır, herhangi bir otel yapımı falan yok. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Tek tek göstereyim şimdi burada.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – İyi göster, iyi göster. Hepsini görsün, görsün; hepsini göster!

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Antalya Taşağıl -Antalyalı hemşehrilerim bilir- ağaçlandırmış, bakın, var mı bir otel? Yok. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Göster, diğerlerini de göster; hepsini gösterdik Sayın Bakanım, hepsini.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Aman görmesinler, otel yaparlar; aman görmesinler bak!

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Aynı şekilde Antalya Adrasan, 2014'te yandı, şimdi ne oldu? Ağaçlandırıldı. Var mı bir otel? Yok.

CAVİT ARI (Antalya) – Ya, neresine otel yapacağız Adrasan'ın? Adrasan'a otel mi olur İbrahim Bey?

AYDIN ÖZER (Antalya) – İbrahim ağabey, otel kayar orada, heyelan olur.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Arkadaşlar, yine aynı şekilde göstereyim size Çanakkale İntepe, var mı? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Otel olanların fotoğraflarını da biz gösterelim. Otel olanları yarın mailden atacağım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Arkadaşlar, işte ağaçlandırılan alan, burası da ağaçlandırıldı...

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Otel olanları yarın mail adresine göndereceğim.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) –herhangi bir otel falan yok.

Sayın Başkanım...

CAVİT ARI (Antalya) – Bırakın, göstersiz Başkan.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Vekilim, sakın görmesinler bak, otel yaparlar oralara.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Muğla Datça, yine ağaçlandırdı. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Arkadaşlar da otel yapılmasını doğru buluyorlar.

CAVİT ARI (Antalya) – İbrahim Bey, senin haberin olmayan yerler olabilir bak.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Muğla Marmaris yangını... (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

2023 yılı bütçemiz hayırlı olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Anlayana sıvrisine saz, anlamayanlara burada veriler bile az.

BAŞKAN – Söz sırası Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Akay'da.

Ahmet Bey, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET AKAY (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; Tarım ve Orman Bakanlığımıza bağlı DSİ Genel Müdürlüğünün bütçesi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Sizleri, aziz milletimizi ve Şanlıurfalı hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Devlet Su İşleri su yönetimi, tarım alanlarının ıslahı başta olmak üzere taşkın önleme ve enerji kaynağı inşaa çalışmalarıyla ülkemize hizmet veren önemli bir kamu kuruluşudur. DSİ halkımızca daha çok baraj yapan bir kurum olarak bilinmektedir. Gerçekten de Devlet Su İşleri özellikle 2002 yılından bu yana dünyanın sayılı barajları arasında yer alan barajları inşa etmiştir. Deriner, Yusufeli, Ilısu Profesör Doktor Veyisel Eroğlu Barajları devasa barajlardan sadece birkaçıdır.

Değerli milletvekilleri, 2020 yılının başında dünyayı saran ve insanlığı eve hapseden Covid-19 salgını ve yine tüm dünyayı olumsuz yönde etkileyen Ukrayna savaşı, bizlere kıt kaynaklarla sınırsız ihtiyaçlar arasındaki dengenin var olduğunun gerçeğini bir kez daha acı bir şekilde hatırlatmıştır. Bu iki gelişme dünya genelinde gıda ve enerji başta olmak üzere tüm alanlarda ciddi üretim aksaklıkları meydana getirmiştir. Özellikle Avrupa'da boşalan market raflarını çok gördük. Dünyanın en önemli buğday üreticileri Rusya ve Ukrayna arasındaki savaş tüm dünyada gıda krizine neden oldu. Bu krizin aşılmasında Türkiye'nin garantörlüğünde tahıl koridoru oluşturuldu. Bu koridor, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın hem Rusya hem de Ukrayna'yla aynı anda konuşabilen tek lider olması sayesinde açılabilmiştir. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri başta olmak üzere birçok devlet ve hükümet başkanı Sayın Cumhurbaşkanımıza teşekkürlerini iletmislerdir. Zira, bu koridor, açlıkla mücadele eden Afrika ülkeleri ve çeşitli çatışma alanlarında yaşayan insanlar için can suyu niteliğindedir. Bu koridordan dünya pazarına bugüne kadar 13 milyon tondan fazla tahıl intikal etti. Bu durum Türkiye'nin dünyadaki saygınlığını ve gücünü bir kez daha gösterdi. Aynı şekilde, enerji arzında yaşanan sıkıntılar dolayısıyla da yine Avrupa ülkelerinde doğal gaz sıkıntısı had safhada devam ediyor; çok şükür, Türkiye'de hem gıda hem enerji tedarikinde hiçbir sıkıntı yaşanmadı. Alınan tedbirler sayesinde, dünyadaki krizin olumsuz etkileri en aza indirildi. İşte, bu tedbirleri yirmi yıldır etap etap hayata geçiren, AK PARTİ ve Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'dır.

Değerli milletvekilleri, GAP'ın merkezi ve sulanabilir arazi bakımından Türkiye'nin 3'üncü büyük alanına sahip Şanlıurfa'mızda DSİ yatırımları tarımsal hasıla artışı ve ilave istihdam sağlamaktadır. Şanlıurfa, 9 milyon 345 bin dekar sulanabilir tarım arazisine ve ülkemizin sulanabilen tarım arazisinin yüzde 11'ine sahiptir. Harran ana kanalı, Suruç pompaj sulaması, Bozova pompaj sulaması, Mardin Ceylanpınar ana kanalı, Viranşehir pompaj sulaması ve diğer yatırımlarla ilimiz ve ülkemiz ekonomisine önemli katkılar sağlamıştır.

Bizim de takip ettiğimiz Akçakale ve Harran ilçelerimizin dağ eteği 23 köyünü kapsayan ve 107 bin dekar araziye sulamaya açan MC1 cazibe sulama projesinde inşaat çalışmaları son sürat devam etmektedir. Bu projenin toplam maliyeti 1,5 milyar liradır. Ayrıca Akçakale'nin batı kısmında bulunan Haktanır sulama sahasında 32.500 dekar araziye cazibe sulamasına kavuşturmak için girişimlerimiz ve çalışmalarımız başlatılmıştır. Bu alanda derin kuyular söz konusu ve yüksek elektrik sarfiyatı yapılmakta, bu da çiftçilerimize ek maliyet getirmektedir. Geçtiğimiz hafta Sayın Cumhurbaşkanımızın ilimizi ziyaretinde açılışı yapılan Viranşehir pompaj sulaması da faaliyete geçmiştir. Tüm bunlar çiftçilerimizi yüksek elektrik maliyetinden kurtaracak ve kalıcı çözüm sağlayacaktır. Ayrıca, yağış düzensizliği nedeniyle tarımsal üretimde yaşanması muhtemel aksaklıkların da önüne geçmiş olacaktır.

Değerli milletvekilleri, su olmadan hayat olmaz. Dünyanın yüzde 71'i suyla kaplı olmasına rağmen kullanılabilir su miktarı sadece yüzde 1'dir. Orta kuşakta bulunan Türkiye'miz su stresi yaşayan ülkeler arasındadır. 2050 yılında artan nüfus ve kuraklık nedeniyle su fakiri ülkeler arasında olacağımız öngörülmektedir. Bu nedenle, su vatandır anlayışıyla hareket ediyor ve geleceğe yönelik adımları hızlı bir şekilde atıyoruz ve atmaya da devam ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AHMET AKAY (Devamla) – DSİ'nin, sahip olduğu altmış sekiz yıllık tecrübeyle, nitelikli insan kaynağıyla, geniş araç filosuyla Türkiye Yüzyılı'nın inşasında ülkemizin öncü kuruluşlarından biri olacağına inanıyorum.

Gazi Meclisimizden, gayretleri dolayısıyla DSİ çalışanlarımızın tümüne şükranlarımızı sunuyorum. 2023 yılı bütçemizin bütün bakanlıklarımıza hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Burdur Milletvekili Yasin Uğur'da.

Buyurun Sayın Uğur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YASİN UĞUR (Burdur) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüzün 2023 yılı bütçesi üzerine grubum adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüz, ülkemiz su kaynaklarını bilim ve teknolojiye uygun olarak insanlarımızın kullanımına sunmak, su ve ilgili toprak kaynaklarımızın sürdürülebilirlik esasları dâhilinde geliştirilmesini sağlamak misyonuyla su kaynaklarının korunması, geliştirilmesi ve yönetilmesinden sorumlu lider kuruluş olarak çalışmalarına hızla devam etmektedir. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüz, ülkemizin su kaynaklarının gelecek nesillere aktarılması maksadıyla projeler üreten Türkiye'nin en büyük yatırımcı kuruluşlarından biridir. Son yirmi yılda, 450 milyar Türk lirası yatırım yapan DSİ Genel Müdürlüğümüzce, yaşanan pandemi sürecinde önemini bir kez daha anladığımız gıda güvenliği hususunda tarıma ve sulamaya verdiğimiz önemle de tarımsal gelirlerimizi artırarak cari açığı sıfırlama hedefine bir adım daha yaklaşmış olacağız. Bu minvalde, 105 bin hektarı 2022 yılında olmak üzere, yine bu yıl sonu itibarıyla toplamda yaklaşık 7 milyon hektarda sulu tarım yapılarak yıllık yaklaşık 350 milyar lira zirai gelir artışı ve 6,3 milyon kişiye tarımsal istihdam sağlanmış olacaktır.

Değerli milletvekilleri, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüzün Burdur iliyle alakalı yatırımlarına gelecek olursak; hükümetlerimiz döneminde 2003-2022 yılları arasında Burdur'umuza toplam 3,1 milyar lira yatırım yapılmış olup 181 adet tesisimizi hizmete kazandırdık. Yapılan bu tesislerin 1 adedi içme suyu, 17 adedi baraj, 1 adedi gölet, 1 adedi yer altı depolaması, 31 adedi sulama tesisi, 4 adedi arazi toplulaştırma, 125 adedi de taşkın koruma tesisi ve 1 adedi de HES olarak –yatırım- yapılmıştır. Bu tesislerle Burdur'umuzda yıllık 9,5 milyon metreküp içme ve kullanma suyu temin edilerek yaklaşık 75 bin kişiye içme ve kullanma suyu sağlanmıştır. Baraj depolama kapasitesi 126 milyon metreküp hacmine ulaşmıştır. Toplam 277 bin dekar arazi sulamaya açılmış ve yıllık 408 milyon 600 bin Türk lirası zirai gelir sağlanmıştır. 96 yerleşim yeri ve 56 bin dekar arazi ise taşkınlardan korunmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; enerjide dışa bağımlılığımızı azaltmak için yerli, millî ve yenilenebilir enerji kaynağı olan hidroelektrik potansiyellerimizi harekete geçirdik. 2003 yılında 26 milyar kilovatsaat olan hidroelektrik enerji üretim kapasitemizi 2022 yılı sonu itibarıyla 110 milyar kilovatsaate yükseltmiş ve böylelikle kaynaklar içinde HES'ler 1'inci sıraya yükselmiştir. Ülkemizde yanan her 3 ampulden 1'ini HES'ler aydınlatmaktadır. Yenilenebilir enerji kaynaklarıyla enerjide dışa bağımlılığı azaltarak cari açığımızı minimize etmekte kararlıyız.

Yine, biliyorsunuz, HES projesi kapsamında 275 metre yüksekliğiyle ülkemizin en yüksek barajı, dünyanın 5'inci en yüksek barajı olan Yusufeli Barajı'nın Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından açılışı yapılmıştı. Barajın depolama tesisi 2 milyar 13 milyon metreküp olup 558 megavat kurulu güçle yıllık ortalama 1 milyar 888 milyon kilovatsaat enerji üreterek ekonomiye yıllık 5 milyar Türk lirası katkı sağlayacaktır.

Tüm dünyada olduğu gibi içinde bulunduğumuz coğrafya da küresel iklim değişiklikleri ve kuraklıktan etkilenmekte olup bunun sonucunda düzensiz yağışlar nedeniyle taşkın ve sellerle karşılaşmaktayız. Bu kapsamda, doğal afetlere karşı önlem almak için 133 adedi 2022 yılı sonunda olmak üzere bu yıl sonuna kadar toplamda 10.400 adet taşkın kontrol tesisi tamamlanmış olacaktır. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüzce yapılan bu taşkın koruma tesisleriyle, özellikle şehir içlerinden geçen dereleri estetik bir şekilde onararak şehrin âdeta gerdanlığı hâline getirdik.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin, sulamaya açılan arazilerine yapılan yatırımlarla 164 bin hektarı 2023 yılında olmak üzere önümüzdeki üç yıl boyunca sulamaya açılan alanı 7,6 milyon hektara, yıllık zirai geliri yaklaşık 380 milyar Türk lirasına, tarımsal istihdamı da 6,8 milyon kişiye ulaştıracaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

YASİN UĞUR (Devamla) – Son yıllarda ülkemizde artan nüfus, sanayileşme ve küresel ısınmaya bağlı iklim değişikliği, su kaynaklarını olumsuz olarak etkilemektedir. Su kaynakları bakımından çok da zengin olmayan ülkemizde su kaynaklarına talep artmaktadır. Bu soruna çözüm bulmak adına, Cumhurbaşkanımız önderliğinde, ilgili Bakanlığımız ve kurumlarımızla birlikte köklü çözümler üretmek için çalışmalarımıza devam etmekteyiz. Bu kapsamda, iklim değişikliği, kuraklıkla mücadele ve suyun verimli kullanılması için şahsımın da imza sahibi olduğu ve Komisyon üyesi olduğum araştırma komisyonunda çalışmalar tamamlanmış olup ilgili rapor Meclis Başkanlığımıza ve kamuoyuna sunulmuştur.

Konuşmama son verirken ülkemizde su kaynaklarının verimli kullanılması konusunda çok önemli rolü olan Devlet Su İşlerimizin bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'da.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Su Enstitüsü bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, bugünün bizim için öneminden bahsetmek istiyorum çünkü bugün, başörtüsü ve ailenin korunmasına yönelik Anayasa değişikliği teklifimiz Gazi Meclisimize sunuldu. Biz de bugün bu konuyla ilgili Grup Başkan Vekilimiz Sayın Özlem Zengin ve Cumhuriyet Halk Partisi'nin kadın vekilleriyle birlikte basın açıklamasında bulunduk. Biz, başı açık, başı kapalı bütün kadınların özgürlüğü için bu teklifi veriyoruz ve inanıyoruz ki bu Anayasa değişikliği Meclisten geçecek ve biliyoruz ki milletimizin arzusu da budur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Vereceğiniz destek, aslında otuz yıldır bu ülkede kız çocuklarımızın, kadınlarımızın yaşamış olduğu zulme karşı göstereceğiniz duruşun da samimiyet göstergesi olacaktır.

Bugün burada Tarım ve Orman Bakanlığımızın Ankara'mızda yaptığı -kendisi burada, bütçesi görüşülüyor- önemli hizmetlerden bahsetmek istiyorum çünkü sağ olsun, bizi Ankara'da yalnız bırakmadı Bakanlığımız, Sayın Bakanımız.

Ankara aynı zamanda bir tarım şehri, biliyorsunuz. Bu bilinçle, Kıymetli Bakanımız Nallıhan'dan Gündül'e, Akyurt, Şereflikoçhisar ve Evren'e kadar birçok ilçemizi ziyaret etti, biz de kendisine eşlik ettik ve orada çiftçilerimizle bizzat ilgilendi, sıkıntılarını dinledi. Maaalesef, Ankara Büyükşehir Belediyesinin, kuraklık ve sel felaketini de sıkıntılı bir şekilde yaşayan çiftçimize vermeyi vadettiği tohum desteğini geri çekmesi sonucunda çok büyük mağduriyetler yaşandı. Bakanlığımız sağ olsun, cömert bir şekilde sahada çiftçilerimizin yanında oldu, özellikle kuraklık ve sel felaketi yaşayan çiftçilerimize kaliteli -bunun altını çizmek istiyorum- tohum desteğinde bulundu. Ben kendisine teşekkürlerimi sunmak istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımızın, metro inşaatlarını hafriyatla dolduran zihniyete inatla Ankara'mızda yapımına başladığı AKM-Gar-Kızılay metrosunda artık son aşamaya gelindi. Ben bunun için de teşekkürlerimi sunmak istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ayrıca, Ankara'da yeni ulaşım projelerine de imza atıyoruz. Ankara-Akyurt Fuar ve Sanayi Bölgesi KöprülÜ Kavşağı; Beypazarı-Nallıhan bölünmüş yolu, ki uzun yıllardır yapılamamıştı, şu an yapımına devam ediliyor, inşallah, en kısa sürede tamamlanacak; yine teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

Millî Savunma Bakanlığımızın bütçesini de görüşüyoruz; ben hayırlı olmasını diliyorum. Bu vesileyle, kahramanca

mücadele veren ordumuza Allah güç, kuvvet versin; şehitlerimizi rahmetle, gazilerimizi saygı ve hürmetle yâd ediyorum. Kahraman ordumuz artık daha güçlü çünkü yerli ve millî sanayimizin ürettiği teçhizatlarla sahip. Biz de bu güveni, bu öz güveni çocuklarımıza aşılamak için, Ankara'mıza büyük değer katan TAI, ASELSAN, TUSAŞ gibi kurumlarımızı Ankara'mızdaki okullarımızdaki çocuklarımızla, gençlerimizle ziyaret ediyoruz. Nallıhan Fen Lisesi öğrencilerimizi, Ayaş Meslek Yüksekokulu öğrencilerimizi götürdük buralara, birlikte ziyaret ettik; çok etkilendiler, çok güzel bir etki oluşturdu onlarda öz güven açısından. İnşallah, önümüzdeki hafta da Elmadağ Fen Lisesi öğrencilerimize bu tesisleri gezdireceğiz beraber ve bu anlamda da çocuklarımızın ülkesine güvenle bakmasına katkı sunacağız.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın da belirttiği gibi, Türkiye su stresi altında bir ülke. Su kaynaklarımızı korumak zorundayız ve en azami derecede onlardan faydalanmak zorundayız. Biz bu bilinçle çok önemli projelere imza attık iktidarlarımız döneminde ve imza atmaya da devam ediyoruz.

2009 yılında İstanbul'da, ev sahipliğimizde 5'inci Dünya Su Forumu gerçekleştirildi. Bu forumda Türkiye ev sahipliği yaptı ve dünya su çevrelerinde etkin bir aktör hâline geldi. Buradan çıkan vizyonla, buradan çıkan çalışmalar neticesinde SUEN yani Türkiye Su Enstitüsü 2011 yılında kuruldu. SUEN, küresel su meselelerinin çözümüne katkı sağlamak, ülkemizin sürdürülebilir su politikalarının ve stratejilerinin oluşturulmasına yeni fikirler, modellemelerle katkıda bulunmak, su konusunda küresel iş birliğini desteklemek gibi birçok gaye çerçevesinde çalışmalar yürütüyor. Geçmişte ülkemiz su alanındaki toplantılarda sadece gözlemci statüsünde kalıyordu ve bu konularda dışarıdan kendisine dayatılan politikalara maruz kalıyordu. Çok şükür, Türkiye Su Enstitüsü'nün kurulmasıyla artık bizler de bu anlamda strateji ve politikalar üretiyoruz ve uluslararası arenada bir aktör hâline geldik.

SUEN, ülkemizin yurt dışında temsiliinde de çok önemli temsiller gerçekleştiriyor, uzman kadrolarla organize edilen birçok etkinlikte yer alıyor. Birleşmiş Milletler, İslam İşbirliği Teşkilatı, D-8, Dünya Su Konseyi, UNESCO, AGİT, OECD gibi birçok uluslararası kuruluşla su yönetimi ve teknolojileri konusunda ortak çalışmalar yürütüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ASUMAN ERDOĞAN (Devamla) – Örnek verecek olursak, İslam İşbirliği Teşkilatı bünyesinde İslam coğrafyasındaki su meselelerinin çözümü için kurulan Su Konseyi faaliyetleri SUEN tarafından koordine ediliyor. Ayrıca, suyun barış aracı olması gayesiyle kurulan ve bu bağlamda çok önemli bir yapı olan, Orta Doğu'da Mavi Barış Girişiminin koordinasyon ofisi vazifesi SUEN tarafından yürütülüyor.

Ben konuşmama son verirken, Tarım ve Orman Bakanlığımız bünyesindeki SUEN'in az sayıda personel ve yaklaşık 12 milyon TL gibi mütevazı bir bütçeyle yürüttüğü bu başarılı faaliyetlerinin devamını diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'de.

Buyurun Sayın Çelebi. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

“Şu kopan fırtına Türk ordusudur.” diyor ya Şair Yahya Kemal. 2015'ten bugüne neler başarıldı? 2015'te Hakkâri Yüksekova 3.200 rakımlı İkiyaka Dağları, kar kalınlığı yer yer 7 metre, kışın sıcaklık eksi 39 derece; göğüs göğüse muharebeyle temizlendi. Sonra sıra Sur, Cizre, Nusaybin hendek operasyonlarına geldi. 15 Temmuz 2016 darbesinden bir ay sonra dünyayı şaşkına çeviren bir harekât yapıldı, adı Fırat Kalkanı; yedi ayda DEAŞ bitirildi, 5 bin terörist imha edildi. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) DEAŞ'la göğüs göğüse çarpışan tek ordu Türk ordusu. 2018 Zeytin Dalı Harekâtı'yla iki ayda Afrin PKK/PYD'den temizlendi, 7 bin terörist imha edildi. 2019 Ekim Barış Pınarı; Resulayn, Tel Abyad bölgesinde bir haftada 3.500 terörist imha edildi.

İSMAİL OK (Balıkesir) – Maşallah!

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) – 2019 yılında başlayan Pençe serisi operasyonlarla PKK Irak'ın kuzeyinde barınamaz hâle getirildi, 1.800 terörist imha edildi. Yani 2015'ten bugüne kadar toplam 36 bin terörist imha edildi. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Türk askeri olmak zordur ama Türk'ün karşısında olmak daha da zordur; bu, onu gösteriyor. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Ben Sayın Bakanımıza bu mücadele için özellikle teşekkür ediyorum, Türk ordusunu kutluyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü dünya tarihinde ender rastlanan operasyonlardır bunlar, aynı anda bu işi yürütmek beceri ister.

Bu nedenle dünyanın savaşa en hazır ordusu Türk ordusu. Bu ülkeye diz çöktüremezsiniz, başaramazsınız çünkü bakın, zorlu coğrafyada bile, suyu bulamasa bile acil müdahale için yanında taşıdığı serumun suyunu içerek görevine devam eden Mehmetçikler var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Görev bilinciyle idrarını -benim de arkadaşlarım onlar- helikopteri uçururken özel torbasına yapan pilotlar var. Cefası da korkusu da halkımızdan uzak olsun diye ölümün sevgilisi olan özel kuvvetlerimiz, Jandarma Özel Harekâtlarımız, Polis Özel Harekâtlarımız var, Afrin'de teröristlerin dağıtılan silah deposunu 20 metre yere yaklaşarak vuran ve dünyayı şaşkına çeviren F-16 pilotlarımız var. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Ve adlarını şehit olduklarında öğrendiğimiz, sıvasız evlerin yiğit çocukları var; işte, Mehmetçik budur.

Buradan biz de Mehmetçik'e söz verelim; bizim tarafımız net. Tarafımız, hain PKK-PYD/YPG'yle kararlı mücadele etmek, Mehmetçik'imize kurşun sıkan hainlere “Bir gece ansızın gelebiliriz.” demek (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) vatansızlara “Hesap vakti hesap, nereye kaçırıyorsunuz?” demek, teröristlere “Ölünüzü, dirinizi; her gün birinizi, bir gün hepinizi.” demek. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Tarafımız, S-400'e karşı olanların “Mavi vatan yayılmacılık.” diyenlerin “Ne işimiz var Libya'da?” diyenlerin “Azerbaycan'a maalesef yardım ettik.” diyenlerin karşısında olmak. Tarafımız, “Savunma bütçesi kısılın.” diyerek PKK'ya kalkan olanlarla mücadele etmek. Tarafımız, tezkereye “evet” terör devletine “hayır” iradesini göstermek. Tarafımız, “Diyarbakır kürdistanın parçası.” diyenlerle, sözde Ermeni soykırımı iftiracılarıyla, Atatürk'e “Dersim katliamcısı” diyenlerle, teröristle Mehmetçik'i bir tutanlarla mücadele etmek. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Tarafımız, ordu düşmanı, kimyasal silah iftiracısı, PKK, Öcalansever ve Ergenekon müdahili Şebnem Korur Fincancıları ve türevlerini baş tacı edenlerden uzak olmak. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Tarafımız, kendi ülkesine narkodevlet muamelesi yapan anlayıştan uzak olmak. Tarafımız, şehit ve gazilerimizi incitmek. Tarafımız, Atatürk'ün antiemperyalist çizgisinde, teröristlere 40 bin tır silahı gönderen Amerika'dan demokrasi dilenmemek. (AK PARTİ ve MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Tarafımız, vatan içinde vatan arayanların, il başkanlıklarını dahi PKK'nın askerlik şubesi gibi görenlerin bakanlık alacağı denklemlerden uzak olmak. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Tarafımız, bebek katili “Öcalan'ın heykelini dikeceğiz.” diyen Demirtaş'a şeref madalyası takanlardan uzak olmak. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Tarafımız, muharebe konseptini değiştiren terörist avcısı SİHA'ların, millî savunma sanayisinin geliştirilmesini yeminimiz bilmek. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – İki sene sonra farklı şeyler söylersin, merak etme! İki sene önce farklı şeyler söylüyordun, iki sene sonra da başka şeyler söylersin; sen alışmışsın buna, alışmışsın.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) – Tarafımız, beş bin yıllık Türk devlet aklının yansıması olan Türkiye Yüzyılı'nın parçası olmak. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Her zamanki gibi, açık ve net konuşuyorum, her zaman aynısını konuşuyorum.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – İki sene önce farklı konuşuyordun. Üç sene önce burada farklı konuşuyordun.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) – Türkiye'nin geleceği şahsi meselelerimizden üstündür. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Türkiye düşmanlarının garez ve intikamlarını tatmin etmek üzerine siyasi denklem kurulmaz.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – İki üç sene sonra da daha farklı konuşursun. Dönmeye devam, dönmeye devam.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hep aynı şeyleri konuştu, farklı şeyleri konuşmadı.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Döne döne bulursun yolunu, döne döne.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) – Bu nedenle, masalar yıkılır ama Türkiye Cumhuriyeti yıkılmaz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar) Ana vatan Türkiye, yavru vatan Kıbrıs, mavi vatan denizlerimiz, gök vatan semalarımız ve Azerbaycan'da kutsal nöbetlerine devam eden kahraman Türk ordusuna sonsuz selam olsun. (HDP sıralarından gürültüler)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Kaça sattın, kaç?

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) – Güçlü ordu, güçlü Türkiye diyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Dönmeye devam, dönmeye devam. Dolana dolana bulursun anca yolunu, bulursun... Döne döne yolunu bulursun sen.

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Vatanını satmadı ya!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Üç sene önce başka şeyler söylüyordu bu kürsüde.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Hiçbir zaman çizgisini bozmadı, her zaman Türkiye'nin yanındaydı, her zaman.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ya, öyleydi(!) Youtube'a gir, konuşmalarına bak bakalım neler söylüyordu.

BAŞKAN – Son konuşmacı, İstanbul Milletvekili Şirin Ünal.

AK PARTİ GRUBU ADINA ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Millî Savunma Bakanlığımızın 2023 yılı bütçesi hakkında söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Türk milleti dört bin yıllık mazisi boyunca Asya, Avrupa, Afrika Kıtalarına yayılmış; bin yıllık tarihiyle de Anadolu'ya kök salmıştır. Asırlar boyunca Asya, Afrika ve Avrupa'da Türk Bayrağı dalgalanmış, Türk'ün sesi dinlenmiş, Türk töresinin hükmü yürümüştür. Türk milleti ızdırıp çeken, ezilen milyonlarca insanı korumuş, oralarda hak ve adaletin temelini atmış, insanı layık olduğu mertebeye yüceltmek için büyük gayret göstermiştir ve göstermeye devam etmektedir. Türk ordusu Kore Savaşı'nda savaşın Şimal Yıldızı'dır; Kıbrıs'ta soydaşların kurtarıcısı, huzur ve barışın garantisidir; kardeş Azerbaycan'ın Dağlık Karabağ Savaşı'nda en büyük destekçisidir; Suriye iç savaşı sonrası milyonlarca masum insanı milletiyle birlikte bağrına basan, onlara umut olan güvenli limandır. Kadim ve şanlı Türk tarihi göstermektedir ki kılıcı maharetle kullanan Türk eli insanların yarasını sarmakta da mahirdir. Asya ile Avrupa'yı birleştiren, Anadolu'yu yurt edinen Türk milleti geçmişten bugüne vatanına göz dikenleri tarihin karanlık sayfalarına gömmüştür. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bizler tarihte hiçbir millete nasip olmamış bir orduya sahibiz. Bizim milletimiz ordu milletidir. Çanakkale'de, Kurtuluş Savaşı'nda ve 15 Temmuz hain darbe girişiminde ordusunun yanında vatanına, hürriyetine ve demokrasisine göz dikenlere aman vermeyerek destan yazmıştır. Vatanına zeval gelmesin diye 215 kiloluk top mermisini kaldıran Seyit Onbaşı'nın, ağır kış şartlarında, çocuğu kucağında, cepheye taşıdığı mühimmatlar ıslanmasın diye kazağını cephanenin üzerine örten ve donarak can veren Şerife Bacı'nın ve nicelerinin emaneti bu kutsal vatan Sayın Cumhurbaşkanımızın önderliğinde, kahraman ordumuzca yürütülen Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı, Barış Pınarı ve Pençe Harekâtlarıyla payidar kalmaya devam etmektedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yürütülen harekâtlarla Irak ve Suriye'nin kuzeyinde kurulmak istenen oyunlar bozulmuş; DEAŞ, PKK-PYD/YPG'ye ağır darbeler vurulmuştur.

Saygıdeğer milletvekilleri, bölgede etkin güç hâline dönüşen Türkiye, son yıllarda yapmış olduğu atılımlarla savuma sanayisinde büyük başarılar elde etmiştir. Savunma sanayisinde yerli ve millîlik oranımız, Allah'a hamdolsun, yüzde 80'lerin üzerine çıkmıştır. Yükselen teknolojik üstünlük güçlü bir ordunun devamlılığını ve ülkemizin yüksek ihracat kapasitesini sağlamaktadır. Üretmiş olduğu yerli ve millî silahları da kullanarak Suriye ve Irak'ın kuzeyinde yürüttüğü başarılı operasyonların yanında Libya iç karışıklığı, Azerbaycan-Ermenistan arasındaki Dağlık Karabağ Savaşı ve son olarak Rusya-Ukrayna savaşına millî teknolojiyle yön vererek tüm dünyanın dikkatini çeken Türkiye'nin savunma sanayisindeki başarısı, dünyada yetkin ve sözü geçen güç olma yolunda, Türkiye Yüzyılı vizyonu çerçevesinde artarak devam etmektedir. Altı ay önce İskandinav ülkelerinde bir NATO Parlamenter Asamblesi toplantısına katılmıştık, arkamızda oturan Ukrayna milletvekili bir dakikalık söz aldı ve "Yeni doğan çocuklarımıza Bayraktar ismini takıyoruz." dedi, bu büyük bir gururdur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye, topraklarını başarılı bir şekilde korurken Ege ve Doğu Akdeniz'deki hak ve menfaatlerinden de taviz vermemektedir. Doğu Akdeniz'de Libya'yla varılan mutabakatlarla her iki ülkenin menfaatlerinin korunması yönünde önemli adımlar atılmıştır. Ege adaları ve Kıbrıs konusunda da en kısa sürede bir sonuca ulaşılması; hak ve menfaatlerimizi koruyacak, bölgeye istikrar ve güven getirecek zeminde sorunların çözülmesi temennimizdir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin içeride ve dışarıda terör örgütleri ve destekçileriyle yürütmüş olduğu başarılı operasyonlar yanında NATO, Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği görevleri ve Kosova, Somali, Katar, Azerbaycan ve Libya'daki faaliyetlerine başarıyla devam etmesi Türkiye'nin vizyonu ve uluslararası alanda söz sahipliği açısından oldukça kıymetlidir.

Son olarak, ülkemiz üzerinde sinsi emeller besleyenlerin faaliyetlerini bugüne kadar hep boşa çıkarmış olan Türk Silahlı Kuvvetleri dün olduğu gibi bugün de pusuda bekleyen düşmanlarını filî bir saldırıya girişmekten caydırmakta; kahramanlığı, vatanseverliği ve askerî dehasıyla tüm dünyanın hayranlığını kazanmaya devam etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞİRİN ÜNAL (Devamla) – Başkanım, otuz saniye...

BAŞKAN – Buyurun.

ŞİRİN ÜNAL (Devamla) – Bu sebeptendir ki Türk milleti toprak bütünlüğünü muhafaza ve istiklali müdafaa bahsinde emsalsiz bir vazife aşkıyla yüklü olan ordusuna her millettten daha fazla güvenmekte ve onunla haklı olarak daha çok iftihar etmektedir.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün söylemiyle, zaferleri ve mazisi insanlık tarihiyle başlayan kahraman Türk ordusunun her bir ferdi, başta Sayın Bakanımız olmak üzere, Allah korusun ve gözetsin diyerek, bu duygularla, 2023 yılı bütçemizin hayırlı olmasını diliyor, hepinize saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, ilk Meclis Başkanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün “Türk ordusu, dünyanın hiçbir ordusunda yüreği seninkinden daha temiz, daha sağlam bir askere rast gelinmemiştir.” sözünü paylaşmak istediğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, bildiğiniz gibi, ilk Meclis Başkanımız Gazi Mustafa Kemal Atatürk, onun sözleriyle bir ifadeyi sizinle paylaşmak istiyorum: “Türk ordusu, dünyanın hiçbir ordusunda yüreği seninkinden daha temiz, daha sağlam bir askere rast gelinmemiştir.” (AK PARTİ, MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın vekiller; bir sataşma olduğu için söz aldım. Bugün aramızda olması mümkün olmayan, iktidarın siyasi rehine olarak tuttuğu, geçmiş dönem Eş Genel Başkanımız Selahattin Demirtaş hakkında söylenen ağır itham karşısında söz aldım.

Şimdi, şunu size belirtiyim, önce hukuki bir şey söylemek istiyorum: Selahattin Demirtaş'ın giydiği herhangi bir kesinleşmiş hüküm bulunmadığı için Selahattin Demirtaş hakkında kullandığınız her hakaretimiz sözü size aynen iade ediyoruz, hem de misliyle iade ediyoruz, misliyle iade ediyoruz.

Bazı insanlar Selahattin Demirtaş'ın adını anmadan evvel gidip ağzını çalkalamalıdır temiz suyla, anlaşıldı mı? (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İSMAİL OK (Balıkesir) – Hadi oradan, hadi oradan be!

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – 6-7 Ekim olayları... Ne diyor ya!

İSMAİL OK (Balıkesir) – Yürü, yürü!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ağzınızı temizleyin!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Evet, aynen öyle! Aynen öyle! Siz kimsiniz be, kimsiniz!

Milyonlarca Kürt'ün yiğit evladı olan Selahattin Demirtaş'ın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – ...milyonlarca Kürt'ün hakkını savunduğu için bedel ödeyen ve rehin tutulan Selahattin Demirtaş'ın adını asla böyle anamazsınız, bunu bilin bir kere, bu bir.

İSMAİL OK (Balıkesir) – Bebek katilleri! Bebek katilleri!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – İkincisi, Selahattin Demirtaş demokratik siyaset alanında kararlı duran ve bu duruşu için bugün Edirne'de bedel ödeyen insandır, anlaşıldı mı?

İSMAİL OK (Balıkesir) – Sizi anlayamayız.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – 53 kişinin kanı elinde onun, 53 kişinin kanı var elinde, ne konuşuyorsun!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sizin gibi oradan oraya topaç gibi dönmemiştir, sizin gibi oradan oraya savrulmamıştır. Türkiye'de eğer taraf olmaktan bahsedilecekse, kendi etrafında sürekli dönen birisinin hangi tarafta yer aldığı asla belli değildir. O yüzden bir kez daha söylüyorum: Selahattin Demirtaş'ın adını ağzınıza almadan, gidin, ağzınızı temiz suyla çalkalayın! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İSMAİL OK (Balıkesir) – Bebek katilleri!

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Bebek katili de sensin! Dönek herif! Konuşma! Haddini bil, haddini bil!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bebek katili sensin! Fırl fırl dönüyorsunuz be! Fırl fırl dönüyorsunuz!

İSMAİL OK (Balıkesir) – Sus! Hadi oradan! Hadi oradan, kes sesini!

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri...

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Döne döne oraya geçtin, haddini bil! Haddini bil, kime “bebek katili” diyorsun? Haddini bil, terbiyesiz! Sana öyle bir had bildiririm ki, öyle aradan laf atıp durma!

İSMAİL OK (Balıkesir) – Sus, otur, o pabuç dilini sok içeriye!

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Ya, dönüş hızından elektrik üretilir be senin, daha ne anlatıyorsun? İnsan biraz utanır, utanır.

BAŞKAN – Bir dakika, bir dakika...

Beyler, Grup Başkan Vekilimize söz verdim, kendisi birtakım ifadeler kullandı.

Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

9.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; öncelikli olarak şunu ifade edeyim ki Türkiye'de hiçbir siyasi rehine bulunmamaktadır. Türkiye Cumhuriyeti devleti demokratik hukuk devletidir. Tarafsız ve bağımsız yargı, tutukluluk veya hükümlülük kararıyla suç işleyenlere gerekli cezayı vermekte, yargılamayı tarafsız ve adil bir şekilde yapmaktadır.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sizden âlâ suç işleyen mi var?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bununla beraber, biraz evvel...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ya, şu Sedat Peker'in söylediklerine bak ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...Sayın Milletvekilimize yönelik bir sataşma açıkça söz konusu olduğundan grubumuz adına Sayın Mehmet Ali Çelebi Milletvekilimize söz verilmesini talep ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Buyurun.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Gezmediği parti kalmadı ya, her bütçede ayrı partiden konuşuyor!

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) – Kullandığım cümle şu: “Başkan Apo'nun heykelini dikeceğiz.” diyen adamdan uzak olmak, tarafımız bu.” (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Hangi partideyken diyordun?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Senin tarafın mı var ya?

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) – “Demirtaş” dediğinizde bizim aklımıza Yasin Börü geliyor, “Demirtaş” dediğinizde “Ergenekon demek, ilkesizliktir.” diyen adam geliyor benim aklıma.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – “Ergenekon operasyonu” denince senin aklına ne geliyor?

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) – “Demirtaş” dediğinizde benim aklıma “Terörist cenazesine gitmeyen adama işlem yaparım.” diyen adam geliyor; o yüzden böyle tarafız biz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Senin aklına ne geldiğinin ne önemi var, sen kimsin?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Vallahi, seni görünce bizim aklımıza topaç geliyor.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) – Bizim, Atatürk'e “katliamcı” Türk milletine “soykırımcı” diyenlerle işimiz yok. Bizim “Atatürk'ün askeri değil, generali olsanız ne yazar, it sürüleri!” diyenlerle işimiz yok.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sen geçen sene orada oturuyordun, orada! Sen, esas, seçmenine hesap ver; seçmenine!

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) – Bizim bebek katiline “sayın” diyenlerle işimiz yok. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sen seçmenine hesap ver! Daha düne kadar küfrettiklerinin yanına gittin.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) – Bizim “Başkan Apo'nun heykelini dikeceğiz.” diyenlerle işimiz yok, sözde soykırımcılarla işimiz yok, vatan içinde vatan arayanlarla işimiz yok.

MEHMET RUŞTU TIRYAKI (Batman) – Biraz daha bağır, yaranmak için biraz daha bağır!

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) – “Cumhuriyet yüzyıllık yıkımdır.” diyenlerle işimiz yok.

MEHMET RUŞTU TIRYAKI (Batman) – Biraz daha hakaret et! Yaranmak için biraz daha bağır!

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) – Atatürk'e “Dersim katliamcısı” diyenlerle işimiz yok, “Işığımız Öcalan.” diyenlerle işimiz yok.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.53

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.07

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Sevda ERDAN KILIÇ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 33'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

A) ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI (Devam)

1) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU (Devam)

1) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Karayolları Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Karayolları Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI (Devam)

1) Tarım ve Orman Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Tarım ve Orman Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Orman Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Orman Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ (Devam)

- 1) Türkiye Su Enstitüsü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Su Enstitüsü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Millî Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Millî Savunma Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Şimdi, İYİ Parti Grubu adına yapılacak konuşmalara başlıyoruz.

İlk söz, Ankara Milletvekili Koray Aydın'a aittir.

Buyurun Sayın Aydın. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA KORAY AYDIN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2023 yılı bütçesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisi ve ekranları başında bizi izleyen aziz Türk milletini saygılarımla selamlıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 6 Aralık 2022 tarihli Oturumunda AK PARTİ Bursa Milletvekili Zafer Işık tarafında milletvekilimize yönelik gerçekleştirilen şiddet eylemi demokrasimize, yüce Meclisimizin mehabetine yakışmayan bir olay olarak Parlamento tarihine geçmiştir. Bu elim olayı şiddetle kınıyoruz. Hiçbir ahlaksız yumruk bizi hakkın ve hakikatin yolundan ayıramayacaktır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, birazdan örnek bir proje üzerinden deşifre edeceğim iktidarın garantili oyununa, garanti soygununa ve nihayet garanti fiyaskosuna dikkatlerinizi çekmek istiyorum. İktidar tarafından yap-işlet-devret modeliyle yaptırılan müşteri garantili projelerin ülkemizin ve milletimizin geleceğini nasıl ipotek altına aldığını, bu vurgun ve soygun düzeninde hazinenin nasıl hortumlandığını, milletin kaynaklarının yandaşlarca nasıl yağmalandığını bu kürsülerden, ekranlardan ve meydanlardan örnekleriyle anlattık. Biz anlattık, muhalefet sözcüleri anlattı, alanın uzmanları anlattı, bilim insanları anlattı ama iktidar tarafı oralı bile olmadı. İktidar sözcüleri, yılda birkaç kez tutturulan garanti rakamlarını paylaşıp algı oyunları peşinde koştular, hazinenin gerçek sahibi olan millete doğru bilgi vermediler, halkı ve kamuoyunu yanılttılar, birkaç rakam verip “Cambaza bak.” taktiğiyle dikkatleri bu soygun düzeninden uzaklaştırıp başka yönere çektiler.

Değerli milletvekilleri, yap-işlet-devret modelinin yapısı ve işleyişi âdeta bir sır gibi. Zaten “ticari sır” deyip projelerle ilgili önemli bilgiler verilmiyor, soru önergelerimize de dalga geçer gibi cevaplar veriyorlar. Hesaplamalar dersiniz tabiri caizse arapsaçı gibi birbirine karışmış durumda. Şimdi, bu vurgun ve soygun düzenini tam deşifre etme zamanıdır.

Değerli milletvekilleri, aziz Türk millet, iktidar sözcüleri, yap-işlet-devret projeleriyle ilgili garantiler tutturulduğu zaman hemen bu rakamları gururla paylaşıyorlar, üstelik bir de seviniyorlar. Millet olarak “Hele şükür, hiç olmazsa birkaç ay garantiler tutturulmuş, hazineden para çıkmayacak.” diye bizler de seviniyoruz. Meğerse boşuna seviniyormuşuz, “garanti” dedikleri meğerse kocaman bir yalanmış, hem de kuyruklu yalan. Nasıl mı? Tarih 18 Temmuz 2022, Sayın Cumhurbaşkanımız, 5 Temmuz-16 Temmuz arasında ortalama günlük 54 bin aracın köprüyü kullandığıyla ilgili bir tablo paylaşıyor ve şöyle de bir “tweet” atıyor, “tweet” aynen şöyle: “Osmangazi Köprüsü ve İzmir-İstanbul Otoyolu’nun garanti karşılama oranları 2016 yılından bugüne yüzde 36’dan yüzde 116’ya çıkmıştır. Bu durum, devlet kasasından tek kuruş harcanmadan inşa edilen projenin, devlete üste kazanç da sağlamaya başladığını gösteriyor.” diyor. Kim söylüyor bunu? Sayın Cumhurbaşkanımız söylüyor.

Ulaştırma Bakanlığımızın da açıklamalarına bir göz atalım. Yine, tarih 18 Temmuz 2022, Sayın Ulaştırma Bakanımız da 4 Temmuz-17 Temmuz tarihleri arasındaki günlük araç geçiş rakamlarını gösteren bir tablo paylaşıyor ve şöyle bir “tweet” atıyor: “Osmangazi Köprüsü’nden iki haftada tam 757 bin araç geçti.” diyor. Bunu on dört gün üzerinden hesap edersek günlük yaklaşık 54 bin araç ediyor. Rakamlarını verdikleri dönem yaklaşık iki haftalık, 2022 yılı Kurban Bayramı dönemidir. Osmangazi Köprüsü Projesi örneğinde devletin zarar etmemesi için günlük 40 bin değil, tam 233 bin araç geçmesi gerekiyor yani devletin kasasında para çıkmaması için garanti verilen 40 bin rakamının yüzde 584 fazlası gerekiyor. Evet, yanlış duymadınız, devletin zarar etmemesi için, hazineden para çıkmaması için 40 bin araç garantisinin yaklaşık 6 katını tutturmak gerekiyor. Bu ne demek değerli arkadaşlar? Devletin açık ve net bir şekilde soyulması demek, hazinenin yandaşlara peşkeş çekilmesi demek, tüyü bitmemiş yetim hakkının da yağmalanması demek. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Peki, bu vurgun ve soygun düzeni nasıl işliyor? Artan araç geçişiyle birlikte Osmangazi Köprüsü için araç geçiş garantisinin ödemesi yapılmayacağı algısı yapılıyor ama gerçek hiç de öyle değil. Araç garantisinin tutturulması, hazineden işletici firmaya ödeme yapılmayacağı anlamına gelmiyor çünkü köprülerden geçişte ilgili kamuya maliyet sadece araç garantisi kaynaklı ödemeyi değil, köprü geçiş ücreti için uygulanan sübvansiyonu da içeriyor. Sadece geçmeyen araçların değil, geçen araçlara ait ücret farkı da kamusal yükümlülük olarak iktidar tarafından kabul edilmiş ve garanti edilmiş durumdadır; aradaki farkı devlet ödüyor yani biz ödüyoruz.

Değerli milletvekilleri, konunun dört başı mamur bir şekilde anlaşılabilmesi için Osmangazi Köprüsü örneği üzerinden bu işi çözmeye devam edelim. Osmangazi Köprüsü için verilen günlük otomobil eş değer araç geçiş garantisi, hepiniz biliyorsunuz, 40 bindir. Yürürlükteki tarife göre, otomobil için köprü geçiş ücreti ise 184 liradır fakat garanti ödemeleri sanıldığı gibi bu rakamlar üzerinden yapılmamaktadır. İşte, işin püf noktası da asıl burasıdır, buradan olaya bakmamız gerekiyor.

Garanti ödemeleri hâlen 35 dolar artı yüzde 8 KDV güncellemesi üzerinden yapılmaktadır. Sözleşme gereği ABD dolar enflasyonuna göre şu an için bu rakam 48 dolar artı yüzde 8 KDV civarındadır. Bu durumda, köprüden 2022 yılı ikinci dönem yıllık ortalama günlük 45 bin otomobil geçtiğini düşünelim, öyle varsayalım. Otomobil geçiş ücreti 184 lira olduğuna göre toplanan günlük gelir 8 milyon 302 bin lira olmaktadır. Oysaki devletin yaptığı sözleşmeye göre ödenmesi gereken garanti tutarı 48 dolar geçiş ücreti artı yüzde 8 KDV üzerinden yapılan hesaplamaya göre toplam 43 milyon liradır. Yani toplanan gelir, garantinin yaklaşık yüzde 20’sini karşılamaktadır. Garanti edilen 43 milyon lira ile toplanan 8 milyon lira arasındaki 34 milyon liralık fark hazineden ödenmektedir. Bu ne demek? Hazineden para çıkmaması için köprüden günlük 40 bin değil, tam 233 bin otomobil eş değeri aracın geçmesi gerekir demek. Bu ne demek? 40 bin araç geçiş garantisinin yüzde 584 fazlası gerekiyor demek. Değerli arkadaşlar, bu ne demek? Bu, iktidarın garantisi bile yalandır demek. İktidarın gözünün içine baka baka buradan, bu milletin kürsüsünden haykırıyoruz: İşte soygun, işte talan, sizin garantiniz bile yalan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, her önüne gelene aldanan bu iktidar, milleti açıkça aldatmakta, garanti oyunuyla hazineyi yağmalatmaktadır. Araştırdıkça bu katmerli vurgunun başka detayları da ortaya çıkıyor. İlk başta bu garanti ödemeleri yılda 1 kez

yapılıyordu ancak daha sonra garanti ödemeleri altı ayda 1 ve nihayet üç ayda 1 yapılacak şekilde sözleşme değişikliğine gidildi yani her yıl 1 defa yapılan garanti ödemeleri önce yılda 2'ye sonra da 4'e çıkarılmıştır. Bu gidişle aman yandaş şirketler daha çok kazansın diye garanti ödemeleri aylık olarak yapılırsa da şaşmamak lazım. Ey iktidar sahipleri, bu paralar devletin değil de sizin olsa bu ödemeleri bu şekilde yapar mısınız? Bu aceleniz nedir? Garanti ödemelerini zaten döviz üzerinden yapıyorsunuz, yılda 1 kez yapsanız ne olur? Yangından mal mı kaçırıyorsunuz? Bu firmalarla, Allah aşkına, ne tür ilişkileriniz var? Normalde bu tür bir anlaşmayı değiştirmeyi hiç kimse göze alıp yapamaz bile.

Değerli arkadaşlar, "müşteri garantili yatırım" adı altında sırf yandaşlara para kazandırmak için bu millete dayatılan bu düzenin adı "Deli Dumrul düzeni"dir. Tarihte Dede Korkut Hikâyeleri'nde adı geçen Deli Dumrul, kuru derenin üzerine köprü kurmuş, geçenden 30 akçe geçmeyenden 40 akçe alıyordu. İşte, iktidarın "müşteri garantili yatırım" düzeninin adı aslında tam bir "Deli Dumrul düzeni"dir.

Değerli arkadaşlar, bu benzetmeyi iki sene önce buradaki konuşmamda da yapmıştım. Bugün açıkladığım rakamlar göstermiştir ki iktidar Deli Dumrul'a bile rahmet okumuştur. Deli Dumrul, köprüden geçenden 30 akçe geçmeyenden 40 akçe alıyordu, iktidar ise köprüden geçenden 185 akçe geçmeyenden de tam 964 akçe alıyor. Evet, yanlış duymadınız, iktidar, köprüden geçenden 185 lira alırken, garanti şartları gereğince şirkete tek bir araç için günlük dolar kuru üzerinden yaklaşık 964 lira ödüyor yani iktidarın otomobil için uygulaması gereken tarife aslında 964 liradır. Bu paraya köprüden kim geçer arkadaşlar, hakikaten yani bu paraya köprüden kim geçer? Bu parayla köprüden vatandaşlar değil ancak zengin yandaşlar geçer çünkü bir imkân, bu para ancak onlarda var şu anda. Bütün bu rakamlar, iktidarın, bayramlarda olan geçiş sayıları üzerinden oluşturduğu algıyla milleti ve kamuoyunu aldattığını açık ve net bir şekilde ortaya koyuyor. Bütün bu rakamlar, iktidarda insaf ve vicdan kırıntısının bile kalmadığını açık ve net bir şekilde gösteriyor.

Değerli arkadaşlar, Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener ve parti sözcülerimiz her fırsatta söylüyor: "Biz projeye değil, ranta karşıyız; biz projeye değil, soyguna karşıyız; biz projeye değil, vurguna karşıyız." Osmangazi Köprüsü'nün yapım maliyeti 1 milyar 480 milyon dolardır yani 1,5 milyar dolardır, o civardadır. Kasım 2035 tarihinde bitecek olan işletme süresi sonunda firmaya ödenecek garanti tutarı ise yaklaşık 13 milyar liradır. Bu rakam maliyetin yaklaşık olarak tam 9 katı, tek bir köprüden yandaşın elde ettiği kazanç yüzde 900 demektir, arkadaşlar, tam 9 kat. Dünyanın hangi ülkesinde böyle bir işlemi rahatça yapabilir, rahatça hayata sokabilirsiniz? Devletin imkânlarını, vatandaşın cebindeki paraları böyle âdeta harmana saçar gibi saçıp, bu imkânı vatandaşın elinden alıp başkalarının cebine sokma anlayışının bu millete, bu ülkeye kazandıracağı ne var Allah aşkına!

Garantileri tutturulamayan havalimanlarını -aklımıza getirelim- köprüleri, otoyolları, şehir hastanelerini bir düşünün, yap-işlet-devret modeliyle devletin nasıl yağmalandığını varın siz hesaplayın. Hani, bu projeler için devletin kasasından tek bir kuruş çıkmayacaktı? Böyle açıklamadı mı bizi yönetenler?

Değerli arkadaşlar, garantiler tutunca Hazine'nin para ödemeyeceği vaatler arasındaydı. Bütün bunlar, bu milletimize yapılan en büyük kötülüktür. Sözlerin, vaatlerin birbiriyle tutmadığı, devletin elindeki imkânla, varıp bunu az bir parayla yapmak yerine 9 kat bir parayla yapabilmek bu ülkeye yapılabilecek en büyük kötülüktür değerli arkadaşlarımız.

Aziz Türk milleti, devletin kasası iktidar sahipleri tarafından hortumla yandaşa bağlanmış, beytülmal da yağmalanmıştır. İktidarın öve öve bitiremediği yap-işlet-devret projeleri sürekli kasanın kazandığı bir kumarhane düzenine dönüşmüştür. Bu düzende kazanan devletin kasası değil, yandaşın kasasıdır. Bu yağmanın, bu talanın, bu vurgunun ve bu soygunun hesabı bir gün gelecek elbet sorulacaktır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Çünkü bu kadar büyük, kat kat paraları âdeta saçarcasına yandaşın önüne serip onların önüne bir imkân olarak sunanların bu dünyada değil, öbür dünyada da mutlaka verilecek hesapları olacak, bunları da yaşayarak hep birlikte göreceğiz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bir başka vurgun ve soygun düzeni de kamu ihalelerinde yaşanmaktadır. Bu iktidar döneminde Kamu İhale Kanunu delik deşik edilmiş, değişiklik sayısı 190'ı aşmış, 200'e yaklaşmıştır. Kamu İhale Kanunu'nda yapılan her değişiklikle kanunun amacı yerle bir edilmiş, kurallar istisna, istisnalar ise kural hâline getirilmiştir. İktidar, neredeyse tüm ihaleleri Kamu İhale Kanunu'nun istisna maddesi olan 21/b maddesine göre yapmaktadır. Kamu İhale Kurumu Kamu Alımları İzleme Raporu'na göre, 2021 yılında pazarlık usulüyle yapılan yaklaşık 69 milyar liralık alımın yaklaşık 62 milyar liralık bölümü 21/b'ye göre yapılmıştır. Bu ne demek? 2021 yılında pazarlık usulüyle yapılan ihalelerin toplam tutarının yaklaşık yüzde 90'ı 21/b'ye göre yapılmıştır demek. Aynı rapora göre 2022 yılı altı aylık dönemdeki 21/b oranı da yüzde 92 civarındadır. Bu ne demek? İhalelerin giderek daha fazla bir oranda yandaşlara peşkeş çekilmesi demek. Bu ne demek? Hazinesinin giderayak talan edilmesi, yağmalanması demek. Oysaki 21/b maddesi doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen, idare tarafından önceden öngörülemeyen konutların yapılmasının zorunlu olması gereken durumlar için kullanılan bir maddedir. İktidarın yaptığı bu ihaleler kanunun rekabet ve eşit muamele ilkelerine aykırıdır. Dolayısıyla bu yapılanların hepsi suçtur. Evet, bu yapılanların hepsi suçtur. Mecburi hâllere bağlı olan uygulamanın keyfi hâle getirilmesine ses çıkartmayan ve bu ihalelerin altına imza atan bürokratları daha önce samimiyetle uyarmıştım, buradan bir kez daha uyarıyorum: Arkadaşlar, bu, kul hakkıdır, milletin hakkıdır ve tüyü bitmemiş yetimin hakkıdır. Attığınız o imzalar her iki cihanda da yakanıza yapışacaktır. Attığınız her yanlış imza yargıya taşınacaktır, işte o zaman "Ben talimat aldım." diyerek kendinizi kurtaramazsınız. Bu iktidar elbet değişecek ve bu yağmanın hesabı millet, tarih ve hukuk önünde mutlaka ama mutlaka sorulacaktır. Zaten çok da uzak değil, çok yakın bir zamanda bunu hep birlikte göreceğiz ve yaşayacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hatırlarsanız iktidar ilk başladığında seçimleri de baz alarak kendi dönemlerine belli isimler vermişti "çıraklık dönemi" "kalfalık dönemi" "ustalık dönemi" gibi -dikkat ettiniz mi- ancak Sayın Erdoğan, 2018'den sonraki döneme her ne hikmetse bir isim vermedi ya da veremedi ama bu dönemin adını milletimiz yaşayarak vermiştir, bu iktidarın son dönemi zam ve zulüm dönemidir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Her gün yeni bir zam haberiyle uyanıyoruz, dolar kuru arttıkça iğneden ipliğe her şeye zam geliyor ama kur düşünce fiyatlar düşmüyor. Akaryakıt fiyatları attıkça nakliye masrafları artıyor, her şeye zam geliyor; işsizler, fakirler, dar ve sabit gelirliiler artık yaşamlarını sürdüremez hâle geldiler. Ne kadar kaçarsanız kaçın, o sandık er veya geç bu milletin önüne gelecek. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Milletimiz bu zan ve zulüm dönemine de son verecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

KORAY AYDIN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime son verirken Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının 2023 bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, İYİ Parti Grubu adına hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İkinci söz İstanbul Milletvekili Sayın Hayrettin Nuhoğlu'nun.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 bütçesi üzerine İYİ Parti adına söz aldım, selamlarımı sunarım.

Konuşmama geçmeden önce, salı günü burada Trabzon Milletvekilimiz Sayın Hüseyin Örs'e yapılan saldırıyı şiddetle kınıyorum. Hepimizin şahit olduğu, inanılması zor bir kabadayılık gösterisinde bulunan milletvekilinin pişmanlık duyduğunu ifade ederek özür dilemesinin Meclisin itibarına uygun düşeceğini hatırlatırım. Bilmiyorsa öğrenmesinde fayda var; İYİ Parti cesurlar hareketidir, Genel Başkanımız Sayın Akşener'in önünü kesmek için her türlü zorluk çıkarıldı, tehditlere aldırmadan hepsini aşarak bugünlere geldik. Yufka yürekliyle çetin yolların aşılamayacağını bilen milletvekillerimiz ve teşkilatlarımızla birlikte çok sevdiğimiz ülkemizi yönetmeye az kaldığına olan inancımızı paylaşmak isterim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Karayolları Genel Müdürlüğü, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ve Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü bütçeleri hakkında konuşacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonunda, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı tarafından yapılan sunumda genellikle 2053 yılına ait hedefleri dinledik. 2023 hedeflerinin tutmadığı, daha önce açıklanan hedeflerin yarısına bile erişilemediği göz önüne alındığında, bu bütçede sadece algı yaratmak için 2053'e vurgu yapılmasının ve başarı masalları anlatılmasının sebepleri anlaşılmaktadır.

Karayolları Genel Müdürlüğü'nün son yıllardaki bütçe ödeneğinin başlangıç ödeneğine göre hep büyük sapmalar gösterdiği, ödenek aktarmalarının yüzde 70'lere çıktığı görülmektedir. Artan ödeneklerin yandaşlara aktarılmış olduğu iddiaları cevapsız kalmaktadır. Diğer taraftan, uzun yıllardır inşaatı devam eden, ne zaman bitireceği belli olmayan kara yollarına yeterli miktarda ödenek ayrılmadığı görülmektedir. Son yıllarda sıkça görüldüğü gibi, bazı yollar açıldıktan kısa süre sonra çökmektedir, çöken bu yolların yeniden yapıma bedellerinin nasıl karşılandığı bilinmemektedir. Denetim yollarının işletilmediği, Sayıştay bulgularına önem verilmediği için, kamuoyunda yolsuzluk iddialarının üzerine gidilmediğine inanılmaktadır.

Bilgi teknolojilerinde ciddi bir ilerleme kaydedilememiş, 2023 hedefinin çok gerisinde kalınmıştır. Teknoloji üreten ülkeler arasına girmekten uzakta, teknoloji kullanan ülkeler arasında bile gerilerdeyiz; oysa, ekonomik kalkınmanın yolu teknolojiden geçmektedir. Cumhurbaşkanı Yardımcısının bütçeyi sunuş konuşmasındaki "E-devlet hizmetleri, yapay zekâ, bulut, büyük veri, nesnelerin interneti, blok zincir ve dijital ikiz gibi teknolojilerle şekillenen dijital Türkiye'nin bütçesidir." cümlesini ciddiye almak mümkün değildir; bunun için bütçede ayrılan ödeneye bakmak kâfidir.

Türk sivil havacılığının güvenliğini sağlayan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü denetçilerinin denetlemek üzere gittikleri işletmeler tarafından ağırlandığı, yol ve konaklama masraflarının karşılandığı iddiaları cevapsız kalmıştır.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay sunuş konuşmasında icraatlarını anlatırken "Söylediysek yaparız." diye iddialı bir cümle kurmuştur. Aynı konuşmada, bu cümleden önce "Ekonomiyi büyütüp kişi başına düşen millî geliri 10 bin doların üzerine çıkarıyoruz." dedi. Sayın Oktay ya iktidarın daha önce iddialı şekilde ortaya koyduğu hedeflerini bilmiyor ya da "2023 Lider Ülke" hedeflerini ortaya koyanları ciddiye almıyor. Hatırlatmak isterim, kişi başına düşen millî gelirin bu bütçede 25 bin dolar olması gerekiyordu; o, hâlâ 10 bin doların üzerine çıkmaktan bahsediyor. 10 bin dolar sadece hedefin yüzde 40'ıdır. Aslında, Sayın Oktay her konuda başarı masalları anlatarak iktidar adına algı yaratmaya destek de verdi fakat benzer üslup iktidar mensuplarının hepsinde görüldüğü için acaba konuşma metinleri Külliye'deki tek merkezde mi hazırlanmaktadır diye de düşünmüyorum değilim.

Değerli milletvekilleri, bütçe teklifini incelerken dikkat ettiğimiz en önemli husus Türk insanının refah seviyesini artırmaya dönük hangi kalemlerin yer aldığıdır. Diğer bir husus da devletimizin güçlenerek ileriye gitmesini sağlayacak hangi yatırımların planlandığıdır. Ne yazık ki her iki hususta da vatandaşlarımızı aldatmaya yönelik algı yaratmaktan başka bir şey yoktur.

Bütçe gelirleri arasında dikkatimizi çeken bir kalem var ki o konunun üzerinde özellikle duracağım. "Harçlar" başlığı altında 107 milyar lirayla bir kalem gelir tarafında önemli bir yer tutmakta ve gelirin yarısından fazlasını tapu harçları oluşturmaktadır. Bütçeye katkısından dolayı memnuniyet duyuyor ancak burada yabancılara konut satışlarıyla ilgili şaibeli bir durum vardır. Yakın coğrafyamızdaki kargaşa ve savaşlar gibi bilinen sebeplerle yabancılara konut satışları son yıllarda hızla artmış ve yıllık 60 bin sayısına ulaşmıştır. Bu satışlarla ülkemize büyük bir döviz girdisi sağlanmaktadır. Aynı zamanda, değeri 400 bin doların üzerinde taşınmazı satın alanlara Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı verilmektedir. Ne var ki bu tapu işlemlerinin kâğıt üzerinde beyan edildiği gibi değil, çok düşük bedellerle gerçekleşmekte olduğu iddia edilmektedir. Konuyu açıklamaya çalışacağım: Almak istediği konutu belirleyen yabancı kişi tapu müdürlüğüne başvuruyor. Sisteme kayıtlı değerleme firması seçiliyor. Fırmanın uzmanı Gayrimenkul Bilgi Merkezi üzerinden denetleme raporunu tapuya gönderiyor. Rapordaki değer üzerinden satış tescil ediliyor. Tapuyu eline alan yabancı kişi diğer belgelerle birlikte başvurduğu ilgili kurumlar vasıtasıyla Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı oluyor. İddia sahiplerinin ifadesine göre çarpıklık ve sahtekârlık bu işlemin içerisinde gerçekleşmektedir. Gayrimenkul almak isteyen yabancı kişi, değerlendirme firmasını seçerken satıcı ile emlakçı devreye girmektedir. Bu suretle, alıcı, satıcı ve aracı arasında bir sistem kurulmaktadır. Örnekle açıklayacak olursak: 200 bin dolarlık bir taşınmaz 400 bin doların üzerinde gösterilebilmektedir. Bu şekilde aralarındaki anlaşmaya uygun olarak alıcı 100 bin dolarını geri alıyor, 100 bin doları da diğerleri bölüşüyor. Değerleme Uzmanları Birliği ve Sermaye Piyasası Kurulu yapılan işleme seyirci kalıyor, belki de ortak oluyor. Devlet fazla harç alıyor ama itibar kaybediyor. Bu tezgâha dâhil olan değerlendirme uzmanı sayısı az olmakla birlikte, sektördeki uzmanların hepsi de töhmet altında kalıyor, itibarları zedeleniyor ve tezgâha dâhil olanlar haksız bir şekilde yolsuzluk yaparak çok kazandığı hâlde namuslu olanlar mağdur oluyor. Aynı zamanda, bu işlemler sebebiyle gayrimenkul fiyatlarında aşırı yükselmeler olmakta, kiralar da bundan etkilenmekte ve artmaktadır.

Değerli milletvekilleri, her şeyden önce Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı parayla bu kadar kolay ve ucuz satılmamalıdır. Bu vesileyle belirtmek istiyorum: Gayrimenkul alarak vatandaş olmak isteyen yabancılara alacağı taşınmazın bedeli daha önce olduğu gibi 1 milyon dolara çıkarılmalıdır. Onunla birlikte diğer bazı şartlar konulmalı ve titizlikle, gelişmiş ülkelerdeki gibi uygulanmalıdır. Tapuyla ilgili yürütülen bu şaibeli işlemler devlet ciddiyetiyle bağdaşmaz. Dolayısıyla konut ve arazi satışlarıyla ilgili yapılan sahtekârlığa derhâl son verilmelidir. Bunun için, değerlendirme raporları Gayrimenkul Bilgi Merkezi üzerinden adil ve şeffaf olarak yürütülmelidir. Namuslu çalışmakta olan değerlendirme şirketleri ve uzmanlarının asgari ücret tarifesi hemen düzeltilmelidir. Söz konusu tapu ve vatandaşlık olduğu için uyarımız dikkate alınmalı, gereği derhâl yapılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – Sözlerime son verirken, 2023 bütçesinde duyduğum tek müjdeli haberi veren Çevre ve Şehircilik Bakanını tebrik ediyorum. Adalet ve Kalkınma Partisi sıralarından alkış alan Bakan "Bu yıl da aldığımız kararla poşet fiyatını 25 kuruş olarak belirliyor ve herhangi bir artışa gitmiyoruz." dedi. Yani her şeye zam var, sadece poşete yok, öyle mi? Zaten enflasyonla yapacakları mücadele ancak bu kadar olur; ayıptır ve günahıdır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 bütçesi, 27'nci Dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülen son bütçe teklifidir. Partili Cumhurbaşkanlığı sisteminin de son bütçesi olmasını, güçlendirilmiş parlamenter sisteme geçilerek Türk milletinin beklentilerine ve 21'inci yüzyıla yakışır nice bütçeler yapılmasını diler, saygılar sunarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2023 yılı Tarım ve Orman Bakanlığının, Devlet Su İşlerinin ve Türkiye Su Enstitüsü Kurumunun bütçeleri hakkında söz almış bulunmaktayım. Hepinizi tekrar saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Öncelikle, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 6/12/2022 tarihli oturumunda AK PARTİ Bursa Milletvekili Zafer Işık tarafından milletvekilimize yönelik şiddet eylemi demokrasimize, yüce Meclisimizin mehabetine yakışmayan bir olay olarak Parlamento tarihine geçmiştir. Bu elim olayı şiddetle kınıyoruz, hiçbir ahlaksız yumruk bizi halkın ve hakikatin yolundan ayıramayacaktır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, toprak kimileri için üzerine onlarca kat bina inşa edilebilen bir arsa, kimilerine göre de dededen kalma tapularla zenginliktir. Çiftçilerimiz için toprak en değerli varlıktır, toprak çiftçilerimizin geçimini sağladığı ekmek teknesidir. Yirmi yıllık AK PARTİ iktidarında çiftçiye ve besiciye hak ettiği değer verilmemiştir, her geçen yıl çiftçi ve üretici toprağa küstürülmüştür. AK PARTİ iktidara gelmeden önce tarımın gayrisafi yurt içi hasıla içindeki payı yüzde 10'larda iken bugün yüzde 5,5'lara kadar gerilemiştir. 2002 yılında çiftçilerimizin toplam borcu 2,6 milyar TL iken bugün 260 milyar TL'nin üzerine çıkmıştır. Çiftçilerimizin borçları yirmi yıllık AK PARTİ iktidarında tam 100 kat artmıştır, aynı dönemde çiftçilerimizin gelirleri ise sadece yüzde 11 civarında artış göstermiştir.

Değerli milletvekilleri, 8 kamu ve özel bankanın araştırma kuruluşu olan Kredi Kayıt Bürosunun 2021 yılında, 28 ilde yaptığı Tarımsal Görünüm Saha Araştırması'na göre 2019 yılında tarımsal gelirlerinden memnun olan çiftçilerimizin oranı yüzde 36 iken 2021 yılında yüzde 19'a gerilemiştir yani her 5 çiftçimizden sadece 1'i tarımsal gelirinden memnundur. Bu sonuç, iktidarın çiftçiye, üreticiyi ihmal edişinin bir göstergesidir. Çiftçilerimize ve besicilerimize kanunda öngörülen destekler verilseydi yirmi yıllık iktidarlarında çiftçilerimizin borçları 100 kat artmayacaktı, gıda üretimimiz bugünkü üretimin yüzde 50 fazlasına ulaşacaktı, çiftçimiz tarlasına küsmeyecekti, vatandaşlarımız gıda maddelerine bir yıl içinde yüzde 200'lere varan artışlarla perişan olmayacaktı. Son bir yılda tarım girdi artışları yüzde 150'lere dayandığı, perakende gıda fiyatlarının yüzde 200'lere ulaştığı bu garabet tabloyu ne pandemi ve ne de dünyadaki ekonomik kriz bahanelerinin arkasına sığınarak savunamazsınız Sayın Bakan. Bakınız, Dünya Gıda Örgütü (FAO)'nun Gıda Fiyatları Endeksi son bir yılda sadece yüzde 5 civarında artmıştır. Bizde ise TÜİK'e göre bile gıda fiyatları yüzde 100 artmıştır, aramızda tam 20 kat fark vardır. Gerçekte ise bunun 2 katı artış vardır gıdada. Bu gerçekler de gösteriyor ki beceriksizliğinizin ağır bedelini üreticiden tüketiciye tüm halkımız ödüyor. Düşünebiliyor musunuz, dünyanın ortalama gıda fiyatı artışının 20 katı fazlası Türkiye'de gıda fiyatları artmış.

Sayın Bakan, 2023 yılında hiç olmazsa vatandaşlarımız gıda ürünlerine bu yıldan daha ucuza yiyebilsinler, ulaşabilsinler diye, Komisyon görüşmelerinde İYİ Parti Grubu olarak çiftçilerimize, besicilerimize hak ettikleri 140 milyar TL destek sağlanması için önerge verdik ama karşı çıktınız. Aslında, faiz lobilerine, 5'li çeteye, garantili anlaşmalara, kur korumalı mevduata kaynak buluyorsunuz ancak tarıma desteğe gelince çiftçiye, besiciye kaynak bulamıyorsunuz çünkü siz tarıma da çiftçiye de şaşı bakıyorsunuz. "Tarım stratejik üründür." diyorsunuz ancak maalesef gereğini yapmıyorsunuz. Bugün ülkemizde tarım arazilerinin neredeyse üçte 1'i ekilmiyor. Her geçen yıl çiftçi sayımız azalıyor. "Ülkemizde ekilmedik bir karış tarım arazisi kalmamalıdır." diyor Cumhurbaşkanı ancak gereğini yapmıyorsunuz. Bir manada hakkınızı yemeyelim, Sudan'da ve Venezuela'da tarım yapmak için çırpınıyorsunuz. Türkiye'de tarımı hallettiniz, şimdi sıra Sudan'da. Bir Pakdemirli vardı, eski Bakan, 2014'ten beri Sudan'da tarım yapacaktı; ne oldu? Sudan'da tarım oldu mu? (İYİ Parti sıralarından alkışlar) O bitti. Yahu, "Bu şaşı Tarım Bakanı gitti, yenisi bunlara daha benzemez." diye ümit ettik. Vallahi, gelir gelmez yeni Bakan da dedi ki: "Venezuela'da buğday ekeceğim." Allah Allah! Yahu, memleketin suyu mu çıktı, memleketin suyu mu çıktı? (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Burası tarım ülkesi ama siz tarıma şaşı baktığınız için kiminiz Afrika'da kiminiz Amerika'da, yarın biri gelirse o da herhâlde başka bir dünyada tarım etmek için yola çıkar.

Bak Sayın Bakan, bak; Venezuela'ya bakma, Konya'ya bak. Senin iktidarında, benim Konya'mda 760 bin dekar arazi tarım vasfını yitirdi. Ne yaptınız, neler yaptınız siz biliyorsunuz. Bizim en önemli uluslararası kurumumuzun olduğu Konya'da ne yaptınız? Koca Konya'da Bahri Dağdaş Enstitüsünün, Tarımsal Enstitümüzün birinci sınıf arazilerinin önce 1.000 dönümünü, sonra 1.300 dönümünü ne yaptınız? Ranta peşkeş çektiniz. İkinci bölümde de sizin imzanız var. Yazıklar olsun! Yani siz, koca Konya'da inşaat yapacak yer bulamadınız da siz bizim en gözde tarım araştırma merkezimiz olan Bahri Dağdaş'a göz diktiniz, tarımın da toprağın da bereketini kaçırdınız. Bu milletin evlatlarını maalesef hiç düşünmediniz, onları aç bırakmak için tarım arazilerine bina dikiyorsunuz ve durmadan da diyorsunuz ki: "Yerli ve milliyiz." Şimdi size soruyorum: Yerli ve millî olmak bu ülkenin taşına, toprağına, ormanına, suyuna velhasıl börtü böceğine, her şeyine sahip çıkmaktır; yok etmek değildir, talan etmek değildir, ranta kurban etmek hiç değildir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, defalarca söyledim, siz görevi devrettiğiniz gün Bakanlığınızda FETÖ operasyonu yapıldı. Sordum size, hiç cevap alamadım. Allah Allah! İktidar mı değişti dedim; yo, aynı iktidarın Bakanları. Allah Allah! Niye Pakdemirli zamanında FETÖ operasyonu yapılmıyor da Bakan görev değişince yapıyor, ilginç değil mi? Arkasından, bir ay geçmeden görevden alınan Bakan Yardımcısı hakkında soruşturma açılıyor, Allah Allah! Bakan Yardımcısıyla ilgili burada defalarca iddialarda bulunduk, belgeler sunduk ama tınmadınız. Demek ki Bakan değişince yolsuzluklar ortaya çıkıyor, FETÖ'cüler ortaya çıkıyor. Yahu, arkadaş, iktidar değişmedi ki Bakan değişti. Siz böyle mi ülkeyi yönetiyorsunuz? Ondan sonra da diyorsunuz ki: "Biz işte şuyuz, buyuz." Vallahi, siz hiçbir şey değilsiniz, sadece ülkeyi el yordamıyla yönetip yandaşlarınıza peşkeş çekmekten başka bir işe yaramayan insanlar topluluğusunuz!

Şimdi, bir diğer husus, Sayın Bakan, Bakanlığınız tarafından çiftçilere yapılan tohum desteğinin AK PARTİ Ankara İl Başkanlığı tarafından yerine getirildiği basında yer alıyor. Sayın Bakan, devlet mi yönetiyorsunuz, parti mi yönetiyorsunuz? Ama hep yapıyorsunuz bunu çünkü alışkanlık oldu artık. Ne yaptınız? Parti devletine çevirdiniz ülkeyi. Bu tutum devlet geleneğimizle bağdaşmaz Sayın Bakan. Bakanlık bu ve benzeri uygulamalara engel olmak yerine, yardım ve yataklık yaparak bu suça ortak olmaz Sayın Bakan.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz su stresi yaşıyor, bunun için hiçbir tedbir alınmıyor. Bakanlığın sulama amacıyla kullanabileceği kaynaklar verimli bir şekilde kullanılmıyor. Bakanlığın sulama amaçlı yürüttüğü projeler çok ağır işliyor. 21'inci yüzyılda hâlâ açık kanallı sulama projeleri yapılıyor. Yine bazı bölgelerde projeler bir türlü sonuçlanmıyor ve hayata geçirilemiyor. 2011'de Türkiye Su Enstitüsü kuruldu. Buradan soruyorum Sayın Bakan: Bu kurumun amacı neydi? Bugüne kadar ne yaptı? Niye kuruldu? Küresel ısınmayla birlikte ülkemizdeki su stresine karşı bir çözüm ürettiniz mi? Hayır. Vahşi sulamayla ilgili herhangi bir tedbir aldınız mı? O da yok. Kuraklık sorunu bu kadar ciddi biçimde yoğunlaşırken bu konuda çözüm üretmesi gereken Devlet Su İşleri nerededir Sayın Bakan, ne işe yarar? Millî güvenlik meselesi olan gıda güvenliğinin sağlanması açısından sulamanın önemi ne yazık ki AK PARTİ Hükümeti tarafından yeterince anlaşılamamış, geçtiğimiz yıl yaşanan kuraklıktan da ders alınmamıştır.

Değerli milletvekilleri, burada sürem daraldığı için, partimizin tarıma bakışından bazı örnekler vermek istiyorum. Öncelikle, inşallah, altı yedi ay sonra iktidara geldiğimizde ilk işimiz su kanunu çıkarmak olacaktır. Su kanununu ilgili kurum kuruluşların, üniversite ve sivil toplum kuruluşlarının görüşleri doğrultusunda çıkaracağız, bu kanun çerçevesinde proje ve politikaların yürütülmesini sağlayacağız çünkü Türkiye su stresi içinde. Su kaynaklarımız azalıyor ve biz çevre kirliliğine ve çevre krizine karşı bu tedbirleri almak zorundayız. İçme suyu barajları ve nehir havzalarında her türlü kirliliğe karşı oluşabilecek sağlıklı

koşulların ve artan arıtma masraflarının önüne geçeceğimiz ve hiçbir kaynağımıza...

Sayın Bakan, bugün Konya'm da dâhil Türkiye'nin her yerinde maalesef bütün kanalizasyonlar filtresiz ve derelere, ırmaklara, göllere akıyor ama sizin umurunuzda değil. Tarım arazilerimiz kirleniyor ve insanlarımız zehirleniyor. İşte, biz bunları tamamen ortadan kaldıracacağız. Kapalı tip boru sulama sistemleri hâlihazırda yüzde 32 olup yeni projeler ve eski sulama sistemlerinin modernizasyonunu yapacağız ve oranı yüzde 50'ye ulaştıracacağız; böylece, 5,8 milyar metreküp suyun tasarrufunu sağlayacağız. Bunun için, ilk üç yılda her yıl 500 bin hektar, sonraki yıllarda 1 milyon hektar olmak üzere rehabilitasyon projeleriyle sulama tesislerinin dönüşümünü yapacağız.

"Tarım 5.0" yapay zekâ ve su yönetim sistemlerine geçilerek su kullanımı 20 kata kadar azaltılacak. Gelişen teknoloji üreticilerin karar alma sürelerini hızlı ve efektif bir duruma getirdi. Üretim sırasında yaşanabilecek sorunlardan, olası hastalık veya hava şartlarından önceden haberdar olunması ve alınması gereken önlemler sayesinde ürünün korunması sağlanacaktır. Suyun verimli kullanılması kapsamında, kapalı sulama sistemlerinin yüzde 31'den yüzde 55'e en kısa zamanda çıkarılmasını sağlayacağız. 25 havzanın tamamında kuraklık yönetim planları tamamlanarak bu planlara uygun bitkisel ve hayvansal üretim planlamasına geçilecektir. Sulama oranını artırmak, arazi parçalılığını gidermek, her parseli sulama kanallarıyla irtibatlandırmak üzere her yıl 250 bin hektar arazide tapulaştırma yapılmasını sağlayacağız. DSİ tarafından işletmeye açılan sulama alanlarında sulama oranı yüzde 69'a ve sulama randımanı yüzde 55'e çıkarılacak.

Değerli milletvekilleri, ben bu kürsüden tüm çiftçilerimize, besicilerimize sesleniyorum: AK PARTİ iktidarında evine, tarlasına, traktörüne el konulmuş değerli çiftçilerimiz, sahipsiz değilsiniz, biliniz ki az kaldı, İYİ Parti iktidarı derdinize derman olacak. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Atatürk'ün "Köylü milletin efendisidir." dediği anlayışla hareket edeceğiz ve projelerimizi ortaya koyacağız. Gerçek anlamda sizi bu milletin tekrar efendisi yapacağız Allah'ın izniyle. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Tarımda ve hayvancılıkta üretim seferberliği başlatacağız, tarım ürünlerinde üretim planlamasına geçeceğiz, üreticilerimizi bilinçlendireceğiz, toprağa en uygun bitkilerin ekimini sağlayacağız, tarım ürünlerinde alım garantisi uygulamasına geçeceğiz; TARSİM sigortasını çiftçimiz değil, devletimiz yapacak; tarımda çalışanları kadın ve erkek ayırmadan sigortalayacağız ve bedelini bütçeden karşılayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Dünya genelinde en fazla üretimini yaptığımız ürünleri, yetiştirilmesi öncelikli olan illere göre belirledik. Bu illerde üretim yapan çiftçiler, üretim sezonu başladığı anda, ürününü ne kadara satacağını, kime satacağını bilecek. Çiftçi, destek girdilerini zamanında ve yerinde alacak. Köyünde kalıp çiftçilik yapmak isteyen gençlere ekstra katkılar sağlayacağız. Sigortasız hiçbir tarım işçisi kalmayacak. En yüksek verim için çiftçi-devlet el ele çalışacak. Böylece, çiftçi, ürettiği ürüne göre ne kadar mazot, gübre, tohum, su ve elektrik kullanacağını tam olarak bilecek. İktidara geldiğimiz ilk yıldan itibaren üç yıl boyunca mazotta yüzde 30, gübrede yüzde 25, tohum ve yemde yüzde 20 girdi sağlayacağız.

Yani demek istediğim şu; işçinin alın terini, emeğini eksiksiz ve tam olarak vereceğiz diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'de.

Buyurun Sayın Sezgin. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulun 6 Aralık 2022 tarihli oturumunda AK PARTİ Bursa Milletvekili Zafer Işık'ın, Milletvekilimiz Sayın Hüseyin Örs'e yumruklu saldırısı büyük suçtur, fevkalade ayıptır! Alenen işlenen bu suçta kuvvetle kınıyorum! Bu pespaye fiil Parlamentomuzun itibarına zarar vermiştir.

Değerli arkadaşlar, iktidarın karnesi, millî servetimiz ve gücümüz olan ormanlarımız faslında da çok zayıftır. 1999 yılında yaklaşık 21 milyon hektar olan genel orman alanımız, yirmi yılda ancak 2 milyon hektar artırılabilmiştir. Bu artış ise yeni orman alanları kazanılmasından değil, bozuk orman alanlarının rehabilite edilmesinden kaynaklanmaktadır ve yetersizdir. Avrupa Birliği ülkelerinin yüzde 43'ü ormanlarla kaplıyken Türkiye'de bu oran yüzde 29'da kalmıştır. Coğrafi ve iklimsel olumsuzlukları biliyoruz ama aradaki fark yine de kabul edilebilir değildir. Orman varlığımız çok daha ileri düzeyde olabilirdi, ne var ki yirmi yıllık AK PARTİ iktidarı ormanı ihmal etmiştir; orman yangınlarıyla mücadeledeki şaşırı başarısızlığı da bunun bir parçasıdır.

Cumhuriyet tarihinin en büyük orman yangınları bu iktidar döneminde yaşanmıştır. Çok başarısız bir Bakan olan önceki Tarım ve Orman Bakanı döneminde yaşanan dev yangınların acısı hâlâ tazedir. Bu yangınların pek çoğu devletin değil, vatandaşlarımızın gayretiyle söndürülebilmektedir. Bunun en büyük nedeni iktidarın yanlış zihniyeti ve çapsizliğidir. Yangın söndürme ekipmanları ve bilhassa havadan müdahale araçları ihmal edilmiştir. Türkiye birçok şey üretiyor, bunlarla da övünüyoruz. Geçtiğimiz günlerde insansız savaş uçağımızın testlerine başlandı, iftihar ettik. Bu teknolojiye sahipken yangın söndürme uçaklarımızı kendimiz üretmek, kendi yangınlarımızı söndürmek, hatta uçak ihraç etmek için neden çaba gösterilmemektedir? Yangın söndürme uçakları belli orman bölgelerinde en az bir iki adet bulundurulmalıdır. Ayrıca, yangınları önlemek adına erken uyarı sistemleri geliştirilmeli ve yangınlarla güncel teknoloji vasıtasıyla mücadele edilmelidir. Yangınlardan sonra, özellikle, kıyılara yakın orman arazileri iktidarın gözetiminde yapılaşmaya ve turizme açılmakta, kısacası yağmalanmaktadır. Yangın ve benzeri gerekçelerle orman vasfını yitirme uygulamasına son verilmeli, ormansızlaşan tüm alanlar tekrar ormana çevrilmelidir. Üstelik, sadece orman yangını gerekçesiyle değil, deniz kenarları gibi rantın yüksek olduğu bölgelerde yangın olmaksızın da ormanlık alanların yağma ve talanı yaygınlaşmıştır maalesef. Ormanlardaki izinsiz yapılaşma hadiseleri kanıtlarıyla basına yansımaktadır, iktidara mensup veya yakın çevrelerin bundan istifade ettiği iddiaları yaygındır.

Orman yangınlarıyla mücadelede başarısız olunmasının diğer bir nedeni "yangın piyadeleri" adı verilen kahraman yangın söndürme işçilerinin sayısının yetersiz olmasıdır. Yangın söndürme işinin özelleştirilmesi vahim bir uygulamadır. Yangınla mücadelenin kadrolu ve profesyonel işçiler yerine şirketler üzerinden sezonluk taşeron işçilerle yapılması için ihalelere çıkılmış, yangın söndürme işi âdeta özelleştirilmiştir. Bu durum vahim aksamalara yol açmaktadır. Yangın söndürme işçileri ihaleyle ve taşeron olarak değil, ormanları en iyi bilen orman köylüleri arasından ve kadrolu olarak istihdam edilmelidir. Orman köylüleri kesim ve ağaçlandırma işlerinde sigortasız olarak "vahidi fiyat" denilen usulde götürü olarak çalıştırılmaktadır. Bu sistem devletin orman köylüsüne yaptığı en büyük haksızlıktır. Orman köylüleri risklere karşı savunmasız ve sigortasız olarak çalıştırılmaktadır. Orman Genel Müdürlüğünde çalışan orman işçilerinin bir kısmı kadrolu, diğer bir kısmı ise on ay çalışıp iki ay boşta kalan geçici işçilerdir. Nedense her seçim öncesinde geçici sözleşmeli personelin sayısı da yükselmektedir. Hâlen 14 bin civarındaki işçi geçici statüde çalıştırılmaktadır. Bu işin norm kadroya bağlanması, geçici işçilerin kadroya alınması gerekmektedir. AK PARTİ iktidarında orman köylüsünün kurduğu orman kooperatiflerine verilen destekler de ne yazık ki azalmıştır. Orman kesimleri dikili olarak orman müteahhitlerine verilmektedir. Orman köylüsü, kendi köyünün çevresindeki ormanlardan fayda elde edememekte, sadece orman yangını çıktığında yangını söndürmek için göreve çağrılmaktadır. Orman köylüleri sınırları içindeki ormanların kesimi ve ağaçlandırılması mutlaka ilgili orman köy kooperatifi kanalıyla yapılmalı, orman köylümüşe destek sağlanmalıdır.

Değerli arkadaşlar, memleketim Aydın'ın yüzde 39'una karşılık gelen toplam 327 bin hektar alanı ormanlarla kaplıdır.

Koçarlı, Söke ve Karpuzlu'nun bir kısmını kaplayan Mazon bölgesi, Bergama'nın Kozak bölgesiyle birlikte ülkemizin en önemli fıstık çamı ormanları arasındadır. Bergama Kozak yöresindeki fıstık çamı orman köylüsüne, 1950'li yıllarda tapu verilmiştir. Aydın Mazon yöresi fıstık çamı ormanları ise maalesef, bugüne kadar orman köylüsü adına tapulandırılmamıştır. Aynı yapıdaki ormanlar arasındaki bu adaletsizlik giderilmeli, Aydın'daki fıstık çamı ormanlarındaki köylülerimize hak ettikleri tapular verilmelidir. Böylelikle ormanların daha fazla sahiplenilmesi mümkün olacak, orman gençleştirme çalışmalarına da katkı sağlanacaktır. Ayrıca, fıstık çamındaki özel ağaçlandırma teşvikleri artırılmalıdır. Aydın'da özel ağaçlandırma çalışmalarına da müsaade edilmemekte, yeni ağaçlandırma faaliyetlerinin önü kesilmektedir. Orman köylüsünü koruyacak düzenlemelere mutlak anlamda öncelik verilmek koşuluyla özel ağaçlandırma çalışmalarına diğer bazı illerde olduğu gibi Aydın'da da müsaade edilmelidir.

Aydın, kestane üretimi açısından Türkiye 1'incisidir. Özellikle Kuzey Menderes havzasında Köşk, Sultanhisar ve Nazilli ilçelerimizde geniş alanlarda kestane üretimi yapılmaktadır. Kestane millî gelirimize anlamlı katkı sağlayan bir üründür. Bu nedenle, Aydın'da ve ülkemizde kestane ağaçlandırmaları teşvik edilmelidir. Ayrıca, kekik, defne, adaçayı ve mantar gibi orman ürünlerinin de üretimi teşvik edilmeli, bu konuda orman köyü kooperatiflerine destek verilerek üretim artırılmalıdır.

Değerli arkadaşlar, orman, ülkemizin en değerli varlıkları arasında yer alıyor. Maalesef, mevcut iktidar ormana katkı sağlayamamış, ormanın ülkeye sağlayabileceği katkıyı geliştirememiştir. Gündeme getirilmesi amaçlanan Uludağ Alan Başkanlığı Kanun Teklifi de ayrı bir vahametir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Devamla) – Teşekkür ederim.

Uludağ'ın korunması gerekirken, kurulması amaçlanan Uludağ Alan Başkanlığı tasarısı mevcut hâliyle Uludağ'da talanın önünü açacaktır. Bu, bir sistem ve zihniyet sorunudur. İYİ Parti olarak iktidara geldiğimizde vakit kaybetmeden orman envanter, kuru ve bataklık orman tesisi, orman ağaçlandırma, ormanlık alanların rehabilitasyonu projelerine başlayacağız. Ormanlık politikalarıyla ilgili kapsamlı çalışmalar vasıtasıyla orman ekosistemimizi koruyacak, orman varlığımızı artıracak, orman köylülerimizin yaşam koşullarını ve refah seviyesini geliştireceğiz. Çok az kaldı.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Kayseri Milletvekili Dursun Ataş.

Buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 6/12/2022 tarihli oturumunda AKP Bursa Milletvekili Zafer Işık tarafından milletvekilimize yönelik şiddet eylemi demokrasimize, yüce Meclisimizin mehabetine yakışmayan bir olay olarak Parlamento tarihine geçmiştir. Bu elim olayı şiddetle kınıyoruz. Hiçbir ahlaksız yumruk bizi hakkın ve hakikatin yolundan ayıramayacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Millî Savunma Bakanlığının 2023 yılı bütçesi hakkında İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum; yüce Türk milletini, kahraman ordumuzu ve Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken, Başkomutan Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları başta olmak üzere vatan savunması ve terörle mücadelede şehit olan kahraman askerlerimize Allah'tan rahmetler diliyor, gazilerimize şükranlarımı sunuyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, ebedi Başkomutanımız Gazi Mustafa Kemal Atatürk, Türk ordusu için “Bütün milletin göğsünü itimat, gurur duygularıyla kabartan şanlı ad” demıştır. Gerçekten de Türk ordusu beş bin yıldan fazladır Türk milletinin en büyük gururu ve en büyük güvencesi olmuştur. Basit, alelade bir ordudan bahsetmiyoruz, bahsettiğimiz ordu Türk ordusudur. Bu ordu Türk'ün esaretini yıkıp atan Kürşat'ın 40 kişilik ordusudur, bu ordu adına destanlar yazdıran Metehan'ın, Tanrı'nın Kırbaçı Attila'nın, Anadolu'yu vatan kılan Alp Arslan'ın, Peygamber'in övgüsüne mazhar olmuş Fatih'in ordusudur, “Türk milleti istikbalsiz yaşayamaz.” diyerek yedi düvele meydan okumuş Atatürk'ün ordusudur bu ordu.

Değerli milletvekilleri, zor bir coğrafyada yaşıyoruz çünkü bu coğrafya tarihin nabzının atmaya başladığı günden beri birçok medeniyeti yok etmiş, devletleri yıkmış, tarihin en güçlü uygarlıklarını paramparça etmiştir.

Biz, millet olarak bin yıldır bu topraklardayız, sonsuza kadar da bu topraklarda yaşayacağız; neden mi bu kadar eminiz? Çünkü tehlike ne kadar büyük olursa olsun, Türk ordusu daha büyüktür.

Sayın milletvekilleri, bu yüzden konuşmamın hemen başında belirtmek istiyorum ki millî savunma, partimizin azami hassasiyet gösterdiği bir konudur. Türkiye'nin ulusal güvenliği birinci önceliğimizdir. Dolayısıyla, millî savunmanın her türlü siyasi polemikten uzak tutulması gerektiği anlayışına samimiyet ve özenle bağlıyız. Yıllardır Millî Savunma Bakanlığı, Savunma Sanayii Başkanlığı, Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlıkları, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Millî İstihbarat Teşkilatı bütçelerine lehte oy veriyoruz, bu tutumumuzu bugün de devam ettireceğiz. Ancak bu demek değildir ki iktidarın bu konulardaki vahim hatalarını ve eksiklerini söylemeyeceğiz. Bu yüzden bugün eleştirilerimizi yapacağız, bu hatalar tekrarlandıkça da uyarı ve tenkitlerimizi sürdüreceğiz, yapılan iyi işleri ise destekleyeceğiz. Ordu üzerinde siyaset yapmayacağız ama size de yaptırılmayacağız, özellikle Türk ordusunun AKP'nin veya başka bir partinin siyasi geleceği için kullanılmasına asla müsaade etmeyeceğiz.

Değerli milletvekilleri, AKP'nin sebep olduğu yüksek enflasyon yüzünden 2022 yılı bütçesi ilk altı ayda erimiş, ek bütçe yapılması zorunlu olmuştur. Millî Savunma Bakanlığının 2022 yılı bütçesi başta 80,4 milyar lirayken ek bütçeyle 29 milyar lira eklenmiş ve yaklaşık 110 milyar liraya ulaşmıştır. 2023 yılı bütçe teklifinde Cumhurbaşkanlığının bütçesi yüzde 72, Diyanetin bütçesi ise yüzde 117 artarken Millî Savunma Bakanlığı bütçesi ise sadece yüzde 66 artmıştır. TÜİK'in masa başında hazırladığı yıllık resmî enflasyon oranı bile yüzde 84,39, ENAGrup'un gerçek yıllık enflasyon oranı ise yüzde 170,7'dir ama Millî Savunma Bakanlığı bütçesi sadece yüzde 66 artmıştır yani ortada bir artış yoktur. Yerli ve millî olduğunu söyleyenlerin böyle bir dönemde Millî Savunmaya verdiği bütçe işte bu kadardır.

Değerli milletvekilleri, diğer taraftan, Millî Savunma Bakanlığı bütçesi yıllardır istikrarlı bir şekilde düşüş göstermektedir. Buna göre, Bakanlık bütçesinin genel bütçeye oranı 2003 yılında yüzde 6,9'ken 2023 yılı AKP'nin veda bütçesindeki payı ise yüzde 4,07'ye kadar gerilemiştir. Bu düşüşün sebebini sormak istiyorum: İhtiyaçlarınız mı azaldı, Bütçe Başkanlığı mı kısıtlıyor sizi, yanlış mı hesap yapıyorsunuz? Siz burada açıklayamazsınız ama ben gerçek nedenini söyleyeyim: İhtiyaçlarınız azalmadı. Nitekim, Bakanlık harcamaları her yıl başlangıç ödeneğinin üzerinde gerçekleşiyor. Örneğin, 2021 yılı başlangıç ödeneği 61,4 milyar lirayken gerçekleşme 71,2 milyar lira olmuştur. Yanlış hesap da yapmıyorsunuz; Türk ordusunun dünyanın dört bir yanında kahramanca mücadelesine bu bütçenin yetmeyeceğini aslında bizlerden daha iyi siz biliyorsunuz ama hazinede para kalmadı, hazineyi boşalttınız, milyarlarca doları saçma ekonomi politikalarıyla yok ettiniz, Merkez Bankasının kasasındaki paraları buharlaştırdınız, vatandaşı da fakirliğe mahkûm ettiğiniz için sosyal yardımlara çok daha fazla para harcamak zorunda kaldınız. Biliyoruz, aklınızda millî güvenlik yerine gelecek seçimler var. Veda bütçenizde fakirliği gizlemek var, lüks var, şatafat var, hazine garantileriyle oluşturduğunuz kara delikler var, 5'li çeteniz var, doymak bilmeyen yandaşlarınız var, 3-5 maaşlı danışmanlarınız var ama millî güvenlik yok. Biliyoruz size göre itibardan tasarruf olmaz, bize göre ise millî savunmadan tasarruf olmaz.

Değerli milletvekilleri, bağımsız GFP'nin 142 ülkeyi incelediği askerî güç sıralamasına göre Türk ordusu 2019 yılında

dünyanın en güçlü 9'uncu ordusuyken bugün 13'üncü sıraya geriledi. Yine, NATO'nun en güçlü 4'üncü ordusuyken bugün 5'inci sıraya düşmüştür. NATO üye ülkelerin savunma harcamalarına gayrisafi yurt içi hasıladan en az yüzde 2 pay ayırmaları yönünde karar almış olsa da ülkemizde bu oran 2002 yılında yüzde 3,45'ken bugün, 2023 yılında yüzde 1,63'e düşmüştür. Bu sebeple, askerî gücümüz sürekli düşmektedir; S-400 ve F-35'lerle ilgili sıkıntılarımız da sürmektedir. AKP bunu unutturmak istese de Rusya'dan 2,5 milyar dolara aldığımız S-400 hava savunma sistemlerini kullanamıyoruz, S-400 aldığımız için de F-35 programından çıkarıldık. 1,25 milyar dolar ödediğimiz F-35'ler Türkiye'ye teslim edilmezken F-35 parçaları üreten Türk şirketlerinden alımlar da durduruldu. Yani AKP'nin hatalı politikaları sonucu hem milletimizin cebinden milyarlarca dolar çıkmış hem de ordumuz yine yeni nesil uçak ve hava sistemlerinde birçok devletin gerisinde kalarak zafiyete uğratılmıştır.

Değerli milletvekilleri, savunma sanayisi yatırımlarının önemini biliyor ve başarılı yatırımları destekliyoruz. Hiçbir polemige girmeden belirtmek istiyorum; İHA ve SİHA'lar konusundaki başarılı çalışmalar bizim iktidarımızda daha da artarak devam edecektir. Bu ülke için kim taş üstüne taş koymuşsa destekleyeceğiz ancak diğer yandan AKP iki yıldır "Savunma sanayisinin yüzde 80'i yerli." demektedir, keşke bu oran gerçek olsa; samimiyetle söylüyorum, buna en çok biz seviniriz. Ne yazık ki burada gerçekten uzak, tamamen algı oluşturmak için verilmiş bir oran söz konusudur. Ordunun içinden gelen biri olarak soruyorum: Hangi kriterlere göre yüzde 80? Neyi esas alarak buldunuz bu oranı? Yerli bir uçak var mı? Yok. Savunma sanayisi için kritik öneme sahip yerli motor var mı? Yok. Yerli bir denizaltı var mı? Yok. Yüzde 100 yerli tank var mı? Yok. Yerli bir hava savunma sistemi var mı? Yok. Donanmanın yüzde kaç yerli? Ya hava kuvvetlerinin? Millî muharebe uçağı, millî gemi, millî tank nerede? Bu saydıklarımın hepsi kalan yüzde 20'ye mi dâhil? Sayın AKP'li milletvekilleri ortaya bir oran söylediklerinde bu gerçek olmuyor. Yerli ve millî edebiyatı yapanlara hatırlatalım, Katar'a satılan Tank Palet Fabrikası tank üretecekti, hatta o gün yani tam kırk sekiz ay önce Cumhurbaşkanı kesin tarih vermiş "On sekiz ay sonra Tank Palet Fabrikasında tank üretilecek." demişti. Aradan tam dört yıl geçti, gören duyan var mı? Yok. Bugün elimizde ne ALTAY tankı var ne de Tank Palet Fabrikası var.

Değerli milletvekilleri, millî güvenliğimiz açısından diğer önemli konu da sınır güvenliğimizdir. Geçtiğimiz cuma günü, Millî Savunma Komisyonu olarak hudut karakollarına ziyaret gerçekleştirdik, gördüğümüz manzara bizi memnun etti. Bugün, ülkemize milyonlarca sığınmacı ve kaçığın girmesinde biz kesinlikle askerimizi suçlamıyoruz, ordunun zafiyeti yok; iktidarın zafiyeti ise çok. Bu yüzden, iktidara sormamız lazım: Bu zamana kadar niye sınırlarımızı güvene almadınız? Neden bugün askerimize verdiğiniz teknolojik donanımı sınırlarımızdan akın akın insan geçerken vermediniz? Neden ülkemizi dünyada en fazla sığınmacı ve kaçak barındıran ülke konumuna getirdiniz?

AKP'nin yıllardır uyguladığı açık kapı politikası, hatalı göç siyaseti sınırlarımızın eleğe çevrilmesine, kaçakçılık ve sınırdan uyuşturucu geçişlerinin artmasına neden olmuş, milyonlarca sığınmacının ve kaçak göçmenin ülkemize girmesine sebebiyet vermiştir. AKP bir taraftan ülkeyi dünyanın mülteci kampı hâline getirmiş, diğer taraftan ise bu kişilere vatandaşlık dağıtma telaşına düşmüştür. AKP bu asil milletin vatandaşlığını babasının tapusuymuş gibi dağıtırcı terör örgütü mensuplarına dahi vatandaşlık verme gafletine düşmüş, ülkemizi millî güvenlik açısından büyük risklerle karşı karşıya bırakmıştır. Yine, her zaman olduğu gibi, AKP'nin siyasi hatalarını Türk ordusu telafi etmeye çalışmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Türk ordusunun tarihî bir süreç içerisinde teamülleri olan bir yapısı vardır ancak AKP, ordunun binlerce yıllık teamüllerini hiçe saymış, Ergenekon'la başlayıp 15 Temmuzla devam eden süreçte SADAT danışmanlığında yapılan düzenlemelerle ordumuzun temelinde âdeta dinamit koymuştur. AKP döneminde ordumuzun içine sızan bir grup hainin gerçekleştirdiği darbe girişimi ordunun tümüne mal edilmeye çalışılarak kahraman Türk ordusu âdeta cezalandırılmıştır. Genelkurmay ve kuvvet komutanlıkları arasındaki sıkı emir komuta zinciri koparılmış, Genelkurmay ve kuvvet komutanlarının birçok yetkisi elinden alınarak Bakanlığa verilmiştir. Bugün geldiğimiz noktada kuvvet komutanlarının subay ve astsubayları tayin etme yetkisi dahi bulunmamaktadır.

Diğer yandan, askerî okullar kapatılarak sivillerin rektörlüğünü yaptığı Milli Savunma Üniversitesi kurulmuştur. Türkiye'ye modern tıbbi getiren Askerî Tıp Akademisi ve askerî hastaneler kapatılmıştır. TSK'nin ayrılmaz parçası olan Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı, hayatında tek bir güvenlik makalesi dahi okumadığını söyleyen, cumhuriyet tarihinin en tartışmalı İçişleri Bakanına bağlanmıştır. Yüksek Askerî Şûra ilgisiz-ilgili sivillerle doldurulmuş, kahraman askerler emekli edilip yandaşlara yer açılmıştır.

Değerli milletvekilleri, Türk Silahlı Kuvvetleri Peygamber ocağıdır, kışlaya siyaset sokulmamalıdır. Kışlaya siyaset girdiğinde Balkan Harbi faciasını yaşadık, 15 Temmuzda olanları hep birlikte gördük. Evet, asker siyasetin emrinde olsun ancak asla siyasetin oyuncağı olmasın. Bu yüzden, ordu içinde siyaset, mezhep, tarikat ve cemaat yapılanmalarına, SADAT gibi ne olduğu belirsiz yapılara asla müsaade edilmemeli, liyakat ve ehliyet tam olarak uygulanmalıdır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Beş yıldır söylediğimiz gibi, ordudan ayrılan eğitim, sağlık, jandarma, sahil güvenlik ve diğer tüm parçalar tekrar asıl gövdeye eklenmelidir. Subayı, astsubayı, uzman jandarmayı, uzman çavuşları, uzman er, erbaşları ve sivil memurları kapsayan, sorunlarının tamamını çözen bir çalışma yapılmalıdır. Binbaşlıların maaş ve makam tazminatı sorunundan sözleşmeli personelin gelecek kaygısına, uzman erbaşın özlük haklarındaki sıkıntılara kalıcı olarak çözüm getirilmelidir. Özellikle astsubaylara yıllardır söz verilen makam ve görev tazminatı sorununun çözülmesi gerekmektedir. Emekli astsubaylar artık eylem yapacak duruma gelmiştir ki bu da ordu içinde rahatsızlıklar yaratır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Bitiriyorum.

Sayın Bakanım, bu konunun sadece sizinle alakalı olmadığını; Çalışma Bakanlığının ve Maliye Bakanlığının da çalışmalarının sürdüğü söyleniyor ama artık bu sorunun bir an önce çözülmesi gerektiğini, sizin koordinasyonunuzda olması gerektiğini buradan bir kez daha ifade ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bu sorunları AKP olarak siz çözemezseniz İYİ Parti olarak biz çözeceğiz, az kaldı diyor, Millî Savunma Bakanlığının 2023 yılı bütçesinin ordumuza hayırlı olmasını diliyor, kahraman Türk ordusunu, yüce Türk milletini ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.23

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.57

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Sevda ERDAN KILIÇ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 33'üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

2023 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Şahıslar adına ilk söz, Ankara Milletvekili Orhan Yegin'e aittir.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ORHAN YEGIN (Ankara) – Sayın Başkan, Sayın Bakanlarımız, kıymetli milletvekillerimiz; 2023 yılı bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum. Aziz milletimizi ve onu temsil eden Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

“Gerçek vatansenver vatanını diğer ülkelerin üstünde gören değil sadece, onun bu övgüye layık olması için çalışan ve üzerine düşeni yapandır.” anlayışıyla AK PARTİ olarak yirmi yıldır her alanda üstün bir gayret ortaya koyuyor ve neticeleri alıyoruz elhamdulillah. Ama konuşmalara bakıyoruz: “Ne yaptınız?” “Bu ülkeye ne faydanız oldu?” “Ne eseriniz var?” diyenler de oluyor. Bu arkadaşlara ulaştırma alanında tek bir bilgi versem yeter diye düşünüyorum. Bir zamanlar 3 kilometrelik Bolu Dağı Tüneli’ni on dört senede bitiren ve cumhuriyet tarihi boyunca yaptığı tünellerin toplam uzunluğu 50 kilometre olan Türkiye’yi, sadece Artvin’de baraj çalışması etrafında ve sadece üç yılda 56 kilometre tünel yapan bir cumhuriyet noktasına getirdik hamdolsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Daha neler neler var ama bu fasla tek cümle bu yetsin.

İklim değişikliği ve küresel ısınma tartışmalarının derinleştiği bir zamanda köyden kente göç, şehirleşme, küçülen aileler, nüfusun çoğalması, göç dalgası ve her yıl artan turist gibi nedenlerle üretimi aşağıya zorlarken bir taraftan da tüketimi yukarıya zorlanan bir ülke olmamıza rağmen tarım alanında neredeyse tüm göstergeler pozitif yönlü gelişirken yıllardır tarımsal cari fazla veren ülke olmayı başarırken birileri çıkıp AK PARTİ’nin tarımsal politikalarının tarımı bitirme noktasına getirdiğini söyleyebiliyor. DSI’nin yirmi yılda baraj, gölet ve benzeri 9.561 tesis için harcadığı 450 milyardan fazla bir rakamı, 500 milyarı, aynı dönem içerisinde tarımsal destek olarak çiftçisine, üreticisine, köylüsüne ödeyen ve tarımsal hasılasını hem çeşit olarak hem ton olarak hem TL olarak artıran hem de birilerinin üzerinde konuşmaya bu aralar bayıldığı, o çok sevdiği dolar cinsinden artıran AK PARTİ’ye “Çiftçiye üretimden vazgeçecek noktaya getirdiniz.” diyorlar. Bilip de mi söylüyorlar? Hayır, bilseler böyle söylemezler diye düşünüyorum. Gelin, böyle yapmayın arkadaşlar; bu gurur hepimizindir, hepimizin ülkesi başardı bunları. Evet, direksiyon bizdeydi ama bu ülke hepimizin olduğu gibi başarıları da sevinçleri de hepimizindir.

Değerli arkadaşlar, her türlü denetim yetkisi Bakanlıkta kalmak kaydıyla sadece işletme hakkı yirmi beş yıllığına devredilmiş Arifiye Tank Palet Fabrikasının devrine ilişkin, Danıştaya açılmış 4 davanın temyiz süreci Danıştay kurul kararıyla da reddedilmiş, düşmüş olmasına rağmen hâlâ ordumuzu yıpratcak söylemler olduğunu görüyoruz, üzülüyoruz; yapmayın arkadaşlar.

Tarımda, ulaşımda, enerjide, farklı alanlarda farklı düşüncelerimiz olabilir ama savunmada, dış politikada, iç barışımızda, ortak faydamızda yüreklerimizin birlikte atması lazım. Aynı değerler üzerinde benzer söylemleri farklı tonlarda yapabiliriz, anlaşılabilir, siyasette farklı bakış açıları güzeldir ama cepheleşmemiz doğru değil. Doğru olan, hedef olduğumuz husumet ve düşmanlığa karşı tek cephe hâline gelecek bir dayanışmayı hep beraber ortaya koyabilmemizdir.

Kıymetli milletvekilleri, bugün sadece top, tüfek, bomba; bugün sadece İHA, SİHA, MİLGEM üretmiyoruz; aynı zamanda onları ihtiyaç duyduğumuzda, istediği yerde, istediği zaman kullanacak asıl şeyi, asıl gücü yani siyasi iradeyi de üretiyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kabadayılık görsünler diye değil; yapmasınlar diye, yaptılarsa dursunlar diye, dursun, geri dönsünler diye “Bir gece ansızın gelebiliriz.” diyoruz. Uyarmak için söylüyoruz, kavga istemediğimizi, çatışma istemediğimizi kararlı bir şekilde ilan etmek için söylüyoruz ve artık durmuyorsa evet, durdurmaya muktedir olduğumuzu ve bunu yapmaktan çekinmeyeceğimizi bilmeleri için, son bir kez uyarmak için “Bir gece ansızın gelebiliriz.” diyoruz ve durmuyorsa gereğini icra ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Kıymetli milletvekilleri, bugün kimyasal silah kullanımı iddiaları yeniden bu kürsüden maalesef dile getirildi. Bugün, yeniden Taksim saldırısının iktidarda kalma oyununun bir parçası olduğu iddiası çirkin ve utanmaz bir şekilde bu kürsüde ortaya atıldı. Bu karanlık zihniyetin kendi karanlığında yok olup gideceğinden eminiz; “Yazıklar olsun!” diyor, başka bir şey demiyoruz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) İnsan aklı ile vicdanı arasında sefer ederek kendini bulur, huzuru bulur...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ORHAN YEGIN (Devamla) – ...hırsı ile kin arasında sefer ederek nihayetini, sonunu bulur. Biz topraktan çok insanı sevdiğimiz için, yalnız olmaktan çok kalabalık bir sofrada oturmayı sevdiğimiz için, sahip olmaktan çok paylaşıyor olmayı önemseydiğimiz için, bölüşüyor olmayı sevdiğimiz için yüceldik elhamdulillah, sonsuz şükürler olsun.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Lafta bunların hepsi, lafta!

ORHAN YEGIN (Devamla) – Kıymetli milletvekilleri, birbirimizi iterek, birbirimizden koparak büyük bir dünya kuramayız. Biz tüm farklılıklarımızla; Alevi’imizle Sünni’imizle; Doğulumuzla Batılımla; başını örtenimizle hiç örtmeyecek olanımızla; Zaza’mızla Kürt’ümüzle Arap’ımızla Türk’ümüzle; 5 vakit camiye gideniyle kilisede, havrada ibadet edenleriyle; bu ülkeyi seven tüm değerlerimizle kardeşliğimizi ayakta tutarak, birbirimizi tutunarak büyük bir dünyayı kuracağız inşallah diyor ve bütçemizin hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, ben söyleyeyim, vekilime söz isteyeceğim.

Hatip konuşmasında bizim Adana Milletvekilimiz Tulay Hatimoğulları’nın yaptığı konuşmayla ilgili utanmazlıkla suçladı; açık bir sataşma var, Tulay Vekilimiz cevap verecek. Kendisi cevap verecek Sayın Başkan, kürsüden cevap versin.

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

10.- Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç’un, Ankara Milletvekili Orhan Yegin’in 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin dördüncü tur görüşmelerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Bir kere “utanmaz” sözünü kendilerine iade ediyorum. Taksim’le ilgili İçişleri Bakanının açıklamaları dâhil olmak üzere, bombayı bıraktığı iddia edilen “Ahlam” isimli kadının vermiş olduğu savcılık, emniyet ifadeleri, sosyal medyadaki bağlantıları ve görüntüleri Sultan Murat Tugaylarına götürüyor bu işi. Bunu söyleyen ben değilim, sizin havuz medyanızda ortaya çıkan haberlerden ve doğrudan televizyonlarda Soylu’nun yaptığı açıklamalardan ortaya çıkmış olan bilgilerdir bunlar. Bu bilgileri biz üretmedik ve Taksim gerekçe gösterilmedi mi Pençe-Kılıç Operasyonu’na? Bunu biz mi söyledik? Hayır, yine siz söylediniz. Yine Millî Savunma Bakanı açıklamasında gerekçe olarak 51’inci maddeye dayanmayı Taksim’deki patlamaya istinaden ortaya koydu; bunu biz mi iddia ettik, biz mi uydurduk? Hayır. Bu sizin açıklamalarınızın ürünü ve biz bu açıklamalara istinaden çıkıp şu kürsüde konuşmalarımızı yapıyoruz. Bu kürsüde hiç kimseye iftira etmiyoruz, bu kürsüye çıkıp AKP iktidarından doğru bunları savunma cüretini gösterecekse asıl utanmazlık budur. Bu cüreti gösterebilmektir asıl utanmazlık. Gerçekleri, hakikati sizlerin dayanaklarıyla, sizlerin yaptığı açıklamayla çıkıp biz bu kürsüden ifade ediyoruz ve kalkıp bize “utanmazlık” diyecek! Bunu hiç kimse diyemez, bunu hiç kimsenin deme hakkı yoktur.

Kimyasal silahlarla ilgili de bizim ifade ettiğimiz şey nedir? “Ortada görüntüler var, araştırılsın.” dedik.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – İftira!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Bu konuda taraf olan uluslararası örgütlerin, Türkiye dâhil... Millî Savunma Bakanı bunu talep etmelidir. (HDP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkürler.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkanım...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

11.- Ankara Milletvekili Orhan Yegin’in, Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç’un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sayın Başkan, Genel Kurulun çok fazla zamanını almamak için uzatmayacağım.

Komisyonunda bu konuyu irdeledik ve kıymetli Milliyetçi Hareket Partisi Milletvekilimiz...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Milliyetçi Hareket Partisi değil, Halkların Demokratik Partisi.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sana demiyor be!

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) - Başka bir şey söylüyor, bir dinleseniz anlayacaksınız ya.

OYA ERONAT (Diyarbakır) - Sana “kıymetli” mi diyecek?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Milliyetçi Hareket Partisi Milletvekilimiz o günkü tartışmada hatibin iddialarına çok güzel bir cevap vermişti.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Siz de verdiniz canım tek tek.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) - Size de L'Humanite dergisi kapak olarak cevap vermiş.

ORHAN YEGİN (Ankara) – İfadelerden cümleleri kırıp kırıp alıp bir senaryo kurup o senaryo üzerinden kimse bize böyle bir ithamda bulunamaz.

BAŞKAN – Peki, teşekkürler.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Fazla söz de söylemedik; o karanlıkta boğulup yok olacaklarını bildiğimiz için bir şey söylemedik.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Siz de kendi yalanınızla boğulup gideceksiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, eğer “karanlıkta yok olma”yı bize söylüyorsa cevap vereceğim.

BAŞKAN – Değil, değil.

İSMET YILMAZ (Sivas) – Teröriste dedi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Efendim? Bize mi söyledi?

İSMET YILMAZ (Sivas) – Teröriste söyledim.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sana söylüyor, sana!

ORHAN YEGİN (Ankara) – O iddiaya söyledim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İddiaya!

ORHAN YEGİN (Ankara) – İddiaya söyledim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkanım “İddiaya söyledim.” diyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) – O iddiaya söyledim.

İSMET YILMAZ (Sivas) – Teröriste dedi ya.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hayır Başkan, yani...

BAŞKAN – Vereceğim söz size.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tamam.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

A) ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI (Devam)

1) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU (Devam)

1) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Karayolları Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Karayolları Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI (Devam)

1) Tarım ve Orman Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Tarım ve Orman Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Orman Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Orman Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ (Devam)

- 1) Türkiye Su Enstitüsü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Su Enstitüsü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Millî Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Millî Savunma Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu.

Buyurun Sayın Bakanım. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin değerli milletvekilleri; 2023 yılı bütçesi Meclis Genel Kurulu görüşmeleri çerçevesinde Bakanlığımızca yürütülen çalışmaları sizlere arz etmek için huzurlarınızdayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum. Görüşmelerimizin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Milletimizin hizmetine sunduğumuz projelerle, dev yatırımlarla Türkiye Yüzyılı'nın altyapısını hazırlamaktayız. Yeni planlamalarla lider ve güçlü Türkiye'nin temelini inşa ediyoruz. İnsan ve istihdam odaklı, çevreye duyarlı, bilimsel temellere dayalı, bölgesel ve küresel entegrasyonu hedefleyen, kaynaklarımızı en verimli şekilde kullanan, sürdürülebilir projeleri Ulaşım ve Lojistik Master Planı'mız ışığında kararlılıkla sürdürüyoruz. 2003 yılından bu yana, ulaşım ve haberleşme alanında ürettiğimiz projeleri 1 trilyon 653 milyar TL'lik yatırım yaparak hayata geçirdik. Ulaştırma ve haberleşme alanındaki bu yatırımlarımızla 18 milyondan fazla vatandaşımıza iş imkânı sunduk, ülkemizin üretimine 1 trilyon 139 milyar dolarlık katkıda bulunduk, gayrisafi yurt içi hasılaya katkımız 548,5 milyar dolara ulaştı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yarım asırdan fazla ihmal edilen demir yollarında reform başlattık, ülkemizi hızlı tren işletmeciliğiyle tanıştırdık. Kara yollarındaki yatırımlarımızla ülkemize çağ atlattık. Bölünmüş yol uzunluğumuzu 6.100 kilometreden alarak tam 29 bin kilometreye ulaştırdık. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Son yirmi yılda araç sayısı 8 milyondan 26 milyona yükselmesine rağmen trafik sıkışıklığı şu anda çok daha az. 2003 öncesindeki toplam tünel uzunluğunu tam 14 kattan fazla artırarak 720 kilometreye çıkardık. 2003 yılından beri toplam 419 tarihî köprüyü restorasyon yaparak yeniden ihya ettik.

Haberleşmede çok güçlü bir altyapı tesis ettik, dijitalleşmeye hız kazandırdık. E-devleti kullanan vatandaşımızın sayısı 60 milyonu aştı. Haberleşmede sektör büyüklüğümüzü yıllık bazda yüzde 41 daha artırdık, 266 milyar TL'ye ulaştırdık. Mobil abone sayımız 91 milyonu geçti, 4.5G hizmeti alan abone sayımız 83 milyonu geçti. 2003 yılından beri 23 bin olan geniş bant abone sayımız 91 milyonu aştı. Uydu haberleşme hizmetlerimiz de dışa bağımlı olmadan kesintisiz ve güvenle sağlanmakta. Türkiye'de iletişim altyapısını geleceğe uygun biçimde kurmamıza katkı sunacak TÜRK SAT 5A'yı, 5B'yi devreye aldık, uydularımız 3 kıtaya yayılan geniş bir coğrafyaya hizmet vermekte.

3 tarafı denizlerle çevrili vatanımızın "denizci ülke" kimliğini yeniden inşa ettik. Dünya deniz taşımacılığına yeni bir soluk getirecek, Türkiye'nin denizlerdeki lojistik hâkimiyetini artıracak Kanal İstanbul'la ulaşım sektörü ve denizcilik alanında yeni bir çağın kapısını aralamaya hazırlanıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye, AK PARTİ iktidarında hayata geçirilen ulaşım politikaları ve faaliyetleriyle dünyada havacılık sektöründe en hızlı gelişen ülke olmuştur. Havalimanı sayımızı 26'dan 57'ye çıkardık. Havacılığa yaptığımız yatırımlar ve bu alandaki düzenlemeler sayesinde dünya ortalamasının çok üzerinde büyüme performansı gösterdik.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçen yıl burada, Gazi Meclisimizde sizlere taahhütte bulunduk; bütünsel kalkınmamıza en büyük desteği verecek, ülkemizi dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasında hak ettiği yere yükseltecek 2022 projelerimizi anlattık. Sonrasında, 5 bine yakın şantiye ve hizmet noktamızda 700 binden fazla çalışma arkadaşımızla gece gündüz çalıştık ve bizi Türkiye Yüzyılı'na ulaştıracak eserlerimizi bir bir inşa ettik.

Şimdi de sırasıyla bu yıl, son bir yıl içerisinde açtığımız projelerimizin -üstüne basa basa söylüyorum- sadece bir kısmını sizlere söyleyeceğim. 19 Aralık 2021'de TÜRK SAT 5B'yi uzaya fırlattık, altı ay içerisinde devreye aldık ve dünyanın yüzde 30'undan fazlasına hizmet vermekte. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Bravo!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Ardından, 21 Aralık 2021'de, Gaziantep Havalimanı yeni terminal binasını ve apron alanını hizmete açtık, vatandaşımızın hizmetine sunduk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Atatürk Havaalanı'nı ne yaptınız, Atatürk Havaalanı'nı? 7 milyarlık havaalanını yok ettiniz be, yok ettiniz!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Erzurum-Artvin arasında Pirinkayalar Tüneli'ni açarak konforlu, güvenli bir yolu Türkiye'nin, Erzurumluların, Artvinlilerin hizmetine sunduk. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Ardından, Konya'da, 8 Ocakta Konya'ya kadar giden hızlı treni 102 kilometre daha uzattık ve Konya-Karaman'ı hızlı trene bağladık ve şu anda da 200 bine yakın vatandaşımız hızlı treni kullanmakta. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ardından, Zonguldak'ta, 5 Şubatta Zonguldak'ın tarihî projesi Kilimli Yolu ve Prof. Dr. Şaban Teoman Duralı Tüneli'ni hizmete açtık; 11,5 kilometrelik yolu 6 kilometreye düşürdük, kırk dakikalık yolu sadece beş dakikaya indirdik. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Kilimli yolu bitti; Kilimli-Çatalağzı, Çatalağzı-Filyos, Filyos-Çaycuma; Filyos Endüstri Bölgesi-Filyos Limanı demir yolu hatlarımızda da çalışmalar yoğun bir şekilde devam ediyor. İzmit'i Kandıra'dan Karadeniz'e bağlayacak en önemli aksın 11 kilometresini açarak hizmete aldık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ardından, evet, dünyanın en büyük projesi... (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Burada sizlere taahhütte bulunmuştuk, açılışına davet etmiştik; dünyanın en büyük projesi olan Çanakkale Köprüsü'nü 18 Mart Çanakkale Zaferi'nin 107'nci yıl dönümünde dünyanın hizmetine sunduk.

CAVİT ARI (Antalya) – Kim yaptı, kim yaptı? Kim yaptı?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Biz yaptık, biz yaptık.

CAVİT ARI (Antalya) – Devletin gelirleriyle yaptın; kamu-özel iş birliği, kamu-özel iş birliği...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Ayak yüksekliği 318 metre, sadece deniz üzerindeki yüksekliği; deniz derinliği 45 metre...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – AK PARTİ yaptı, AK PARTİ yaptı.

CAVİT ARI (Antalya) – Faturasını millet ödeyecek, faturasını millet ödeyecek.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – ...45 metrenin altında 80 metrelik kazıklar ve buradaki çelik halatların boyu tam 162 bin kilometre yani dünyayı 4 defa dönersiniz bununla. (AK PARTİ sıralarından “Helal olsun” sesleri, alkışlar)

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Kaç tane araba geçiyor, kaç tane araba? Kaç tane araba geçiyor; onu söyle, onu!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Saatler süren feribot yolculukları sadece beş dakikaya düştü; hayırlı uğurlu olsun.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Müteahhitleri zengin etmek için köprü yapıyorsunuz.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Bu projelerde yerli, millî mühendislerimiz, işçilerimiz çalışıyor; bizde ithal mühendis yok, ithal danışman yok. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Maliyetini söyle, maliyetini!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Ardından Tokat’a geçtik; 25 Martta Tokat Havalimanı’nı açtık ve Tokatlıları havalimanı konforuyla buluşturduk. Tokatlılara hayırlı uğurlu olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYHAN EREL (Aksaray) – Aksaray da havalimanı bekliyor Sayın Bakan.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Ardından Malatya’ya geçtik; Malatya Çevre Yolu’nun 26 kilometresini hizmete açtık. Yakında Malatya’ya tekrar gideceğiz, çevre yolunun tamamını bitireceğiz. (AK PARTİ sıralarından “Helal olsun” sesleri, alkışlar)

Ardından Antalya’ya geçtik; 16 Nisanda Antalya-Kemer arasında Phaselis Tüneli’ni açarak Antalyalıların, Türkiye’nin hizmetine sunduk. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) – Onu bari söylemeyin Sayın Bakan, 2,8 kilometrelik yolu anlatıyorsunuz burada. Ayıptır!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – 30 Nisanda Kırklareli’ye gittik; Kırklareli Pınarhisar ve Çakıllı Çevre Yollarını yaptık, hizmete açtık.

CAVİT ARI (Antalya) – 2.800 metre için 2.600 metrelik tünel yaptınız; israfa bak!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Evet, gurur projelerimizden bir tanesi daha; 100 metrekarelik düz alanın bulunmadığı bir yerde tam 3 milyon metrekarelik denize dolgu havalimanını inşa ettik; Rizelilerin, Artvinlilerin ve dünyanın hizmetine sunduk; bugüne kadar da 500 bin vatandaşımız, Rizeli, Artvinli vatandaşımız Rize-Artvin Havalimanı’nı kullandı.

Evet “Nerede bu devlet?” denilen günler tarih oldu, şu an afetler bitmeden devlet milletinin yanında bütün felaketleri, kötülükleri beraber yok ediyorlar. Sinop’ta Ayancık, Türkeli’ndeki; Kastamonu’da Çatalzeytin, Bozkurt, Abana, Şenpazar’daki afetten hasar gören bütün köprüleri yaptık, milletimizin hizmetine sunduk. 20 Haziranda Adana OSB TEM Otoyolu bağlantısını yaparak Adanalıların hizmetine sunduk. 4 Temmuzda Bilecik’te, Bilecik girişi kavşaklarını ve bağlantı yollarını tamamlayarak milletimizin hizmetine sunduk. Kaynarca-Karasu yolu, Karadeniz Sahil Yolu’nun önemli bir aksını tamamladık, içerisinde Kaynarca Tüneli’nin de olduğu projemizi bitirip milletimizin hizmetine sunduk. Evet, 2 Ekimde İstanbul’da belediyenin yapması gereken bir projeyi daha bitirerek milletimizin hizmetine sunduk. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Daha önce tamamlayıp bitirdiğimiz Kadıköy-Kartal-Pendik Hattı’nı 7,4 kilometreyle Sabiha Gökçen Havalimanı’na uzattık; tam 1,5 milyon kişi metromuzu kullanarak havalimanına gitti.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Ankara’da Melih Gökçek...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Siz, Tuz Gölü’ne alabalık tesisi yapmaya devam edin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Siz belediyeye düşmanlıktan başka bir şey yapmadınız, sadece düşmanlık yapıyorsunuz. Belediye düşmanısınız siz!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Ardından Çanakkale’ye geçtik; Çanakkale’de Troya ve Assos Tünelleriyle Kaz Dağı rampalarındaki o meşakkatli, tehlikeli yolculukları tarihe gömdük, elli dakikalık yolculuğu sadece beş dakikaya indirdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İstanbul halkına düşmansınız, düşman! İstanbul Belediyesini çalıştırmamak için her şeyi yapıyorsunuz. İstanbul halkına düşmansınız!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Tekrar Malatya’ya gittik; Malatya-Sivas arasında Malatya-Hekimhan yolunu tamamladık...

ULAŞ KARASU (Sivas) – Sivas tarafı ne oldu? Sivas tarafını söyle, Sivas tarafını!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – ...tam 104 kilometre, içerisinde 8 tane tünel, 14 tane köprü var.

ULAŞ KARASU (Sivas) – O yol beş yıl oldu biteli. Sivas tarafı ne zaman bitecek?

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Say say bitmiyor, say say bitmiyor.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Sadece geçen yıl açtıklarımızın bir kısmını dedim başta.

Ardından Diyarbakır’a geçtik, Diyarbakır Güneybatı Çevre Yolu’nu açarak kırk beş dakikalık yolu sadece on beş dakikaya indirdik ve Diyarbakır merkeze nefes aldirdik. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Ardından Bitlis Çevre Yolu’muzu açtık; Bitlislilere hayırlı uğurlu olsun. Ardından, Türkiye’nin akıllı otomobili, elektrikli otomobilinin yollarını...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İstanbul’a geleceksin yerel seçimlerde, sana göstereceğiz İstanbul nasıl bir yer!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – ...akıllı yollarımızda seyahat etsin diye akıllı otomobil fabrikasının da yollarını tamamladık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Seni yerel seçimlerde bekliyoruz, İstanbul’a bekliyoruz seni!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Ardından, Bandırma girişi, kavşakları ve bağlantı yollarını tamamladık.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Aranızda kavga etmeyin, sen gel, sen!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Ardından, Gaziantep’e gittik; Gaziantep’in en değerlisi Gaziray, 25,5 kilometre uzunluğunda, 16 istasyonu var.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sakın kavga etmeyin, sen gel İstanbul’a; 2024’te sen gel, sen!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Gaziantep şehir ve OSB bağlantılarını

tamamlayarak hizmete açtık; hayırlı olsun. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Ardından, Kars-Horasan arasında, Kars-Erzurum arasında Sarıkamış-Horasan viyadüklerini açarak Karşılının, Erzurumluların hizmetine sunduk. Ardından, Hasankeyf tünelleri ve bağlantı yollarını, Hasankeyf-Gercüş-Midyat-Batman arasında konforlu, güvenli bir yolculuk ve hizmeti sağladık. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İstanbul halkı sana soracak...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Evet, değerli arkadaşlar, bakın, kalem gibi duruyor, kalem gibi. Türkiye'de 50 kilometre tünel vardı 2002 yılında, şu anda tam 720 kilometre tünel var. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Yeni Yusufeli'de 56 kilometre tünel var, 56 kilometre tünel, 39 tane ve 20 tane viyadük 3.500 metre... (HDP sıralarından gürültüler)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Pamukova'dan da bahsedin!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – ...tamamen yerli, millî mühendislik çözümleri. Ülkemizin hangi bölgesi olursa olsun, hangi projeye ihtiyaç varsa Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti projesini üretiyor, çözümünü üretiyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Yap-işlet-devret, Sayın Bakan...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Göcek Tüneli ne zaman ücretsiz olacak Sayın Bakan? Göcek Tüneli hâlâ paralı, verdiğiniz sözü tutun.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Kimin cebini doldurdunuz?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Evet, Türkiye'nin enlerinden Konya'yı Alanya'ya bağlayan Eğiste Hadimi Viyadüğü yolumuzu tam 4,5 kilometre kısalttı; yüksekliğiyle 166 metreyle Türkiye'nin en yüksek -dünyanın sayılı- uzunluğu 1.372 metre. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Her seçimde "Göcek Tüneli ücretsiz olacak." diyorsunuz.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Evet, ardından Ağrı'ya geçiyoruz; Ağrılılara selam olsun. Ağrı-Hamur-Tutak-Patnos yolumuz tam 70 kilometre ve bölünmüş yol olarak garantili, güvenli, konforlu yolu milletimize armağan ettik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ardından Şanlıurfa'ya geçtik; daha geçen hafta...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Halkın kaynaklarını kime aktarıyorsunuz?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – ...Kuzeybatı Çevre Yolu'muzu tamamlayarak Şanlıurfa'nın şehir içi trafiğine nefes aldırдық.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Niye hep aynı şirketlere ihaleler veriliyor? Kim bunlar?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Ardından, iki gün önce Mersin'de de Tarsus OSB bağlantısını TEM'e sağlayarak vatandaşımıza konforlu, güvenli yolların açılmasını sağladık.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sattıklarınızı da söyleyin, sattıklarınızı.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Bu saydıklarım sadece bir yıldır hizmetimize sunduğumuz projelerin sadece bir kısmı. 2023 yılı ise cumhuriyetimizin 100'üncü kuruluş yıl dönümü olmasının yanı sıra, yirmi senedir inşa ettiğimiz dev eserlerle Türkiye'mizin geleceğinin, Türkiye Yüzyılı'nın işaret fişegi olacak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – "5 kuruş para çıkmayacak vatandaşın cebinden." diyordunuz, milletin geleceğini borçlandırıyorsunuz, elli yıllık geleceğini borçlandırıyorsunuz! Borçlandırıyorsunuz, "5 kuruş para çıkmayacak." diyordunuz.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Bunun için, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde eser ve hizmet siyasetimize tüm gücümüzle devam edeceğiz.

3.665 kilometre bölünmüş yol yapımı devam ediyor. 458 kilometre uzunluğunda 127 kara yolu tünelimizde çalışmalar devam ediyor. 80 kilometre uzunluğunda 488 köprü ve viyadük inşa ediyoruz. 4.262 kilometre uzunluğunda hızlı tren hattımızda çalışmalarımız devam ediyor.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sinyalizasyon yapmadığınız trenlerden bahsedin.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – 3 havalimanımızda çalışmalar devam ediyor. 10 liman tesisimizin yapımı devam ediyor. 50 bin kilometrelik fiber altyapı çalışmamız devam ediyor. 2022'de nasıl ki her sözümüzü tuttuysak, nasıl ki vadettiğimizden daha fazlasını yaptıysak 2023'te de durmak yok, yola devam. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Yola devam diyoruz.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – İhaleler niye hep aynı şirketlere gidiyor?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Yarın Samsun'da Kavak-Asarcık yolunu Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde açıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ardından, Bitlis'e gidiyoruz, Bitlis Çayı Viyadüğü bin metrenin üzerinde, üzerinde 56 bin ton çelik var. 56 bin ton çelik 2 tane Eyfel Kulesi yapabilirsiniz. Ardından, Denizli'ye geçeceğiz, Honaz Tüneli'nin de olduğu Denizli Çevre Yolu'nu yaparak Denizli'yi rahat, konforlu, güvenli bir yola kavuşturacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ardından, Kağıthane-İstanbul Havalimanı metromuzun imalatları bitti, test süreci devam ediyor, en kısa zamanda sertifikasını aldığımız günün ertesi günü hizmete açacağız. Tam 37,5 kilometrelik metromuzun Kağıthane-İstanbul Havalimanı kısmını bitirdik, açtık. (CHP sıralarından gürültüler)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ankara-İstanbul arası delik deşik, yolları yapmadınız, yolları! Yollar delik deşik.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Evet, buraya bakın, buraya; hastanenin yolunu yapmayanlar iyi dinlesinler. Pandeminin ilk günlerinde acil hastaneye ihtiyacımız olduğu anlarda hastane yolunu yapmayan bir İstanbul Büyükşehir Belediyesi, devraldık ve bir ay içerisinde bitirdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Karayolları işçileri ne zaman kadroya geçirilecek, sen onu haber ver önce!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Hastanenin yolunu yapmayanlar hastanenin metrosunu da yapmadılar ama biz metrosunu da yaparak bitiriyoruz, yakında hizmete açacağız. Burada, Aydın Büyükşehir Belediyesi de İstanbul Büyükşehir Belediyesini örnek almış, "Aydın Şehir Hastanesinin yolunu yapmayacağım." diyor. (CHP sıralarından gürültüler)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İhaleyi yapmadan avans verdin mi, vermedin mi? Onu söyle. Yalan bari atma, yalan!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Biz, vatandaşımızı bunların eline mi bırakırız! (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler) Biz devraldık, yapıyoruz.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sen o Belediyenin Genel Sekreteriydin, niye yapmadın? Sen Genel Sekreter Yardımcısıydın, niye yapmadın devrik sekreter?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Ardından, Ankara'da AKM-Gar-Kızılay

metrosunu açıyoruz. Ardından, Tunceli'de Singeç Köprüsü ve bağlantılarını açıyoruz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Ardından, Avrupa'nın en uzun; 14,5 kilometre uzunluğunda... Yıllar önce 1.700 metre tek tünel yapıldığında bayram havası vardı. Bugün, çift tüplü tam 14,5 kilometre tünel açıyoruz. Kayseri Anafartalar tramvayını bitirdik, önümüzdeki günlerde yerli, millî tramvaylarımızla hizmete açacağız. (CHP sıralarından gürültüler)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İstanbul Cumhuriyet Savcılığı niye gizlilik kararı verdi sizin dosyalara?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) - Çukurova Havalimanı'nı bitiriyoruz, nisanda inşallah hizmete açacağız. Ankara-Kırıkkale-Yozgat-Sivas Hızlı Tren Hattı, arkadaşlarımız yetiştirmek için yoğun bir çaba sarf ediyorlar, yakında bitiriyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Rant, rant; başka bir şey yok! Halkın kaynaklarını sermaye gruplarına aktarmaktan başka bir şey yok. Siz 5'li çeteyi büyütmekten başka bir şey bilmiyorsunuz.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) - Evet, yine CHP'li bir belediye klasiği, CHP'li Adana Büyükşehir Belediyesinin yapmadığı 15 Temmuz Şehitler Köprüsü'nü de devraldık, bitiriyoruz. Onun da açılışı için Adana'ya gideceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Yapılan yolsuzlukları açıklayın, ihaledeki yolsuzlukları açıklayın.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) - Evet, yerli, millî trenimiz 10 bin kilometrelik testleri geçti, yakında sertifikasını aldığı anda yolculu işletmeye başlayacağız.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sinyalizasyon yaptınız mı Sayın Bakan, sinyalizasyonu var mı?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) - Ve Türkiye'nin en büyük AR-GE projesi TÜRKİSAT 6A'nın bütün yapım süreçleri Ankara'da devam ediyor.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Mümkünse sadece AK PARTİ'lilere hizmet verirsin sen, seçersin!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) - 2023 yılında, cumhuriyetimizin 100'üncü yıl dönümünde hizmete alacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Halk için mi, şirketokrasi için mi yapıyorsunuz?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – İşte motivasyon kaynağımız bunlar. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Bakan, bir dakika....

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Milletimizin hayatı kolaylaştıkça, konforu artıkça heyecanımız da...(CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Bakanım, bir dakika...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Tren katliamında yaşamını yitirenlere ne diyorsunuz? Tek bir ceza alan yok tren katliamında, neyle izah ediyorsunuz?

BAŞKAN – Şimdi, değerli milletvekilleri...

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – İBB sana dava açacak...

BAŞKAN – Bir dakika beyler, bir dakika...

Değerli milletvekilleri, bağırmanın milletvekiline faydası yok, partisine faydası yok. Niye bağırıyorsunuz ya? Neden? (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Doğru söylemiyorsa bağırırız!

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Hazmedemiyorlar Başkanım! Bu kadar işi hazmediyorlar!

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Başkanım, süremizi de...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Çorlu tren katliamının hesabını neden vermiyorsunuz? Buna cevap verin.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – İşte motivasyon kaynağımız bunlar.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Evet, Sayın Bakan, hepsi tamam da Zafer Havalimanı'nı ne yaptın?

CAVİT ARI (Antalya) – Soyduruyorsunuz ülkeyi, soyduruyorsunuz. Hikâye anlatıyorsun burada!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) - Milletimizin hayatı kolaylaştıkça, konforu arttıkça heyecanımız da hizmet aşkımız da artmakta.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sahtekârlık da öyle!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vatanımızın kalkınmasına, vatandaşlarımıza iş olacak, aş olacak, ekonomik canlılığa katkı verecek yollar, köprüler, limanlar, tüneller inşa ederek destek veriyoruz. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Para aşkına, para!

CAVİT ARI (Antalya) – Ancak CHP'li belediyelerden intikam almaya çalışırsın Sayın Bakan, yaptığın tek iş bu!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) - Bugüne dek neyin sözünü verdiyse yapmış bir Hükümet olarak...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hiçbir şey yapmadınız ki!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) - ...hizmetlerimizi milletimize tek tek sunmanın gururunu hep birlikte yaşıyoruz. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Uşak Havalimanı'nı açmıyor.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) - Şimdi de mega projelerimizin Türkiye'ye katkılarına, sağladığı faydalara ve kolaylıklarına bakalım.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Yaptığınız her iş yandaşları büyütme için!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – 400 kilometre uzunluğundaki Kuzey Marmara Otoyolu sayesinde transit ve yük trafiğini İstanbul, Kocaeli ve Sakarya'nın dışına aldık. Şu anda Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nden günde 130 bin araç geçmekte. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Geçmiyor! Geçmiyor!

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Vallahi yazıklar olsun! Kesinlikle yanlış! Yavuz Sultan Selim Köprüsü zarar ediyor!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Günlük 60 bin aracın geçtiği, bugüne kadar 93 milyon aracın geçtiği Avrasya Tüneli olmasaydı İstanbul kilitlenecekti. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Burada yalan söylüyorsun sen!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Burada değil, her yerde.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Osmangazi Köprüsü'nün de içinde bulunduğu 426 kilometrelik otoyolumuz sayesinde İstanbul-İzmir arası da 100 kilometre kıaldı, ulaşım süresi sekiz buçuk saatten üç buçuk saate düştü.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Çanakkale Köprüsü'nden geçirebilmek için vapura dahi zam yapmak zorunda kaldınız. Kimse geçmediği için ulaşım zam yaptınız!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Eğer Osmangazi Köprüsü yapılmıyorsa seyahat süresi on beş saate ulaşacaktı ve bu ulaşım ve seyahat yapılamıyordu. Osmangazi Köprüsü'nden şu anda günde ortalama 55 bin araç geçiyor, yazın bazı günlerde 80 bine kadar çıktı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ÖZKAN YALIM (Uşak) – 50 bin değil, 80 bin değil, 250 bin geçse anca kurtarıyor.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Geçmiyor, geçmiyor! Halkın parasını şirketlere peşkeş çekiyorsunuz! Geçmeyen araçların ücretini bu halka ödetiyorsunuz! Kullanmayan halk bunun parasını ödemek zorunda kalıyor.

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Sayın Bakan, Samsun, Karadeniz demir yolu ne oldu?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Kaç para? Kaç para? 50 dolar!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Olmasaydı ne olacaktı? Bu kadar aracın feribotla geçmesi mümkün değildi yani bu seyahatin yüzde 80'i yapılamıyordu. (CHP sıralarından gürültüler)

Akıllı ulaşım sistemleriyle donattığımız Ankara-Niğde Otoyolu'yla Edirne'den Urfa'ya otoyol ağımızın bağlantısını sağladık.

Antalya Havalimanı'nda kapasite dolmuştu, 765 milyon euroluk yatırım yapmamız gerekiyordu. Yatırımı devletin kasasından bir kuruş çıkmadan işletmeciye yaptırıyoruz. Ayrıca, yirmi beş yıllık işletme süresi içerisinde de tam 8 milyar 555 milyon euro devlete kira getireceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – İktidarınız yalan üzerine kurulu!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – 8 milyar 555 milyon euronun yüzde 25'i 2 milyar 138 milyon euroyu yani 50 milyar lirayı geçtiğimiz kasım ayında devletimizin kasasına koyduk.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Atatürk Havalimanı'nı gözünüzü kırpmadan...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Hayırlı uğurlu olsun ve 765 milyar liralık yatırım da başladı. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – O defterleri elden geçireceğiz, merak etme.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Dünyanın en iyi havalimanı seçilen İstanbul Havalimanı Avrupa yolcu trafiği sıralamasında 1'inci. 1 milyonun üzerinde uçak, 170 milyonun üzerinde yolcu ağırlayan İstanbul Havalimanı'nın ne kadar vizyoner bir proje olduğu ortada. Tam 10 milyar euroluk bir yatırım, devletten bir kuruş çıkmadı, bundan sonra da çıkmayacak. Tam 26 milyar euroluk da kira geliri alacağız. Bundan daha fizibil bir iş var mı? Buna mı itiraz ediyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; CHP ve HDP sıralarından gürültüler) Tam 120 milyon yolcu kapasitesi var, yapılacak yatırımlarla 200 milyonun üzerine çıkacak; Türkiye Yüzyılı'nı böyle inşa ediyoruz işte.

Evet, Sabiha Gökçen Havalimanı, vizyonsuzlar "Buraya havalimanı yapmak, Tuz Gölü'ne balık çiftliği yapmak." diyorlardı. Bugün, Sabiha Gökçen Havalimanı'ndan günlük 100 bin yolcu, 600 tane uçak kalkıyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Atatürk Havalimanı'nı ne yaptın, ondan haber ver! Orayı yıkarak bu alanı yaptın, hadi bakalım! Sayın Cumhurbaşkanı sadece oraya iniyor, niye?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) - Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin değerli milletvekilleri; yaptığımız yatırımlar sayesinde sadece 2021 yılında yakıttan, zamandan, araç bakım ve işletme maliyetlerinden toplam 28 milyar dolar tasarruf sağladık. Sektör sektör tasarruflarımızın dağılımı burada. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Milyarlarca liralık pistleri kırdın ya, ne anlatıyorsun!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) - Devlet akılla ürettiğimiz planlamalarımız ve altyapı çalışmalarımız sayesinde trafik kazaları tam yüzde 82 oranında azaldı.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ya, bunu alkışlayın bari, bunu alkışlayın!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) - Bakın, 28 milyar dolarlık tasarruf ve kazalarda yüzde 82 azalma var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Buradaki trafiği görüyorsunuz; araç hareketliliği ve araç sayısındaki artış ama trafik kazalarındaki azalma. Bu yaptığımız kaliteli, güvenli yollar sayesinde her yıl tam 13.100 vatandaşımızın canını kurtarıyoruz; daha ötesi var mı? (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

Tüm bu hedeflerimiz doğrultusunda Türkiye'nin geleceği için de tam 198 milyar dolarlık yatırım planladık. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, Türkiye Yüzyılı hedefleri doğrultusunda ülkemizin adını dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına yazdırmak için kara yolu, demir yolu, deniz yolu ve haberleşme sektörlerimizde 2053 master planımız çerçevesinde çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

CAVİT ARI (Antalya) – Kaç tane açılmayan tünel var memlekette! Yarına bırakmakla övünüyorsunuz "Bitiremedik." dediniz.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) - 2053 yılına kadar bölünmüş yol uzunluğumuzu 38 bin kilometreye çıkaracağız. Demir yolunda hızlı tren bağlantılı il sayımızı 8'den 52'ye çıkaracağız.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Çorlu tren kazası...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) - Yıllık yolcu taşımacılığını 19,5 milyondan 270 milyona çıkaracağız. Yıllık yük taşımacılığımızı 38 milyon tondan 448 milyon tona çıkaracağız.

CAVİT ARI (Antalya) – Hepsi hikâye! İktidarınız bitiyor!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) - 13.128 kilometre olan demir yolu hattı uzunluğumuzu 28.590 kilometreye çıkaracağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

MEHMET RUŞTU TIRYAKI (Batman) – Sayın Bakan, altı üstü işini yapmışsın o kadar, ne bu kadar sıralıyorsun ya!

CAVİT ARI (Antalya) – Süreniz bitti, süreniz. Yetişmez bu kadar kısa sürede bunlar.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – O bütçede o rakamlar yok, gene birine vereceksiniz bu işi. Gene "kamu-özel iş birliği" diye bir şey çıkarırsınız siz.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Hava yolunda yolcu sayısını 30 milyondan 210 milyona çıkardık, 2053 yılında 344 milyona çıkaracağız. Liman tesis sayımızı 217'den 255'e çıkaracağız. Fiber hat uzunluğumuzu tüm ülke sahilinde yaygınlaştırarak 1,5 milyon kilometreye çıkaracağız.

CAVİT ARI (Antalya) – Var olan limanları satmaya çalışıyorsunuz Sayın Bakan. Var olan limanları satıyorsunuz, var olan.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, Gazi Meclisin değerli milletvekilleri; Bakanlığımız, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, Karayolları Genel Müdürlüğü ve BTK 2023 yılı toplam bütçe ödeneğini yaklaşık 181,86 milyar TL olarak öngörüyoruz.

Bu ülkenin ulaşım ve iletişim altyapısı için elini taşın altına koyan işçisinden memuruna, mühendisinden bürokratına

kadar bütün çalışma arkadaşlarıma gönülden teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, başarı ekip işidir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Türkiye geneline yayılmış, âdeta vücudumuzun kılcal damarları gibi kara yollarında, demir yollarında, hava yollarında, limanlarda, istasyonlarda, havaalanlarında çalışan çalışma arkadaşlarımla, tam 5 bin tane şantiyede 700 bin çalışma arkadaşlarımla biz bir ekibiz, ben onların ağabeyi, sözcüsüyüm...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sizin için başarı, TÜRK TELEKOM'u 2 kere Hariri'ye satmaktır!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – ...onların emekleriyle, onların alın teriyle, vatanını, milletini seven 700 bin başarılı çalışma arkadaşımı bu projeleri gerçekleştirdik ve Türkiye'nin dünyanın gelişmiş en büyük 10 ekonomisi arasına girmesi için de canla başla çalışmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Onlar çalışıyor, siz hazineyi soyduruyorsunuz 5'li çeteye.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Devler gibi eserler üretmek için karıncalar gibi çalışmak gerektiğini biliyoruz.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – 2 kere sattınız TELEKOM'u, hazineyi Hariri'ye peşkeş çektiniz!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Aşkınan çalışan yorulmaz diyoruz; durmak yok, yola devam diyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

2023 yılı bütçemizin ülkemize, insanımıza hayırlı uğurlu olmasını canıgönülden diliyorum. Aziz milletimizi, yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun, var olun, sağlıklıyla kalın. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bir dakika, bir dakika arkadaşlar...

Sayın Bakan, Sayın Başkanım; bu olacak iş mi? Hiçbir milletvekili böyle yapmıyor. Arkadaşlar, bırakın ya, bıraksanıza, bırakın, kendi götürsün. İşportacı gibi... Senin hizmetkârın yok burada!

ERHAN USTA (Samsun) – Böyle bir şey yok, böyle bir şey yok! Hiçbir milletvekilinin dokümanı alınmıyor, kendi dokümanını alsın oradan, arkadaşları yardım etsin! Hiçbir milletvekilinin dokümanı alınmıyor.

BAŞKAN – Beyler, bir dakika, bir dakika...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, sataşmadan...

BAŞKAN – Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Ankara Milletvekili Orhan Yegin'in yaptığı açıklaması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; doğrusu Orhan Yegin Vekilimiz burada mı bilmiyorum, ilk kez böyle gergin gördüm, içinden bir canavar çıkmıştı hakikaten. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Buradan öyle gözükmüyordu ama. Meral Hanım, buradan öyle gözükmüyordu ama.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Önce inanmak istemedim yani böyle, hiç kullanılmayacak sözler sarf etti, en son da şunu söyledi: "Bu iddiada bulunanlar karanlıkta boğulacak." Herhâlde bundan sonra Genel Kurulda ölüm tehditleri mi atılacak? Böyle bir şey var mı? Dün de vardı, bugün de var.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ne ilgisi var? Ne ilgisi var?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Size şunu söyleyeyim: Bakın, siz konuşurken sataşma olunca ne kadar rahatsız olduğunuzu oradan izliyorum. Ben konuşunca siz aynı şeyi yapıyorsanız emin olun biz de rahatsız oluyoruz.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Siz de bizi anlayın o zaman. Bakan Bey'i konuşturmadınız deminden beri, Bakan Bey'i konuşturmadınız!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Taksim saldırısıyla ilgili biz buraya araştırma önergesi indirdik, reddedildi ve dezenformasyon bülteninde "Bu, yalan." diye ifade edildi. Biz baştan beri "Dezenformasyonu biz değil, siz yapıyorsunuz." dedik. Şimdi, Taksim'e ilişkin senaryolar çökünce bizim anlattığımız hakikatlere "Yalan." diye bağırıyorsunuz. Ya, herkesin bildiği bir mesele sır olamaz arkadaşlar, olamaz. Bakın, Ceylânınar'da kıyamet koparıldı, sonra sanıklar beraat etti yıllar sonra. Taksim saldırısına ilişkin bu ülkenin İçişleri Bakanı önce "Afrin", sonra "Münbiç", sonra "Kobani" dedi, Emniyet Müdürüyle bile anlaşamadılar. Taksim saldırısındaki "kadın saldırgan" diye ifade edilen Ahlam'ın 3 kardeşi IŞİD'deyken öldürülmüş, 1'i ÖSO komutanı ve Taksim karanlıktır. Bütün Türkiye Taksim saldırısının bir tezgâh olduğunu tartışıyor, bir seçim çalışması olduğunu tartışıyor. Bunu reddederek bir yere varamazsınız; bunu ret değil, bunu kabul ederek tartışalım. Genel Kurulda tartışmayacaksak nerede tartışacağız? (HDP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, sadece kayıtlara geçmesi açısından şunu söylüyorum: Konuşan milletvekilimizle de görüştüm; bu siyasi bir eleştiri, böyle bir tehdit falan da değil, sonuç itibarıyla, siyasi bağlamda eleştirisini ortaya koymuştur, bunu başka bir bağlama çekmenin bir anlamı yoktur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

A) ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI (Devam)

1) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU (Devam)

1) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Karayolları Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Karayolları Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI (Devam)

1) Tarım ve Orman Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Tarım ve Orman Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Orman Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Orman Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Türkiye Su Enstitüsü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Su Enstitüsü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI (Devam)

1) Millî Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Savunma Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Tarım ve Orman Bakanı Sayın Vahit Kirişçi.

Buyurun Sayın Bakan. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ – Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin değerli milletvekilleri; Bakanlığımızın 2023 yılı bütçesini görüşmek üzere huzurlarınızda bulunuyorum. Yüce heyetinizi ve aziz milletimizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Bütçemizin ülkemizin ve milletimizin hayrına vesile olmasını Rabb'imden niyaz ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İklim değişikliği, nüfus artışı, salgın hastalıklar ve jeopolitik riskler, tarım ve gıdanın stratejik önemini daha da belirgin hâle getirmiştir. Bugüne kıyasla, 2050 yılında yüzde 67 daha fazla tarımsal üretime, bu üretimi gerçekleştirebilmek için de yüzde 65 daha fazla sulama suyuna ihtiyaç duyulduğunu da belirtmek isterim.

Değerli milletvekilleri, Rusya-Ukrayna savaşının küresel gıda arzına olumsuz etkisi Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğiyle çözüme kavuşmuştur. Tahıl koridorundan 8 Aralık itibarıyla 13,3 milyon ton tahıl taşınmış; bunun yüzde 57,5'i Avrupa; yüzde 23,9'u Asya; yüzde 11,6'sı Afrika ve yüzde 6,8'i Orta Doğu ülkelerine ulaştırılmıştır.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Keşke bu gemileri Türkiye'den gönderseydik Sayın Bakan.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – Maalesef, Ukrayna tahılının alıcılarının çoğu zengin ülkeler olmuştur. Biz de adaletli dağıtım için ülke olarak büyük bir gayret sergiliyoruz.

Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin değerli milletvekilleri; gıda meselesi bir millî güvenlik meselesidir. Gelişmiş ülkelerin bile gıda arz güvenliğine yönelik endişelerinin arttığı bir dönemde, ülke olarak eli öpülesi çiftçilerimiz sayesinde stratejik tarım ürünlerinde bulunurluk sıkıntısı yaşamadık, yaşatmıyoruz. Üretimde sürdürülebilirlik için planlamayı, planlama için ileri teknolojiyi önceleyerek tarım politikalarını bu doğrultuda geliştiriyoruz. AK PARTİ hükûmetleri döneminde tarım arazilerinin bölünmesini önledik, büyük ovaları koruma alanları ilan ettik, tarım sigortası TARSİM'i hayata geçirdik. Toplulaştırma, sulanan tarım arazilerini artırma ve modern sulama sistemlerini yaygınlaştırma gibi yapısal dönüşümlere ağırlık verdik. Sınırlı üretim alanlarımıza rağmen akıllı sulama yatırımları, AR-GE faaliyetleri ve mekanizasyon kullanımını yaygınlaştırarak verim ve kaliteyi yükselttik, böylelikle hem halkımızın gıda arz güvenliğini sağladık hem de tarımsal ürün ihracatımızı artırdık. Başta Tarım Kanunu olmak üzere yaptığımız yasal düzenlemeler, piyasa regülasyon faaliyetleri ve tarımsal desteklerle önemli değişimlere imza attık. Tarımsal desteklerle çevreyi ve biyoçeşitliliği koruyarak üretimi teşvik ederken sosyal boyutu da ihmal etmedik.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyadaki eğilimin aksine orman varlığımızı artırdık, etkin ağaçlandırma çalışmalarımızla erozyonla taşınan toprak miktarını azalttık, odun dışı ürünlerimizi çeşitlendirdik, üretimimizi artırdık. Ülkemizi doğa turizminde marka hâline getirirken zengin biyolojik çeşitliliğimizi ve genetik kaynaklarımızı koruyarak gelecek nesillere aktarmayı sürdürüyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geldiğimiz noktayı bazı verilerle paylaşmak istiyorum: Tarım sektörü, son 19 yılın 15'inde büyüme göstermiştir. Tarımsal hasılamız, 2002 yılında 25,1 milyar dolar iken yüzde 78,1 artışla 2021 yılında 44,7 milyar dolara yükselmiştir. Tarımsal ihracatta dikkate değer bir artış trendi içerisinde olduğumuzu da belirtmek isterim. Tarım ve gıda ürünleri ihracatımız 2002 yılında 3,8 milyar dolar iken bu yıl sonu itibarıyla, inşallah, 30 milyar dolara ulaşmasını bekliyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yeni tarım vizyonumuzu “Sen üret yeter.” sloganımızla duyurduk. Çiftçilerimize 1 Ekim'den itibaren ÇKS'ye E-Devlet Kapısı'ndan erişim imkânı sağladık, bürokrasiyi azaltarak yaklaşık 2,2 milyon üreticimize emek, zaman ve parayla tasarruf sağladık. Bu yıldan itibaren tarımsal destekleme sistemimizi değiştirdik, ödemelerimizi öne çektik. Söz konusu desteği, aynı olarak kullanılmak üzere başvuran çiftçilerimizin Ziraat Bankası kartlarına yükledik. Çiftçilerimiz kartlarına tanımlanan destekleme ödemelerini sadece mazot ve gübre alımında kullanabilmektedir. Mazot ve gübre desteklerinin öne çekilmesiyle çiftçilerimiz ekim döneminde girdi maliyetlerini düşünmeden üretime başladılar. Ayrıca Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin verdiği 100 bin Türk lirası tutarındaki faizsiz kredi miktarını 200 bin TL düzeyine çıkarmış bulunuyoruz. Bunun 100 bin TL'lik kısmını yine aynı olarak sadece mazot ve gübre alımında kullanılmak üzere banka kartlarına yükledik.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Bakan, insanların sicili bozuk, alamyorlar.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, 2002 yılında 98 milyon ton olan bitkisel üretim miktarımızı 2021 yılında 117,9 milyon tona ulaştırdık.

ERHAN USTA (Samsun) – Nüfus daha fazla arttı Sayın Bakan, Allah'tan kork!

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – Bitkisel üretimimizin 2022 yılında yani bu yılın sonunda 127,6 milyon tona ulaşmasını ve böylelikle de tüm zamanların rekorunu kırmasını bekliyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERHAN USTA (Samsun) – Nüfusta da tüm zamanların rekorunu kırdık, değil mi? Nüfusa da bir bakar mısınız.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Neden ithalat yapıyorsunuz? İthalat rekorları kırdınız. Neden ithalat yapıyorsunuz Sayın Bakan? Bunu da söyleyin.

BAŞKAN – Siz Ulaştırma Bakanı konuşurken laf atıyorsunuz, Tarım Bakanı konuşurken laf atıyorsunuz. Genel Merkezden çağırıyorlar laf atanları(!) (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – Bu ise bitkisel üretimde tüm zamanların -tekrar ediyorum- rekoru olacaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu yıl regülasyon kuruluşlarımız, Toprak Mahsulleri Ofisi, ÇAYKUR, Et ve Süt Kurumu, TÜRKŞEKER daha fazla görev üstlenmiş ve piyasa regülasyonunda gerçekten olağanüstü bir başarı sergilemiştir. TMO marifetiyle 1999 yılından beri en yüksek miktarda hububat aldık: 6,2 milyon ton. Çiftçimize 48 milyar Türk lirası ödedik; inşallah, alımı devam eden ürünlerle birlikte 55 milyar lirayı çiftçilerimize ödemiş olacağız.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ne kadar ithalat yaptınız?

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – Bir ilk olarak bu yıl buğday ve arpasını Toprak Mahsulleri Ofisine satan üreticilere verilen diğer desteklere ilave olarak ton başına buğdayda bin TL, arpada ise 500 TL hububat alım primi ödedik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Almadılar daha.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Hepsine ödemedin ama!

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – Prim dâhil ton başına makarnalık buğdayda 7.900 TL, ekmeklik sert buğdayda 7.450 TL, arpada ise 6.200 TL fiyat belirledik.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Gübre fiyatları kaç para? Benzin kaç para olmuş?

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – Ton başına alım fiyatlarını mısırdan 5.700 liraya, fındıkta 26 bin liradan 52 bin liraya, kuru üzümde 13 bin liradan 27 bin liraya, kırmızı mercimekte 5 bin liradan 15 bin liraya, kuru fasulyede 7.750 liradan 20 bin liraya, çeltikte 4.500 Türk lirasından 16 bin liraya çıkarmış bulunuyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

EROL KAVUNCU (Çorum) – Çiftçimiz sayenizde altın yılını yaşıyor.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – Bunların yüzde kaç arttığını artık sizlerin takdirine bırakıyorum.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Fındık kabuğunu doldurmaman siyaset dönemi bitmiştir Bakanım.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Girdi maliyetleri de arttı, girdi maliyetleri de o kadar arttı.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – Ayrıca, piyasaya yaptığımız un ve yem arzıyla fiyatları regüle ediyoruz. Un regülasyonu kapsamında 4,8 milyon ton ekmeklik buğdayı piyasaya, yem regülasyonu kapsamında ise 4,5 milyon ton hububatı besici ve yetiştiricilerimizin istifadelerine sunmuş bulunuyoruz. Bu yıl yaş çayın kilogramını, destek dâhil, 7 Türk lirasından aldık. Şeker pancarı alım fiyatını -burası da önemli- yüzde 245 artışla 420 liradan 1.450 liraya çıkardık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şeker de 5 liraydı, bugün kilosu 30 liraya çıktı.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – Sadece üreticiyi korumadık, tüketiciyi, sanayiciyi de korumak adına TÜRKŞEKER, imalatçı firmalarımıza, halkımıza ve aracılarımıza piyasanın altında fiyatlarla satış yaparak destek olmaya devam etmektedir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Aracıların alamadığı şeker.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – Bir diğer regülasyon kuruluşumuz olan Et ve Süt Kurumu faaliyet alanında üretici ve tüketiciyi korumaya gayret gösteriyor. Bu amaçla, Sözleşmeli Besicilik Projemizi başlattık. Bundan sonra besicilerimiz güvenle hayvancılık yapacak. Alıcı, satıcıyla doğrudan muhatap olacak, besiciye alım garantisi ve mutlak kârlılık sağlanacak, ihtiyaca göre her türlü destek kendilerine sunulacaktır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yirmi yıl sonra mı aklınıza geldi?

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – Ayrıca, sözleşmeli besicilik yapan üreticilerimizi verimlilik primiyle de destekleyeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; büyükbaşta, küçükbaşta, kanatlıda ve arıcılıkta yürüttüğümüz çalışmalarla hayvancılığımızı güçlendiriyor, üretimimizi artırıyoruz.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Hayvan kalmadı.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – İslah çalışmalarımızla büyükbaşta verimliliği, küçükbaşta ise verimlilikle birlikte sayıyı arttırmayı hedefliyoruz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Süt inekleri kesime gidiyor. Ana olmadan dana olmaz.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – 2002'den bugüne hayvancılık desteklerinin tarımsal destek içindeki payını -burası da önemli- yüzde 4,4'ten yüzde 25'e çıkardık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERHAN USTA (Samsun) – Destekler düştü de onun için, toplam destekler düştü de onun için Sayın Bakan. Birazdan konuşacağız.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Bakan, rakamlara çok takla attırıyorsunuz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yemin kilosu kaç lira oldu Sayın Bakan? Hayvan pazarlarına bir gidin de üreticinin hâlini görün.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – Büyükbaşta 9,9 milyon olan hayvan sayımız yüzde 81 artışla 17,9 milyon başa, küçükbaşta 32 milyondan yüzde 83 artışla 58,5 milyon başa ulaşarak Avrupa'da 1'inci sıraya geldik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kanatlı hayvan varlığımızı 251 milyondan yüzde 59 artışla 398 milyona, arılı kovan sayımızı 4,2 milyondan yüzde 107 artışla 8,7 milyona çıkarmış bulunuyoruz.

Hayvansal üretimdeki artış hayvan varlığındakine kıyasla çok daha fazladır. İslah çalışmalarımızla ortalama karkas ağırlığını -burası da önemli değerli arkadaşlar- 178 kilogramdan yüzde 60 artışla 284 kilograma çıkarmış bulunuyoruz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Avrupa'ya göre gene düşük.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – Hayvancılık için önemli olan mera tespit ve tahdit çalışmalarını yerleşim yeri bazında tamamladık, 16 milyon dekar alanda mera ıslah ve amenajman projesi uyguladık.

Saygıdeğer milletvekilleri, topraklarımız gibi, 462 bin kilometrekare olan mavi vatan da tarımsal zenginliği arıyor. Bu vatani bizlere teslim eden bütün emeği geçenlere teşekkür ediyorum. Bu ülke mavi vatanla tanıştı. (AK PARTİ sıralarından

alkışlar) Su ürünleri yetiştiriciliğini ilk defa hükümetlerimiz döneminde destekleme kapsamına aldık ve desteklerimizi sürdürüyoruz.

MEHMET RUŞTU TIRYAKI (Batman) – Balık yok balık!

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞCİ (Devamla) – Üretimimizi 2002'ye kıyasla yıl sonu itibarıyla 8,5 katına çıkararak 67 bin tondan 515 bin tona yükseltiyoruz değerli kardeşlerim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Peynir kaç para oldu onu söyleyin.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞCİ (Devamla) – Su ürünleri yetiştiriciliğinde ve iç su avcılığında da Avrupa'da 1'inci sıradayız; bunu da duyurmuş olalım.

Değerli milletvekilleri, tarımsal destek bütçemizi 2002'de 1,8 milyar Türk lirasından 22 katına çıkararak 39,7 milyar TL'ye ulaştırmış bulunuyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) – Yirmi iki senede 22 kat. Bununla mı övünüyorsunuz Sayın Bakan?

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞCİ (Devamla) – Son yirmi yılda çiftçimize cari değerle 500 milyar Türk lirasına yakın tarımsal destek sağladık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 362.433 çiftçimize sadece bugün 1 milyar 318 bin Türk lirası destek ödemesi yaptık.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Kur korumalıya ne kadar ödediniz?

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞCİ (Devamla) – Tıpkı, Tarım Kanunu, Islahçı Hakları Kanunu, Tohumculuk Kanunu gibi, tarım sigortası düzenlemesi de 2006 yılında hayata geçirilerek cumhuriyet tarihinde bir başka ilke daha imza attık. Yeni risklerle ürünler ilave edilmek suretiyle TARSİM'in kapsamını genişletiyoruz. Konya'da başladığımız gelir koruma sigortasını ülke geneline 2023 yılından itibaren, inşallah, yaygınlaştırıyoruz. Buna göre, buğdayda verim kaybına ve fiyat dalgalanmalarına bağlı olarak çiftçinin gelir kaybı riskini teminat altına alıyoruz. Önümüzdeki yıl IPARD 3 programına başlıyoruz. Bugüne dek sadece 42 ilde uygulanan bu programı 81 ilimize çıkarıyoruz ve 81 ilimizde inşallah uyguluyor olacağız.

Kent tarımı vizyonumuzun en önemli enstrümanlarından biri olan tarıma dayalı ihtisas OSB proje sayısını 57'ye çıkardık. Bu bölgelerimize günümüz fiyatlarıyla 925 milyon Türk lirası tutarında altyapı desteği sağladık.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; güvenilir gıdaya erişimi en temel insan haklarından biri olarak görüyoruz. Bu kapsamda, tarladan sofraya bütün süreçleri titizlikle denetliyoruz. Bu yıl, kasım ayı itibarıyla 7.500 denetçiyle yaklaşık 1 milyon 200 bin gıda denetimi yaptık.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yerli tohumları...

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞCİ (Devamla) – Bulaşıcı hayvan hastalıklarına karşı korumak için aşılarla ve elektrifikasyon programlarıyla hayvanlarımızın sağlığını korumaya çalışıyoruz. Şap, bruselloz, şarbon gibi hastalıklara karşı koruyucu aşılamaların büyük bir kısmını aşı bedeli almadan yapıyoruz. Ev hayvanlarını mikroçiple kimliklendirerek PETVET sistemimize kaydediyoruz. Bugüne kadar 701 bin ev hayvanını kayıt altına aldık. Sahipsiz hayvanlarla ilgili olarak Bakanlık çalışmalarımıza altlık oluşturacak çalıştayımız 29-30 Kasım 2022 tarihlerinde Bolu'da paydaşların katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Yol haritamızı da kısa süre içerisinde inşallah kamuoyuyla paylaşmış olacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hiç kimse merak etmesin, başta tohum olmak üzere bu ülkenin kendine has her bir tarımsal değeri korumamız altındadır.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Yerli tohum kalmadı Sayın Bakan, yerli tohum mu bıraktınız!

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞCİ (Devamla) – Çıkardığımız Yeni Bitki Çeşitlerine Ait Islahçı Haklarının Korunması İlişkin Kanun'la yüksek verimli ve kaliteli tohum ıslah çalışmalarımızı hızlandırdık. Ülkemizde 2021 yılında üretilen sertifikalı tohumluk çeşit sayısının yüzde 40'ını Bakanlık olarak biz geliştirdik. Yerel tohum yani Ata Tohumu Projesi kapsamında farklı türlerde 37 yerel çeşidi araştırma enstitülerimiz adına tescil ettik. Ayrıca, üstün vasıflı hayvan ırklarını da geliştirdiğimizi belirtmek isterim. Araştırma enstitülerimiz bünyesindeki 32 gen merkezimizde, gen bankamızda 318 bin genetik materyali koruyoruz. Mevzuatta yaptığımız değişiklikle yeter gelirli arazi büyüklüğü altında satış ve miras yoluyla tarım arazilerinin bölünmesinin önüne geçtik. Ülkemiz genelinde toplam 9,3 milyon hektarlık 440 büyük tarımsal ovayı sit alanı ilan ettik.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin akciğerleri olan ormanlar, aynı zamanda tarıma ve ekonomiye olan katkılarıyla bizim millî servetlerimizdir. Ormanlarımızı sadece korumakla kalmıyor, topraklarımızı yeni fidanlarla buluşturmak için yoğun çaba sarf ediyoruz. Son yirmi yılda 5,7 milyon hektar alanda 5,9 milyar fidanı toprakla buluşturduk. Aynı zamanda, iklim değişikliğinin etkilerine karşı karbon yutak alanı olan ormanlarımızı 2002'de 20,8 milyon hektardan 2021 yılında 23,1 milyon hektara ulaştırdık.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yanlış bilgi Sayın Bakan, unutulmuş ormanları kayıt altına aldınız. Orman alanlarını da siz yapmadınız, yanlış bilgi veriyorsun.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞCİ (Devamla) – En çok ağaçlandırma yapan ülkeler sıralamasında Avrupa'da ilk, dünyada 4'üncü sıradayız. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – 3 milyon hektar tarım arazisini...

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞCİ (Devamla) – Orman ürünleri ihracatı 2002'de 515 milyon dolarken 2021'de 5,7 milyar dolara ulaşmıştır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Doğru bilgi verin. Unutulan ormanları kayıt altına alıp "Orman yaptık." demeyin.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞCİ (Devamla) – Orman köylümüzün refahını artırmak için yüzde 20'si hibe, kalanı faizsiz ORKÖY kredisi vermeye devam ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ormanlarımızı yangınlardan ve kanun dışı müdahalelerden korumak için 126'sı akıllı olmak üzere toplam 776 kuleden yirmi dört saat gözetliyoruz. Ülkemizin gurur kaynağı olan İHA'larımızı orman yangınlarıyla mücadelede kullanan Avrupa'da ilk ve tek ülkeyiz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Onun için geçen yıl o kadar orman yandı.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞCİ (Devamla) – Bu yıl, 10'u gece görev yapabilen 55 helikopter, 20 uçak, 8 İHA, 1.350 arazöz, 692 iş makinası, 2.270 ilk müdahale aracı ve en önemlisi 26 bin personel ve 110 bin gönüllüyle yangınla cansiparane mücadele ettik.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Geçici işçiyle yangın sönmez...

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞCİ (Devamla) – Ekibimize dâhil ettiğimiz 8 bin mesai arkadaşımızla daha da güçlendik. Bu yıl ilk defa özel eğitim almış 462 personelden oluşan ORKUT timleri kurarak yangınla mücadelede onları görevlendirdik. Yanan alanları ağaçlandırarak yeniden ormanlaştırıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü faaliyetleri kapsamında, 2003-2022 döneminde günümüz fiyatlarıyla 450 milyar Türk lirası tutarında yatırımla 9.561 tesisi hizmete aldık. Son yirmi yılda, sulanan arazimizi 21,7 milyon dekar artırarak 69,6 milyon dekara, yıllık sağlanan içme suyu miktarını 2 milyar metreküpten 5 milyar metreküpe, toplulaştırdığımız araziye 4,5 milyon dekardan 68 milyon dekara, baraj ve gölet sayımızı 3,4 katına yani 504'ten 1.701'e, HES sayımızı 6 katına, taşkın koruma tesisi sayımızı 2 katına, DSİ tarafından ilk defa inşa edilen su arıtma tesisini 24'e, bir yenilik

olarak yer altı depolaması ve suni besleme tesis sayımızı da 101'e çıkardık. Suyun verimli kullanılması kapsamında, kapalı sulama sistemlerini yüzde 6'dan yüzde 31'e çıkardık. Yapay zekâyla sulamada otomasyona başladık, artık dünyanın en büyük su yapıları Türkiye'de inşa ediliyor.

Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından 22 Kasım'da açılışı yapılan ve su tutmaya başlayan -Türkiye Yüzyılı'nın mühendislik harikası- Yusufeli Barajı ve HES'ten kısaca bahsetmek istiyorum: Bilindiği gibi, gövde yüksekliği 275 metreyle ülkemizde en yüksek, dünyada 5'inci yüksek barajdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Anca görürler Bakanım!

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – 34.2 milyar liraya mal olan ve tamamı millî bütçemizle ve Türk mühendisleri tarafından inşa edilen bu şaheseri yerinde görmek için Gazi Meclisimizin siz üyelerini ve aziz milletimizi 30 Ocak 2023 tarihinde Yusufeli'ye davet ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – O zaman GAP'ı bile bile bitirmiyorsunuz.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 yılıyla başlayan yeni yüzyılın adı "Türkiye Yüzyılı" olacak inşallah.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İnşallah.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – Bu Türkiye Yüzyılı'nda tarım ve orman bu yüzyılın olmazsa olmazı olacak.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Bakan, elmanın kilosu kaç lira? Elma, elma, elma kaç lira? Elmayı söyle.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – Bu çerçevede, Bakanlık olarak biz de bu zamana kadar yaptıklarımızdan hareketle, özellikle ve özellikle artan nüfusumuzu, gelişen refahımızı, artma eğilimindeki ihracatımızı ve gençlerimizin, kadınlarımızın...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – 1 kilo peynir kaç lira?

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – ...tarım sektöründeki istihdamını önceleyen bir anlayışla biyoçeşitliliğimizi de koruyarak tarımdaki vizyonumuzu ortaya koyuyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – 1 kilo süt ne kadar?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Siz de ithalattan vazgeçin. Çiftçimizi destekleyin, ithalatı bırakın, ithalatı.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – Türkiye'nin 150 binin üzerinde çalışanıyla kurumsal kapasiteye sahip 5'inci büyük Bakanlığı olarak, Tarım ve Orman Bakanlığı olarak, Allah'ın izniyle, bu vizyonu gerçekleştirebilecek kabiliyete ve yeteneğe sahibiz. Bu konuda vatandaşlarımızın hiçbir endişesi olmamalıdır.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – En düşük bütçe sizde Sayın Bakan.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – Değerli kardeşlerim, biz tarımda dijitalleşmeye büyük önem veriyoruz. Özellikle, bu çerçevede, tarımda dijitalleşme adına 1 Ekim'deki başlattığımız süreci yeni yılın başında "Tarım Cebimde" mobil uygulamasıyla beraber hayata geçireceğiz ve inşallah, ilerleyen dönemde tarımla ilgili dünyadaki gelişmelerin çok çok önünde gelişmeleri bu ülkede, bu sektörde birlikte yaşayacağız.

Ben burada "Tarımda sorun var." diyen değerli milletvekillerimizi, o kardeşlerimizi bu sorunun yaşandığı köylere birlikte gitmeye davet ediyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; CHP sıralarından gürültüler)

AYDIN ÖZER (Antalya) – Hodri meydan!

CAVİT ARI (Antalya) – Hangi köyü istiyorsan beraber gidelim.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – Bu konuda... Açık yüreklilikle söylüyorum: Yanımda kimseyi götürmeyeceğim, tek başıma gideceğim.

CAVİT ARI (Antalya) – Biz de tek başımıza geleceğiz.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – O milletvekillerimizle beraber dolaşacağız. Dolayısıyla oyuncak, tarım oyuncakçı, orman oyuncakçı elinizden alındı; unutun artık bu oyuncakçı, unutun artık bu oyuncakçı! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) – Manavgat'ta satılan ormanların hesabını soracağız. Peşkeş çekildi Manavgat ormanları!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Paralı şirketlere peşkeş çektiniz.

CAVİT ARI (Antalya) – Manavgat ormanları peşkeş çekildi!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ya, şeker üretilmiyor bu ülkede artık şeker! Şeker pancarı ekilmiyor! Şeker kamışından şeker yapılıyor bu ülkede.

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Bakan.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – Saygıdeğer milletvekilleri, Gazi Meclisimiz takdir ederse bu bütçe, alın terine akıl terini katan çiftçimizin, özgüvenle üreten kadınımızın....

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – "Kadınımız" değil.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Kadının değil ya, kadınlar size ait değil, öğrenin bunu artık.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sizin kadınızdır değil!

BAŞKAN – Sayın Bakan, toparlayın.

TARIM VE ORMAN BAKANI VAHİT KİRİŞÇİ (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

...bir dokunuşla kıtalara aşacak gencimizin, yeşilin, mavinin velhasıl Bakanlığımızın Türkiye Yüzyılı'nda ilk bütçesi olacaktır; yarın değil, hemen şimdi diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan, sağ olun.

Şimdi, Millî Savunma Bakanımız Sayın Hulusi Akar.

Buyurun Sayın Akar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sizleri ve değerli vatandaşlarımızı şahsım ve Bakanlığımız mensupları adına saygıyla selamlıyorum.

2023 yılı bütçe teklifi görüşmeleri vesilesiyle, bize ayrılan sürede savunma ve güvenlikle ilgili faaliyetlerimiz hakkında sizlere özet bilgi sunacak, bugün dinlediğimiz görüş ve düşüncelerinizi ilaveten, biraz sonra soru ve değerlendirmelerinizi de almak suretiyle memnuniyetle cevaplandıracağız.

Sözlerimin hemen başında bir hususu dikkatlerinize sunmak istiyorum. Savunma ve güvenlikle ilgili hususların

devletimiz ve milletimizin yani hepimizin bekası açısından vazgeçilmez olduğu, günlük tartışmaların dışında tutulması gerektiği yüksek malumlarıdır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; küresel ve bölgesel düzeyde gelişmelerin hızlandığı, giderek derinleşen mevcut sorunlara yenilerinin eklendiği, artan risk, tehdit ve tehlikelere bağlı olarak, güvenlik kaygılarının en üst seviyeye çıktığı bir dönemden geçiyoruz. Böylesine hassas bir süreçte, Türkiye olarak tüm gelişmeleri yakından takip etmekte, proaktif davranarak savunma ve güvenlikle ilgili her türlü tedbiri almaya gayret göstermekteyiz. Köklü tarihi, coğrafyası, değerleri, dinamik nüfusu ve güçlü ordusuyla dünyada güvenlik üreten bir ülke konumundaki Türkiye, Sayın Cumhurbaşkanımızın uluslararası alanda kurduğu çok boyutlu ilişkilerle özne hâline gelmiş, ülkemizin etki alanı 3 kıta, ilgi alanı ise bütün dünya olmuştur. Ülkemizin önemli misyonlar üstlendiği bir süreçte, görev ve sorumlulukları artan Millî Savunma Bakanlığımız da bölgesel ve küresel güvenlik için yeni yaklaşım ve stratejilerle cumhuriyet tarihinin en yoğun ve en etkili faaliyetlerini icra etmektedir. Bu çerçevede, kahraman ordumuz, egemenlik ve bağımsızlığımız için "Hudut namustur." anlayışıyla hudutlarımızın güvenliğini sağlamakta, terörü kaynağında yok etme stratejisiyle yurt içinde ve sınır ötesinde başta PKK, PYD, YPG, DEAŞ, FETÖ olmak üzere tüm terör örgütlerine karşı mücadele etmekte (AK PARTİ sıralarından alkışlar) denizlerimizde ve semalarımızdaki hak ve menfaatlerimizi azim ve kararlıkla korumakta, aynı zamanda 7 iklim 3 kıtaya barış, huzur ve adaleti götüren atalarımızdan aldığı ilhamla bölge ve dünya barışına katkıda bulunmak için de büyük gayret göstermekte, her türlü tehdit ve tehlikeye karşı hazır olmak için cumhuriyet tarihimizin en büyük ve en kapsamlı tatbikatlarını icra etmektedir. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Hudutlarımız yedi gün yirmi dört saat esasına göre kesintisiz olarak hudut birliklerimiz tarafından bugüne kadarki en yoğun ve en etkin tedbirlerle korunmaktadır. Hudut güvenliğimiz, hudut hattında hudut birliklerimiz ve komandolarımız tarafından, hudut gerisinde ise Jandarma ve polisimiz tarafından sağlanmaktadır. Hudutlarımızın güvenliğinin sağlanmasında Sınır Fiziki Güvenlik Sistemi'ne dayalı tel örgü, hendek, duvar ve gözetleme sistemlerinde meydana gelen dünya standartlarında yüksek teknolojiye sahip araç, gereç ve teçhizat kullanılmaktadır. Nitekim, alınan bu tedbirler Millî Savunma Komisyonu üyelerimiz ile 9 dost ve kardeş ülke tarafından da takdirle yerinde görülmüştür. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Her geçen gün alınan ilave tedbirlerle sadece 1 Ocaktan itibaren hudutlarımızda 250 bin kadar kişinin geçişi engellenmiş, yakalanan 7.600 düzensiz göçmen ile 800 terörist kolluk kuvvetlerine teslim edilmiştir. Hudutlarımızda alınan bu yoğun önlemler ve sınır ötesinde yapılan etkin operasyonlar sonucunda terör örgütünün hudutlarımızdan eleman ve malzeme aktarımı çok büyük ölçüde engellenmiş, durma noktasına gelmiştir. Tüm bu üst düzey tedbirlere, personelimizin olağanüstü kahramanlık ve fedakârlığına rağmen, millî bir mesele olan hudut güvenliği maalesef zaman zaman tartışma konusu yapılmakta, resmî açıklamalar ve yapılan bilgilendirmeler dikkate alınmadan gerçek dışı, abartılı ve yanıltıcı bazı söylemler ortaya atılmaktadır. Mehmetçik 8,5 metre kar ve eksi 39 derece ile artı 44 derece gibi hava ve her türlü arazi koşulunda canı pahasına, büyük bir kahramanlık ve fedakârlıkla görev yapmaktadır. Beklentimiz, sadece ve sadece Mehmetçik'in emeğine saygı gösterilmesidir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; malumunuz 2013-2015 yılları arasındaki çözüm sürecine rağmen terör örgütünün eylemlerine devam etmesi üzerine operasyona yeniden başlanmıştır. Bu kapsamda, 24 Temmuz 2015'ten bugüne kadar yurt içinde, Irak ve Suriye'nin kuzeyinde toplam 37 bin, sadece bu yılın başından itibaren ise 4 bin civarında terörist etkisiz hâle getirilmiştir. Ülkemizin ve asil milletimizin savunmasını ve güvenliğini sağlamak için tüm terör örgütlerine karşı mücadelemiz artan bir şiddet ve tempoda, taarruzi bir ruhla "ölürsem şehit kalırsam gazi" anlayışıyla, azim ve kararlılıkla, başarılı bir şekilde devam etmektedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Özellikle ifade etmek isterim ki icra edilen tüm operasyonlarımız, Birleşmiş Milletler Şartı'nın 51'inci maddesinde belirtilen "meşru müdafaa hakkı" kapsamında ve uluslararası hukuka uygun, komşularımızın toprak bütünlüğüne ve egemenlik haklarına saygılı, sadece ve sadece terör unsurları hedef alınarak, dini ve etnik kökenine bakılmaksızın masum insanlar başta olmak üzere, tarihî, dinî, kültürel dokular, sivil altyapı ve çevreyle koalisyon unsurlarının güvenliğine ve korunmasına hiçbir ordunun göstermediği kadar azami dikkat ve hassasiyet gösterilerek icra edilmektedir. Kahraman ordumuzun başarılarına gölge düşürmek, terör örgütüne nefes aldirmek, âdeta solunum cihazı bağlamak isteyenlerin Türk Silahlı Kuvvetlerinin kimyasal silah kullandığı ve benzeri düşmanca iftiraları tamamen gerçek dışıdır, bir hezeyandır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Özellikle, yurt dışında bir algı oluşturmaya yönelik çamur at izi kalsın çabasıdır. Türk Silahlı Kuvvetlerinde kimyasal silah ve mühimmat geliştirilmemekte, üretilmemekte, stoklanmamakta, kullanılmamakta, envanterde uluslararası hukuk ve anlaşmalarla yasaklanmış hiçbir silah ve mühimmat asla bulundurulmamaktadır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Buna rağmen, hâlâ aynı mesnetsiz iddialar dillendiriliyor. Kimyasal Silahların Önlenmesi Anlaşması'na göre göz yaşartıcı mühimmatın kolluk faaliyetlerinde veya özel operasyonlarda ve insan hayatını korumak maksadıyla kullanılabilmesi kabul edilmektedir. Rehine kurtarma operasyonu Gara kapsamında yapılan açıklamayı çarpıtmak, en basit hâliyle, terör propagandasına hizmet etmektir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bu konuda dikkat ve hassasiyet gösteren, yerli ve millî bir duruş sergileyen siyasi partilerimize, tüm kurum ve kuruluşlarımıza, basın mensuplarına ve bizleri her zaman destekleyen değerli vatandaşlarımıza bir kez daha Bakanlığımız adına şükranlarımı sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) İçeride ve dışarıda yapılan diğer bir kara propaganda da terörle mücadelemizin Kürt kardeşlerimize karşı olduğu iftirasıdır, bu yalandır, bu alçaklıktır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bir kez daha vurgulamak isterim ki bin yıldır bu coğrafyayı, ekmeği, suyu birlikte paylaşan Kürtler ve Türkler kardeşlerdir. Bunun en açık göstergesi de vatan için, bayrak için, cumhuriyet için omuz omuza mücadele ederken canlarını feda eden ve şehitliklerimizde yan yana yatan kahramanlarımızdır, şehitlerimizdir. Tek hedefimiz, teröristlerdir, teröristler neredeyse hedefimiz orasıdır. PKK, YPG, PYD hepsi aynı; bizim için adları ne olursa olsun, kim destek verirse versin ülkemizi ve asil milletimizi terör belasından kurtarmakta kararlıyız. (AK PARTİ ve MHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Teröristler için tek yol, adalete teslim olmaktır.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Kobani'deki insanların hepsi terörist mi? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Bekle, bekle!

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR (Devamla) – Bu kapsamda, Irak'ın ve Suriye'nin kuzeyinde terör örgütüne yönelik 19 Kasım'da başlatılan Pençe-Kılıç dâhil son dönemin en büyük, en kapsamlı ve en etkili kara ve hava operasyonları icra edilmektedir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Havadan bomba atıyorsanız, aşağıda kim var kim yok herkes terörist mi?

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR (Devamla) – Harekâta terör hedefleri ateş altına alınmış, çok sayıda barınak, sığınak, mağara, tünel, depo ve sözde karargâh tam isabetle imha edilirken aralarında örgütün sözde yöneticilerinin de bulunduğu, tespit edilebilen 364 terörist etkisiz hâle getirilmiştir. Teröristler tarafından, 20 Kasım'da, hedef gözetilmeksizin sivil yerleşim yerlerine yapılan alçak saldırılara ise her zaman olduğu gibi gerekli karşılık verildi, verilmektedir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Kobani askerî yerleşim yeri mi? Derik askerî yerleşim yeri mi?

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR (Devamla) – Şehitlerimizin, masum insanların kanını hiçbir zaman yerde bırakmadık, bırakmayacağız; teröristlerin yaptıklarını hesabını sorduk, sormaya devam edeceğiz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Bölgelyi istikrarsızlığa sürükleyen ülkeler başta olmak üzere, hiç kimse sınırımızın hemen dibinde yuvalanan teröristlere

karşı mûsamaha göstermemizi beklemesin. Bir operasyon teknik, taktik ve matematik konusudur. Türk Silahlı Kuvvetleri ülkemizin ve asil milletimiz güvenliği için uygun yerde ve zamanda gerekli her türlü tedbiri almıştır, alacaktır; bundan kimsenin şüphesi olmasın. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Irak'ın kuzeyinde PKK'yla mücadelemiz Irak'la koordineli ve yakın iş birliği içerisinde sürdürülmektedir. Son olarak, 17 Nisanda başlatılan Pençe-Kilit Harekâtı'yla kilit kapatılmış ve böylece hudutlarımızın ileriden güvenlik ve kontrolü sağlanmıştır. Bu kapsamda icra edilen operasyonlarla yıllarca teröristlerin yuvalandığı "Girilemez." denilen yerlere girilmiş "Ulaşılamaz." denilen yerlere ulaşılmıştır. Mehmetçik'in nefesi teröristlerin ensesindedir.

Diğer bakanlık, kurum ve kuruluşlarla koordineli olarak sürdürdüğümüz mücadele neticesinde terör örgütünde çöküş hızlanmış, teslim olmalar artmış ve bu çöküş elebaşlarının son dönemdeki ifade ve açıklamalarına yansımıştır. Ayrıca, içeride ve dışarıdaki terör örgütü destekçilerinin kimyalarının bozulmasından da örgütün fiziken çöküşü anlaşılmaktadır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Suriye'deki gelişmelere bakıldığında, 15 Temmuz hain darbe girişiminden kısa bir süre sonra hudutlarımızın ve vatandaşlarımızın güvenliğini sağlamak için Suriye'nin kuzeyinde PKK, PYD, YPG ve DEAŞ gibi terör örgütlerine karşı kapsamlı operasyonlar icra edilmiştir. Başarıyla icra edilen bu operasyonlarla ülkemizin güneyinde kurulmak istenen terör koridoru engellenmiş, yeni bir göç dalgası ve insanlık dramının yaşanması önlenmiştir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ya, Suriye'de operasyon yapmanıza gerek yok...

BAŞKAN – Ya, bağırarak niye milleti rahatsız ediyorsunuz siz! Hep bağırıyorsunuz siz sabahtan beri.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Bağırırım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bağırmayın, bağırmayın.

FUAT GÖKTAŞ (Samsun) – Konuşacak lafı olmayan bağırarak Başkanım.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR (Devamla) – Terör koridoru engellenmeseydi bugün, çok daha zor ve karmaşık durumlarla karşı karşıya kalacağımızın iyi bilinmesi ve anlaşılması lazım.

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Nasıl geliyorlar? Kim izin veriyor gelmelerine? Hani kuş uçurmuyordunuz!

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR (Devamla) – Burada özellikle hatırlatmak isterim ki: Türk Silahlı Kuvvetleri DEAŞ'la göğüs göğüse mücadele eden tek ordudur ve yaklaşık 4.500 DEAŞ'lı terörist etkisiz hâle getirilmiştir. Bu operasyonlar sonucunda, 530 bini Türkiye'den olmak üzere 1 milyondan fazla Suriyeli evlerine ve topraklarına gönüllü, güvenli ve saygın bir şekilde dönmüştür. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar) Güvenli hâle getirilen bölgelerde hayatın normalleşmesi için de ilgili bakanlık, kurum ve kuruluşlarla koordineli olarak çalışmalarımız devam etmektedir.

Amacımız, öncelikle bölgedeki teröristleri hizaya getirmek, sınır güvenliğimizi tesis etmek, yaşanan insani trajedilerin son bulmasını ve Türkiye'de yaşayan Suriyeli kardeşlerimizin de evlerine ve topraklarına dönmelerini sağlamaktır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Türkiye olarak tüm komşularımızın sınırlarına, hakkına hukukuna saygılı olduğumuzu, tüm ilişkilerimizde barış, dostluk, diyalog, iyi komşuluk ve iş birliği beklediğimizi her zaman ifade ettik, ediyoruz. Ancak Yunanistan'ın akıl, mantık ve hukuk dışı talep ve iddialarıyla sürekli provokatif eylem ve saldırgan söylemlerle gerginliği artırmak için her türlü girişimde bulunduğunu görmekteyiz. Yunanistan kurulduğu günden itibaren "Megali İdea" peşinde, yedi aşamada 3 kat genişlemesine rağmen, "Yeni Osmanlılık" diye bir kavram uydurarak büyük bir pişkinlikle Türkiye'yi yayılmacılıkla suçlamakta, Türk varlığını yok sayarak, asimilasyon politikalarıyla, baskıyla Yunanistan'da yaşayan Türkleri sindirmeye çalışmakta, terör örgütleriyle iş birliği yaparak teröristlere özellikle Lavrion Kampı'nda her türlü yardım ve yataklığı yapmakta, tüm dünyaca bilinen bu gerçekleri de utanmadan inkâr etmekte, göçmenlere karşı son derece acımasız, insanlık dışı uygulamalarla onları Türkiye sınırına itmekte. Yunanistan'ın yaptığı her türlü haksız hukuksuz eylem mütekabiliyet kapsamında diplomatik alanda ve sahada gerekli karşılığı bulmaktadır.

Beklentimiz, bazı Yunan siyasilerin ve askerî şahısların iç politik amaçlarla uzlaşmaz ve kışkırtıcı tavırlarından derhâl vazgeçmeleri, problemlerin diyalog yoluyla çözümüne odaklanmaları ve tarihten ders almalarıdır güvendidikleri dağlara karlar yağmadan. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar) Yarınlarının iyi olmasını isteyenler dünün ve bugünün yanlışlarından dönmelidirler.

Samimi temennimiz, Ege ve Akdeniz'in dostluk denizi olması, tüm zenginliklerin adil bir şekilde paylaşılmasıdır.

Kıbrıs konusunda artık tek çözüm, egemen ve eşit bağımsız 2 devlet varlığının kabul edilmesidir. Kıbrıs, bizim millî meselemizdir. Garanti ve ittifak anlaşmaları doğrultusunda, geçmişte olduğu gibi bugün de Kıbrıslı kardeşlerimizin yanındayız. Sonuç olarak, Kıbrıs, Ege ve Doğu Akdeniz'de de diyaloga açık olmakla beraber hiçbir oldubittiyeye müsaade etmedik, etmeyeceğiz; ne kendimizin ne Kıbrıs'ın hakkını çiğnetmedik, çiğnetmeyeceğiz. Kendimizin ve Kıbrıslı kardeşlerimizin hak ve menfaatlerini korumakta azimliyiz, kararlıyız ve çok şükür buna da muktediriz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, sürekli alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

EROL KAVUNCU (Çorum) – Kendinizi tutmayın, siz de alkışlayın.

ERHAN USTA (Samsun) – Sana ne!

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR (Devamla) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; biz güvenliğimizi sağlarken, kendi güvenliğimizi sağlarken aynı zamanda, dost ve kardeş ülkelerin haklı davalarını da desteklemekteyiz. Bu çerçevede, beş yüz yıllık kardeşlik bağlarımız olan Libya'da, meşru hükûmetle uluslararası hukuka uygun olarak imzalanan ikili anlaşmalar ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayı doğrultusunda bulunuyor; Libya'da ve Türkiye'de askerî eğitim ile sağlık desteği, yardım ve danışmanlık faaliyetleri icra ediyoruz. Türkiye, Libya'da kardeşlerimizle omuz omuza ve dayanışma hâlinde mevcut istikrarın oluşmasına ve siyasi sürecin başlamasına önemli katkılar sağlamış, sağlamaya da devam etmektedir. Amacımız "Libya, Libya'lardır." anlayışıyla toprak bütünlüğünü ve siyasi birliğini sağlamış bir Libya'nın oluşumuna katkıda bulunmaktır.

Azerbaycan bölgesinin de istikrarına önem veriyor, bölgede barışın sağlanması için büyük gayret gösteriyoruz. Can Azerbaycan, otuz yıl işgal altında kalan öz topraklarını, özbeöz Türk olan Karabağ'ı kırk dört gün süren Tek Vatan Harekâtı'yla Ermenistan işgalinden kurtarmıştır. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar) Hâlihazırda, Türk Silahlı Kuvvetleri, Azerbaycan ordusunun modernizasyon, tatbikat ve eğitim faaliyetlerine destek sağlamakta, işgalden kurtarılan bölgelerde mayın, el yapımı patlayıcı arama ve imha faaliyetlerini sürdürmekte; ayrıca, Rusya'yla ortak merkezde ateşkesin kalıcı olması için de gerekli çalışmaları yapmaktadır. Malumunuz, Azerbaycan ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin ülkelerimizin hak ve menfaatlerini korumadaki gücünü ve kararlılığını ortaya koyan geniş kapsamlı Gardaş Yumruğu Tatbikatı da bu hafta başında Azerbaycan'da başarıyla icra edilmiştir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Sonuç olarak "iki devlet tek millet" anlayışıyla kederde ve kıvançta bir ve beraber olduğumuz Azerbaycan Türkü'nün bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da -Zengezur Koridoru'nun açılması dâhil- haklı davalarında yanlarında olmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Türk Silahlı Kuvvetleri, Azerbaycan ve Libya'nın yanı sıra, NATO, Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı görevleri ile ikili ilişkiler kapsamında Katar, Somali, Bosna Hersek, Kosova başta olmak üzere çeşitli coğrafyalarda 19 farklı görevi yapmakta; tarihimize, kültürümüze ve atalarımıza yaraşır şekilde bölge ve dünya barışına katkı sağlamaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bölgesinde ve dünyada her zaman barış, huzur ve istikrardan yana olan Türkiye, Ukrayna'nın da toprak bütünlüğünü, bağımsızlığını ve egemenliğini başından beri desteklemekte, krizin başlangıcından itibaren - Montrö dâhil- etkin, dengeli ve yapıcı bir politika izlemekte, bölgede ateşkesin ve barışın sağlanması ile diplomatik çözüm için büyük çabalar göstermektedir. Ülkemizin bu süreçte en önemli katkılarından biri de tüm dünyayı tehdit eden gıda krizinin aşılmasında olmuştur. Sayın Cumhurbaşkanımızın yürüttüğü aktif diplomasiyle sağlanan zeminde, Rusya Federasyonu ve Ukrayna Savunma Bakanlıklarıyla gerçekleştirdiğimiz görüşmeler sonucunda, Karadeniz Tahıl Girişimi imzalanmıştır. Girişim kapsamında İstanbul'da kurulan Müşterek Koordinasyon Merkezinin çalışmalarıyla, bugüne kadar, Ukrayna limanlarından 13 milyon tondan fazla tahılın ihtiyaç sahibi ülkelere emniyetle sevkî sağlanmıştır. Yine gayretlerimizle, bu girişim 18 Kasım'dan itibaren yüz yirmi gün süreyle uzatılmıştır. Türkiye, sorunların çözümü için diplomasiye daha fazla şans verilmesi gerektiği inancıyla, insani yardım başta olmak üzere, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da üzerine düşen görevi yapmaya devam edecektir.

Yetmiş yıldır etkin ve saygın bir üyesi olduğumuz NATO bünyesinde aktif bir şekilde faaliyetlerimize devam etmekteyiz. NATO'nun 2'nci büyük askerî gücü olarak Türkiye NATO'ya, kuvvet ve karargâhlara katkıda ilk 3 ülke arasında; askerî bütçeye katkıda ise 8'inci sıradadır. Bu arada, NATO'nun açık kapı politikasını desteklemekteyiz. Taahhütlerini yerine getirmeleri koşuluyla İsveç ve Finlandiya'nın NATO'ya üyeliğine karşı olmadığımızı da söylüyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; her alanda olduğu gibi savunma ve güvenlik alanında da nitelikli insan gücünün hayati önemi haiz olduğunun bilincindeyiz. Bu kapsamda, teşkilat yapımızdan personelimizin özlük haklarının iyileştirilmesine kadar reform niteliğindeki birçok yasal düzenleme sizlerin de desteğiyle hayata geçirilmiş, böylece, sürekli bir gelişim kaydeden Türk Silahlı Kuvvetlerinin etkin, caydırıcılık ve saygınlık nitelikleri artırılmıştır. Ayrıca, personel temini dâhil tüm bu çalışmalar ilgili mevzuata uygun olarak, yargı denetimine açık, şeffaf ve denetlenebilir bir şekilde gerçekleştirilmektedir.

15 Temmuz 2016 tarihinden itibaren FETÖ iltisakı nedeniyle Türk Silahlı Kuvvetlerinden bugüne kadar, 10 bini Bakan onayıyla olmak üzere toplam 24.700 kişi ihraç edilmiştir. FETÖ'yle mücadeleimiz elde edilen yeni bilgi, belge ve verilerle bir bütün hâlinde kararlılıkla devam etmektedir.

Yeni Askeralma Kanunu'yla, vatandaşlarımızın beklentilerini karşılayan modern, esnek, öngörülebilir ve sürdürülebilir ve e-devlet üzerinden erişilebilir bir sistem tesis edilmiştir. Böylece, ordumuzun ihtiyaçları karşılanırken, gençlerimizin eğitimlerine ve mesleklerine devam etme imkânı sağlanmıştır. Bu kanunda yapılan bir düzenlemeyle de yoklama kaçağı ve bakayaların da bedelli askerlikten yararlanmaları sürekli hâle getirilmiştir.

Sağlık hizmetlerine gelince, operasyon bölgelerindeki sağlık hizmeti desteği askerî sağlık personeli, geri bölgede ise Sağlık Bakanlığı personeli tarafından sağlanmaktadır. Askerî sağlık hizmeti desteğinin geliştirilmesi ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin sağlık ihtiyaçlarının en etkili şekilde karşılanması için yeniden düzenlenmesi hususunda Sağlık Bakanlığıyla çalışmalarımız devam etmektedir. Afet ve acil durumlarda ise Bakanlığımız, personel ve malzeme nakli, sıhhi tahliye, insani yardım ve bu gibi görevleri icra etmekte ve bu kapsamda her türlü desteği sağlamaktadır.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sorduğum soruya cevap verecek misiniz? Sayın Bakan, sorduğum soruya cevap verecek misiniz?

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR (Devamla) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliği, destek ve teşvikiyle savunma sanayisinde elektronik harp, iletişim teknolojileri ve siber gücümüz dâhil büyük atılımlar gerçekleştirilmiş, malumunuz, bu alanda yerlilik ve millîlik oranı yüzde 80 seviyesine ulaşmıştır.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Bakan, "Ethem Sancak"a cevap verecek misiniz?

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR (Devamla) – Geçmişte piyade tüfeğimizi dahi yurt dışından tedarik ederken artık millî piyade tüfeklerimizi ve tüm hafif silahlarımızı, çok namlulu roketatarlarımızı, FIRTINA obüslerimizi, İHA'larımızı, SİHA'larımızı, TİHA'larımızı, ATAK helikopterlerimizi, fırkateynlerimizi ve savaş gemilerimiz ile akıllı hassas mühimmatımızı ve füzelerimizi tasarlayıp inşa, imal ve icraat seviyesine gelmiş bulunuyoruz. Askerî fabrikalarımıza ve tersanelerimize de başta MİLGEM, MİLDEN ve A400M retrofitti olmak üzere birçok kritik proje yerli ve millî imkânlarla sürdürülebilmektedir. Artık, cin şişeden çıktı; en kısa zamanda kendi insanlı, insansız uçağımızı da tankımızı da yapmak için her türlü girişim ve gayreti gösteriyoruz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Cevap verecek misiniz bana?

CAVİT ARI (Antalya) – Var olan tankı durdunuz Sayın Bakan, dört senedir tank yok ortada.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR (Devamla) – Ben hemen Sayın Özkoç'un cevabını vereyim.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ver de rahatlasın.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR (Devamla) – Sayın Özkoç, Arifiye Tank Fabrikasındaki BMC'ye 60 milyon TL yerine 292 milyon TL ödeme yapılması söz konusu değil, böyle bir şey yok. Söz konusu hesap tüm giderlerin takip edildiği bir yansıtma hesabıdır, BMC'ye yapılan ödemeleri göstermemekte, eksik ve gerçek dışı beyanlarla algı oluşturulmak istenmekte.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır, elimde belge var.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR (Devamla) – Bir saniye...

Fabrikada maliyetlerin belirtildiği şekilde arttığı iddiası kesinlikle doğru değil. Bu konuda, ya teşrif edin fabrikaya, bir yere veyahut da biz size adam gönderelim, o belgeleri size anlatalım çünkü kesinlikle böyle bir şey olmadığını arkadaşlarımız ifade ettiler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ben devam ediyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Bakan, Ethem Sancak'ı anlatın, Ethem Sancak'ı...

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR (Devamla) – Bu arada, 40 adet F-16 Viper uçağının tedarikine ve 79 uçağın da modernizasyonuna yönelik çalışmalar devam etmekte, olumlu ve süratle tamamlanması için yakından takip edilmektedir. Ayrıca, bu çalışmalarımız milletvekillerimizden oluşan heyetlerin ABD'de Temsilciler Meclisi ve Senato'ya yaptıkları temaslara desteklenmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu coğrafyada var olabilmek ve 85 milyon vatandaşımızın savunma ve güvenliğini sağlayabilmek için Türk Silahlı Kuvvetlerinin üstün niteliklerinin korunması ve geliştirilmesi hayati önemi haizdir. 2023 yılı bütçemiz, teklifimiz, Bakanlığımıza tahsis edilecek kaynaklardan en yüksek faydayı sağlamayı hedeflemektedir. Bu bilinçle hazırlanan Bakanlığımızın bütçesinin ve 2021 yılı kesin hesabının tarafınızdan olumlu karşılanacağı inancıyla takdirlerinize sunulmuştur.

Sonuç olarak, küresel ve bölgesel düzeyde risk, tehdit ve tehlikenin arttığı içinde bulunduğumuz kritik süreçte, Peygamber ocağı olarak da bilinen kahraman ordumuz binlerce yıllık...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR (Devamla) – ...şanlı tarihinden süzülüp gelen millî, manevi, mesleki

değerleriyle asil milletimizin sevgisinden, güveninden ve duasından aldığı ilhamla, aklın ve bilimin ışığında, Anayasa çerçevesinde ve yasalar doğrultusunda; Sayın Cumhurbaşkanımızdan başlayan sapasağlam hiyerarşik yapı içinde, sıralı amir ve komutanların emir ve komutasında, milletin emrinde, görevinin başındadır; bundan kimsenin şüphesi olmasın. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Bu vesileyle, Sultan Alparslan'dan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e ve bugüne kadar bin yıldır bize vatan olan bu topraklarda günlere, bu seviyelere gelmemizde emeği geçen, katkı sağlayan bütün devlet büyüklerimize, komutanlarımıza ve asil milletimize saygı ve şükranlarımı sunuyorum.

Savunma güvenliğimiz için; vatan, bayrak ve cumhuriyet için gözlerini kırpmadan hayatlarını feda eden, tüm başarılarıdaki en büyük pay sahibi şehitlerimize, ebediyete intikal eden kahraman gazilerimize bir kez daha Allah'tan rahmet, hayatta olan gazilerimize sağlık ve esenlik diliyorum; ne yaparsak yapalım minnet borcumuzu asla ödeyemeyeceğimiz değerli ailelerine de saygı ve şükranlarımı sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Şu anda dahi karada, denizde, havada zorlu iklim, arazi şartlarında kahramanlık ve fedakârlıkla görev yapan değerli silah ve mesai arkadaşlarıma da bu vesileyle kazasız belasız hayırlı, başarılı görevler diliyor, alınlarından öpüyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Millî Savunma Bakanlığı bütçesine vereceğiniz destek için şimdiden teşekkür ediyor, hepinizi ve değerli vatandaşlarımızı şahsım ve Bakanlığımız mensupları adına saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Şahıslar adına aleyhinde Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir.

Buyurun Sayın Özdemir. (MHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; savunma insanlığın var olduğu günden bu yana en temel ihtiyaçların başında gelmiştir. Yaşam hakkı kadar değerli olan savunma, her devlet ve millet açısından var oluşun temel bir gereksinimidir. Savunma anlayışı ise tarihsel süreç içerisinde tehditler karşısında kapsam, strateji ve metotları değişen bir şekilde gelişimi sürdürmüştür. Üstelik bu değişim günümüzde tarihsel çağlara verdiğimiz isimlerin şekillenmesine de sebebiyet vermiştir. Doğu Roma'nın başkenti Konstantiniye'yi Türk milletinin 1453 yılında fethedip İstanbul yapmasıyla başlayan Yeni Çağ'la beraber bu durum daha görünür bir hâl almıştır. Bireysel ve kolektif savunmanın yanı sıra siber alan ve uzay da günümüz insanlığının en önde gelen savunma gereksinimlerinin karşılandığı bir düzleme taşınmıştır.

Konvansiyonel yaklaşımlarla beraber gayrinizami çabaların bütünü de savunma politikalarının sahasına giren konu başlıkları olmuştur. Bu çerçevede, savaş koşullarının yanı sıra terörizm gibi güvenlik sorunları karşısında da savunma altyapısı ve mücadele stratejisinin uğraş sahaları artmıştır. Başta Karabağ'da yaşanan ve Azerbaycan'ın kırk dört günde elde ettiği muazzam zafer olmak üzere, mevcut durumda Ukrayna'da devam eden savaş, savunmaya dair yeni doktrin ve uygulamaların önemi ortaya koymuştur. Dolayısıyla bir savaşı kazanmak için artık yalnızca ağır ve tahribatı yüksek silahların varlığı değil, hafif fakat sürekliliği olan ve elektronik harp unsurlarıyla desteklenen silah sistemleri ve bunları kullanan askerî personelin kabiliyetlerinin de önemi artmıştır. Böylesi bir düzlemde her ülkenin kendi ihtiyaç duyduğu silah sistemlerini kendisinin üretmesinin de ne derecede hayati bir konu olduğu anlaşılmaktadır. Zira, tedarikte yaşanan sorunlar ve zaman kaybına ilave olarak örtülü yahut açık ambargoların vasat bulduğu bir dönemde savunmada kendisine yetebilen ülkelerin üstünlüğü sağlayacağı açıktır.

Büyük bir gurur ve iftiharla ifade etmek gerekir ki savunma sanayimizde yüzde 80 yerli kuralına ulaşmış bulunan ülkemizin ve şanlı ordumuzun caydırıcılığı geçmişe nazaran çok daha fazla artmıştır. Bugün, Türk savunma sanayi ürünleri küresel düzeyde aranan ve mutlaka sahip olunmak istenen, üstün görülen sistemler olarak kabul görmektedir. Başta terörle mücadele olmak üzere millî güvenliğimizin korunmasında elimizi güçlü kılan politikaların her anlamda kararlılıkla uygulandığını görmek memnuniyet vericidir; bu sebeple, geleceğe daha emin ve huzurlu bakıyoruz.

Yüz yıl önce işgalle başlayıp bölücü emellere dayalı nifak tohumlarını bu topraklara serpenler başarılı olamamışlardır. Milleti kurtaran ve devleti yeniden kuran irade, bugün, aynı duygu ve akılla Türkiye'yi sadece küresel güç değil, süper güç yapma hedef ve kararlılığındadır. Cumhuriyetimiz yeni yüzyılına girerken dünden kalma fitneler, etnik ve mezhebe dayalı bölücülük ise Türkiye'nin geleceğine asla yer bulamayacaktır. Terör örgütleri ve onun propagandasına soyunarak millî birlik ve beraberliğimize kasteden kim varsa alayının kökü mutlaka kuruyacak ve cumhuriyetimiz emin adımlarla yeni yüzyıllara doğru ilerleyecektir. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) İster içeride ister dışarıda olsun, terör inlerinin tamamı temizlenecek, terörist zihniyetlerin başları her yerde ezilecektir. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Ukrayna-Rusya savaşı sonrası Avrupa'da güvenlik mimarisinin çöktüğü hepimizin malumudur. Bununla beraber, uluslararası çapta var olan güvenlik yapılanmalarının kendisini revize etme eğilimleri de artmıştır. Bu şartlarda NATO'nun genişleme stratejisi kapsamında yürüttüğü politikalar dikkat çekmektedir. İsveç ve Finlandiya'nın NATO'ya üyelik müracaatı sonrasında ülkemizle de üçlü memorandum imzalamış olmaları, şimdilerde uluslararası kamuoyunun gündemi arasındadır. Dolayısıyla bu 2 ülkenin, NATO'ya üye olabilmek için Türkiye'ye verdiği taahhütleri eksiksiz olarak yerine getirmesi gerekir. İsveç ve Finlandiya PKK ve uzantılarının desteği kesmeli, bu terör örgütüne propaganda ve her türlü faaliyet yapma imkânı tanımamalı ve engellemelidir. Ülkemiz açısından millî güvenlik tehdidi oluşturduğu tescillenen ve Türk adaleti tarafından aranan şahısların iadesi gerçekleştirilmelidir. Aynı hassasiyetimizin FETÖ terör örgütü için geçerli olduğu ve bu konuda da tavizimizin olamayacağı muhataplarımızca akıllardan çıkarılmamalıdır. Şimdiye kadar İsveç ve Finlandiya'nın altına imza attıkları sözlerini yerine getirebildiklerini söylemek mümkün olamayacaktır.

Netice itibarıyla, NATO'ya üye olmaları Meclisimizin iradesine bağlı olduğundan, böyle devam etmeleri hâlinde bizden olumlu yönde tavrı görmeleri de elbette mümkün değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

İSMAİL ÖZDEMİR (Devamla) - Bu vesileyle, sözlerime son verirken ilgili Bakanlıklarımızın bütçelerinin hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizi izleyen saygıdeğer milletimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – İsmail Özdemir lehte söz aldı -lütfen tutanağa geçirin- lehte.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, dördüncü turdaki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi soru-cevap işlemlerine geçiyoruz.

Sayın Aycan...

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Tarım ve Orman Bakanına sormak istiyorum: Tarımsal üretimi, verimi artırmak zorundayız. Bu doğrultuda bilimsel tarım yapmak için kaynakları doğru kullanmalıyız. Bilimsel tarım için toprak analizini önemsiyoruz. Şehrim Kahramanmaraş'ta da ve ülke genelinde toprak analiz laboratuvarlarının sayısını artırmayı düşünüyor musunuz? Yeni laboratuvarlar açmayı düşünüyor musunuz?

Bilimsel tarım açısından kamuda ve özel sektörde ziraat mühendisi, veteriner hekim, gıda mühendisi ve su ürünleri

mühendisi istihdamı artırılmalıdır. Bu konuda bir çalışma var mıdır? Bakanlığınızda yeni atama yapılacak mıdır?

Kahramanmaraş akarsu yönünden zengin bir ildir fakat su kaynakları tarımsal sulamada yeteri kadar kullanılamamaktadır. Özellikle ilimizin kuzey bölgelerindeki arazilerinin yüzde 25'i sulanmaktadır. Sulama amaçlı barajlarımız Adatepe ve diğer barajlar ne zaman bitecek ve kullanıma girecektir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Yılmazkaya...

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Dünyanın hiçbir yerinde, hiçbir ülke, hiçbir devlet ordusunu askerî doktorundan mahrum etmemiştir. Operasyonlarda yaralanan askerlerimizin belki de birçoğu tecrübeli askerî cerrahlarımızın ve askerî sağlık personelimizin basit ve kritik müdahaleleriyle kurtarılabildi. Askerî hastaneler ve askerî tabiplik Mehmetçik'in cephedeki güvencesidir. Ülkemiz, ordumuz ve askerlerimiz için hayati öneme sahip olan Gülhane Askerî Araştırma Hastanesi gibi askerî hastanelerin tekrar açılarak askerî doktorlarımızın ve sağlık personelimizin varlığının idame ettirilmesi gerek. Bu stratejik öneme sahip hastaneler tekrar Millî Savunma Bakanlığına bağlanmalı ve açılmalıdır. Gelin, ilk fırsatta bu askerî hastanelerin açılması için engelleri kaldırıp ne gerekiyorsa hep birlikte yapalım.

Sayın Bakanımıza sormak istiyorum: Bakanlığın bu konuyla ilgili herhangi bir çalışması var mı? Ne olacak bu askerî hastanelerin durumu diyorum.

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Ulaştırma Bakanı, sorduk cevap vermediniz, yine soruyoruz: Aydın-Denizli Otoyolu'nun sözleşmesini niçin açıklıyorsunuz? Kaç araç garantisi verildi, geçiş ücreti ne olarak belirlendi? Kurdaki dengesizliğe karşı bir önlem var mı? Şirketin güzergâh değişikliği yetkisi var mı? Bu soruların yanıtlarını istiyoruz.

Sayın Bakan, 2018'de uçuşa geçeceği vaadini Cumhurbaşkanı ve vekiller olarak verdiğiniz Aydın Çıldır Havalimanı ne zaman halka açılacak?

Sayın Bakan, İzmir-Aydın Hızlı Tren Hattı'nı ne zaman açacaksınız?

Sayın Tarım Bakanı, Tarım Kanunu'nun 21'inci maddesi gereği, millî gelirin yüzde 1'i olan destekleme primlerini çiftçi yerine 5'li çetelere ve faizcilere vermeye devam edecek misiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Gaytancıoğlu...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ulaştırma Bakanının coğrafya dersinin çok kötü olduğunu düşünüyorum, öyle olmasa Enez'in Türkiye'de bir ilçe olduğunu bilirdi. Bakan Bey Enez diye bir ilçemiz olduğunu biliyorsa neden Keşan-Enez kara yolunun durumunu bilmiyor? Ya da Keşan-Enez kara yolunun kağıt yolundan bozma, kazalara davetiye çıkarır bir hâlde olduğunu biliyor mu? Sözde, 2021 yılında bu yolun iyileştirilmesinin bitirileceğini o dönemdeki yatırım programlarında ilan ettiklerini biliyor mu? Bu yolun, yaz aylarında 300 bin nüfusa hizmet verdiğini biliyor mu? Çanakkale Köprüsü'nde bol bol fotoğraf çektiren Bakan Bey Keşan-Enez yolundan da fotoğraf paylaşacak mı? Sonuç olarak, Keşan-Enez yolunu ne zaman yapacaksınız? Diğer yandan, Havsa çevre yolunu ne zaman yatırım programınıza alacak ve yapımına başlayacaksınız?

Tarım Bakanına da soruyorum: Bu sene mühendis ataması, veteriner ataması yapacak mısınız, yapacaksınız kaç kişi?

BAŞKAN - Sayın Kaya...

İSMAİL KAYA (Osmaniye) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

İçinde yaşadığımız yüzyılın lideri, Türkiye Yüzyılı'nın mimarı Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın öncülüğünde gönülleri kazanmak için çıktığımız kutlu yolculuğumuzun bugününde, başarılı operasyonlarıyla mazlumlara umut olup zalimlere korku salan şanlı ordumuzla gücümüze güç katan Millî Savunma Bakanımız Sayın Hulusi Akar'a, altyapısında gönüllüleri birbirine bağlamak olan modern ve güvenli yol ağlarıyla insanımızı birbirine yakınlaştıran Ulaştırma ve Altyapı Bakanımız Adil Karaismailoğlu'na, tarımsal kalkınma için uyguladığımız sistemlerle çiftçilerimize ve üreticilerimize nefes olan Tarım ve Orman Bakanımız Sayın Vahit Kirişçi'ye teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz...

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımızın yapmış olduğu yatırımlar hepimizin göğsünü kabartıyor ve milletimiz ziyadesiyle bu yatırımlardan memnun. Ancak 2012 yılında yapımına başlanan 20 kilometrelik Yığılca-Düzce yolunun tamamlanması için devam eden çalışmalardan, Dutlar mevkisindeki küçük köprü'nün ve Akçaören sapağındaki 80 metrelik viyadüğün 2023 yılında bitirilmesinin müjdesini Yığılcalı ve Düzceli hemşehrilerimize vermek istiyoruz Sayın Bakanım. Akçakoca-Karasu yolunun Melenazğı köyü geçişinde, köy içinden geçen 5 kilometrelik yolun -baypas ihalesinin- yapımının müjdesini biz de Akçakocalı ve Karasulu hemşehrilerimize, Kocaalili hemşehrilerimize vermek istiyoruz Sayın Bakanım. Düzce Kuzeybatı Çevre Yolu'nun 2023 yılına programa alınması müjdesini gerçekten Düzceliler çok uzun zamandır bekliyor Sayın Bakanım. Ve Karadeniz Bölgesi'nde de bir hızlı tren projesini bütün Karadenizli hemşehrilerimiz bekliyor Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Sayın Köksal...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Bakan, Ankara-Afyonkarahisar-İzmir Yüksek Hızlı Tren Projesi için 2012'de karar aldınız, 2013'te temel attınız; "2015'te bitecek." dediniz, bitmedi; "2018'de bitecek." dediniz, bitmedi, onuncu yıla girerken projenin yarısı bile tamamlanmadı.

Sayın Bakan, bu projeyi niçin vadettiğiniz tarihlerde bitiremediniz? Onu bırakın, yarısını bile tamamlayamadınız. Seçim vaadinizi niye yerine getirmiyorsunuz?

"Afyonkarahisar'a yapacağız." diye hemşehrilerimi kandırıp Kütahya'ya açtığınız Zafer Havalimanı bu yıl da zarar etti. 2022 yılının ilk on ayında, verilen yolcu garantisi 1 milyon 98 bin 110 ama uçan yolcu 25.500; edilen zarar 5 milyon 653 bin 762 avro, bunlar bizim cebimizden ödenecek. Bu kadar zarar edeceğini bile bile bu havalimanını niye açtınız? Afyonkarahisar-Şuhut arası 30 kilometre -bu, ilçemizle merkez arası- bu 30 kilometrelik yolu yedi yıldır bitiremediniz. Yedi yıldır bitmeyen bu yol yüzünden insanlar ölüyor. Niçin bitiremediniz?

BAŞKAN – Sayın Altaca Kayışoğlu...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Sayın Tarım Bakanı, çiftçilerin Tarım Kanunu 21'nci maddeden kaynaklanan alacaklarını ödemeyi düşünüyor musunuz? Yine, çiftçilerin borçlarının faizlerini silmeyi düşünüyor musunuz?

Sayın Ulaştırma Bakanı, Bursa'ya hızlı tren getirecektiniz, 2012'de temel attınız, bir türlü gelemedi. Her defasında farklı bir tarih verdiniz, her defasında farklı bir isim verdiniz, adına bile daha karar veremediniz. Bununla ilgili olarak son güncelleme tarihi nedir, ne zaman bitirmeyi düşünüyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Sümer...

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ulaştırma Bakanına... Sayın Cumhurbaşkanı Adana'ya her geldiğinde yaptığı her mitingde de bir söz veriyor. 2010 yılında açılışı yapılan Adana metrosu için "Metronun yükünü alacağız, Adana'yı bu kamburdan kurtaracağız." demişti. Maalesef, bu sözü her gelişinde havada kaldı. Ulaştırma Bakanının Adana metrosunun yapımıyla ilgili atacağı bir adım var mıdır?

Yine, kayıtlara geçsin diye söylüyorum: Dün bir hatip konuşmasında "Adana, Mersin Belediyesinde işçi kıyımı yapılıyor, 6 bin işçi işten çıkarıldı." şeklinde açıklamada bulunmuştu. Aslında doğrudur, seçimlere altı ay kala 6 bin kişi alındı ama çıkarmalarla ilgili kesinlikle aslı yoktur. Bugüne kadar Adana Büyükşehir Belediyesinden çıkarılan işçilerde işe gelip gitmeyen, verilen işleri hakkıyla yerine getirmeyen, liyakat sahibi olmayan, başka illerde yaşayan -örnek vermek gerekirse Konya Ereğli'de yaşıyor olmasına rağmen Adana'yı gibi gözüken- kâğıt üzerinde belediyede çalışıyor gözükmesine rağmen aslında yurt dışında, Kazakistan'da, Kırgızistan'da ikamet eden kişiler vardır. Adana Büyükşehir Belediyesi sosyal haklar, ekonomik güvence anlamında işçisini asla mağdur etmeyen büyükşehir belediyelerimizden biridir.

BAŞKAN – Öcalan...

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Savunma Bakanına soruyorum: Kırk yıldır devam eden bu savaşın kirlendiğini herkes biliyor. Bugün Rojava'da Kürdistan bölgesel yönetiminde ağır bir savaş devam ediyor. Bu savaşın bir an önce bitmesi gerekiyor mu? Çözümün barış olması gerekiyor mu? Demokratik siyasetin yürütülmesi gerekiyor mu? Bakınız, büyük iddialar vardır, görüntüler vardır, fotoğraflar vardır, kimyasal ve yasaklı silahlardan bahsediliyor. Eğer bunların olmadığını iddia ediyorsanız bir araştırmanın yapılması en doğrusu değil midir? Araştırmadan bahsedilince neden bu kadar öfkeleniliyor? Neden Tabip Odası Başkanı tutuklanıyor? Bir an önce bu sorunların demokratik yol ve yöntemlerle çözülmesi gerekiyor. Savaş ölümdür, demokratik siyaset yaşamdır.

BAŞKAN – Sayın Kasap...

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Sayın Başkan, teşekkürler.

Sayın Ulaştırma Bakanına sormak istiyorum: Zafer Havalimanı'nı halka devretmeyi düşünüyor musunuz, devletleştirmeyi düşünüyor musunuz? En azından, kârını halkımız, o vermiş olduğunuz parayı halkımız kullansa.

Sayın Bakan, bir de dört seçimdir sürekli olarak gündeme getiriyorsunuz, siz de geldiniz; Kütahya'dan yüksek hızlı tren geçiyor mu? Siz "Geçiyor." demiştiniz ama aynı, demin sunmuş olduğunuz kartonlar gibi karikatürize ediyorsunuz, olayla dalga geçiyorsunuz, seçim öncesi vaatte bulunuyorsunuz. Sözlerinizi tutmanız gerekiyor mu Sayın Bakan?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Soru süresi doldu.

Sayın Ulaştırma Bakanı, buyurun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sabahki konuşmalarda da bu yap-işlet-devret projeleri sürekli dile getirildi; ben bin defa anlattım bunu, beş bin defa daha anlatacağım. Yap-işlet-devret projeleri, fizibilitesi uygun projelerde, tamamen yatırım maliyetinin işletme süresi içerisinde geri dönüşü için uygulanan bir finansal modeldir. Yani burada, Kuzey Marmara Otoyolu örneğinden gidersek tam 8 milyar dolarlık bir proje. Bunu yapabilecek kabiliyette olan firmalar için bir ihale yapıyorsun, burada bir yarışma oluyor, birden fazla teklif geliyor. Burada en ucuz teklifi yani kamu açısından uygun olan teklifi firma alıyor. Bu sözleşmede bunların hepsi belli. Burada bu işi yapabilecek firmalar daha uygun teklif verirler, daha uygun teklif alırlardı. 8 milyar dolarlık bir yatırımı işletmeci yurt dışından bir finansman bularak bu ülkeye getiriyor ve bu ülkenin bir değeri oluyor artık bu proje. Bu projeyi de işletme süresi içerisinde, bütün işletme bakımları da kendisine ait olmak üzere... Kuzey Marmara Otoyolu'nun yıllık işletme maliyeti tam 250 milyon dolardır, bu da içinde. Finansal maliyeti ve belli olan işletme süresi içerisinde bu iade edilecek yani Yavuz Sultan Selim Köprüsü 2027 yılında devletin olacak. Devletin olduktan sonra ister ücretsiz yaparsınız ama buradan ücret alarak Anadolu'daki diğer yatırımlara bunları aktarırsınız. Yani bunun karşılığında 8 milyar dolarlık bir projeyi, 400 kilometrelik bir projeyi üç yılda bitiren bir Hükümet var. E, bunun karşılığı neydi? On yedi yılda bitmeyen ve bu projenin yanında çok basit bir proje olan Bolu Dağı Tüneli'ydi.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – FSM Köprüsü kaç yılda bitti Sayın Bakan? FSM Köprüsü kaç yılda bitti?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – FSM kaç yılda bitti?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Biz bu sayede Anadolu'da bu kadar büyük projeleri, sayısı bu kadar çok projeyi yaptık. 29 bin kilometrelik bölünmüş yol... Bu, finansal modellerle bütçemize ilave gelirler getirerek oldu değerli arkadaşlar.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Boğaziçi Köprüsü kaç yılda bitti?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Kaç yılda bitti Bakan?

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Neyi, neyle karıştırıyorsunuz? Elmayla armut karıştırılır mı ya?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Yani bu projeler ülkenin projesi oldu. Bunun da finansal modelinin bütün ayrıntıları belli.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Hızlı tren Ankara-Afyon-İzmir...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Bugün arkadaşımız dedi ki: "Osmangazi Köprüsü 1,5 milyar dolar." Onu oradan alıyor, getiriyor...

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Ya, 50 kilometrelik duble yolu bitiremediniz, 50 kilometrelik duble yol bitmedi on yıldan bu yana.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ankara-Afyon-İzmir yüksek hızlı tren on yıldır bitmiyor!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – ...İzmir-İstanbul 420 kilometrelik otoyolun garantisıyla sadece hesap yapıyorsunuz, "Osmangazi Köprüsü..." Ya, bu reva mıdır Allah'ınızı severseniz? Biraz vicdanlı olun. Bu projeler kamusal açıdan...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Osmangazi Köprüsü'nden 186 bin geçiş olmayınca zarar ediyor!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Ya, bugün Osmangazi Köprüsü olmasaydı bu Körfez'de bu geçişlerin yüzde 90'ı yapılamayacaktı.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yaptığınız her yer zarar ediyor; geçiş garantili, uçuş garantili.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Siz istediğiniz kadar feribot koyun, buradan en fazla geçirebileceğiniz araç 10 bindi. Yani 80 bin aracı nereden geçirecektiniz?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Milletin parasından gidiyor. Geçiş, uçuş garantileri paramızdan gidiyor.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Değerli arkadaşlar, araç sayısı tam 4 katına çıktı; 8 milyondan 26 milyona çıktı ama trafik sıkışıklığı yirmi yıl öncesinden çok çok daha az.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Zafer Havalimanı, 1 milyon 98 bin garanti, 25.500 yolcu; 5 milyon avro zarar.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Bu 29 bin kilometre bölünmüş yol sayesinde trafik kazaları yüzde 82 azaldı, 13.100 vatandaşımızın canını kurtarıyoruz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – 30 kilometrelik yolu tamamlayamadınız Sayın Bakan.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU – 37,5 milyar dolarlık bir yatırım yaptık yap-işlet-devret olarak. Tam 38 projede...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Milleti, geçse de geçmese de soyuyorsunuz ya! 5'li çeteye soyduruyorsunuz, işiniz gücünüz 5'li çeteye soydurmak milleti ya!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Antalya Havalimanı'ndan tam 50 milyar lira mart ayında devletin hazinesine koyduk.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Geçen de veriyor parayı, geçmeyen de veriyor.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Tabii ki yatırım maliyeti nedeniyle Karayollarına katkıda bulunuyoruz ama havalimanlarından, deniz yapılarından direkt gelir kazanıyoruz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Deli Dumrul sistemi; geçen de veriyor, geçmeyen de veriyor parayı. Milletin parası bu, milletin!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Buradan topladığımız paralar veya o katkılardan çok daha fazla. Bu da belirli süreli işletmeler değerli arkadaşlar.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Aslan payı garanti ödemeleri, bütçenin aslan payı garanti ödemelerine gidiyor; milletin parası. Bunlardan bahsedin.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Allah'ınızı severseniz... Bunların hepsi kamuya açık ihalelerdir, bunları yapabilecek bütün firmalar girerek yapar. Söylediğiniz rakamların hepsi yuvarlama ve takla attırma; gerçek rakamları anlamak istiyorsanız gelin, ben anlatayım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Garanti ödemelerine bütçeden aslan payı gidiyor, bunlardan bahsedin.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bütçenin aslan payı garanti ödemelerine; uçuş garantisi, yolcu garantisi...

TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞÇİ – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri... (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Bir dakika... Bir dakika Sayın Bakan...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Ondan sonra "Osmangazi Köprüsü zarar etmiyor." diyorlar, zarar ediyor işte.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Anladığın işten konuş! (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Zafer Havalimanı, yüzde 97 hata payı; en çok zarar eden yer.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Anladığın işten konuş be! (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – El hareketi etme! Doğru konuş, öyle şeyler yapma! Adam gibi davran. Konuşma öyle!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Arkandakine bak!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Terbiyesizlik yapma! Konuşma, terbiyesiz adam!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Arkandakine bak!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Adam gibi davran!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Arkandakine bak! (CHP sıralarından gürültüler)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sorularımıza cevap bile vermiyorsunuz, sorularımıza cevap bile vermiyorsunuz. Nasıl bir üslup, nasıl bir üsluptur bu!

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun.

TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞÇİ – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kahramanmaraş ilimizde tarımsal araştırma ve Sütçü İmam Üniversitesinin bünyesinde toprak analiz laboratuvarı bulunmaktadır. (CHP sıralarından gürültüler)

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sabırlı olacaksınız, sabırlı!

BAŞKAN – Bir dakika...

TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞÇİ – Ülke genelinde 184 adet toprak, bitki ve sulama suyu analiz laboratuvarları bulunmaktadır, bu bilgiyi paylaşmak isterim.

Diğer taraftan, Kahramanmaraş'ta Adatepe Barajı 2013 yılında tamamlanmıştır. Adatepe Sulaması ise 1'inci kısım 2023, 2'nci kısım 2024 yılında tamamlanmış olacaktır.

Yine, Bakanlığımızca, 2022 yılında, KPSS sonuçlarına göre 1.800 sözleşmeli personel istihdam edilmiş olup ayrıca 1.200 sözleşmeli personel alımı için de süreç devam etmektedir.

Sıklıkla gündeme gelen bu Tarım Kanunu'nun 21'inci maddesine atıf yapılarak verilen desteklerin gayrisafi millî hasılanın yüzde 1'inden az olmaması gerektiği vurgulanmaktadır. Değerli arkadaşlar, bütçeden tarıma ayrılan kaynak sadece nakit tarımsal destekler değildir.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Yasada öyle yazmıyor, yasada öyle yazmıyor.

TARIM VE ORMAN BAKANİ VAHİT KİRİŞÇİ – Toprak Mahsulleri Ofisinin alımları, kredi sübvansiyonu, ihracat desteği, tarımsal sulama, toplulaştırma ve diğer yatırımlar gibi birçok kalemden tarıma kaynak sağlıyoruz. Türkiye, 2021-2023 döneminde çiftçilerimize gayrisafi yurt içi hasılaya göre tarıma ayrılan destek oranında her yıl yüzde 1'in üzerinde destek sağlamıştır. OECD'nin Tarım Politikaları İzleme ve Değerlendirme Raporu 2022; buna göre, 2021 yılında Türkiye yüzde 1,15 oranında destek sağlamıştır.

Teşekkür ediyorum.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – OECD'nin hesaplaması farklı!

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANİ HULUSİ AKAR – Sayın milletvekilleri, süratle sorularınıza cevap vermeye çalışacağım.

Şüpheli asker ölümleri: Şüpheli asker ölümü olması mümkün değil; ister intihar olsun ister kaza olsun ister bir başka sebeple olsun mutlaka idari ve adli soruşturma yapılıyor. Herhangi bir isim varsa şüpheli bildirim, hemen getirin, hemen bakalım; bu mümkün değil.

Sağlık düzenindeki bazı sorunlarımızda sistemin geliştirilmesi için Sağlık Bakanlığıyla çalışmalarımız devam ediyor.

"Operasyonlar bitsin." Bitsin. O zaman teröristlerin derhâl adalete teslim olması lazım. Ne zaman onlar adalete teslim olurlarsa derhâl operasyonlar da biter efendim.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Dünyanın neresinde o şekilde olmuş?

MİLLÎ SAVUNMA BAKANİ HULUSİ AKAR - Bu kimyasal konusunda soruşturma... Arkadaşlar, biz Türk Silahlı Kuvvetleri olarak, Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak egemen, bağımsız bir devletiz, kendi kendimizi kontrol etme, efendim, kendi kendimizi değerlendirme kapasitesine sahibiz, dışarıdan kimseyi kabul etmeyiz.

Cemevinden kaldırılan şehitlerin cenazesi vesaire oldu. Arkadaşlar, biz hiçbir şekilde bir ayırım yapmıyoruz -dinî, etnik,

mezhepsel- asla böyle bir şey mümkün değil.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Yapıyorsunuz. Görmediniz Sayın Bakan, yapıyorsunuz.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR - Nerede varsa bunu hemen önleriz. Yok, efendim. Bu şeydir. Bu, cemevinde bizim Alevi bir şehidimizin töreni, ön saftakiler askerler dolayısıyla bundan hiç kimsenin şüphesi olmasın.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Camiye götürüyorsunuz. İstanbul'da kaç tane cenaze kaldırıldı.

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – Ya, dinle, dinle!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – İstanbul'da oldu.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – İstanbul'da geldiniz mi?

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – Fırsat bulursak tabii geliriz ya!

Bu mühimmat konusunda ise -bu, malum biraz önce, sabah konuşuldu- bizim milletvekili arkadaşlarımızın veyahut da konuşanların daha dikkatli olması lazım. Kendilerine yazık oluyor. Bu yanlış bir bilgi, eksik bir bilgi. Türk Silahlı Kuvvetlerinde böyle bir mühimmat yok; bir. 2020'den beri bu çevrimde, bunun da oyunlarına gelmemek lazım.

Ben süratle hemen fikirlerimi özetlemek bakımından: Savunma ve güvenliğimizi sağlamaya yönelik icra ettiğimiz operasyonlarımız meşru müdafaa kapsamında, uluslararası hukuka uygun, tüm komşularımızın hak hukukuna saygılı, teröristler hedef alınarak devam edecek; edecek bu. Bölgede yaşayan masum insanlara karşı bizim hiçbir şekilde tavrımız olmadığını herkes bilsin. Masum insanlara karşı din, mezhep, etnik, herhangi bir şekilde hiçbir ayırım yok, asla söz konusu değil; hepsi yalan, hepsi yalan, koalisyon unsurları dâhil.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Afrin'i DAİŞ'e teslim ettin sen, DAİŞ'e. Afrin'i kime teslim ettiniz? Afrin'i DAİŞ...

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – Bir kez daha vurgulamak isterim ki Türkler ve Kürtler kardeşler, Türkler ve Kürtler kardeşler; bunun aksini söyleyen kalleştir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Evet, doğru, kırk yıldan beri memleketimizin, milletimizin başına bela olan musibetten ülkemizi ve milletimizi kurtarmak için gece gündüz demeden, karda, kışta, yağmurda, çamurda en son terörist etkisiz hâle getirilinceye kadar “Ölürsem şehit, kalırsam gazi.” anlayışıyla azim ve kararlılıkla bu dava –operasyonlar- devam edecek. Teröristler için tek yol adalete teslim olmak. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Kaçınıcı Genelkurmay Başkanı...

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – Ayrıca Ege'de, Doğu Akdeniz'de, Kıbrıs'ta da denizlerimizde ve semalarımızda sonuna kadar hakkımızı, hukukumuzu –geri adım atmak yok- koruyacağız. Bu faaliyetlerimizle aynı zamanda dost ve kardeş ülkeleri de destekliyoruz. (HDP sıralarından gürültüler)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Filistinliler terörist olmadığı gibi...

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Kaçınıcı Genelkurmay Başkanı...

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – Son olarak söyleyeceğimiz şey...

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Sen 12'ncisinin, biliyor musun? İşiniz gücünüz yalan söylemek.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – Binlerce yıllık şanlı tarihimizden süzülüp gelen -biraz önce ifade ettim, duymayanlar için söylüyorum- millî, manevi, mesleki değerlerimiz çerçevesinde asil milletimizin sevgisi ve duasından aldığımız ilhamla, aklın ve bilimin ışığında, Anayasa çerçevesinde, Sayın Cumhurbaşkanımızdan başlayan sapasağlam hiyerarşik yapı içinde, sıralı, amir ve komutanların emir ve komutasında milletin emrinde görevinin başında Türk Silahlı Kuvvetleri; bunu görün.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sen 15 Temmuzda...

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – Bir kez daha şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Şehitlerimizin ailesine, gazilerimize en derin saygılarımı sunuyorum, şükranlarımı sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Kırk yıldır aynı sözleri söylüyorsunuz.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – Şu anda dahi sizin, bizim, hepimizin, 85 milyonun güvenliğini ve savunmasını sağlamak için karada, denizde, havada görev yapmakta olan bütün silah ve mesai arkadaşlarıma da kazasız, belasız, hayırlı, başarılı görevler diliyorum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – AKP bir güvenlik problemidir.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Usta...

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Tank Palet, Tank Palet...

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Kırk yıldır aynı hikâyeyi anlatıyorsunuz. 12'nci Genelkurmay Başkanı... (HDP sıralarından gürültüler)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Siz 12'nci Genelkurmay Başkanı mısınız? Aynı sözleri söylüyorsunuz, ezberlediğiniz teraneleri...

BAŞKAN – Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, sayın bakanlarımıza, tabii, gün içerisinde epeyce bir değerlendirme oldu...

(HDP ve MHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Bir dakika, bir dakika...

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – Anlatılacak anlayana kadar be! Sen anlayana kadar! Allah, Allah! Yetti be, kimin adına konuşuyorsun?

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sana ne! Sana mı soracağız?

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – Büyük Millet Meclisinde kimin adına konuşuyorsunuz, kimin adına?

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Batman) – Sen Bakanın avukatı mısın?

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – Onları sustur, beni değil.

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Batman) – Bakana söylüyorlar. Bakana söylüyorlar, size söylemiyorlar ki görüşlerini Bakana söylüyorlar.

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – Sana ne, sana ne! Onu dinlerken bağıryorlar.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bağırabilir.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Ayıp ya!

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Batman) – Bakana soruyor.

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – Hakaret ediyor.

(HDP ve MHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, bugün sabahdan beri Meclisi yönetirken 3 kişi bağıyor, 3 milletvekili; onları Grup Başkan Vekillerine söyleyeceğim. Sakin olun, Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

Buyurun Sayın Usta.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

12.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi ile Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, Sayın Bakanlara yönelik tabii ki burada Tarım Bakanımız için söylüyorum, gün içerisinde değerlendirmeleri oldu.

Konuşmanızda elbette kendi icraatlarınızdan bahsetmenizi bekliyoruz ancak bu değerlendirmeye yönelik çok fazla bir şey söylemediniz. Şimdi, son on yılda 42 milyon dekar alan ekilmiyor Sayın Bakanım. Buna ilişkin Tarım Bakanı olarak bir şey söylemeniz lazım, bu Türkiye'nin büyük bir sıkıntısı, tarımda verim düşüklüğü var, zaten verim düşüktü, iyice düşüyor, çiftçinin karnı doymuyor, millî gelir içerisinde tarımın payı düşüyor. Bakın, ortalama büyümenin yarısı kadardır tarım büyümesi; Sayın Bakan, bunları görmemiz lazım. Süt hayvanları kesime gidiyor.

Şimdi, söyleye söyleye bir tane gösterge söylediniz, dediniz ki: 2002 yılında 98 milyon ton bitkisel üretim vardı, bu 118 milyon ton olmuş, güzel. Yüzde artış ne kadar? Yüzde 20. Ya, Allah'tan korkun, aynı dönemde nüfus 66 milyondan 85 milyona çıkmış; nüfustaki artış yüzde 29 yani yüzde 20'yle olan şeyle övünüyorsunuz. Buna nüfusla mukayeseli olarak bakılır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Bu kadar yanlış bir gösterge üzerinden gidilebilir mi, “başarı” dediğiniz bu mu Sayın Bakan?

Şimdi, tarımsal destekler... Bak, yıllarca biz bu işin bütçesini yaptık. Tarımsal destekler -doğrudan desteklerimiz var ya, onlar- Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi'ndeki artışa paralel olarak artırılır. Tarımsal girdi fiyatı nedir? Tarımsal girdilerdeki enflasyon. O destekler ona göre artırılır fakat son iki yılda bu ilişki koptu -vaktim az olduğu için çok fazla detayına girmeyeceğim- sürekli düşük artırıldığı için şu anda son iki yılda çiftçinin kaybı 75 milyar lira Sayın Bakan. Yani 2022 yılında 39 milyar lira verdiniz ya, son iki yılda 75 milyar lira tarımsal girdi fiyatlarındaki yüksek artış karşılanmadığı için çiftçinin kaybı var; bunu görmemiz lazım. Biz sizin tarafınızdayız, bütçeden sizin daha fazla pay almanızı istiyoruz, siz de bu anlamda bize destek verin lütfen.

Şimdi, Osmangazi Köprüsü'nü çok konuştuk Sayın Bakanım burada. Yani defalarca konuştuk, hiçbirine cevap vermediniz. Yatırım tutarı: 1,5 milyar dolar. Bütün diğer maliyetleri, işletme giderleri maliyetleri, ağır bakım onarım gideri maliyetleri on sekiz buçuk yıl için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bu konuda gruplar düşüncelerini ifade ettiler. Biraz evvel Koray Bey açıklamasını yaptı.

ERHAN USTA (Samsun) – İşte, ben o konuya gireceğim zaten.

BAŞKAN – Dolayısıyla, Grup Başkan Vekillerine süreyi sınırlı tutacağız, üç dakikayı geçmeyecek.

Buyurun.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Genel Başkanım, bravo! Tebrik ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, buradaki kritik şey şu: Yani şu anda biz vatandaştan 184 lira alıyoruz, “1 kuruş çıkmayacak.” dediniz, doğru, 1 kuruş çıkmıyor, milyar dolarlar çıkıyor. Bunun yerine hazine her geçen araç için 780 lira para veriyor. Yani bunu nasıl görmezsiniz siz? Hâlâ “55 bin araç var.” diyorsunuz, bunu kabul etmek mümkün değil.

Şimdi, bakın, tarım bütçesi dedik, kamu-özel iş birliği için bu yıl bütçeye 102 milyar lira konuldu, tarım bütçesi 54 milyar lira. 5 kişi, 5 müteahhit 102 milyar lira alıyor, milyonlarca çiftçi 54 milyar lira alıyor; bu Allah'tan reva mıdır? Bu olmaz.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANİ ADİL KARAİSMİLOĞLU – Bin defa anlattık, bin defa anlattık.

ERHAN USTA (Samsun) – Şu bölünmüş yolları söylüyorsunuz, bölünmüş yollar bütçeden yapıldı. Şimdi, rakamın totaline bakmak lazım. Sayın Başkanım, müsaade ederseniz...

Değerli arkadaşlar, bakın, yirmi yıl boyunca AK PARTİ hükûmetleri döneminde, merkezî yönetim bütçesi kapsamında söylüyorum, toplanan vergi 2,6 trilyon lira yani 2 trilyon 600 milyar lira.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son bir dakika.

ERHAN USTA (Samsun) – Bunun karşısında, merkezî yönetim bütçesinden -hani Bakan tek tek saydı ya- sadece Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı değil, bütün bakanlıkların yatırımı 300 milyar lira arkadaşlar. 2,6 trilyon vergi gelirine karşılık sadece 300 milyar lira yatırım yapıyor merkezî yönetim bütçesi kapsamında. Bunları tek tek sayıp bize şov yapmanın bir anlamı filan yok. Biz, bu payın artırılması lazım diyoruz. 2023 yılında da bu pay yani yatırımların vergiye payı yüzde 9,9'a düşmüştür, bu çok düşük bir orandır.

Askerler bizim göz bebeğimiz, ordumuz bizim göz bebeğimiz, gözümüzün nuru ve bizim, İYİ Parti olarak burada beş yıldır Millî Savunma Bakanlığı bütçesi ve emniyetle ilgili diğer bütçelere olumlu oy kullandığımızı siz biliyorsunuz; bu yıl da yine tutumumuzu devam ettirip olumlu oy kullanacağız. Yalnız, biliyorsunuz, Bilkent'te Rehabilitasyon Merkezi var Sayın Bakan, gazilerimiz orada tedavi oluyorlardı; burası Sağlık Bakanlığına geçti 15 Temmuz sonrası. Şimdi, burada gazilerimizin durumu hakikaten sıkıntılı, bir de daha önceden ben Mecliste dile getirdim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım, bir tane öneri, mutlaka çözecektir Sayın Bakan onu.

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, Sayın Bakan, gazilerimiz yaşıyor -bakın, bunlar gençti- hepsi ilaca muhtaç, protezleri var; hakikaten bu bakımevi, rehabilitasyon merkezi bir tane de yetmiyor, Türkiye'nin değişik illerine bölgesel rehabilitasyon merkezleri yapmamız lazım. Bunlar yaşlanacak, yarın eşi vefat edecek, çocuğu kalmayacak, bunlara kim bakacak? Dolayısıyla, rehabilitasyon merkezlerini askeriye almak yerine tam tersine, bölgesel rehabilitasyon merkezleri yapmamız lazım, gazilerimize sahip çıkmamız lazım. Bu konuda sizden bir tutum bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

13.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi ile Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, vatanımız uğruna toprağa düşen tüm şehitlerimize Allah'tan rahmet, gazilerimize şifalar ve sağlıklı uzun ömürler diliyorum.

Türkiye, küresel bir sorun olan terörle mücadelede “ara-bul-yok et” parolasıyla destanlar yazmaktadır. Bütün teröristlerin tepesine binilmektedir Türk Silahlı Kuvvetleri ve güvenlik güçlerimiz tarafından. Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı, Barış Pınarı, Bahar Kalkanı Harekâtlarıyla Suriye'nin kuzeyinde terörle mücadeledeki başarılar, Irak'ın kuzeyinde icra edilen seri Pençe Operasyonlarıyla perçinlenmiştir. Türkiye, Kosova, Bosna, Somali, Azerbaycan ve Libya başta olmak üzere 19 ülkede üstlenilen görevlerle küresel ve bölgesel barışa katkı vermektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – İleri düzeyli güvenlik konsepti ve yüksek askerî teknolojiyle Irak ve Suriye'nin kuzeyinde, adalar denizinde, Akdeniz'de, mavi vatanı, havada, karada egemenlik haklarımızı hedef alan bütün mütecaviz saldırı ve tehditlerin bertaraf edilmesini sağlayan Millî Savunma Bakanlığımızı, göz bebeğimiz, canımız Türk Silahlı Kuvvetlerimizi ve bütün mensuplarını tebrik ediyoruz ve Millî Savunma Bakanlığı bütçesinin hayırlı olmasını diliyoruz. Allah yâr ve yardımcınız olsun, yüce milletimizin duaları sizinle. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Türkiye, cumhuriyetimizin 100'üncü yılına ve gelecek yüzyıllara jeopolitik ve stratejik potansiyelini avantaja çeviren yatırım ve kalkınma hamleleriyle emin adımlarla ilerlemektedir. Ülkemizin kıtalar arası konumunun sağladığı ticari ve ekonomik avantajlar hava, kara ve deniz ulaşımında hayata geçirilen önemli ve çok büyük projelerle perçinlenmiştir. Bu kapsamda, küresel ulaşımın gelecek vizyonunu şekillendiren 2053 Ulaştırma ve Lojistik Ana Planı çok büyük önem arz etmektedir. Türkiye bugün karada, havada ve denizlerde egemenlik haklarını kararlı bir şekilde savunmaktadır Türkiye, Avrupa Birliği'nin Rusya'ya yaptırım kararı nedeniyle petrol sevkiyatı riskinin artması ve olası kazalar nedeniyle ham petrol yüklü gemilerden sigorta garantisi talep etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bunu örnek olarak söylüyorum egemenlik haklarının nasıl müdafa edildiğine ilişkin. Ambargoyu koyan Avrupa Birliğidir, Avrupa Birliği ülkelerine ait petrol yüklü 18 tankerin -ki 15'i Yunanistan'a aittir- geçişi için gerekli teyit mektubunu vermemekte direten yine Avrupa Birliği'nin sigorta firmalarıdır. Amaçları “Türkiye gemileri Boğaz'da bekletiyor.” şeklindeki kara propagandalarla ülkemizi uluslararası kamuoyuna şikâyet etmektir. Türkiye, kendi gündemine hâkim bir ülkedir. Tahıl krizinin çözülmesinde olduğu gibi ham petrolün dünya piyasasına ulaştırılmasında da üzerine düşeni yapmaktadır, yapacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Gerek egemenlik haklarımızın uluslararası hukuka uygun bir şekilde müdafaasında gerekse ulaşım ve altyapı çalışmalarında emeği geçen Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımızı, Sayın Bakanı ve tüm bakanlık çalışanlarını tebrik ediyor, bütçelerinin hayırlı olmasını diliyoruz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; çevre ve iklim sorunları, salgın hastalıklar, nüfus artışı, küresel belirsizlikler, gıda ve enerji krizleri tarımın önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Tarım ve ormancılığın çağını aşan bir vizyonla geleceğe hazırlanması her ülkenin stratejik hedefi hâline gelmiştir. Eko tarım, akıllı tarım ve dijital tarım sistemleriyle kaynaklarımızın verimli kullanılması ve israfın önüne geçilmeye çalışılması takdire şayandır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Dünyada bu yöntemi uygulayan 2 ülkeden 1'i olarak geleceğin tarımı kapalı dikey tarım yöntemini önemli buluyor, 8 Aralıkta dünyanın en derin ikinci kapalı dikey tarım ve AR-GE merkezinin açılışında başta Sayın Bakan olmak üzere emeği geçenleri tebrik ediyoruz. 20 Ekimdeki 6243 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı'na göre, 2023 yılında tarım danışmanlarına giderler düşüldükten sonra aylık 3.800 lira ödenmektedir. Dolayısıyla 2023 yılında tarım danışmanlarına asgari ücretin yaklaşık yarısı kadar ödeme yapılacaktır. Tarım danışmanlarını istihdam eden ziraat odaları ve üretici birlikleri, istihdam ettiği her bir tarım danışmanı için asgari ücretin yarısı kadar ödeme yapacaktır. Bu ödemeyi yapamayan ziraat odaları ve üretici birlikleri tarım danışmanlarının işine son vermekle karşı karşıya kalacaklardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

2023 yılı için belirlenen tarımsal danışmanlık destekleme miktarının günün şartlarına göre tekrar değerlendirilmesinde fayda mülâhaza ediyoruz ve sahada fiilen çalışan, tarımsal üretime katkı sunan tarım danışmanlarına, kamu kurumlarında aynı statüde çalışan ziraat mühendisi ve ziraat teknikerlerinin statülerine benzer güvenceli bir statü ve kadro verilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Bu düşüncelerle bütün bütçelerimizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum ve tebrik ediyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Usta, buyurun.

14.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu, ilk sırada olmanın bir dezavantajı, bunu her akşam yaşıyoruz. Mücadeleyle birkaç dakika alıyoruz, ondan sonra artarak gidiyor dakikalar.

Seçim bölgeme ilişkin birkaç tane husus var, bir de onları söylemek istiyorum, zaten diğerlerini ifade etmeye çalıştım.

Şimdi, Sayın Bakan –Ulaştırma Bakanımıza söylüyorum- Çarşamba Havalimanı için “Bu projelendirildi, alındı programa.” deniyor, bir yılın hikâyesi hâline geldi burası. Bu Çarşamba Havalimanı Karadeniz'e, Samsun'a yakışmıyor; 1,5 milyon nüfuslu bir şehir burası. Dolayısıyla uçuşlar da çok sınırlı yani Samsun'dan Ankara'ya gelen iki gün burada kalmayınca Samsun'a geri dönemiyor, böyle enteresan bir durum var. Lütfen, bu meseleye bir bakın, bu uçuşların artırılması lazım ve

nihayetinde de buraya iyi bir havalimanı ihtiyacı var. Madem bütçeden bu kadar para veriyoruz, Samsunlu olarak bunları da istiyoruz.

İkincisi, Samsun-Ankara demir yolu. Yani her seçim döneminde gündeme geliyor, sürekli söyleniyor fakat ortada bir şey yok, daha projeleri hazır değil bunların. Zannediyorum üç etaptaydı, bir tanesinin projesi ihale edildi falan denildi ama henüz herhangi bir şey yok, bunun da çözülmesi lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son dakika, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamamlıyorum.

İç Anadolu'nun Karadeniz'le bağlanması lazım, limana bağlanması lazım; bu, hem demir yolu açısından hem de yolcu taşımacılığı açısından son derece önemli.

Bunun haricinde, Havza-Vezirköprü-Boyabat yolu; milletvekili oldum olalı söylüyorum, bu yolu yaptıramadık, burası "ölüm yolu" olarak adlandırılan bir yoldur, Havza-Vezirköprü-Boyabat yolu. Lütfen, şuraya bir el atın, şu iş artık bitsin.

Diğeri Ayvacık-Taşova yolu. Ta 2007'de ihalesi yapılmış, o günden bugüne kadar gelen gidiyor, birkaç tane iş yapılıyor, iki makine çalışıyor; geride hiçbir şey yok.

Son olarak da bu Çarşamba Şeker Fabrikası, Sayın Tarım Bakanına söylüyorum, Sanayi Bakanlığının da kapsamında olduğunu biliyorum ama Sayın Tarım Bakanı, Çarşamba Şeker Fabrikası kapatılıyor. Bakın, tarımsal üretim diyoruz, şeker fabrikası yağma ediliyor. Türkiye'nin en gelişmiş şeker fabrikasının bugün şimdi makinaları tek tek satılıyor, lojmanları verildi, buna lütfen bir "Durl" deyin. Sanayi Bakanlığının kapsamında olduğunu biliyorum ama siz Tarım Bakanısınız, tarımsal üretimi korumak sizin vazifeniz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Oluç...

15.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan, sayın vekiller.

Sayın Millî Savunma Bakanı, esas itibarıyla sizin söylediklerinize cevap vermek istiyorum. Şimdi, dünyanın başka ülkelerinde olduğu gibi Türkiye'de de hiçbir devlet kurumu süttten çıkmış ak kaşık değildir yani Türk Silahlı Kuvvetleri de süttten çıkmış ak kaşık değildir.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Süttten çıkmış ak kaşıktır!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Eğer milletvekillerinin Meclisteki görevi eleştirmek, denetim yapmak, araştırma ve soru önergeleriyle bazı gerçeklerin ortaya çıkmasını sağlamak ise -ki böyle tarif edilmiştir- o zaman biz, bu işi yapmaya devam edeceğiz, eleştireceğiz, sorular soracağız, araştırılmasını isteyeceğiz. Bunu, bu bizim görevimiz olduğu için, halka yönelik görevimiz olduğu için yapacağız ama biz bunu yaptığımız için siz bize hakaret ettiğinizde, siz bizi rencide etmeye çalıştığınızda sanmayın ki bu tutumumuzdan vazgeçip geri adım atacağız, ta ki istediğimiz sonuçları alana kadar bu mücadelemizi sürdüreceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bakın, size bir örnek vereceğim: Yıl 1994, 26 Mart. Şırnak ilindeki Kuşkonar ve Koçağılı köylerine F-16'larla bombalama yapılıyor; 7'si bebek, 38 Kürt sivil katlediliyor. Bunun üzerine AİHM'e gidiliyor, AİHM bir karar veriyor; Türkiye'nin, kurbanların ailelerine 2,3 milyon avro ödemesine karar veriyor. Ama daha önemlisini söyleyeceğim, Anayasa Mahkemesi, Türkiye Anayasa Mahkemesi 2020 yılında yani yirmi altı yıl sonra, Şırnak'taki bu katliamdan yirmi altı yıl sonra diyor ki: "Evet, savaş uçakları köyleri bombalamıştır ve köylülere tazminat ödenmesi gerekir." Yani yirmi altı yıl sonra gerçekler ortaya çıkabiliyor; o yüzden, biz bu gerçekleri konuşmaktan vazgeçmeyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – O zaman -hatırlatmak için söylüyorum- bir "tak-şak" Genelkurmay Başkanı vardı Doğan Güreş, bu olan olayı nasıl açıklamıştı biliyor musunuz? "Uçaklardaki kayışların gevşemesi nedeniyle bombalar yanlışlıkla 38 köylünün üzerine düştü." Böyle açıklamıştı. Yirmi altı yıl sonra gerçek ortaya çıktı.

Şimdi, çok başka örnekler de var ama lafımız uzatılamayacak çok fazla, o yüzden kısa keseceğim. Demek ki bazı şeyleri konuşmak, sormak, eleştirmek bizim hakkımızdır ve bunu yapacağız.

Şimdi, bakın, diyorsunuz ki: "Sapasağlam hiyerarşik yapı içinde çalışmalarımıza devam ediyoruz." Sapasağlam hiyerarşik yapı içinde 4 kere bu ülkede darbe yapıldı, unuttunuz mu siz? 27 Mayıs 1960'da hiyerarşik yapı içinde, emir komuta içinde darbe yapıldı; 12 Mart 1971 emir komuta zinciri; 12 Eylül 1980 emir komuta zinciri; 28 Şubat 1997 emir komuta zinciri.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Niye bunu söylüyorum? Ben bugün darbe olacak diye söylemiyorum, yanlış anlamayın ama süttten çıkmış ak kaşık değildir Türk Silahlı Kuvvetleri, onu anlatmak için bu örnekleri veriyorum.

Şimdi, bakın, siz kendiniz biraz evvel burada söylediniz Sayın Bakan, dediniz ki: "Türk Silahlı Kuvvetlerinden 24.700 personel uzaklaştırıldı." Değil mi? Bunun 10 bin civarı sizin döneminizde ve 150'den fazla da general var bunların içinde. Türk Silahlı Kuvvetleri nasıl süttten çıkmış ak kaşık gibi değerlendirilebiliyor? Yani demek ki bu kadar insan içine sızmış ve siz bunları uzaklaştırmışsınız.

Ben şimdi size birkaç isim söyleyeceğim, kimler olduğunu siz çok iyi hatırlayacaksınız. 2. Ordu Komutanı Orgeneral Adem Huduti -hatırlıyorsunuz değil mi- Yüksekova 3. Taktik Piyade Tümen Komutanı Tümgeneral Halil İbrahim Ergin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – ...Hakkâri Dağ ve Komando Tugay Komutanı Tuğgeneral Ahmet Otal, 2. Ordu Kurmay Başkanı Tümgeneral Avni Angun, Şemdinli 34. Hudut Tugay Komutanı Tuğgeneral Ali Salnur, Yüksekova 3. Piyade Tümen Komutanlığı Kurmay Başkanı Albay Mehmet Sezgin, Şırnak 23. Jandarma Sınır Tümen Komutanı Tümgeneral Abdullah Baysar; bunlar nerede şimdi biliyor musunuz? Bunları siz tutukladınız, yargıladınız ve bunların hepsi bu bulundukları yerlerde, Yüksekova'da, Şırnak'ta, Sur'da, Nusaybin'de, her tarafta, her türlü insanlık düşmanı işi yapmışlardı ama siz FETÖ'den bunları tutukladınız ve bunların içinde aynı zamanda bu Meclisi bombalayanlar vardı. Türk Silahlı Kuvvetlerinin süttten çıkmış ak kaşık olduğunu bize anlatamazsınız kolay kolay. Niye bunları söylüyorum? Şimdi, her kurumda olduğu gibi yanlış yapanlar vardır ve bu

yanlış yapanların ortaya çıkarılması ve bunların yargılanması eğer yanlış varsa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Özkoç bana “beş dakika” deyince tamam dedim, “altı dakika” dedi, son dakikanız yani, bu son dakika.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ama Sayın Akçay on dakika konuştu efendim, ben saydım.

BAŞKAN – Tabii tabii veriyorum, buyurun ama bu son dakikanız yani.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Şimdi, dolayısıyla söylemeye çalıştığım esas itibarıyla budur. Yani bütün bunları söylediğimiz zaman, eleştirdiğimiz ve soru sordukumuz zaman bize hakaret etmeniz bizi ikna etmiyor; dolayısıyla araştırılması, konuşulması gerekiyor. Şimdi, uluslararası alanda başka bir devletin sınırları içinde operasyon yapıyorsanız o zaman uluslararası denetime de açık olacaksınız. Irak’tan bahsediyorum, Suriye’den bahsediyorum; oralarda eğer suç işleniyorsa bakın, ÖSO’nun, sizin koruduğunuz, himayeniz altında olan HTŞ çetelerinin -maaş verdiğiniz, “İş birliği yapıyoruz.” dediğiniz burada Plan ve Bütçe Komisyonunda- bunların savaş suçu ve insanlık suçu işledikleri Birleşmiş Milletler raporlarına girdi. Şimdi biz bunları konuşmayalım mı? Yani bunları konuşup “Araştırılsın.” dediğimiz zaman niçin biz hakaret işlemek zorunda kalıyoruz. Şimdi, çok fazla konuşacak şey var. Yani sizin aslında kuzeydoğu Suriye’de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Oluç, altı dakikayı doldurdunuz ya.

Buyurun Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sözü bağlasın hiç olmazsa.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, sekiz dakika konuştu Sayın Akçay.

BAŞKAN – Hayır, hayır; gelin bakın, gelin bakın; sekiz dakika...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ama biz de saydık.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sözü tamamlasın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sözü tamamlayayım Sayın Başkan. Yani eleştiriyorum, Sayın Bakan bile daha tahammüllü davranıyor.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun....

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ya, bu kadar olmaz.

BAŞKAN – Altı dakikayla sınırladık Sayın Oluç, bu sabaha kadar devam edecek değil.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kesiyorsunuz.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ama yani son sözümü söyleyeyim.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Cümlesini bari tamamlasın, böyle şey mi olur Başkan ya!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Yani Sayın Bakan bile daha büyük bir tahammülle dinliyor, siz bana izin vermiyorsunuz.

BAŞKAN – Ben izin veriyorum, verdim izni.

Buyurun Sayın Özkoç...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama Mecliste böyle bir yöntem yok Başkan.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Böyle bir şey olur mu ya, yani gerçekten...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Mecliste böyle bir yöntem yok yani söz tamamlanmadan kesilmez.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Son cümlemi söyleyeceğim yani izin vererseniz.

MEHMET RUŞTU TIRYAKI (Batman) – Sayın Başkan, bu kötü bir uygulama olur Grup Başkan Vekillerinin sözünü

kesmek.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Böyle bir usul yok yani.

MEHMET RUŞTU TIRYAKI (Batman) – Başka Başkanlar da öyle davranır o zaman.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

16.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi ile Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar’ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin dördüncü tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Millî Savunma Bakanına seslenerek söylüyorum: Ben bugüne kadar söylediğim her sözün arkasında durdum, hiçbir konuda yanlış beyanda bulunmadım, hiç.

NİYAZİ GÜNEŞ (Karabük) – Vay be!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Söylediğim her şeyi, her şeyi ispatladım, belgeyle ispatladım. Burada, Ethem Sancak denilen nitelikli dolandırıcının Türk Silahlı Kuvvetlerini 810 milyon dolar dolandırdığını ispat ettim, üstelik de kendi anlatımlarıyla, kendi verdiği rakamlarla bütün bunları burada anlattım. Siz, bana... Tamamen belgelere dayanan, tamamen belgelere dayanan 231.310 kalem üretilen malın 65 milyon 640 bin lira maliyeti var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bunun belgesi elimde, bu maliyetin üstüne yüzde 12,5 koyabilir ama koyduğu rakam şudur: 274 milyon 981 liradır. Bu öyle geçirilemez; bu, tamamen, o kişilere, Türk Silahlı Kuvvetleri aracılığıyla Tank Palet Fabrikasında yaptıkları işten dolayı para aktarmadır ve menfaat sağlamadır. Eğer bana -o zaman birbirimizi kırmamız gerekir- “Siz yalan söylüyorsunuz.” dersiniz ben bunun belgesiyle ispatını söylerim ama ben size bunu söylemek istemem. Daha önceden, bundan bir yıl önce FIRTINA obüsleriyle ilgili sordum, dedim ki size “Bunlarla ilgili ihale yapıldı mı, bunlarla ilgili ihale hangi koşullarda yapıldı, ne zaman yapıldı?”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bana dediniz ki: “Ben sizi davet edeceğim.” Aradan bir yıl geçti Sayın Bakan, aradan bir yıl geçti, davet almadım; bunu hatırlattım da çeşitli vesilelerle. Şimdi de aynı şeyi söylüyorsunuz ama ben sizin bu suskunluğunuzdan şunu anlıyorum: Ethem Sancak hırsızdır.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – Cevap vereceğiz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ethem Sancak hırsızdır ve bunu AKP iktidarı korumaktadır, başta da Recep Tayyip Erdoğan. (CHP sıralarından alkışlar)

Eskiden venlerde, vapurlarda işportacılar vardı, tükenmez kalem falan satarlardı “Bu elimdeki kalem...” falan diye ama o tükenmez kalem bir gün sonra tükenirdi. Sizin konuşmanız o tükenmez kalem kadar değerli, söylediğiniz hiçbir sözün karşılığı yok. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Niye rahatsız oluyorsunuz?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – İçinizde... İstanbul'da genel sekreter yardımcılığı yapmışsınız orada. Yaptığınız tek bir başarı görmüyorum ama ben size söylüyorum, İstanbul'daki kazandığımız belediye başkanlığı içinize oturmuş, o yüzden hazmedemiyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP yönetiminde, Cumhuriyet Halk Partisi yönetiminde raylı sistemler için 1,4 milyar avro finansman sağlandı ve aynı anda 10 metro inşası başladı.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Hikâye anlatıyorsun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – İstanbul'da şu anda yer altında 10 bin işçi metro yapımı için çalışıyor.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Hepsi yatıyor orada, hepsi yatıyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sen, bana koskoca Türkiye Cumhuriyeti'nden bahsediyorsun, bunları da engellemeye çalışıyorsun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Tek tek sayacağım ben sana.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Çok ayıp! Size hiç yakışmıyor.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Sana yakışıyor(!)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – CHP yönetiminde 29,9 kilometre uzunluğunda raylı sistem hattı kullanıma açıldı. Bu yıl sonunda 14,3 kilometre uzunluğunda Dudullu-Bostancı Metro Hattı açıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Ben o bahsettiğin şehirde, yirmi yıldır orada yaşıyorum, bunların hiçbirini fark etmedim. Bırak Allah aşkına ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kabataş-Mecidiyeköy Metro Hattı 2 kilometre uzunluğunda, Fulya, Yıldız istasyonları da açılacak.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Kim gönderdi onu sana, kim gönderdi?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şimdi sana gelelim. Yeni İstanbul Havalimanı metrosu inşasına ne oldu?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Açıyoruz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Başlıyormuş... Ya, neredesin, ne zaman?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Açıyoruz, açıyoruz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Eski Bakan Cahit Turhan “İstanbul Havalimanı metrosu 2020 yılı başında tamamlanacak.” dedi.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Tamamlandı, merak etme.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ne oldu? Yalan!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Görürsün, tamamlandı.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – “Gayrettepe-Kâğıthane Hattı 2021 Mayıs'ta bitecek.” dedin, bitti mi? Hayır, yalan; on ay erteledik.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Hastane metrosunu niye yapmadınız?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – “2022 Ekim'de açacağız.” dediniz, açtınız mı?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Açtık, açtık. Bitti, açıyoruz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Açmadınız, yalan! (CHP sıralarından alkışlar)

Bakırköy-Bahçelievler-Kirazlı Hattı...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Açılışa gelisin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bakan Bey, bakın, Hürriyet gazetesinden söylüyorum: “Bakırköy-Bahçelievler-Kirazlı Metro Hattı 2020'de devrede.” dediniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Girdi mi devreye?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Geliyor, açılışa gelisin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır, yalan! Hiç de yüzün kızarmıyor. Maşallah, maşallah! (CHP sıralarından alkışlar)

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Başkanım, söz vereceksiniz değil mi?

BAŞKAN – Söz vereceğim, vereceğim.

Buyurun Sayın Özkoç, son kez mikrofonunuzu açıyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Açtığınız tek bir hat var; Sabiha Gökçen Hattı, o da iki yıl rötarlı.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Hikâye anlatıyorsun, hikâye! Hiç öyle bir şey yok, hiç öyle bir şey yok!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bunun da parasını her ay 200 milyon lira olarak İstanbul Büyükşehir'den kesiyorsunuz; tamam mı. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

METİN YAVUZ (Aydın) – Geç onları geç, geç!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Kim verdi sana o kâğıdı, kâğıdı verenler kim? Ya, hikâye anlatma ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şimdi Tarım Bakanıyla ilgili çok söyleyeceğim var ama ben sana bir şey söyleyeyim Sevgili Bakan, sen tarihe, yangın söndürmeden önce Cumhurbaşkanından talimat alıp yangın söndüren bir Bakan olarak geçtin, tamam mı. Onun için sana söyleyecek hiçbir sözüm yok. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

17.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi ile Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de hepinizi hürmetle muhabbetle selamlıyorum.

Çok Değerli Bakanlarımızın sunumlarını dinledik. Başta Değerli Ulaştırma Bakanımız, Tarım ve Orman Bakanımız ve Millî Savunma Bakanımız olmak üzere...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sanki isimlerini hatırlayamadınız Sayın Akbaşoğlu!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...bütün bakanlıklardaki bakan yardımcılarımıza, bürokratlarımıza; orada milletimize hizmette gece gündüz yılmadan, yorulmadan çalışan bütün personele buradan teşekkürlerimi sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Hakikaten ilave söyleyecek bir söz bulamıyorum. Zira, yapılan yatırımları, hizmet ve eserleri; seksen yıllık Cumhuriyet Dönemi'mizde yapılan eserlerin fevkinde, 5 misli, 10 misli, 20 misli, hakikaten şu son yirmi yılda Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde milletimizin hizmetine sunulan eser ve hizmetlerin bir kısmını kendilerine ayrılan vakitte anlatmaya çalıştılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Allah razı olsun, emekleriniz için teşekkür ediyoruz, milletimiz adına teşekkür ediyoruz, milletvekillerimiz adına teşekkür ediyoruz, AK PARTİ Grubu adına teşekkür ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ve sözün özü, fazla söze hacet yok; bütün sorulara, bütün eleştirilere Sayın Bakanlarımız hem kürsüde hem de soru-cevapta cevap verdiler. (CHP sıralarından gürültüler)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Vermediler; Afyon için vermedi, Afyon için cevap vermedi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – AK PARTİ ve Cumhuriyet İttifakı olarak, 3'üncü binyılın yüzyılını Türkiye Yüzyılı yapacağız Allah'ın izniyle. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Durmadan, yorulmadan, hep beraber bu hizmet ve eserlere çok daha fazlasını, çok daha büyüklerini inşallah ilave edeceğiz.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Osmanlı meddahları sizden daha kaliteliydi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Son olarak, Türk'üyle Kürt'üyle Arap'ıyla...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Abaza'yı unutma.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...Alevi'siyle, Sünni'siyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ORHAN SÜMER (Adana) – Abaza'yı unuttu Başkan.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Abaza'yı unutma.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...hep beraber, birlik ve beraberlik içerisinde, gelin canlar, bir olalım, iri olalım, diri olalım, kardeş olalım...

ORHAN SÜMER (Adana) – Çerkez'i, Abaza'yı unuttu Başkanım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çerkez'i, Abaza'yı unutma.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...hep birlikte Türkiye olalım diyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

Ve Yahya Kemal'in ordumuza yazdığı o muhteşem şiirle bugünü bitirmek istiyorum Sayın Başkanım müsaadenizle. [CHP sıralarından "Helal olsun(!)" sesleri]

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – "Şu kopan fırtına Türk ordusudur ya Rabbi

Senin uğrunda ölen ordu budur ya Rabbi

Ta ki yükselsin ezanlarla müeyyed namın

Galip et çünkü bu son ordusudur İslam'ın." (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Dua ediyoruz, dua; Allah yardımcımız olsun!

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

18.- Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ile Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – Efendim, ben önce çok kısa Sayın Başkana cevap vereceğim. Yani burada biz sizin soru sormanıza, eleştirilerinize karşı değiliz. Ön yargılı ve karar veriliyor; soru değil, karar veriliyor. "Türk Silahlı Kuvvetleri kimyasal silah kullanıyor." diye hüküm veriliyor.

PERO DUNDAR (Mardin) – İddiaların araştırılmasını istiyoruz.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – Konuşalım, görüşelim, anlatalım, izah edelim ve 24 Kasım'da -bunu biz ilk defa burada açıklıyoruz- bir heyet teşkil ettik her şeye rağmen, ne olur ne olmaz diye heyet gitti, inceleme ve ölçümleri yaptı, bunların hepsini derlediler, topladılar, getirdiler, burada Sağlık Bakanlığının bir laboratuvarı var, oraya verdiler ve bunların hiçbirinde, hiçbir şekilde kimyasal olmadığı raporu şu anda elimizde birinci husus bu.

İkinci husus: Yani sorularla ilgili bizim bir rahatsızlığımız yok. Başlangıçtan beri söylediğimiz gibi, biraz önce bu roket olayında da olduğu gibi bir sayın milletvekili roketin Türk Silahlı Kuvvetlerine ait olduğunu, işte, hacı, hoca vesaire gibi bir sürü de üzerine bir şeyler bina etmek suretiyle -muhakeme- Türk Silahlı Kuvvetlerini suçladılar, suç altında bıraktılar, algıyı bozdular ve kamuoyunda lüzumsuz bir algıya sebebiyet verdiler. Hâlbuki sorsalardı ne kendileri rezil olurdu ne bizi sıkıntıya sokarlardı çünkü böyle bir şey yok; bir. İki; bu hiyerarşik yapı konusunda... Şimdi, konular geniş, benim söylemek istediğim şey şu: Yeni yapılan düzenleme içinde Sayın Cumhurbaşkanımızdan başlayıp ta aşağı kadar olan hizada bir hiyerarşi var. Hani "Emir-komuta bozuktu, eksikti falan filan var." dediler; böyle bir şey söz konusu değil. Herkes görevini biliyor, sorumluluğunu biliyor ve Anayasa çerçevesinde, yasalar doğrultusunda herkes vatan için, millet için elinden gelen ne varsa onu yapmaya çalışıyor.

Üç: Sayın Özkoç, bizim konuştuğumuz konu, benim size cevap vermeye çalıştığım konu tamamen faturayla alakalı. Bu faturada size yanlış bilgi vermişler.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Vermediler.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – Bir saniye müsaade edin. Çünkü gelen bizim bilgiler çok kesin. Onun için şöyle yapalım: Biz daha önce konuştuğumuz da iletişim bozukluğu var, "dedi ki, demiş ki" olmasın diye; 16 Aralık Cuma, Arifiye'de bekliyoruz sizi. (AK PARTİ sıralarından "Hadi buyur!" sesleri, alkışlar) Hem gelin görüşelim hem de o belgenizi...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bütçenin son günü o gün.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – 19 Aralık.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bir de söylüyorum: Ethem Sancak'la ilgili iddialarıma daha tek bir yanıt bile verilmedi.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – Peki, 23 Aralık?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Genel Başkanına sorsun ondan sonra...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Biz siz değiliz, kendinizle karıştırmayın.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tamam.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – 23 Aralık; tamam, anlaştık. Belgeyi de getirin çünkü sizin kişiliğiniz,

kimliğiniz... Bilgimiz var. Dolayısıyla sizin yalan söylemeyeceğinizi biliyoruz. Dolayısıyla o bilgi muhtemelen size yanlış verildi, o bilgede bir hata var.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben size göstereceğim.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI HULUSİ AKAR – Tamam.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bitmedi mi daha?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sen ne diyeceksin ki, ne diyeceksin şimdi!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ne diyeceksin, söyleyecek ne sözün var?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Palavra!

19.- Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Sayın Başkanım, bakan, İstanbul'da, şu an inşaatı devam eden, belediyenin sorumluluğunda tam 100 kilometre metro var.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Palavracı!

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sen ne diyeceksin ya?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Bunların tamamı yerel yönetimler seçimleri öncesi yapılmış ve işe başlanmış metro hatları ve yerinde yeller esiyor, tamam mı. (CHP sıralarından gürültüler)

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Palavra, palavra!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Bakan, bir hastaneye metro, yol niye yapmaz bir belediye? Başka ne iş yapar bu belediye? Hastanenin metrosunu yapmadınız ve teslim aldık, hastaneye vatandaşımız kolay ulaşsın diye ama ne oldu?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Burada, burada!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Yirmi sekiz ayda metroyu bitirdik. Bu metronun paralelinde Bağcılar-Kirazlı-Halkalı Metro Hattı, Mahmutbey-Esenyurt Metro Hattı yerlerde yatıyor. (CHP sıralarından gürültüler)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ankara- Afyon-İzmir Yüksek Hızlı Tren Projesi ne oldu Sayın Bakan?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Yapımından sorumlu olduğunuz metro hattı üstüne hafriyat döken belediyeden bahsediyoruz; hafriyat döktünüz, hafriyat ya! (CHP sıralarından gürültüler)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Nerede Sayın Bakan, nerede?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Hastane yolunu yapmayan bir belediyeden bahsediyoruz ya! Dolmabahçe-Levazım Tüneli; 1,5 kilometresi açılmış, üç senedir çivi çakılmıyor ya!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Nerede? Nerede?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Yol çöküyor, yol, yol! Ne iş yapar bu belediye? (CHP sıralarından gürültüler)

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Palavra!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Palavra!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU –Ankara'dan, merkezî Hükûmetten tam 100 milyar lira para geldi; bu paralar nereye gitti? Ortada para yok, iş yok!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Palavra!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Gidip hesap sorsanıza, gidip hesap sorsanıza! (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bu paralar nereye gitti? Ama millet hesabını soracak, hiç merak etmeyin! (CHP sıralarından gürültüler)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sorulara cevap veremiyorsun, sorulara!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Bakanlık olarak 103 kilometre metroyu patır patır bitiriyoruz; yakında, siz de gelin açmaya.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sorulara cevap veremiyorsunuz Sayın Bakan!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Televizyona çıkalım, televizyona! Televizyona çıkalım!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU –Kâğıthane Havalimanı... İlk defa yerli ve millî sinyalizasyon yapıyoruz ASELSAN tarafından, biliyor musunuz?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sorulara cevap, sorulara! Sorulara cevap ver!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Ya! Metrolar patır patır bitiyor. Gidin, belediyenizden hesap sorun! (CHP sıralarından gürültüler)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Televizyona çıkalım! Gel, hodri meydan, televizyona çıkalım! Var mı yüreğin!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sorulara cevap ver, sorulara! Sorular, sorular!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Ya, Adana'da yol yapmıyorsunuz, devlet yapıyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Var mı yüreğin! Var mı yüreğin!

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Aydın'da hastaneye yol yapmıyorsunuz, devlet yapıyor. Siz ne iş yaparsınız? (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar; CHP sıralarından gürültüler)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Var mı yüreğin, ha! Var mı yüreğin! Televizyona çıkalım!

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Eklî Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

A) ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI (Devam)

1) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

- 2) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- B) BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU (Devam)
- 1) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- C) KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)
- 1) Karayolları Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Karayolları Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- Ç) SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)
- 1) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- D) TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI (Devam)
- 1) Tarım ve Orman Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Tarım ve Orman Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- E) ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)
- 1) Orman Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Orman Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- F) DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)
- 1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- G) TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ (Devam)
- 1) Türkiye Su Enstitüsü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Su Enstitüsü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- Ğ) MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI (Devam)
- 1) Millî Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Millî Savunma Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- BAŞKAN – Şimdi, sırasıyla, dördüncü turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ile kesin hesaplarına geçilmesi hususunu ve bütçeleri ile kesin hesaplarını ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.
- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının 2023 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
- Genel toplamı okutuyorum:

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI

**1) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM	166.382.114.000
--------------	-----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının 2023 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

**2) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek	78.358.490.543,87
Bütçe Gideri	73.423.213.396,59
Kullanılmayan Ödenek	4.935.277.147,28

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU

**1) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM	13.375.000.000
--------------	----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	13.375.000.000
--------	----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun 2023 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Genel toplamları okutuyorum:

2) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	6.226.500.000,00
Bütçe Gideri	6.223.284.228,83
Kullanılmayan Ödenek	3.215.771,17
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:	

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	5.900.000.000,00
Bütçe Geliri	6.224.700.529,12
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	1.416.300,29
Net Bütçe Geliri	6.223.284.228,83

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Karayolları Genel Müdürlüğünün 2023 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Karayolları Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	118.649.633.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:	

GELİR CETVELİ

TOPLAM	118.639.633.000
--------	-----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Karayolları Genel Müdürlüğünün 2023 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Karayolları Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Karayolları Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	59.646.510.868,68
Bütçe Gideri	59.177.798.274,07
Kullanılmayan Ödenek	468.712.594,61
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:	

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	34.554.230.000,00
Bütçe Geliri	54.313.045.692,93
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	7.719.674,12
Net Bütçe Geliri	54.305.326.018,81

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Karayolları Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabı kabul edilmiştir.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün 2023 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	181.280.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:	

GELİR CETVELİ

TOPLAM	207.914.000
--------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün 2023 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

**2) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek	85.987.094,00
Bütçe Gideri	83.871.375,41
Kullanılmayan Ödenek	2.115.718,59
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	74.902.000,00
Bütçe Geliri	80.676.459,81
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	787.640,80
Net Bütçe Geliri	79.888.819,01

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Tarım ve Orman Bakanlığının 2023 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

**1) Tarım ve Orman Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM	133.682.205.000
--------------	-----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tarım ve Orman Bakanlığının 2023 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Tarım ve Orman Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

**2) Tarım ve Orman Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek	60.126.523.072,20
Bütçe Gideri	58.232.802.810,60
Ödenek Üstü Gider	913.037,78
Kullanılmayan Ödenek	1.894.633.299,38

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tarım ve Orman Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Orman Genel Müdürlüğünün 2023 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

**1) Orman Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM	13.001.194.000
--------------	----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	12.986.194.000
--------	----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Orman Genel Müdürlüğünün 2023 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Orman Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

**2) Orman Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek	5.599.496.883,66
Bütçe Gideri	5.218.254.499,61
Kullanılmayan Ödenek	381.242.384,05

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelininin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	4.200.954.000,00
Bütçe Geliri	5.202.028.871,75
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	42.745.932,65
Net Bütçe Geliri	5.159.282.939,10

BAŞKAN – Kabul edenler ... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Orman Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün 2023 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Genel toplamı okutuyorum:

DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

**1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
ÖDENEK CETVELİ**

	GENEL TOPLAM	51.142.897.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:		

GELİR CETVELİ

	TOPLAM	51.127.897.000
--	--------	----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün 2023 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Genel toplamı okutuyorum:

**2) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek	25.089.881.744,93
Bütçe Gideri	24.944.308.398,41
Kullanılmayan Ödenek	145.573.346,52

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	18.725.949.000,00
Bütçe Geliri	24.226.346.562,98
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	21.191.730,87
Net Bütçe Geliri	24.205.154.832,11

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.
Türkiye Su Enstitüsünün 2023 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Genel toplamı okutuyorum:

TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ

**1) Türkiye Su Enstitüsü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
ÖDENEK CETVELİ**

	GENEL TOPLAM	12.774.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:		

GELİR CETVELİ

	TOPLAM	12.774.000
--	--------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Türkiye Su Enstitüsünün 2023 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.
Türkiye Su Enstitüsünün 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Genel toplamı okutuyorum:

**2) Türkiye Su Enstitüsü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek	4.552.500,00
Bütçe Gideri	4.549.704,22
Kullanılmayan Ödenek	2.795,78

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	4.247.000,00
Bütçe Geliri	7.081.202,13
Net Bütçe Geliri	7.081.202,13

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Türkiye Su Enstitüsünün 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.
Millî Savunma Bakanlığının 2023 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Genel toplamı okutuyorum:

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI

1) Millî Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM

182.770.968.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Millî Savunma Bakanlığının 2023 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Millî Savunma Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Millî Savunma Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek

85.610.188.843,51

Bütçe Gideri

71.286.447.975,11

Kullanılmayan Ödenek

14.323.740.868,40

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Millî Savunma Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Böylece dördüncü turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ve kesin hesapları kabul edilmiştir, hayırlı olmalarını temmeni ederim.

Sayın milletvekilleri, dördüncü tur görüşmeleri tamamlanmıştır.

Programa göre, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarını sırasıyla görüşmek için 10 Aralık 2022 Cumartesi günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.45